جامع القوانین

از

خلیفه شاه محمد قنوجی

۲ ذی قعده سنه ۱۳۵۰ھ

460

در ماه جمادی الاول ۱۲۸۳

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

ستایش و نیایش [illegible] احدی را که کاسب فصاحت بیان [illegible]

[illegible] ستایش چون قلم سرگردان است و منشی بلاغت [illegible]

[illegible] را اطرای وصف بی پایانش خامه را سر بریده [illegible]

کلال در ستایش زبان ناطقه لال آنکه کنه حقیقتش برتر [illegible]

خیال تقدیس صفاتش [illegible] ترقیم الاقلام و نشر [illegible]

و تحیت و درود بران [illegible] محمود که آیه [illegible]

[illegible] و منطوق لازم الوثوق لولاک لما خلقت الافلاک [illegible]

[illegible] و مؤلفه [illegible] انت مالک ملک شرع و دین بود [illegible]

یقین بود برج پیمبری و آدم آمد [illegible]

العظام و اصحاب الکرام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دیده افروز و اعلا فروزان قدس نژاد [illegible]

[illegible]

[illegible]

قوانین جهانبانی [illegible]

افزای هنگامه بزم و رزم تیغ [illegible] سلاطین [illegible]

عناصر و اجرام کاشف دقایق [illegible] ایام زینت بخش [illegible]

[illegible] هفت اقلیم [illegible] سریر [illegible] طرازی [illegible]

ابو المظفر محی الدین محمد اورنگ زیب بهادر عالمگیر بادشاه غازی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

از بینش وی که بود [illegible] ضمیر منیرش [illegible]

ولایت [illegible] تربیت یافته بستان دانش فیض [illegible] والا جاهی که [illegible]

[illegible] آیینه های [illegible] تابانش صاحب [illegible]

[illegible] نکهت اخلاقش [illegible] با لطف [illegible]

مروت [illegible] چشمه [illegible]

[illegible] سایه ها از سایه [illegible] پایه رفعت [illegible]

[illegible] سعادت [illegible] معرفت نکات قدسیه بساط احدیت [illegible]

[illegible] ترجمانش مفتاح خزاین اسرار [illegible]

کلام وحی [illegible] مصباح شبستان انوار لم یزل [illegible]

عالم ملکوت [illegible] نردبان کاخ لاهوت همت [illegible]

رفیع جهان [illegible] نظام احوال عالم و عالمیان

ذره از نظر [illegible] خورشید درخشان قطره از نگاه [illegible]

دریای عمان [illegible] تیرش [illegible] خطیر [illegible]

دریا [illegible]

ذره گردد [illegible] ابواب سعادت [illegible]

در نظر سعادت اثرش [illegible] اصحاب ارادت [illegible]

از نسیم [illegible] گل شکفته [illegible]

[illegible] زبان گویا [illegible]

[illegible] وجود [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ورود سعادت [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] کامرانی باد و [illegible] شاه [illegible] عالمگیر [illegible]

[illegible] باد [illegible]

[illegible] کاری [illegible] [illegible]

محبت [illegible] و صحاب [illegible]

[illegible] زلال [illegible]

[illegible] جهان [illegible]

نادانی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چون چهره پری و زبان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اول با حسب [illegible] ترتیب [illegible]

[illegible] شود [illegible]

[illegible] اسم مکتوب الیه [illegible]

[illegible] حروف الفاظ [illegible] منقوط [illegible]

[illegible] منقوط [illegible]

مشتمل بر صنعتی که حروف الفاظ منقوط [illegible]

مشتمل بر صنعتی که یک لفظ منقوط [illegible] و دو یک لفظ غیر منقوط [illegible]

مشتمل بر صنعتی که حروف الفاظ [illegible] اسم مکتوب الیه [illegible]

مشتمل بر صنعتی که حروف الفاظ [illegible]

مشتمل بر صنعتی که حروف الفاظ [illegible] اسم مکتوب الیه [illegible]

[illegible] حروف [illegible] اسم مکتوب الیه [illegible] مخطوط باشد [illegible] مشتمل بر [illegible]

[illegible] مشتمل بر [illegible]

[illegible]

[illegible] الف [illegible] فصل [illegible]

[illegible] الاول [illegible] الآخر [illegible]

[illegible]

مشتمل بر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تحقیق و سبب [illegible]

[illegible] در بیان وجه تقسیم کلمه [illegible]

بیان تعریف کلمه [illegible] لفظ [illegible] تعریف وضع و تعریف [illegible]

[illegible] لغت و اصطلاح [illegible] ذکر [illegible] تعریف جنس و فصل [illegible]

[illegible] در بیان تقسیم آن کلمه باسم و فعل و حرف [illegible]

[illegible] تقسیم هر واحد [illegible]

[illegible] و تقسیم دلالت [illegible] وضعی و طبعی و عقلی و تقسیم هر واحد [illegible]

[illegible] دلالت [illegible] تضمنی و التزامی با تعریف [illegible]

در بیان [illegible] دلالت [illegible]

[illegible] وضع و دلالت بیان [illegible] تعریف حقیقی [illegible]

تعریف اسم [illegible] در بیان اشتقاق [illegible] اصطلاحی [illegible]

با تعریف [illegible] در بیان [illegible] لفظ منقول و مرتجل [illegible]

[illegible] منقول [illegible] ذکر تعریف فاعل و تقسیم آن بظاهر و مضمر در بیان

[illegible]

[illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

[illegible] تقسیم مجاز [illegible]

[illegible] در بیان [illegible] وضع [illegible]

[illegible] بیان [illegible] تقسیم آن [illegible]

[illegible]

[illegible] افعال [illegible]

[illegible]

[illegible] در بیان [illegible] در بیان تعریف [illegible]

[illegible] در بیان تعریف حکم [illegible]

[illegible] در بیان اقوال [illegible]

[illegible] تعریف و تقسیم [illegible] در بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] لفظ [illegible] در بیان [illegible] اشکال [illegible] و ذکر [illegible]

[illegible] که در اول کلام [illegible] در بیان [illegible]

[illegible] و [illegible] در بیان [illegible]

[illegible] تقسیم [illegible] و در بیان [illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

[illegible] و [illegible] لفظ [illegible]

قطع نظر [illegible] تاکید فعل و تعریف تقسیم [illegible]

در تعریف و تقسیم [illegible] قسم و در باب [illegible] تقسیم [illegible]

[illegible] در بیان [illegible] لفظ [illegible] در بیان [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] در بیان [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

تقدیر [illegible] قسم در بیان لفظ [illegible] و لفظ [illegible] و لفظ [illegible]

و لفظ [illegible] لفظ [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] و لفظ [illegible] و بیان لفظ [illegible]

و حرف کاف [illegible] قسم است و بیان لفظ [illegible] و لفظ [illegible]

[illegible] که دو لفظ [illegible] با هم برابر باشند و بیان الفاظی که [illegible] لفظ [illegible]

با هم [illegible] و برای اسم [illegible] قسم [illegible] باشند و بیان [illegible]

که موضوع اند برای اصوات [illegible] طیور و غیرها [illegible]

بیان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیان ترکیب [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible] بیان [illegible]

بیان کلمه و تفصیل [illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

بیان [illegible]

[illegible]

و بیان تعریف [illegible] و بیان [illegible] [illegible]

الکلام و بیان جنس [illegible] [illegible] و بیان تعریف [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] و تعریف [illegible]

و بیان [illegible] [illegible] و بیان [illegible]

و بیان [illegible] قول [illegible] حضرت علیه الصلوة و السلام

بیان [illegible] قسم [illegible] نوع [illegible] تعریف [illegible]

و بیان [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] قسم [illegible] تعریف [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] بیان تعریف [illegible] قسم [illegible] تعریف [illegible] تقسیم [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] قسم [illegible] بیان تعریف [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] قسم [illegible] قسم و بیان [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] بیان [illegible] [illegible]

[illegible] قسم و بیان تعریف [illegible] و بیان [illegible]

ولادت آنحضرت علیه الصلوة و السلام [illegible]

[illegible] بیان تاریخ [illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بیان اقسام لغت [illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] در بیان [illegible]

در بیان [illegible]

الصلوة والسلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

و [illegible] بزبان [illegible]

[illegible]

[illegible]

مذکوره و بیان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ابجد و بیان [illegible] که [illegible] از [illegible]

حاصل [illegible] و بیان [illegible] عدد [illegible]

باشد [illegible] عدد [illegible] بیان و دانستن [illegible] عدد [illegible]

نام مضمر [illegible] تعیین [illegible] و تعیین انگشتی [illegible] نوشته باشد [illegible]

[illegible] از [illegible] عدد [illegible] یا تعیین عدد [illegible]

تعیین انگشتی [illegible] ترتیب [illegible] بیان [illegible]

کرده [illegible] بطرزی که [illegible]

در آن [illegible] خانه که [illegible] در تمام خانهای مذکوره بالا [illegible]

و بیان [illegible] بیان تبدیل الف مقصوره [illegible]

[illegible] نون نفی بر آن کلمه [illegible]

و بیان آنکه هرگاه دو کلمه را که حرف آخر کلمه اول و حرف اول کلمه آخر از یک جنس بود یا

باهم قریب المخرج داشته باشند باهم [illegible] دهند حرف آخر کلمه اول را در صورت اولی

[illegible] در صورت [illegible] حرف اول کلمه ثانیه تبدیل [illegible] ادغام نامند و [illegible] در کتابت

[illegible] و بیان تعریف ادغام از روی لغت و اصطلاح و بیان [illegible]

[illegible] کلمات باشد و بیان تحریر الفاظی که در عبارت عربیه منفصل [illegible]

[illegible] متصل [illegible] تبدیل حرف یا زیادتی حرف نویسند و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] آن [illegible] کلمه [illegible] ذوی الروح [illegible]

و بیان [illegible] لغت [illegible] مراتب هر کدام [illegible]

امور عالم [illegible] بیان مقامات انسان و بیان [illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible] واقعی [illegible]

و فی حروف [illegible] که تبدیل یابد و بیان [illegible] و بیان تبدیل الف [illegible]

[illegible]

بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] حضرت [illegible] الصلوة والسلام [illegible]

[illegible] و غیر [illegible] بیان [illegible]

حضرت آدم [illegible] حضرت سرور کاینات علیه افضل الصلوة و بیان

[illegible] که نکاح با ایشان در شرع شریف بموجب آیه کریمه جایز نیست و بیان [illegible]

که بطریق حدیث نکاح با آنها منع است و بیان [illegible]

[illegible] شده اند — مشتمل بر بیست و پنج قانون — [illegible]

[illegible] و شمشیر [illegible]

[illegible] و قلم [illegible] — بیان [illegible]

[illegible] — بیان [illegible]

[illegible] — بیان [illegible]

[illegible] — بیان [illegible]

[illegible] — بیان [illegible]

و دو اسب [illegible] و بیان [illegible] معرفت [illegible] و بیان [illegible]

بیان [illegible] صورت بروج و طبایع [illegible] و بیان [illegible]

و خاصیت کواکب [illegible] و بیان [illegible] کواکب [illegible]

هفت [illegible] سعد و نحس [illegible] و بیان مقدم کواکب [illegible]

[illegible] سعد و نحس [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و مستوره و بیان [illegible]

سیاره و بیان [illegible] و بیان [illegible] و بیان [illegible]

و بیان [illegible] و بیان رنگ [illegible] و بیان تعیین [illegible]

[illegible] و بیان صفات بروج [illegible] و بیان معرفت [illegible]

طالع مولود و بیان نظرات کواکب و بیان تعیین [illegible]

[illegible] طالع [illegible] و بیان معرفت کواکب [illegible]

[illegible] بروج [illegible] و بیان معرفت [illegible]

[illegible] بروج [illegible] و بیان [illegible] بروج [illegible] و بیان

[illegible] و بیان طریق [illegible]

و بیان [illegible] دوستی و دشمنی و زبان [illegible] و بیان

[illegible] طبایع و طالع مرد و زن [illegible] و بیان

[illegible] ساعات سعد و نحس [illegible] روز و شب [illegible]

[illegible] هفت سیاره و دوازده

[illegible] و بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] مخالفت [illegible]

[illegible] معلوم [illegible] تاثیرات و بیان [illegible]

[illegible] و [illegible] قرآنی و بیان [illegible]

[illegible] و تعلقات آنها و بیان [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و جمالی و بیان تاثیرات [illegible] و [illegible]

و بیان [illegible] و [illegible] و بیان [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و [illegible] داشتن [illegible] است [illegible]

و فصل دوم در بیان اسمای بروج و منازل [illegible] با بیان اسمای [illegible]

و [illegible] و بیان حروف [illegible] و ارکان موافق بروج و بیان [illegible]

و عدم موافقت آنها با بیان [illegible] و [illegible]

بیان [illegible] اسمای [illegible] و بیان [illegible]

در بیان تاثیرات [illegible] و [illegible] اختلاف [illegible]

بیان حروف ابجد و بیان [illegible]

[illegible] بیان توضیح معنی ابیات [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] با اختلاف [illegible] و [illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible]

کشتی [illegible] و [illegible] [illegible] که کشتی [illegible]

و [illegible] که با مریخ تعلق [illegible] و بیان [illegible] شمالی و جنوبی [illegible]

که [illegible] و بیان تعداد اسامی منازل [illegible] و بیان [illegible]

بیان [illegible] در بیان [illegible] و بیان ساعت [illegible] که اول [illegible]

[illegible] و بیان ضابطه که [illegible] شب و روز [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] شب [illegible]

[illegible] منازل شب و [illegible] روز و بیان تعیین امتداد وقت که [illegible]

و [illegible] و تعریف [illegible] و بیان [illegible] قاعده رجال الغیب بیان

کمیت [illegible] و بیان تعیین مسافت کرده و فرسنگ

بیان تقسیم [illegible] قسم و بیان تقسیم [illegible] قسم و بیان وزن و [illegible]

و [illegible] مثقال و قیراط و جو و دانگ و دانق و حبه و بیان قانون علم

بیان تعریف [illegible] و ضابطه استخراج تاریخ باشد و بیان اقسام

طلاق و [illegible] ایام عده طلاق حامله و عدت غیر حامله [illegible] بیان وجه

تسمیه ماههای ترکی که اسامی آنها [illegible] سیچقان و غیره حیوانات [illegible]

نام [illegible] اعتبار [illegible] هر کدام و بیان [illegible]

[illegible] روزهای غره محرم [illegible] کیفیت سال [illegible] هجری [illegible]

[illegible] بیان تعریف قلم و شمشیر [illegible]

[illegible] بیان چهره انسان و چهره [illegible]

بیان [illegible] و بیان [illegible] و بیان [illegible]

[illegible]

بیان ترتیب فصل [illegible] و [illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] بیان [illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

و بیان [illegible] و [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و بیان تقسیم علم [illegible] و بیان شریعت و طریقت و حقیقت [illegible]

[illegible] جسم انسانی [illegible] عقل [illegible] و فهم و علم و فکر و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

[illegible] علیه افضل الصلوة و بیان تقسیم [illegible]

اقسام و بیان قاعده [illegible]

بیان ترتیب [illegible] اصطلاح [illegible]

[illegible] و بیان ترتیب [illegible] قسم اول [illegible]

[illegible] موافق [illegible] قرار یافته

بیان تعریف [illegible] قسم دوم تسهیلی [illegible] بیان تعریف [illegible] قسم

سیوم تسهیلی [illegible] بیان تعریف [illegible] قسم چهارم تسهیلی

بیان [illegible] تحصیلی [illegible] مذکوره [illegible] بیان تعریف [illegible]

که در بحث قسم ... بیان تعریف تسمیه ... قسم ... تفصیلی

بیان تعریف تلمیح قسم ... تفصیلی و بیان ارقام ...

... بیان تعریف ... قسم ... بیان تعریف

... بیان کنایه و تعریف هر واحد

از اقسام ... قسم ... تفصیلی بیان تعریف ... با اقسام ... قسم

... تفصیلی بیان تعریف استعاره و تشبیه قسم ... تفصیلی

بیان ارقام حسابی قسم هشتم تفصیلی با بیان تعریف هر واحد

از اقسام ... بیان ... تاریخ اسلوب ... بیان ...

قسم ... اعمال ... و تعریف هر واحد از اقسام مذکوره

بیان ... قسم چهارم اعمال مذکوره و بیان تعریف هر واحد از اقسام ...

... قسم ... با بیان ایراد ابیات مشتمله هر عمل از ... ایت ...

... بیان الفاظ با ... ایت ...

که جامع القواعد ... موسوم شده ... ترتیب ...

... تاریخ تمام ... التماس از جمیع ...

... صحیح ... که از خط ... عطا ... در ... و ...

خوبی ... که بمقتضای فحوای الکلام ... الانسان

مرکب من الخطاء والنسیان بقدر وسع در اصلاح کوشند فصل اول

در مکتوبات

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مقبول [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] گرشاه [illegible]

[illegible] دست [illegible] چرا که [illegible]

ذات [illegible] منبع [illegible] روحانی کاشف دقایق [illegible]

و واقف حقایق فروع و اصول مقتدای کاروان منازل تحقیق پیشوای رهروان

مراحل [illegible] تسلیم [illegible] مشتاقان [illegible] الطاف و احسان [illegible]

[illegible] گشتی [illegible] عبودیت [illegible]

[illegible] عبودیت [illegible]

[illegible] که با عشق در باطن [illegible] دست [illegible] چشم [illegible]

[illegible] آداب تسلیمات [illegible]

[illegible] حصول مرادات کونین و متکفل حصول سعادات دارین است

[illegible] هدایت [illegible] میگردانند که [illegible] محمود [illegible]

[illegible] محمود

[illegible] معبود حقیقی [illegible]

[illegible] میان [illegible] راه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] دنیا [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] نظر [illegible]

[illegible] محبت [illegible] وصول [illegible]

حکایت آن بزرگ که با این [illegible] حضرت [illegible] صحبت [illegible]

[illegible] [illegible]

یکی [illegible] دیگری همی آید در رفتن ایشان [illegible] دل [illegible]

[illegible] قبول [illegible]

نقل [illegible]

[illegible] ذره [illegible] آفتاب [illegible]

ذره مثال تابان و درخشان باد

تو تی مقصود [illegible] تو تی [illegible] ای [illegible]

[illegible]

[illegible] صحیح الاعتقاد [illegible] الانقیاد [illegible]

[illegible]

[illegible] الافعال

اگر وقت آمدن این نعمت را فرصت شناسد ... [illegible]

شد و نوبت حقیقت حال را ... آورده بود ... یاد و ... [illegible]

لطف و کرامت که شنیدن ... است از لطف ... [illegible]

حیثیت و ... همت ... [illegible]

... که ... اولی الالباب است ... [illegible]

اگر ... بیان ... هیچ را با آرام ... [illegible]

... را ... حضور امید ... است که ... [illegible]

... نعمت ... از روی ... [illegible]

... در باره رفع ... این ... [illegible]

... وقت را ... [illegible]

... مقصود ... [illegible]

... شکر نعمت ... [illegible]

... حضور آید ... گر شود لطف و کرم ... [illegible]

... خورشید هدایت ... [illegible]

ای ... باعث ... ذکر ... [illegible]

... فرمان ... [illegible] ... خورشید ... [illegible]

... سخن ... [illegible] ... افروز

[illegible] است [illegible]

[illegible] صورت [illegible] انفعال [illegible]

[illegible] نقاب است [illegible]

[illegible] در دیدار بر دست [illegible] است [illegible]

[illegible] از این کاینات [illegible]

[illegible] وصل [illegible] عجب [illegible]

[illegible] بستان صورت و معنی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] وعده وصل چون شود نزدیک آتش شوق تیزتر گردد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شوق [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

گلشن امانی و آمالی [illegible] غنچه

[illegible] مقبول [illegible] شهاب الدین [illegible]

[illegible]

[illegible] زمان هجران [illegible] وصل [illegible]

ایام [illegible] سرو [illegible] دهان [illegible]

سعادت [illegible] دهان آن سرو خوش رفتار [illegible]

[illegible] زنجیر [illegible] دهان [illegible]

[illegible] دل ناشکیبا [illegible] دهان [illegible]

[illegible] دهان [illegible]

[illegible] خورشید است و آن دهان غنچه [illegible]

و آن لعل شکر [illegible] گل صبح [illegible] و این کلمات [illegible]

[illegible] وصالت مثل حلقه در بیرون شده ام

قامتم چون هلال [illegible] چون موی زلفت [illegible]

تا شب [illegible] سرم چون سر حلقه [illegible] دلم چون [illegible]

[illegible]

آهم چون [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] گلستان [illegible]

[illegible] سلسله [illegible]

[illegible] حکایت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] کمال [illegible]

[illegible] مقبول [illegible]

[illegible] سخنوری [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خلاص [illegible] و [illegible]

[illegible] صورت [illegible] [illegible]

[illegible] ساده [illegible]

[illegible] معقول [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

پرده در چمن ... نشان گرد ... چراغی برآید ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

و ... خاطر ... [illegible] ... است ... [illegible]

[illegible] ... گردید و بوقت ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... گلشن ... [illegible]

[illegible] ... سرو با ... [illegible] ... آلود ... [illegible]

این مقوله را نموده ... سرو در باغ ... [illegible]

پای ... سوسن ... سر با زبان شوق و ثنا در گفتگو

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] آغوش است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عنوان مجنون را بلای صحبت لیلی [illegible]

[illegible]

[illegible] حمید [illegible] عشق است

[illegible] لیلی

[illegible] استغراق [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

معالجه‌ای است که [illegible]

[illegible]

[illegible] به هر حال مقتضای [illegible]

[illegible] عشق [illegible]

[illegible]

که [illegible] عادت [illegible] گردش افلاک که موثر [illegible]

[illegible] چون افلاک [illegible]

[illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ...

... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ... قلم ... [illegible] ... قبول ...

... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ... رفیع القدر ... [illegible] ...

... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ... گل ... [illegible] ...

... دولت و اقبال و ... نعمت و اجلال بوجود ... [illegible] ...

... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ... سعادت ... [illegible] ...

... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ... [illegible] ...

... [illegible] ... دولت ... [illegible] ...

... [illegible] ... [illegible] ...

[illegible]

[illegible] صحبت [illegible]

[illegible] ریاضت [illegible]

[illegible] ذوق [illegible]

[illegible] وسکنات [illegible]

[illegible] حافظ [illegible]

گروه [illegible] تحصیل [illegible]

در ریاضت [illegible] و [illegible] عشق [illegible]

اشغال [illegible] که [illegible]

[illegible]

گروه [illegible] تحصیل [illegible]

[illegible] ریاضت [illegible] مشغول گردد [illegible]

ملحق گردانند و بحکم صحبت تا اثر ثبات صفات روحانی [illegible]

[illegible]

[illegible] ارادت [illegible]

است [illegible]

[illegible] صحبت [illegible]

[illegible] صحبت و محبت دولت [illegible] باد

[illegible]

[illegible] چشم [illegible] که [illegible]

[illegible] سخن [illegible] سخن [illegible]

[illegible] زبان [illegible]

[illegible] تا [illegible] آن [illegible]

[illegible] گذاشته [illegible] آن [illegible]

[illegible] سرگذشت [illegible] سرگذشت [illegible]

[illegible] نمایان سراب فروش و زبان مشتاقان [illegible]

[illegible] با کمال [illegible] مطلع نظر دارد و در عالم [illegible]

[illegible] گر در هر [illegible] صورت تو در نظر بس است [illegible] دل [illegible]

[illegible] حق [illegible] شدت انتظار [illegible]

[illegible] زبان همراه دلستان آید [illegible]

[illegible] مشتاقان را [illegible] کدام روز بهجت [illegible]

[illegible] سراپا چشم رشک گلستان شود [illegible] فرمودن [illegible] راحت [illegible] است

[illegible] بیداری [illegible]

[illegible] عزیز مصر [illegible] الکمال [illegible]

[illegible] رب العباد

[illegible]

[illegible] اقبال [illegible] که [illegible] طالع و بخت [illegible]

[illegible] اقبال [illegible] اجلال [illegible]

[illegible] اجلال [illegible]

[illegible]

ذوق [illegible] محبت [illegible] حکایت عشق [illegible]

لطف و احسان [illegible] صاحب [illegible]

[illegible]

[illegible] عقیدت آیات [illegible]

[illegible] تواند [illegible]

[illegible] تواند بود [illegible]

[illegible] زهی سعادت [illegible]

[illegible] دولت [illegible]

[illegible] زلال [illegible]

بود [illegible] موجود [illegible]

روانه [illegible] دست امید [illegible]

دولت امید [illegible]

[illegible] سعادت [illegible]

[illegible]

[illegible] حصول [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

عاشق بی صبر و [illegible] بی [illegible] [illegible]

که از [illegible] [illegible] [illegible] می بود که [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] که [illegible] [illegible] تا [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] از هوس بالاپوش [illegible] بود است که [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] نوای مرهم جراحت در [illegible] خوش [illegible] که از یک طرف

سرود جان نوازد [illegible] از جانب دیگر [illegible] خوش آواز [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] آن گل [illegible] از چشم گشاده و [illegible] دیده استقبال آن [illegible]

[illegible] ایستاده سوسن سراپا زبان [illegible] دعا [illegible] و سمن [illegible] خود را [illegible]

[illegible] [illegible] در کف نهاده سنبل [illegible] اوراق [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] که [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] شگفته چون صورت [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] که هر دو لب [illegible] گشاده مانند [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] گلدسته [illegible] [illegible] گیسوی مشکین

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] شمیم فردوس [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] گیسوی [illegible] [illegible] کثرت سجدات [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

متعلقان ارجمند ایوان رفیع [illegible]

و ارض [illegible] هوا [illegible] افزایش [illegible]

[illegible] صورت تصور [illegible]

[illegible] محبت [illegible]

[illegible]

و اغصان شکفته باد

[illegible]

اقبال [illegible] انتظام [illegible]

[illegible]

[illegible] گر چه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

در مطلب [illegible] کرده [illegible] نهایت [illegible]

[illegible] ندارد و از نهایت [illegible] پیش [illegible] عمر [illegible] یک عمر [illegible]

صورت [illegible] ضرورت [illegible] و [illegible] جان نثار [illegible] مطلب [illegible] کرد [illegible]

و سلیقه [illegible] نیست [illegible] مطلوب [illegible] حصول این مطلب [illegible]

[illegible]

[illegible] که [illegible] ندارد [illegible]

کرده [illegible] ست زینت [illegible] سبب [illegible] دولت و اقبال [illegible]

[illegible] در ان فیاض زمان مزین و معمور باد

[illegible]

[illegible] خود [illegible] از دل [illegible] که [illegible]

[illegible] دست [illegible] هم [illegible] حال [illegible] و دستان [illegible]

[illegible] اشتیاق گفتن [illegible] جرات [illegible] نیست [illegible]

[illegible] چاره [illegible] و دیگر [illegible] نشده [illegible] که [illegible]

[illegible] از حد افزون است [illegible] شرح [illegible]

که [illegible] جان نثار و سلیقه [illegible] است و با مید [illegible]

[illegible] سرکار [illegible] جناب [illegible] هم [illegible] ملازمت

[illegible] که با [illegible] مهام [illegible] پرداختن [illegible]

[illegible] و بیقین است که [illegible]

[illegible] فکر [illegible] مطالب [illegible] کرده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حکمت چون نکند [illegible]

[illegible] باقی باشد. زبان [illegible]

[illegible] درست و [illegible] بودن و [illegible]

[illegible] نمودن عاقبت الامر [illegible] بودن [illegible]

[illegible] هر که [illegible]

[illegible]

[illegible] هر دو [illegible]

[illegible]

[illegible] ایشان [illegible] خود را [illegible]

[illegible]

[illegible] که [illegible]

[illegible] زبان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سیاهی [illegible]

[illegible] احوال [illegible]

[illegible] تقدیم مراسم [illegible]

[illegible] بر رسیکرد اند [illegible]

[illegible] داشت و [illegible]

[illegible] جنابت [illegible] حال [illegible]

[illegible] قطع [illegible] اطلاق آن [illegible]

[illegible] دریافت حقیقت حال [illegible]

[illegible] خواهند داشت [illegible]

[illegible] خواهد [illegible] در میان [illegible]

[illegible] اختصاص [illegible]

[illegible] مقدم [illegible] تازه [illegible]

[illegible] آورده باد

[illegible] درد [illegible] خون می چکید [illegible] آتش شوق [illegible]

[illegible] آن [illegible] مروت [illegible] نظیر [illegible] فتوت [illegible]

[illegible] بنا [illegible] حفظ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و آثار [illegible]

[illegible]

[illegible] دوستان اخلاص [illegible]

[illegible] بقدر [illegible] والله اعلم [illegible]

عالی نسبی [illegible]

بهره از نور [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] که حق همراه است [illegible]

[illegible] درگاه است [illegible]

[illegible] و الله [illegible] که [illegible]

[illegible] [illegible] برکت [illegible]

[illegible] دولت و اقبال [illegible] برکت [illegible]

[illegible] رسانیده [illegible] که [illegible] دیگران [illegible]

[illegible] با مال [illegible] ساختن و سلامت [illegible]

[illegible] درست شدن [illegible]

[illegible] گذشته [illegible] ضبط [illegible] رعایا [illegible] برکات [illegible]

[illegible] خلعت و شمشیر و اسب [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بر دیده باد چون زلف [illegible]

[illegible]

[illegible]

خورشید [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حقیقت عشق [illegible]

[illegible]

ترجمان [illegible]

[illegible] زبان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] از دولت و اقبال

[illegible]

[illegible] ذکر [illegible] نوشته بخاطری که [illegible]

[illegible] مقبول حضرت

[illegible]

[illegible]

[illegible] که از [illegible] [illegible]

[illegible] مستغنی از [illegible] خلاف و [illegible] اطاعت الهی و شریعت حضرت رسالت

[illegible] در ضلالت و بطالت [illegible]

[illegible]

[illegible] تهذیب اخلاق و تربیت [illegible]

[illegible] آگاه است [illegible] فرزند [illegible]

[illegible] کلام الله است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دولت [illegible] بهره [illegible]

همچنانکه خود را [illegible]

[illegible] ارباب [illegible]

با ارادت سلامت باد بحق رب العباد [illegible]

[illegible] آمین

توحید امیر ممتاز بلطف [illegible] جوهر [illegible] فضل [illegible] در حجاب [illegible]

و [illegible] لطف [illegible] همواره آیینه ضمیر منیر [illegible]

سعادت [illegible] صاحب ارادت [illegible] تقوی [illegible]

مجرد [illegible] کاشف حقایق مبدا و معاد و واقف دقایق [illegible]

[illegible] حقیقت [illegible]

الکرم که ان اکرمکم عند الله اتقیکم [illegible] الهی [illegible]

تجلیات [illegible] انجمن [illegible]

[illegible] مبدا [illegible]

[illegible] هدایت [illegible] حال [illegible]

[illegible] مبدا [illegible]

[illegible] حسرت [illegible]

[illegible] حسرت [illegible]

[illegible]

در حسب [illegible] باشند [illegible] آنکه [illegible] دست [illegible] از خود [illegible]

[illegible] عشق [illegible] از روی [illegible]

[illegible] معشوق [illegible] عشق و معشوق [illegible]

[illegible] آید [illegible]

[illegible] مثنوی [illegible] مثنوی [illegible]

[illegible] مثنوی [illegible] صورتی که حال [illegible]

[illegible] عزیز [illegible] حقیقت [illegible]

[illegible] حقیقت [illegible] را [illegible]

[illegible] این عزیز که مرا [illegible] است [illegible]

[illegible] بساط [illegible] از زمین راه [illegible]

[illegible] حقیقت را مصاحبت [illegible]

[illegible] حقیقت است [illegible]

[illegible] نظر از [illegible] چشم [illegible]

[illegible] سینه [illegible] مطلب که [illegible]

[illegible] باعث ترکیب نظم اجسام است و ذات قدسی صفات آن مجمع

[illegible] رتبه مظهر آثار [illegible]

[illegible] دست [illegible]

[illegible] چنانکه دلی [illegible]

[illegible] گرفت [illegible]

چون [illegible] اشتیاق آن [illegible]

[illegible]

[illegible] چون [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] گوش برآورده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اتباع کرده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

زانسو که صفت ذات [illegible] هر [illegible] مکن [illegible] صحبت [illegible]

[illegible] گرفت [illegible] معقول [illegible] که قایم مقام [illegible] مقالات

[illegible] که [illegible] ماوراء [illegible]

وصال [illegible] اتصال [illegible] انفصال [illegible] که انفصال و انفصال [illegible]

[illegible] مقبول [illegible] باب [illegible] انفصال [illegible]

[illegible] تقدیر [illegible] نشاند

[illegible] لطف تو [illegible] خطیر [illegible]

[illegible] داشته [illegible]

[illegible] قوت [illegible]

کمال اقبال [illegible] کمال [illegible] خلیل [illegible]

افضال [illegible] معتمد [illegible] اجلال [illegible]

[illegible] جامع آلات مکارم اتفاق جمیع اصناف مراحم و اخلاق [illegible]

حق شناس ارباب توفیق زبده [illegible] اصحاب تحقیق عنوان صحیفه

فضایل [illegible] جریده جلایل [illegible]

[illegible] فطرت [illegible]

[illegible] آفتاب [illegible] اسم [illegible] قصد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وفصاحت آثارش سیراب و نسخه معانی [illegible] یاد [illegible]

[illegible] را از آب [illegible] بوده [illegible]

[illegible] شرف [illegible] یافته [illegible]

صحبت منزل را از اضطراب مفارقت [illegible]

شب امید را روشن چراغی. آنچه از کلمات آشنایان عرفی مرقوم قلم [illegible]

[illegible]

آنست که موجب [illegible] کلمات [illegible] که به حرف [illegible]

[illegible] بسیار است [illegible]

[illegible] دوستانه [illegible] است [illegible]

سخن [illegible] زبان است [illegible] زبان [illegible] سخن [illegible]

دست [illegible] دوست [illegible] زبان [illegible]

[illegible]

[illegible]

از خدمت ... شیخ ... [illegible] ...

آزردی اگر ... [illegible] ... بقدر ... [illegible]

... [illegible] ... از آن عزیز ... [illegible]

... [illegible] ... تحصیل ... [illegible]

... [illegible] ... آمد درشت ... [illegible]

برادر هم سخن درست ... [illegible] ... هر که دریافت ... [illegible]

باشد پس

... [illegible] ... معدن لطف و ... [illegible] ... شیخ ... [illegible]

اخلاق محبت افزای ... [illegible] ... عشق ... [illegible]

... [illegible] ... اهل سخن رونق فضل ... درگاه دانش ... [illegible]

... [illegible] ... خدای کریم ... [illegible]

... [illegible] ... شرط انصاف آنکه ... [illegible]

خدمت ... [illegible] ... جان ... [illegible]

اختتام ... [illegible] ... تمام کرده شد والسلام والاکرام

... [illegible] ... من عنوان ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

گذار قلم

[illegible] بخت [illegible] [illegible]

[illegible] از فیضات حضور بودن [illegible]

[illegible] که خود را با اشتغال [illegible]

[illegible] و حالا [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] دستگاه‌ها به تربیت چنین کسی که [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] سوختن دل را که آتش سوختن [illegible] صحبت [illegible]

[illegible] روزی [illegible] ذات [illegible]

خود را اخلاص کرد [illegible] سرمایه مسرت [illegible]

[illegible] انتظار بسیار کشیده باقی [illegible]

[illegible] دوستان خواهد و جان دشمنان [illegible]

[illegible] دولت سعادت [illegible] و بخت [illegible]

درباره [illegible] حق شناسی [illegible] ناسپاسی [illegible]

[illegible]

[illegible]

مرحمت بی علت بی منت نسبت کرد ز حسب باطن حضرت ترکیب در دستانت

منظور و ذخیره نعمت پرورد برمنت محدود و المنبود [illegible]

[illegible] نهال آمال آن [illegible] مضطر [illegible] وقت مراد و حال و آمال ثمر باد سفینه

[illegible] مطلع آفتاب [illegible] چون مه بر رود روشنی [illegible]

[illegible] نشان سرکون و از نشانه [illegible] حسن

[illegible] هلال [illegible] و در [illegible] نسبت [illegible] مستقیم مواید [illegible]

[illegible] موجب تکمیل فضایل اربعه رباعی و مانند [illegible]

[illegible] کلیات [illegible] منطق رتبه [illegible] ورای [illegible]

[illegible] نسبت [illegible] از نهایت لطافت تا [illegible]

هر حرف [illegible] دل [illegible] عقد ثریا [illegible]

[illegible] سطر [illegible] بیاض [illegible] هر حرفی

[illegible] زده و هر [illegible] زبان [illegible] ایوان عشرت کده هر صحیفه [illegible]

[illegible] ساقی دلکش [illegible] مصباح [illegible] معانی انگشت نما بود در ساعت

[illegible] نسیم [illegible] چون دل غنچه تنگ بود [illegible] شگفته [illegible]

[illegible] اشتیاق از نهایت شداید طوفان فراق بود و از آن سفینه جمعیت

[illegible] وقت [illegible] ساخت [illegible] این بیت [illegible] سفینها همه دیگر

دیده ام دلی سفینه کرد دیگر [illegible] خوش آن دلی که سفینه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بود [illegible] از دست [illegible]

[illegible] بیش و دستار [illegible]

[illegible]

[illegible] اضطراب [illegible]

[illegible] خواسته [illegible]

[illegible] دولت [illegible]

زمان ماضی مطلوب [illegible]

[illegible]

و قبول خاطر [illegible]

زمان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] آری [illegible]

تا بیست [illegible]

حاصل [illegible]

[illegible] کلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

چو [illegible] خبر [illegible] نیست [illegible] زبان [illegible]

[illegible] چشم [illegible] است که [illegible]

[illegible] بستان [illegible] چشم [illegible]

[illegible] چشم [illegible] دیده [illegible]

[illegible] چشم [illegible]

[illegible] چشم [illegible] که چشم [illegible]

[illegible] چشم [illegible] مردم [illegible] چشم [illegible] مردم

[illegible] چشم [illegible] چشم [illegible]

[illegible] نقش [illegible] حساب

چون [illegible] دیده کسی [illegible] بحکم [illegible] راحت [illegible]

گوش [illegible] می‌شود [illegible] خواست چشم [illegible] دل خبر اندیشه زبان [illegible] ملامت [illegible]

[illegible] ناکامی دل آرزوی [illegible]

از [illegible] دردمندان شکسته بال [illegible] میکردند [illegible] حریف [illegible]

[illegible] چشم [illegible] زبانی [illegible] جراحت [illegible]

[illegible] در مشورت [illegible] محبوب القلوب باید [illegible]

[illegible] تعجیل [illegible] اکبر است [illegible]

کعبه [illegible] خلیل اکبر است کعبه [illegible] خلیل [illegible] خلق

[illegible] صفات [illegible] است [illegible]

[illegible]

بعضی را همچنین باشد [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] در نهانات این [illegible] پیوسته [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] هر که از گروه [illegible] [illegible]

[illegible] حاصل [illegible] است — [illegible] [illegible]

گر [illegible] زحمت تو [illegible] آورد بحکم آنکه — هر [illegible] [illegible]

دم [illegible] است — پیوسته با [illegible] [illegible]

حقیقت [illegible]

همیشه [illegible] عیش [illegible] [illegible] مسرت [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] آنچه [illegible] شکایت یاران [illegible] [illegible]

[illegible] اخلاص [illegible] در لباس دوستی کار دشمنی نماید [illegible]

[illegible] [illegible] داشتن دشمنی [illegible] [illegible]

[illegible] وقت بحکم این مصراع [illegible] با دوستان تلطف با دشمنان [illegible]

[illegible] دوستان [illegible] شرمنده ساختن است [illegible]

[illegible] نیک [illegible] هرچه [illegible] باید بتوفیق کریم الاخلاق [illegible]

[illegible]

دوستان [illegible] بحکم آنکه بندگی باید [illegible] دلی [illegible] [illegible]

کنندم تا می نیز واقفست که [illegible] بهشت لقا از یاد رفتن و [illegible]

و بعید الانتقال خود را با مآل جهات ساختن و از پایه اعتبار در باب [illegible] افتادن

و بلوازم [illegible] شفقت و [illegible] هیچ نکند دل بسته نداری — [illegible]

بهیچ بسته اند [illegible] [illegible] برادرم ما طالب [illegible]

دل را از [illegible] فارغ [illegible] تا از شرف تحصیل دولت [illegible] از وهم علوم

[illegible] ولم یافته مشهور همین است که تا انگیس چشم [illegible]

[illegible] تا مطلع [illegible] نبدید [illegible] آن [illegible]

[illegible] رب الملک المجید [illegible]

[illegible]

[illegible] یاد بسا [illegible] دل آن خسرو شیرین [illegible]

که صحبت گنبدی بر سر [illegible] که فضیلت پناها حضرت آگاه امروز که مجمع یاران [illegible]

[illegible] لبریز است اگر بقید وهم [illegible] از وهم خود کلبه [illegible] این ناتوان [illegible]

[illegible] بجا طور دست [illegible] آن سر را [illegible] پرواز نه عاقبت عنایت است

[illegible] دران بزمی که شمع روی تو نیست چراغ دیده را گل میتوان کرد

[illegible] افادت و افاضت [illegible] رب المعبود کرم باد [illegible]

[illegible]

[illegible] از آنجا که دیده در اشتیاق آن یگانه عصر [illegible] اطوار اشک ریزد

سینه از آتش هجران آن دوست [illegible] زبانه کرد از شعله [illegible]

[illegible] که [illegible] در حیرت [illegible]

[illegible] آری

[illegible] الاتحاد
[illegible] الوداد است

از نسخه [illegible] خود

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و الفش [illegible]

خطر بیان جنبنده زبان‌های با بیان است بر دل [illegible] قلم [illegible] حروف

شرح از بیش [illegible] تازه و مسرت [illegible] دراز [illegible]

[illegible] نمایز [illegible] عبارات آنچه [illegible]

جز [illegible] شکایت ایشان دفتر [illegible]

زبان‌ها سوخته گرچه از [illegible] مقالات پریشان آنچه [illegible]

شکفت [illegible] جواب [illegible] باشد خموشی [illegible]

[illegible] معنی شناس کار [illegible] نقطه پیدا [illegible] ثانی [illegible]

شمع افروز نقطه مراتب بودن است هر که چون کاغذ و قلم باشد [illegible]

[illegible] همچو کاغذ سیاه [illegible] چون قلم [illegible] تیغ زبان [illegible]

[illegible] آفتاب از بیام مشرق برآید [illegible] چون قلم [illegible]

[illegible] کاغذ [illegible] نامه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

شکر نعمت و دادن [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] آرزو دارد که صحبت [illegible] هر گاه [illegible]

اگر [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] دوستی [illegible]

مجلس نشین [illegible] [illegible] از دو [illegible] [illegible]

صورت [illegible] [illegible] و حق این جهاد [illegible]

[illegible] یاری داشتیم خود غلط بود و آنچه ما [illegible]

نباید [illegible] نسبت [illegible] [illegible]

چون [illegible] [illegible] منزل [illegible]

[illegible] چیزی که [illegible] نباید داشتیم چیزی که گذشت نباید [illegible]

[illegible] چیزی که بجا [illegible] نباید داشتیم به هر حال [illegible]

[illegible] نیز روشن ضمیر [illegible] سلامت [illegible] [illegible]

[illegible] آنست که دوستان صاحب باطن [illegible] هر روز نباشد در هفته و اگر هفته نباشد

در ماهی باید دید که [illegible] [illegible] را که نعمتی عظیم البدل است کرد باید [illegible]

اگر این هم از کثرت اشتغال دست ندهد بلاغ نامه و پیام محبت [illegible] [illegible]

ملاقات روحانی و مقالات زبانی است [illegible] [illegible] دقیقه شناسان [illegible]

دلبستگی [illegible] [illegible] از لام و الف تعلیم میگیرند زیرا که یگانگی این هر دو [illegible]

که لام [illegible] [illegible] الف و الف در دل لام جا دارد [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیان [illegible] استمالت [illegible] بادات [illegible]

[illegible] جالی [illegible]

[illegible] گمان [illegible]

[illegible] سربلندی [illegible]

جهان [illegible] نظر [illegible] لطف [illegible]

یک عنایت [illegible] پروانه [illegible] شمع [illegible]

پروانه [illegible] اشتعال باد

[illegible] و چرا حسب [illegible]

شوق [illegible] اگر [illegible] این جام [illegible] طمع بی سرانجام [illegible]

نمی باید [illegible] مقصود [illegible] محبت آمیز [illegible]

[illegible] صورت [illegible] اگرچه [illegible]

لیکن [illegible]

[illegible] گاهی [illegible]

[illegible] اضطراب [illegible] گهی [illegible]

گاهی [illegible] دست [illegible] گهی [illegible]

[illegible]

[illegible]

کنند الیس [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
روحی فداه ان صحبت [illegible] راحت دوست [illegible] شکر [illegible]
[illegible] [illegible] دوست [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] کام کرد [illegible] صحبت
[illegible] [illegible] صحبت [illegible]

[illegible] صحبت [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] واجبست [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] اقتباس میکردند [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] دوستان [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] هر آن شخص که [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] دل صحبت منزل [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] عیش [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] صحبت [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] راحت [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ... در حال و [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... بهشت و [illegible] ... [illegible]

[illegible] آن دل که در روز [illegible] ... [illegible]

[illegible] دوست [illegible] صورت و معنی [illegible] ... [illegible]

شود خاطر [illegible] ... [illegible]

[illegible] اخلاص آن مروت دست [illegible] ... [illegible]

[illegible] که این [illegible] ... [illegible] جرأت [illegible] ...

[illegible] ... انصاف و [illegible] لایق [illegible] ...

گذشته کاری کنند که باعث خرسندی دوستان شود نه خرسندی دشمنان

دست حق که بدست آوری بلی : دارد و گرنه بهتر زین پشت‌ها دست

توفیق [illegible] دوستان و کدورتش دشمنان [illegible]

[illegible] مردم دیده بیابی قلم افتد هر دم که مرا [illegible] حرفی [illegible]

[illegible] مهربانا قدردانا داستان [illegible] بیانی [illegible] ...

بعد از این معنی الحکم [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... احوال خیراندیشان دست [illegible] ...

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] نظم [illegible] [illegible]

[illegible] که [illegible] مضمون [illegible] دست . آرمرشناسی [illegible]

[illegible]

[illegible] برین عمل [illegible] باید [illegible]

[illegible] ساختن [illegible] روز [illegible] ساختن است

[illegible] اسب تو روحی [illegible] تا [illegible] باری گذشته گذشته آینده

[illegible] که بمقتضای مضمون [illegible] مشحون کلام [illegible] تمام

[illegible] برین نسبت عمل نماید [illegible] باید [illegible] حسب

[illegible] بود از [illegible] اندیشه کن مخلص صمیمی که [illegible] دعا [illegible]

[illegible] دوستان است مقصد [illegible] تلافی [illegible]

[illegible] صاحب [illegible] خاطر [illegible] آنکه [illegible]

[illegible] تمام بزبان لطف بیان فرمودند که در [illegible]

[illegible] خاطر خود را بجمیع الوجوه مطابق دارد و درین ضمن [illegible]

این [illegible] زبان که [illegible] است [illegible]

[illegible] است [illegible] زبان [illegible] چون قلم [illegible]

[illegible] زیاده ازین مبالغه چون انشا [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] موافق [illegible]

[illegible] حصول [illegible]

[illegible] اشغال است و دل [illegible]

[illegible] حق [illegible] آن [illegible]

[illegible] حصول [illegible]

[illegible]

[illegible] فیض رسان مظهر لطف و احسان سلامت [illegible] اخلاق [illegible]

کرده [illegible] تمام [illegible] حاجتمندان [illegible] احتیاج است توقع [illegible]

قدوة [illegible] شیخ عبدالوهاب که منبع حقیقت حال [illegible]

[illegible] مراد بر دوش آرزوی او [illegible] آنکه [illegible]

[illegible] گوشه چشمی [illegible] دولت و اقبال [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... حقیقت [illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... هر که در دل آید ... [illegible]

... [illegible] ... مقصد [illegible] کرم ... [illegible]

... [illegible] ... در عهد [illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... معلوم الله یعلم کل حال

مشهور ... [illegible] ... زیبا [illegible]

... [illegible] ... که باین خیرخواه نگارش یافته بود رفعت [illegible]

[illegible] ... که قدرشناس معنی ساس[illegible] ... [illegible] گردیده

... [illegible] ... حقیقی [illegible] نوکری آن [illegible]

... [illegible] خصوصیت [illegible] بعمل آورده قلم زیبا رقم بعبارت معنی [illegible]

تحقیق صفحه ... [illegible] ... مقبول ارباب کمال [illegible]

... [illegible]

اضطراب نمود که مشتمل بر عدم حصول نوکری سرکار [illegible] جناب خورشید

[illegible] قلم بدایع نگار [illegible] برگزیده بارگاه [illegible]

[illegible] شده بود حیرت رو نمود ... خاطر بدست تفرقه دادن [illegible]

در خصوص [illegible] عالی [illegible] روزگار را بحکم آنکه خدای حکیم [illegible]

... [illegible] ... روی خود [illegible]

... [illegible] ... حقیقی [illegible] ساخته [illegible]

... [illegible] ... [illegible]

[illegible] مقرر شده است

[illegible]

[illegible] طلق کلام [illegible]

[illegible] هرگز [illegible]

[illegible] رسید [illegible] است حسبتی از خطا [illegible]

[illegible] انجام نظر [illegible] فصل [illegible] که هرچه از دست [illegible]

[illegible] مشهور رود گوشمال [illegible] خارج [illegible]

و چندانکه مضراب [illegible] تار جان شان [illegible]

و این حالت دلالت [illegible] غیر از حق نباید انگاشت [illegible] تو هم چون [illegible]

[illegible] ازین طرف [illegible] داعی دیرین از جان [illegible]

[illegible] که [illegible] مانند نقطه [illegible] دایره اندوه و گرانی [illegible]

[illegible] وادی [illegible] است [illegible] نیک [illegible] دست [illegible]

[illegible]

[illegible] جان و الا [illegible] سلامت [illegible]

[illegible] چو نسیم [illegible] شکفته چو گل [illegible]

[illegible] الضمیر پردازد [illegible]

[illegible] آن مجمع الاخلاق [illegible]

[illegible]

[illegible]

روانه بصحبت ... [illegible] ... ساعت

آباد ... [illegible] ... مستان ... داردا گر ... [illegible]

صاحب مثنوی ... [illegible] ... همان آمده این قدر ... باید که ...

قدیم ... دوست و ... ذوات قدسی صفات صاحب و قبله ... [illegible]

یقین کامل است که این ... بسیار زود ... الضمیر شود ... زمان ...

... [illegible] ... گردد ... همه دوستان بهم در جشن باد

آمد رقم عنایت از جانب یار هر حرف ... [illegible]

گوهر ... مکتوب ... مکتوبی گردید ... نسب ... بستاره ... نگار ... [illegible]

... افزای آن صیقل آئینه دقایق معانی بهار بوستان حقایق ... [illegible]

... چنین ... نظر خجسته آئین واقف رموز آغاز و انجام است مجموعه ...

... که هر سطرش سلاست ... رنگین چون زلف مسلسل مشکین ... [illegible]

... و هر نقطه اش به تناسب فقرات دلنشین مانند خال معنبر مه رویان باعث

... چشم نا شکیب بوده ... که تولا کنید بدان تقویم رسید مطالعه ...

... موجب انبساط خاطر صداقت ... گردید آنچه در شرح خوبی و نیک سلوکی ... [illegible]

... صداقت صحبت ... مرقوم بود معلوم شود ... [illegible]

... [illegible] ... دوستان ... [illegible]

... [illegible] ... صاحبان ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خان رفیع الشان سلامت از یادان [illegible] که [illegible]

دو دو باطن اساس دوستی محکم نامید نزد اخلاص باختن مهره محبت [illegible] رحمت

انداختن در صحبت [illegible] پرداختن بیت [illegible]

اگرچه [illegible] باب کمالات محتاج این قسم مقالات نبود اما مقتضای تجربه [illegible]

زمانی حرفی چند دوستانه عرض نمود زیاده ازین زیاده [illegible] حال [illegible]

مراد بار و [illegible] زبان بذکر تو مشغول و دل بیاد تو [illegible]

دو دیده را [illegible] صحیفه شریفه که محتوی بر تعقد حال [illegible]

نگاشته خامه [illegible] آن [illegible] فصول [illegible] کتب [illegible]

[illegible] وصول انداخته [illegible] خاطر را [illegible]

محبت [illegible] از دل [illegible] آید [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

باری می‌خواند بر گرفت اگر چه تحقیق حقیقت دیگر بار درست مگر [illegible] و توفیق

الی الله [illegible] من که ... دیرینه ... رسانند سپرده ام تا کرم او جبا کند [illegible]

باشد [illegible]

ای آنکه آراسته اقبال مدام لطف تو امور ... و نظام از ... [illegible]

بهره‌مند ... بولت ... مهر ... تو ... عروس مطالب ... چهره گشا

روزگار [illegible] ... رای مطالعه ... باد ... رجال آرد ... حق

... در بارهٔ عشق ... کند دل محبت منزل و جان ناتوان ... شاد ... مود

خود ... سب ... و عدم رخصت شیخ گدای که حرف ... نشنود ...

گوینده ... حال ... خود را ... طریقان ... و الحق [illegible]

خود ... صاحب ... سلامت ...

... گردش آسمانی ... پریشانی با قامت ...

و ... بد ... که از ... ندامت گذشته ... شده ... سرگردان است

... غیر از آنکه آن عطا ... حقا ... نوازش و پرورش ...

خود ... سابق ... امتیاز ... صلاح دیگر ... دوستان ...

... هر کس ... کرم ... دست دعا دراز ... اجابت ...

... دولت آن خورشید خاصیت بقبولیت مقبول و با جابت موصول باد

[illegible]

ای ... تو ... جز ... من ...

... گر ... خورده ... با تو ...

[illegible] خیال [illegible] دو [illegible] [illegible]

[illegible] گذشته [illegible] [illegible]

حاشا کم ز غلط [illegible] تعالی [illegible] ایام حیات [illegible]

[illegible] جان [illegible] زبان [illegible] [illegible]

[illegible] این بیت [illegible] [illegible]

[illegible] جمال کمال آن مقبول [illegible] [illegible]

رونق [illegible] محفل جمال [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] بیت [illegible] بر سر دنیا [illegible]

[illegible] استقلال [illegible] گذاشتن [illegible] [illegible]

[illegible] در همه حال [illegible] موجب وصول [illegible] و حصول [illegible]

گرایید و در مقام رضا و تسلیم مستقیم بوده [illegible] [illegible]

[illegible] اهل [illegible] [illegible]

ثبت کرده اند [illegible] [illegible]

[illegible] العوام [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

بعد از [illegible] مشکین رقم [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] بعد [illegible] آن عزیز [illegible] گشت [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] که کمال محقق است [illegible]

[illegible] [illegible] بر حال [illegible] فضل و کمال [illegible]

[illegible] [illegible] برخلاف گذشته [illegible] [illegible]

[illegible] بقلم [illegible] خط شیخ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] تا قلم [illegible] نقوش [illegible]

که نور صبح [illegible] [illegible] برگزیده [illegible] ذو الجلال [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] بهار [illegible] از دل [illegible]

[illegible] [illegible] مشغول [illegible] شب و روز [illegible]

[illegible] از یاد رفته [illegible] [illegible] مکالمات اشتیاق [illegible]

[illegible] مراعات [illegible] [illegible] [illegible] دعا

[illegible] [illegible] اخلاص آیین شیخ تاج الدین که [illegible]

[illegible] عنایت [illegible] حقیقی [illegible] می آرد که درین باب [illegible]

[illegible] [illegible] که توجه [illegible] [illegible]

خواهند فرمود [illegible] زندگیست لطف خود از کسی مکن دریغ بعد از حیات [illegible]

[illegible] [illegible] فیض [illegible] [illegible] عالمیان [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] مقدم گردید

[illegible] کلام [illegible] صورت [illegible]

دوست [illegible] دوستی [illegible]

چو ایشان عظام [illegible]

و با [illegible] خود [illegible] گردیده [illegible]

[illegible] مطابق [illegible]

[illegible] و احسان [illegible] ناتوان و [illegible]

گردند [illegible] چاره [illegible] کردند [illegible]

سرفرازت کردند [illegible] حشمت و اجلال روز افزون باد [illegible]

[illegible]

[illegible] چنین چو رخ ز پرده گشود [illegible] صورت [illegible] نمود

راحت افزای بیدلان بکلام [illegible] دوست [illegible] یاد او [illegible]

نشان [illegible] زن [illegible] رسان [illegible]

می بخشند از قریب و بعید دولت حسن است [illegible]

[illegible] لطف [illegible] راحت دل [illegible] دوست راحت [illegible]

از دوست [illegible] گفتار [illegible] یوسف از [illegible] زلیخا [illegible]

از [illegible] افسون [illegible] محبت [illegible]

[illegible] دریغ داشتن [illegible] وقت [illegible]

[illegible] آمده [illegible]

[illegible] دلها [illegible]

با نگاه دل [illegible]

[illegible] واحد

[illegible] و [illegible] صاحب [illegible]

[illegible] بعد از [illegible] کرده [illegible]

[illegible] کسب [illegible]

[illegible] مجروح گردد [illegible] محبت [illegible]

[illegible] رسیده [illegible]

[illegible] بهره یاب بوده مراد دل [illegible]

[illegible] ابواب [illegible] باد [illegible]

[illegible] موجب آن [illegible] سخن [illegible]

[illegible] روابط اخلاص [illegible] لوازم [illegible] ارباب

[illegible] شوق [illegible] آمد [illegible]

ای آینه دل تو خورشید نظیر روشن [illegible]

[illegible] حاجت نبود که عرض اخلاص کنم چون [illegible]

اسرار [illegible] محبت و ولای اشفاق نامه [illegible] مشتمل [illegible]

[illegible] که [illegible] نام آن [illegible] قلب [illegible]

[illegible]

[illegible]

بود بحقیقت [illegible] چون یاد کند [illegible] لطف [illegible] شد [illegible]

[illegible] و از لطف [illegible] روا [illegible]

[illegible] حرفی [illegible] لطف [illegible]

[illegible] دال [illegible]

حرفی را محصول یافت است با لفظ [illegible] حاصل [illegible]

[illegible] گذشته [illegible]

عیب پوشی از راه فضل و کرم منظور آفتاب [illegible]

اصلاح بخشند تا کلید فکر فلک [illegible] باعث [illegible] مطالب [illegible]

بارگاه [illegible] اصلاح [illegible] اصلاح [illegible]

در تهنیت عید [illegible]

کمینه [illegible] پیوسته بنزد تو بود منزل [illegible] از دل [illegible] فراموش ولی [illegible]

فراموش نگشت از دل من [illegible] بعد تجدید مراسم صداقت و اخلاص [illegible]

و اختصاص [illegible] تصویر [illegible] کاریست [illegible]

این [illegible] ظلمت [illegible] بود [illegible]

این [illegible] از تغافل [illegible] شریف [illegible]

باده [illegible] ازانجا که [illegible] دوستان [illegible]

استحکام [illegible] وجود [illegible] اگر [illegible]

چون [illegible]

[illegible]

سررشته ... [illegible] ... عطوفت [illegible]

قبول است ... گشت ... [illegible] ... است و ... [illegible]

... است ... [illegible] ... است ... از کوره ... [illegible]

کدورت است اخلاق حمیده ... [illegible] ... اعمال ... [illegible]

... [illegible] ... باد

[illegible] ... لطایف [illegible] گلشن چون ... [illegible] ... زوش

و شگفته ... [illegible] ... آنچه با ... [illegible] ... مسیحا ... [illegible]

... [illegible] کلمات رنگین و لطایف عبارات دلنشین که ... [illegible] ... آرزو از

... و مطالعه آن حرز جان ... [illegible] ... نقد مراد ... [illegible] ... است

... عطوفت و مهربانی که در باب استطلاع صورت سرانجام مقصود ... [illegible]

... [illegible] ... حقیقت حال را از این رباعی معلوم خواهند

فرمود هر چند ... [illegible] ... دلم ... محنت ... [illegible] ... دلم

... [illegible] ... آری

... [illegible] ... گفتار ... [illegible]

... [illegible] ... ترک ... [illegible]

رسیده ... [illegible] ... حصول مطلب ... سعادت

... [illegible] ... سرانجام مطلب ... [illegible] ... باشد

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سبحان [illegible]

[illegible]

خاطر محمد ناصر پیوسته بر مسند عیش متمکن باشد مطالعه نامه محبت [illegible] که مشتمل بر [illegible]

معامله [illegible] سلامت [illegible] شمیم تجربه یافته باشد [illegible]

که همیشه [illegible] بر قیام [illegible] مخلص [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] داوری و داری [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

... شکر خدا که [illegible]

[illegible] که [illegible] دوست [illegible] مال [illegible]

[illegible] سایه [illegible] رسانید بقدوم حضرت [illegible] و [illegible]

[illegible] را [illegible] کردانید [illegible]

[illegible] گشت و آن [illegible] بر تخت [illegible]

[illegible] حضرت [illegible] گردید [illegible] قرآن [illegible]

[illegible] مبارکی [illegible] و آن [illegible]

[illegible]

[illegible] شکر [illegible] از لطف [illegible]

[illegible] گل دولت به بستان امید [illegible] سر طرب [illegible]

[illegible] از زمان انبساط [illegible]

[illegible] بعلامت [illegible] میکردند که در زمان [illegible]

[illegible] بگوش جهانیان فرو [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

کمال [illegible] عشق [illegible] آفتاب جمال [illegible] یوسف [illegible]

زیور زلیخا و دختر مشتری اثر یوسف کنعان جمال گردید [illegible]

[illegible] یعقوب [illegible] عرض کرد در [illegible]

و از [illegible] لیلی [illegible]

[illegible] مشتری [illegible] سعادت [illegible]

و اقبال را [illegible] چون آفتاب درخشان [illegible]

طراوت بخشای چهره گل و شمیم [illegible]

نهال گلشن اقبال [illegible]

[illegible] الوقت [illegible] شکر و ستایش [illegible]

متعال گردان [illegible]

[illegible] رسانید [illegible]

[illegible] نهال گلشن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] که از [illegible] دانست

[illegible] از [illegible]

[illegible]

[illegible] مقصود [illegible]

[illegible] و الافطر ست قوت [illegible] خدمت [illegible] است

[illegible] بیت کار کلی سوز و درد است [illegible] کمال [illegible]

[illegible] و دوست [illegible] و اگر چه چیز خود [illegible] در خدمت فضائل [illegible]

[illegible] تفصیلات کرامات ایشان بهر ان [illegible]

[illegible] خوانده [illegible] مصحف [illegible] خط [illegible]

[illegible] اختیار است عزم بالجزم [illegible]

[illegible] مجید [illegible] بجان [illegible] سپهر شرف آفتاب [illegible]

[illegible] عرش شرف [illegible] آیت [illegible] و افضال [illegible] وجود [illegible]

[illegible] وجود [illegible] خلعت اقبال [illegible]

رویت و مشاهده ماه مبارک رمضان که صیقل مرات ضمیر [illegible]

[illegible] قلوب اصحاب ریاضت و یقین است با برکات [illegible]

[illegible] مصحف مجید [illegible]

[illegible]

[illegible] الانعام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] که عالم [illegible]

[illegible] ماه صیام رفت [illegible]

[illegible] هلال عید [illegible]

[illegible]

[illegible] هرچند [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] با وجود [illegible]

[illegible] ممنون احسان عالیات [illegible]

[illegible] توفیق [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] وزان [illegible] بهشت [illegible]

[illegible] عید [illegible] تاج [illegible]

هرچند نام [illegible] هر [illegible] هرچند [illegible] گلوی [illegible]

[illegible] هر سال عید اکبر بتو ایام سعید

بر خود [illegible] ز جهان [illegible]

[illegible] هر سال مبارک بتو ماه نو عید [illegible]

[illegible] در این ایام هنگام [illegible]

[illegible] تهنیت [illegible] و اوا [illegible]

[illegible] بحضور [illegible] سعادت [illegible]

[illegible] آداب تسلیمات تهنیت مبارکباد [illegible]

بجا آورده [illegible] احتشام [illegible] شوکت و اجلال [illegible]

پیروی ایشان در روزبان [illegible] امید [illegible] برکت این روز سعادت قرین [illegible]

[illegible] آیین مقارن حال خجسته مآل باد بحق رب العباد [illegible]

[illegible] و صاحب [illegible] تا [illegible]

[illegible] هر روز تو عید باد و هر شب شب قدر [illegible]

[illegible] شب برات و عطیات لیلة القدر باکرامات [illegible]

[illegible] در این شب شریف [illegible]

[illegible]

[illegible] شب برات [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بازشد تحفهٔ [illegible] کل عزت [illegible]

در این ایام مسرت انضمام [illegible]

[illegible] از سفر مبارک و [illegible]

علیا [illegible] مسعود و معطوف [illegible]

و عشرت [illegible] مراد رهنمای دوستان [illegible]

[illegible] اسباب [illegible] است الله تعالی همه بندگان را توفیق رفیق کرامت کناد و در میان

مکان شریف خداپرستی و سلامتی ایمان که وسیلهٔ نجات است نصیب گرداناد

[illegible] آن دیگر [illegible] ایام مسرت انجام بهار [illegible]

غنچهٔ دل دوستان شکفته [illegible]

بفضل و کمال [illegible] آرای دولت و اقبال [illegible]

[illegible] در این ایام [illegible] که بوصول [illegible]

[illegible] خبر رسید که آن مخدوم مهربان [illegible]

نجات یافته [illegible]

[illegible]

[illegible]

خبر ... [illegible] ... وقت در حل ... [illegible]

... [illegible] ... برادر ... [illegible] ...

... [illegible] ... [illegible] ... جمال عظمت

... [illegible] ... سلامت ... [illegible]

... [illegible] ...

جانان ... [illegible] ... رسید بر او اقدس جاه آگاه گردانید مشار الیه از این خبر ...

اثر ... [illegible] ... نموده با صبر را سر رشته داناتی ... [illegible]

اینحال گریبان ... [illegible] ... از ملاحظه این ملال ... سیاه پوشید فلک ... [illegible]

گردید ... [illegible] ... بحسرت ... آفتاب ... زرد گشت ... [illegible]

... [illegible] ... انگشت ... [illegible] ... آتش ...

... [illegible] بسوخت باد جنون ... گردی اندوخت هرگاه جهانیان ... [illegible]

... [illegible] ... بسته ... صورت و معنی گر تواند شناخت ... [illegible]

... [illegible] تواند پرداخت ... [illegible]

... این داستان آتش فشان دامان قلم میسوزد و گریبان کاغذ شعلها ... [illegible]

... [illegible] ... هر آفریده از نقد ... [illegible]

... [illegible] ... تقدیر را ناگزیر ... الصبر ... [illegible]

... [illegible] ... ربیت ... [illegible]

... [illegible] ...

... [illegible] ...

دل

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حرف [illegible] زده [illegible]

زبان [illegible] برادرم [illegible] حیات [illegible]

[illegible] پایداران [illegible]

[illegible] شکست [illegible] استقلال [illegible]

میوه‌اش پایدار باد [illegible] دریا اگر گذشت [illegible] باد

گر بار از در رفت ثمر باقی باد [illegible] ور شاخ شکست ثمر باقی باد [illegible]

صدف [illegible] گر شد صدف از میان در باقی باد

گر لاله رفت نسترن باقی باد [illegible] ور سرو شکست یاسمن باقی باد [illegible]

نیکو چون رفت [illegible] سرسبزی گلبن چمن باقی باد [illegible]

[illegible] و در چمن گلهاست سبز و تر باد [illegible]

هر خاک [illegible] و ز باد خزان درخت گل مصون باد

[illegible] از [illegible] هر [illegible]

[illegible] مرحوم مغفور [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شمشیر و انتهاب [illegible] در اواخر ایام [illegible]
[illegible] سال [illegible] جان [illegible]
[illegible] آن [illegible] نشسته [illegible]
[illegible] آن [illegible]
[illegible] که منظور بارگاه [illegible]
[illegible] از رضا بقضا چاره نیست آری — آنکس که [illegible]
عدم [illegible] در حق او کان ثبات و بقا خطاست
دریغا که [illegible] مرده شد ناگهانی — گل باغ دولت [illegible]
[illegible] و [illegible] کرد [illegible] حیرت [illegible]
[illegible] جان [illegible] سعادت [illegible] شهادت [illegible]
[illegible] زنان [illegible] ز مهر [illegible]
[illegible] میرسد [illegible] هر [illegible]
[illegible] الست [illegible] جامه سیاه ماتم پوشیده و سینه
[illegible] — زین غم [illegible] مرغ چمن [illegible] کرده
[illegible] در دامن [illegible] گل جیب قبا [illegible] ارغوانی [illegible] قمری [illegible]
[illegible] از صورت [illegible] دریافت نیرنگی تقدیر [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible]
[illegible]

بمحل مقصد [illegible] رسیده [illegible]

بموقف عرض [illegible] ایشان درگاه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عبودیت [illegible]

عرض مقتبسان [illegible]

[illegible] بوسیله سجود عبودیت [illegible]

سجده درگاه بندگی چون آفتاب [illegible] بموقف عرض [illegible]

و اقبال [illegible] میرساند [illegible]

[illegible] عبد الغفار [illegible] بندگی [illegible]

[illegible] عبودیت [illegible] بموقف عرض [illegible]

انجمن [illegible]

[illegible]

تسلیمات عبودیت [illegible]

[illegible] بموقف عرض [illegible] درگاه [illegible]

بارگاه [illegible] خورشید [illegible]

[illegible] میرساند [illegible]

[illegible] بندگی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سده رفعت نشان [illegible] افزای [illegible] دولت و اقبال

[illegible] عظمت و اجلال [illegible]

[illegible] مرادات صاحبدلان [illegible]

[illegible] بعد تقدیم آداب [illegible] و تقدیم قواعد [illegible]

[illegible] سعادت [illegible]

[illegible] عظمت و اجلال [illegible] افزای [illegible] دولت و اقبال [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دعا ملیان میرساند [illegible] کمترین فدویت [illegible]

[illegible] بخت [illegible]

[illegible]

[illegible] و اقبال [illegible]

عظمی و اسطه [illegible] خلافت کبری جلیل القدر [illegible]

[illegible] صاحب علم و عالمیان میرساند [illegible]

فدویت اشتمال بعالی القاب تسلیمات تحیت [illegible]

موقف عرض [illegible] ایوان انجمن [illegible]

سلطنت و کشتیاری تازه نهال [illegible] خلافت و آبیاری منظور حضرت [illegible]

عالی تبار [illegible] فضل و احسان صاحب علم و عالمیان میرساند

تا دولت [illegible]

باد [illegible] زمین گلشن باد [illegible]

ذات ترا چو [illegible] باد تا [illegible] صباح [illegible] فیروزه [illegible]

روی [illegible] گاه [illegible]

و [illegible] رسانید تخت همایون بخت [illegible]

[illegible] سلطنت و کشورستانی [illegible]

[illegible] مرتبت [illegible] منزلت [illegible]

[illegible]

سلطنت [illegible]

[illegible] حکمت ازلی و اراده لم یزلی [illegible]

[illegible] عدل [illegible] همت [illegible]

[illegible] عزت [illegible] سلطنت [illegible]

[illegible] حق [illegible] سلطنت [illegible]

[illegible] معدلت و [illegible]

[illegible] بر جمیع [illegible]

[illegible] دولت [illegible] همیشه باد [illegible]

[illegible] همیشه تا که [illegible] انجم [illegible]

همیشه تا که ارواح [illegible] اجسام [illegible] گردش گردون [illegible]

[illegible] سعادت [illegible] افزون باد [illegible]

[illegible] گردون باد [illegible] حکم تو تقدیر [illegible] مقرون باد

بعد الحمد والمنة که بعون عنایات [illegible] ربانی و تاییدات [illegible] آسمانی

[illegible] مالک [illegible] درگاه جهان پناه و اقتدار [illegible] زمان [illegible]

[illegible] در آمد — سریر سلطنت اکنون کند سرافرازی که سایه بر سرش افکند

خدیو غازی — شکر [illegible] وعده لا نهایت [illegible]

[illegible] که جلوس سعادت آیین همیشه قرین که آغاز بهار گلشن دولت

[illegible] جهانیان و [illegible] امانی و آمال عالم و عالمیان [illegible]

[illegible] سریر [illegible] سلطنت [illegible]

[illegible]

[illegible] عدل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] متعال [illegible] حضرت [illegible]

[illegible] خورشید [illegible]

[illegible] خلافت جهان [illegible]

[illegible]

[illegible] مبارک [illegible]

مقدسان عالم ملکوت [illegible]

دست بدعا برداشته [illegible]

[illegible] مبارک [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] نواب فلک [illegible]

[illegible] دولت [illegible]

[illegible]

[illegible] خدمت [illegible]

[illegible]

[illegible] صاحب میرساند [illegible]

بر [illegible] ان کرده رفیع [illegible] دولت عالی پیرایه زندگی

و [illegible] تسلیمات عقیدت سمات [illegible]

با [illegible] بساط [illegible] محفل فیض منزل [illegible] الاجابت [illegible]

[illegible] و استان [illegible] صاحب و قبله خدایگان [illegible] میرساند

[illegible] کمترین بندگان [illegible] ادا است که [illegible] عبودیت

[illegible] معروض [illegible] حضور فیض گنجور نواب فلک جناب عالمیان [illegible]

[illegible] خورشید اشتهار نواب صاحب و قبله قدردان [illegible] زبان خدایگان

[illegible] ای [illegible]

[illegible] عدل [illegible] نهیب [illegible]

کننده [illegible] انجام امور جمهور انام و انتظام مهام خاص و عام [illegible]

[illegible] الالقاب [illegible]

[illegible] دولت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

تجمع [illegible] اقبال [illegible] زوال [illegible]

[illegible] مکارم الاخلاق [illegible]

[illegible] و پیراسته باد و وجود آمال [illegible]

[illegible] قدر [illegible]

که قلم فیض رقم بر صحیفه انتظام احوال رعایا و برایا [illegible]

[illegible] شکر و [illegible]

و [illegible] اندیشه های [illegible]

پامال [illegible] گردیده [illegible] آمده [illegible]

[illegible] هر روزی [illegible]

و [illegible] دیگری مشغول [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دولت و اقبال [illegible] حرکت [illegible]

[illegible] افاضات [illegible] فضلا و [illegible] طالبان [illegible] محققین [illegible]

مدققین [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

موطن می‌گردانید [illegible] عقیدت [illegible]

[illegible] بهره‌مند [illegible] صاحب [illegible] قدردان

[illegible] وسیله [illegible] مطالب [illegible]

[illegible] میدان تیغ گذاری [illegible] شهامت [illegible]

[illegible] صاحب [illegible] تیغ و تیر [illegible]

[illegible] رستم [illegible]

[illegible] ذره [illegible] خورشید مثال

[illegible] جمشید [illegible] قطره [illegible] دریا [illegible]

[illegible] مقتدای [illegible]

[illegible] کمالات [illegible] افاضات [illegible]

[illegible] ارشاد [illegible]

[illegible] الاعتقاد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تقدس [illegible] متعطشان زلال [illegible]

[illegible] برافروزنده لوا [illegible] برافروزنده چراغ [illegible]

[illegible]

عبودیت و نیازمندی [illegible]

[illegible] مصباح کمال [illegible]

جلال [illegible] مرفوع [illegible] عالم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حقیقت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible] و مستفیضان [illegible] العبودیت [illegible]

[illegible] که بر [illegible] عبودیت نشان عبودیت [illegible]

[illegible] عبادت اند و ازان تحقیق هدایت منزل سید [illegible]

[illegible]

[illegible] تابع احکام [illegible]

[illegible] برکات آن مجمع ارباب فضایل مرجع [illegible]

قاضی [illegible] پذیر [illegible] لوازم عبودیت و تمهید مراسم [illegible]

[illegible] ارباب [illegible] آستان معدلت نشان میرساند [illegible] ذات منبع البرکات

[illegible] مسالک معدلت و انصاف [illegible] مراسم [illegible] و اعتقاد [illegible]

[illegible] واقف حقایق و دلایل مجتهدین حضرت قاضی [illegible]

[illegible] موجب [illegible] تمهید لوازم بندگی و تقدیم [illegible]

[illegible] جامع معالی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دیوان کمال خجند هم [illegible] بیت [illegible] دیوان [illegible]

[illegible] نزد [illegible] [illegible] و [illegible] سال [illegible]

[illegible] و بلاغت [illegible] [illegible]

[illegible] بدایع [illegible] وصول [illegible]

اسرار وصول [illegible] و تخریج و [illegible] [illegible]

و عشوق [illegible] فاصله صغری [illegible] فاصله کبری [illegible]

بیت [illegible] که بعلم عروض [illegible] تا شناس [illegible] اضرب [illegible]

[illegible] خواندند از آن [illegible] پردازند [illegible] پردازان [illegible] خواندند [illegible]

شناسایان اقسام قوافی [illegible] بسیار [illegible] آن قوافی [illegible] و [illegible]

[illegible] شیخ [illegible]

و [illegible] تصویر میکردند [illegible]

[illegible] کاشف حقایق [illegible]

قواعد [illegible] و تبدیل [illegible] تخفیف و تسهیل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] الاف [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

صحف و اوراق [illegible] گردانید [illegible] ایام موقوف [illegible] اغراض

[illegible] الاغراض مبانیست حکیم [illegible] الاطلاق پیوسته در تصحیح

[illegible] کلیه [illegible] [illegible]

[illegible] کلمات [illegible] منبع معالی [illegible] جالینوس [illegible] حکمت [illegible]

[illegible] حکیم اسحاق [illegible]

[illegible] روزگار [illegible] بعد الیوم [illegible] خواست [illegible]

[illegible] لوح ضمائر صافی اثرات [illegible]

[illegible] جامع [illegible] واقف حقایق آسمانی کاشف

دقایق رموز نهانی [illegible] مرقوم [illegible] تحریر

[illegible] دعوات [illegible] که زیاده است از حرکات فلکیه باشد [illegible]

[illegible] جام جم عبارت از آن [illegible]

[illegible] آن اختر [illegible]

[illegible] ساعات [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سخن ... [illegible] ... بحث و ... [illegible]

[illegible] ... بنفوذ ... [illegible]

[illegible] ... میکرداند

[illegible] ... لطافت ... [illegible]

[illegible] ... هرگز نشود ... حکمت [illegible]

ای از تو تحفه شکست آثار قلم از تیغ زبان ... [illegible]

منشیان زبان در وصف تو قاصر است کلک قلم ... [illegible]

دیوان منشیه دولت و اقبال بنام نامی و اسم سامی ... [illegible]

ارباب فصاحت و بلاغت سرحلقه مدعانگاران اصحاب صناعت ... [illegible]

مطلع انوار فوائد منشیان فراز مجمع آثار معانی روان اساس معدلت [illegible]

در کرم منبع الکرم که دبیر فلک از خامه تراشان بزم تفصیل سرشت دوست [illegible]

بعنایت ذو المنن مزین و مشغول باد و بعد انشای ... [illegible]

و ارباب لطایف ... [illegible] ... عالم آرای که لطایف [illegible]

[illegible] ... معانی ... میکرداند ... [illegible]

حقایق معجز ... کلک تو اسرار دقایق ظاهر از الفاظ انوار معانی ... [illegible]

[illegible] ... قلم در باره خامه زیبا نگاران ... سحر ... [illegible]

و ... اصحاب صنایع ... مجموعه عبارات ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مقصد [illegible] است میگردد [illegible] لطیفه آفرین [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ضمیر [illegible]

[illegible] است منتخب نویس تحریر روزنامه کاینات زینت

[illegible] آفاق [illegible] نشده باقی میر محمد ساقی [illegible]

[illegible] زر پرواز در [illegible] و [illegible] صفات خط [illegible] و کمال

[illegible] زر پردازان [illegible]

[illegible] اصل [illegible] واصل [illegible] بعد تحصیل [illegible]

[illegible] روز [illegible] خط [illegible] اقتباس میکرده

[illegible] که زر پردازی غلط است [illegible]

[illegible] از مجمع قدسیان [illegible]

ای کشته [illegible] مشهور [illegible] محراب [illegible]

[illegible] تو قدر [illegible] عالی [illegible] ز لفظ تو خط [illegible]

[illegible] ز فاتحه خط تو [illegible] قندیل صفت [illegible]

محراب [illegible] خط [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

در ره محبت ... سیر ... [illegible]

... محبت تو دل نقش پذیر ... [illegible]

تحریر ... سایه بلندپایه قبله حقیقی کعبه تحقیق ... حضرت

ولینعمی ... اولاد و احفاد ... استدام ... [illegible]

دولت قدیم ... سعادات جاودانی است معروض میدارد

... جان بخش جهان آفرین ذات عطوفت سمات آن قبله صورت و معنی

دینی و دنیوی مجمع انواع شفقت منبع اصناف مرحمت مربی ایام ... [illegible]

فرق عبودیت کیشان سراسر سایه پرتو انداز دارد ... ذات ...

عقیدت آیات که باعث حصول ... ذات ... [illegible]

همواره ذات شفقت آیات آن قبله حقیقت ... کعبه ... [illegible]

... فیض رسان کرم مهربان ... عقیدت ... [illegible]

... فرمایند بعد تقدیم ادای ... عبودیت سمات ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

بر اعلام مجلد الله تعالی را بعد تبلیغ رسایل دعای حضرت [illegible]

وصول سعادت [illegible] رقم [illegible] شفقت [illegible]

بشارت صحت و [illegible] آن محروسه [illegible] سعادت [illegible] و دولت

[illegible] سحاب [illegible]

[illegible] دعوات مزید حیات [illegible]

[illegible] حشمت شعار [illegible] باد

[illegible] محموده الخصایل محموده الشمایل سعادت یار [illegible]

[illegible] مطالب کونین و مقاصد دارین مرقوم باد بعد

ادعیه [illegible] برای آن فرخنده [illegible]

کارسازی [illegible] سعادت [illegible]

[illegible] بعد تبلیغ دعوات مزید حیات

[illegible] معلوم [illegible] باد

[illegible] کاکل [illegible] آینه چهره [illegible]

[illegible] چشم [illegible]

[illegible] گوهر سلک [illegible] دوام [illegible]

[illegible] بزبان آوردن دور [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حقیقت [illegible]

[illegible] زبان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] جهان [illegible]

[illegible]

[illegible] دوست

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اقرار کرد [illegible] کریم الدین بن [illegible] الدین بن [illegible]

ساکن [illegible] سرکار [illegible] از محلات [illegible] جهان آباد [illegible]

متصل [illegible] حاجی [illegible]

متصل [illegible] شیخ الله داد [illegible]

آن [illegible] شیخ قطب الدین [illegible]

[illegible]

[illegible] بطول [illegible] عرض [illegible]

[illegible] وقت [illegible] و ملک [illegible]

[illegible]

[illegible] ضمن [illegible] پانصد [illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible]

[illegible] اسب [illegible]

[illegible] تقویم

[illegible] دعوی [illegible] این [illegible]

[illegible]

[illegible] قرار کرد و اعتراف نمود [illegible] بنسبت خود

[illegible] در حال صحیح [illegible]

[illegible] یک قطعه زمین [illegible] بعرض و طول که مشتمل بر احاطه

[illegible] محله فیروزآباد واقعست [illegible]

بدین حدود اربعه معینه [illegible] آن متصل [illegible] است این

دارالضرب غربی آن [illegible] ملازم سرکار [illegible] شان

[illegible] جنوبی آن [illegible] شمالی آن پیوسته شارع عام [illegible]

[illegible] حق و ملک و قبض و تصرف [illegible] مذکور است و [illegible]

[illegible] مذکور [illegible]

[illegible] مبلغ [illegible] نقد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مذکور ... است

به رهن مذکور [illegible]

شد و [illegible] مذکور [illegible]

و [illegible]

جواب [illegible] مرتهن مذکور [illegible]

گردانید بر نیکو [illegible] راهن مذکور مبلغ مرقوم را بعد [illegible]

تحریر شده بمرتهن مذکور [illegible] مرتهن مذکور [illegible]

فروخته مبلغ [illegible] راکه [illegible]

رسانیده [illegible] حجت [illegible] کرده [illegible] شهر [illegible]

علیه الراهن والمرتهن و مخبران [illegible] و [illegible]

نمود و مخبر [illegible] عبد الکریم بن بدیع الزمان بن شیخ محمد [illegible] ساکن قصبه

سلطانپور [illegible] قصبه [illegible]

[illegible] التصرفات الشرعیه [illegible] یک منزل حویلی [illegible] که واقع است

قصبه مذکور [illegible]

و [illegible]

[illegible] آن [illegible] شیخ [illegible]

[illegible] قاضی [illegible] محمد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ملکیت مسطور [illegible]

[illegible] محدوده مذکوره [illegible] شیخ [illegible]

[illegible]

[illegible] الوقت [illegible]

[illegible] شیخ رشید الدین بیع کرد و در وجه محمد علی مذکور

[illegible] مذکور خرید کرد و در تصرف خود در آورد چنانکه عقد بیع و شرا بینهما

[illegible] الا شرط خیار و لا خیار رؤیت و ثمن مثل و قیمت عدل [illegible]

و [illegible] مذکور [illegible] اگر تا بیا الحال و استقبال [illegible] دیگر پیدا شود [illegible] مذکور مشتری

[illegible] بیع [illegible] جواب [illegible] متبایعان مذکوران بعد قبض الثمن

والمثمن [illegible] بعد ازین میان متبایعان مذکوران و من یقوم مقامهما را در محدوده مذکوره

[illegible] حق و دعوی و خصومتی [illegible] تا وقت [illegible] بکار آید [illegible] شهر ذی حجه

[illegible] قلمی شد با حاضرین بایع و مشتری [illegible] اقرار صحیح

[illegible] محمد بن حاج محمد بن ابوطالب ساکن قصبه جلال آباد من مضافات سرکار [illegible] صوبه اله آباد

[illegible] یک قطعه [illegible] معلومه [illegible] محدوده اربعه [illegible] مشتمل بر چهار دیوار [illegible]

[illegible] جهت [illegible] و [illegible] جهت [illegible] بیع [illegible]

[illegible] شرکت غیری [illegible] قصبه مذکور [illegible] احداث کرده

[illegible] ملکیت مسطور [illegible] شیخ عبد الرشید [illegible] شیخ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و درست

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] دشمن آن حق و دعوی [illegible] درست

درست آویز باشد بیست و دویم شهر ربیع الاول سنه [illegible]

اصالة حاضر آمده مسمی شمس الدین محمد [illegible]

آورد با خود قسیم نام غلام مملوک خاص خود را که گندم رنگ [illegible] [illegible]

بلند بینی ابرو و گوش [illegible] سیاه چشم [illegible] ریش [illegible]

الاعضا [illegible] القامت [illegible] [illegible] [illegible]

نفقات [illegible] بدون [illegible] و [illegible] حیات خود [illegible] و [illegible]

و نیز اقرار کرد که [illegible] دعوی نیست و [illegible]

[illegible] درست آویز [illegible] بیست و چهارم شهر رجب المرجب سنه فلان [illegible]

[illegible] و [illegible] صحیح [illegible]

محمد مقیم بن فلان بن فلان [illegible] درست [illegible] خود [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] خود [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] محمد رفیع [illegible]

[illegible]

[illegible] مجلس [illegible] خویش [illegible]

[illegible] محمد رفیع [illegible] وطن [illegible]

[illegible] در جمیع امور صغیره [illegible] که اصلح و انفع باشد [illegible]

[illegible] در مجلس [illegible] حاضر بود و قبول [illegible]

[illegible] فلان قلمی شد

[illegible] شهر رمضان المبارک سنه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فلان وکالتا از قبل محمد رفیع [illegible]

[illegible] عتاق [illegible]

[illegible] مطلق العنان شرعی گردانید [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] وکیل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] در مجلس [illegible] وکیل حاضر بود و قبول کرد [illegible]

[illegible] حرره فی شهر صفر [illegible]

[illegible] اقرار کرد در حالت صحت شرعی [illegible] مسمی [illegible] بن [illegible]

بر این معنی که چون [illegible] عامل معزول [illegible]

[illegible] پرگنه [illegible] تحویل سرکار [illegible] الدوله العلیه [illegible]

[illegible] مناصب دولت و اقبال [illegible] عمده الملک [illegible]

[illegible]

سرکار [illegible]

[illegible]

[illegible] شهر ربیع الاول [illegible]

[illegible] شیخ حبیب بن شیخ نور الدین بن شیخ کریم [illegible]

[illegible]

شیخ حبیب [illegible]

[illegible]

شیخ [illegible]

[illegible] بتاریخ [illegible] سنه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و در آنجا میرسد و سوای [illegible]

[illegible] دیوانی و [illegible] مذکور دیگری را در آن نیست

اقرار [illegible] شرعی [illegible] با سواد انساب [illegible] حال

[illegible] مبلغ [illegible]

[illegible] گشت نقدی [illegible] از روی حساب [illegible]

[illegible] شد در میان خود [illegible] کردیم و اقرار نمودیم که [illegible]

[illegible] اقرار نکردیم [illegible] صحیح [illegible]

[illegible] بتاریخ بیست و پنجم شهر شوال سنه [illegible]

اقرار کرد و اعتراف صحیح شرعی نمود [illegible] بن فلان

[illegible] مبلغ [illegible] روپیه نقد [illegible]

[illegible] مبلغ دو صد و پنجاه روپیه [illegible]

[illegible] و عوالی [illegible] مقصود [illegible] شریعه [illegible] دیوانی [illegible]

[illegible] اقرار میکنیم که هرگاه [illegible] طلب مبلغ مذکور نماید بلاعذر [illegible]

[illegible] بتاریخ بیست و دوم شهر جمادی الاول سنه [illegible]

[illegible] شهر رجب سنه [illegible]

در دار القضاء [illegible] فلان بن فلان حاضر [illegible]

بن فلان بن فلان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] سکوت [illegible]

[illegible] بنده [illegible] که [illegible]

من حاضر هذا قبولیت [illegible] محضر هذا [illegible]

چون جواب دعوی حاضر هذا از محضر هذا پرسیده شد ساکت [illegible]

بعد عجز محضر هذا از ایراد و دفع دعوی حاضر هذا از آنجا که سکوت [illegible]

حکم [illegible] مسطوره موافق قبولیت نموده شد و این [illegible]

باشد بتاریخ [illegible] مرقوم گردید [illegible] بتاریخ فلان [illegible]

فلان سنه فلان در دار القضاء العالیه حاضر آمد مسماة فلانه بنت فلان بن فلان

و برابر خود حاضر آورد فلان بن فلان بن فلان را حاضره هذه بر وی محضر هذا دعوی

کرد بر وجهی که محضر هذا بتاریخ فلان شهر فلان سنه فلان من حاضره هذه را در عقد

شرعی خود آورده بود و مدت [illegible] که محضر هذا [illegible] طلاق [illegible]

[illegible] زوجیت [illegible]

چون جواب دعوی حاضره هذه از محضر هذا پرسیده شد [illegible]

[illegible] مطلق [illegible] فلان بن فلان

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بتاریخ پانزدهم شهر رمضان المبارک سنه [illegible]

[illegible] بن فلان قوم زناردار ساکن قصبه [illegible]

[illegible] در دار العداله العالیه بدین تفصیل [illegible]

[illegible] مسماة مذکوره [illegible] صغیره فلانه نام [illegible]

[illegible] که هنوز صغیره بوده باشد [illegible] مسلم [illegible]

[illegible] که در وقتی که صغیره [illegible]

باشد [illegible] ثبت [illegible]

[illegible]

در دار العداله [illegible] مسماة [illegible]

[illegible] گفت که شوهرش فلان نام [illegible]

[illegible] اسلام [illegible] مسلمان شده [illegible]

[illegible] صغیره [illegible]

بحکم اسلام [illegible] مسماة مذکوره [illegible]

[illegible] ثبت شد

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فلان [illegible]

[illegible] صحیح شرعی [illegible] فلان

[illegible] فلان [illegible] صحیح [illegible]

[illegible] فلان بن فلان [illegible]

[illegible] صحیح شرعی [illegible] حاصل شود [illegible]

[illegible]

[illegible] فلان [illegible]

اقرار کرد [illegible] فلان بن فلان [illegible]

[illegible]

فلان [illegible]

[illegible] مذکور [illegible]

[illegible] شرعی [illegible]

[illegible] فلان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فلان [illegible]

[illegible] فلان بن فلان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تاریخ [illegible]

[illegible] رجب فلان سنه [illegible] بعد الالف [illegible] شد

[illegible] اقرار و اعتراف [illegible]

فلان بن فلان بر خود [illegible] فلان [illegible] فلان بن فلان [illegible]

[illegible] بطریق [illegible] شرع اسلام

[illegible]

[illegible]

[illegible] باشد بتاریخ فلان سنه فلان [illegible]

شیخ عبد الصمد [illegible] فلان

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عشق [illegible] عشق [illegible]

[illegible] خود را [illegible]

[illegible]

[illegible] بتاریخ فلان شهر [illegible]

[illegible] کمال [illegible]

شهر فلان سنه فلان [illegible] گرفت از [illegible]

چیزی که [illegible] استعمال [illegible]

[illegible]

باشد [illegible] آن [illegible] حق کرد [illegible]

از عهده آن جواب [illegible] گرفت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] محضر [illegible] بوده [illegible]

[illegible] فلان [illegible] فلان [illegible]

[illegible]

گزارش [illegible] فلان بن فلان [illegible]

بنت فلان [illegible] فلان بن فلان [illegible] حاضر [illegible] محضر [illegible] دعوی کرد

که [illegible] جهانی [illegible]

[illegible] محضر [illegible] گرده [illegible] حاضر

[illegible] محضر [illegible] حاضر [illegible]

[illegible] محضر [illegible]

[illegible] محضر [illegible]

[illegible] حاضر [illegible]

[illegible] محضر [illegible] قسم شرعی یاد کرد [illegible] قسم [illegible]

[illegible] دار العدالت [illegible]

[illegible] دار الخلافه [illegible] جهان آباد [illegible]

[illegible] قسم شرعی یاد کرد [illegible]

[illegible] محمد [illegible] مولوی شیخ عبدالرحمن [illegible]

[illegible]

[illegible] محمد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مجرای [illegible] جمال محمد [illegible] فلان [illegible]

بن فلان بن فلان که وکیل ثابت الوکالت [illegible]

فلان بن فلان در جمیع امور و معاملات [illegible]

[illegible] گردانید در جمیع امور [illegible]

[illegible] چون وکیل [illegible] در مجلس [illegible] وکیل حاضر بوده وکالت [illegible]

[illegible] منظور و مقبول نموده شد تاریخ [illegible] شهر فلان سنه فلان [illegible]

مجرای این سطور مشعر است بر معنی که وصیت [illegible]

بن فلان بن فلان در حالت صحت بدن [illegible] عقل [illegible]

که حق تعالی بر همه بندگان خود [illegible]

[illegible] افراط و تفریط [illegible]

[illegible] حجت الاسلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بوده مشغول گردد [illegible] حقیقی [illegible] متعلقات [illegible]

در ضبط خود درآورد [illegible] که این همه مذکور شد الی [illegible] این وصیت نامه

[illegible] رمضان المبارک [illegible] شیخ [illegible]

شیخ احمد بن فلان بن فلان [illegible] مذکور [illegible]

[illegible] وقف است [illegible] مشروط [illegible]

[illegible] شیخ احمد [illegible] شیخ [illegible]

[illegible]

[illegible] شیخ عبد السبحان [illegible]

[illegible]

[illegible] با زوجه [illegible]

[illegible] شیخ [illegible]

[illegible] فلان [illegible] فلان [illegible]

[illegible] شیخ مسعود [illegible]

[illegible] مذکور [illegible] و تصرف مالکانه [illegible]

[illegible] عن حق الغیر و عن جمیع [illegible] جواز البیع [illegible] مسطور [illegible]

فلان بن فلان و فلان بن فلان و [illegible] فلان بن فلان بن فلان [illegible]

[illegible] جمیع حدود [illegible] و کل قلیل و کثیر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مشتری مذکور [illegible]

خود معین و مشخص و متصرف مشتری خود [illegible]

مذکور آن بیت که اگر بنا احال حق دیگری [illegible] شود [illegible]

بمشتری مذکور مبلغ مسطور را [illegible]

[illegible] الثمن [illegible] بعد تحریر این [illegible] مذکورین [illegible]

[illegible] آن با مشتری [illegible]

[illegible] بتاریخ فلان شهر فلان سنه فلان [illegible]

[illegible] بایع مشتری [illegible] تحریر [illegible] تاریخ فلان

شهر فلان سنه فلان اقرار کرد نور الدین بن فلان بن فلان [illegible]

[illegible] فلان بن فلان را [illegible]

فلان بن فلان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیان [illegible] که [illegible] از بعضی [illegible] هر گروه [illegible]
[illegible] چنان [illegible]
[illegible]
[illegible] و [illegible]
[illegible] به [illegible] که [illegible] و [illegible]
[illegible]
و [illegible] که [illegible] خود را [illegible]
[illegible] و [illegible]
[illegible] پسران و دختران [illegible] و [illegible]
[illegible] و [illegible] حکم [illegible]
[illegible]
جهانبانی و [illegible] سرکار [illegible]
[illegible] معالی دستگاه [illegible]
[illegible] اقدام نموده [illegible]
[illegible] و ضبط و ربط [illegible] مفسدان [illegible] متمردان [illegible] و حراست [illegible]
و اموال [illegible] رسانند و [illegible]
[illegible] طریق [illegible] از این جماعه [illegible]
[illegible] و احتیاط [illegible]
[illegible] کلیات [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و از چند [illegible] باشد [illegible]

خود [illegible] راحت و از دولت [illegible] حاصل [illegible]

از دقایق [illegible] هوشیاری [illegible] و چیزی [illegible]

[illegible] از رعایا بگیرد [illegible] چون [illegible]

زمینداران [illegible] عام [illegible] مستقل [illegible]

[illegible] شده [illegible]

[illegible] رعایا [illegible] شکایت

[illegible] شد و [illegible]

چون [illegible] رعایا [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

رعایا [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] که هرچه تحصیل [illegible]

[illegible]

[illegible] که [illegible]

قضایا [illegible] بر ذمه [illegible]

[illegible] ورزد [illegible] چون [illegible] حسب [illegible] شریعت [illegible] مصطفوی [illegible] حضرت

قضا [illegible] کرام [illegible] مستقر [illegible] و انتقال [illegible]

و فضیلت پناه [illegible] شیخ [illegible] گشته که [illegible] و مراسم آن [illegible]

[illegible] و در قطع و فصل قضایا و معاملات و رفع و دفع دعاوی [illegible]

[illegible] زکات و کتابت سکوک و سجلات و تحریر

[illegible] عبادات و [illegible] و اجرا [illegible] حدود شرعیات و اقامت

جمعه و جماعات و تحقیق اموال غایب [illegible] و تعیین اوصیا و نصب قیم

[illegible] بر مسائل [illegible] مهمات و معاملات [illegible]

[illegible] قاضی [illegible] آن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] پرداخت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و اطفال مردم [illegible]

و کسی خبردار [illegible] احتمال [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و از [illegible] جمهور
[illegible] الحصول [illegible]
[illegible]
[illegible]
در [illegible] مقطوع
[illegible] شیخ عبد [illegible]
[illegible] تحصیل [illegible] مقرر شده که [illegible]
[illegible] ارزاق [illegible] هوشیاری [illegible]
[illegible] بوقت تحصیل [illegible]
[illegible] رعایا [illegible]
و به کلام [illegible] اصلاحات را موجب [illegible] گردانند [illegible]
[illegible] رعایا [illegible] باقی [illegible]
[illegible] بوصول [illegible]
[illegible] مقرر شده [illegible] بوصول رسانیده [illegible]
[illegible] راجع گردانیده [illegible]
[illegible] تحصیل [illegible] حضور [illegible]
[illegible] گماشته [illegible]
[illegible] باقی [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... چون [illegible]

نیست مخصص [illegible] تحصیل خیر و برکت [illegible] آباد [illegible] سرکار [illegible]

از تغیر فلان [illegible] ابتدای [illegible] جلوس [illegible]

و [illegible] شیخ عبدالله [illegible] و [illegible]

[illegible] و جمیع [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تواریخ چند [illegible] قدغن [illegible]

چون بموجب حکم جهان مطاع [illegible] خدمت [illegible] پرگنه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حدیث [illegible]

[illegible] نقل [illegible] مشخص [illegible]

[illegible] بود [illegible] آن پرداخته [illegible]

[illegible] کیفیات انفصال و انتقال [illegible]

حدیث مأموره شود از روی سستی و [illegible]

[illegible] از [illegible] واقع [illegible]

[illegible] تقصیر [illegible]

کمال [illegible] قصد [illegible]

[illegible] مصالح [illegible] بیت [illegible]

[illegible] شکایت [illegible]

[illegible] چون [illegible]

[illegible] احتساب [illegible]

[illegible] توقف [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بعد از این [illegible] تا کنون [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مالیات و مطالبات سال [illegible]

[illegible] حسب الحکم [illegible]

[illegible] شیخ خلیل [illegible]

[illegible] وقت [illegible] سرکار [illegible]

[illegible] رعایا [illegible] زراعت [illegible]

[illegible] مال و سایر [illegible]

[illegible] رعایا [illegible]

[illegible] تعدی [illegible]

[illegible] که رعایا از قدیم [illegible]

[illegible] قانون [illegible] تعدی [illegible]

[illegible] مطلق [illegible]

[illegible] دهقانان و مزارعان [illegible] صلاح و صواب [illegible]

[illegible] سرکار [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible]

[illegible] حسب الحکم [illegible] رفع و [illegible] قلمی [illegible]

که باتفاق [illegible] عدالت مطابق شرع [illegible]

[illegible] حقیقت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حسب الحکم [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] حیات [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] پریشان [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible] بدعای ابقای دولت [illegible]

و تربیت کرده اند [illegible] چون حقیقت [illegible]

ادب [illegible] بوست که جای [illegible]

[illegible]

[illegible] ملک پادشاهی و باعث [illegible]

موجب [illegible] پادشاهی [illegible]

[illegible] توسل [illegible]

[illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible] دولت [illegible]

[illegible] استقلال [illegible]

[illegible] پادشاهی [illegible] آسایش و آرام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] جهان آباد [illegible]

[illegible] بزرگ مذکور را [illegible]

[illegible] تحصیل [illegible]

[illegible]

[illegible] به استقلال [illegible] مواظبت [illegible]

[illegible] چون شیخ عبد الرحمن [illegible]

[illegible] خدمت [illegible]

[illegible] رعایا [illegible]

رعایا [illegible]

[illegible] تحصیل [illegible]

[illegible]

[illegible] بفضل و کرم [illegible]

چون زمینداری [illegible]

[illegible] جهان آباد [illegible] انقطاع [illegible]

[illegible]

[illegible] زمینداری [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اقبال [illegible]

[illegible] اخراج [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بالجمله تفصیل القدر [illegible] است [illegible]

[illegible] خارج [illegible] است [illegible]

اکبرآباد [illegible]

فیصله [illegible] جهت [illegible]

باعث دولت [illegible] نقصان [illegible] و اقبال [illegible]

تفصیل [illegible] حال [illegible] اقبال [illegible]

[illegible] تغییر و تبدیل [illegible]

[illegible]

[illegible] تشخیص [illegible]

[illegible]

دیگر چیزی [illegible]

[illegible] است [illegible]

سعادت [illegible]

صدور یافت [illegible]

[illegible]

[illegible] فرمان [illegible] بعنوان [illegible] ممالک [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تصدیق [illegible]

[illegible]

[illegible] مقرر [illegible]

[illegible]

[illegible] شیخ نور [illegible] مقدار [illegible] روپیه [illegible] صوبه [illegible]

[illegible] جهان آباد [illegible] محال [illegible]

[illegible] مقرر بوده [illegible]

[illegible] تحصیل [illegible] تحویل [illegible]

[illegible] ماموره [illegible]

[illegible] شجاعت [illegible] غره شهر ذی الحجه سنه [illegible]

تصدیق [illegible] باسم شجاعت [illegible]

[illegible] تاریخ [illegible]

[illegible] خدمات ماموره [illegible] قیام [illegible]

[illegible] تصدیق [illegible] تحویل [illegible]

[illegible] ذکر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] رفتند [illegible]

[illegible] سواران [illegible] سوار [illegible]

در میان گرفتند تمامی [illegible] سوار [illegible]

[illegible] سلاح [illegible] سواران [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مذکور [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] گواهی از [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] منزل [illegible]

[illegible] متصل حویلی [illegible] واقع است [illegible]

این [illegible] واقعه [illegible] از وطن [illegible] حویلی مذکور [illegible]

[illegible] همراه داشت [illegible]

[illegible] عبدالمطلب [illegible]

[illegible]

[illegible] صدق [illegible]

[illegible] گواهی [illegible]

[illegible]

[illegible] موضع رسولپور [illegible]

سواد موضع رسولپور [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مطابق این [illegible]

قول القرار [illegible] موضع رسول آباد وغیره [illegible]

دیگر [illegible] ودیل [illegible] موضع [illegible]

[illegible] فوطه خانه نقد [illegible] شیخ نور محمد ساکن قصبه [illegible]

باید که بجمعیت خاطر [illegible] پرداخته [illegible] آباد [illegible] موضع مذکور [illegible]

و رعایا را [illegible]

[illegible] فضل الفضل [illegible]

[illegible] بتحقیق [illegible]

معروض [illegible] شناسد [illegible] از این نوشته [illegible]

رسول آباد وغیره [illegible] موضع [illegible]

[illegible] فضل [illegible]

فوطه خانه [illegible]

[illegible] مذکور [illegible] فضل [illegible]

[illegible]

بنابر آن چند کلمه بطریق [illegible] اجمال [illegible] گردید

[illegible] سال [illegible] الی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سال [illegible]

[illegible] و سلطان [illegible]

[illegible] گشت [illegible] محصول [illegible] سال [illegible]

[illegible] رخصت [illegible]

[illegible] بنابر این چند کلمه بطریق [illegible]

[illegible] قرار [illegible]

[illegible]

[illegible] رخصت [illegible] رخصت [illegible]

[illegible] ضابطه [illegible] خود [illegible]

[illegible]

[illegible] بایان [illegible]

داروغگان [illegible] و مستوفیان و مزارعان و رعایا [illegible]

بدانند [illegible] مقرر است که احدی از رعایا [illegible] و ضابطان و تحصیلداران

[illegible] و دیگر اخراجات [illegible] بارگاه خلافت [illegible]

[illegible] بنابر آن [illegible] گردد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] پیاده [illegible]

[illegible]

و [illegible] پیاده [illegible]

[illegible]

[illegible] تعاقب [illegible]

[illegible] میان [illegible]

و تشریف [illegible] در روز [illegible] الوصال [illegible]

تاریخ [illegible] شهر شعبان المعظم سنه [illegible]

[illegible] پسران [illegible]

[illegible] پسران [illegible] یکی از پیاده بالای [illegible]

پیاده [illegible] ساعت [illegible]

[illegible] پیاده [illegible] خلعت [illegible]

[illegible]

[illegible] جهان آباد [illegible] شهر رجب [illegible]

[illegible]

[illegible] شهر [illegible]

[illegible] خلعت [illegible]

[illegible]

[illegible] رعایا و آبادی پرگنه [illegible] و اکثر [illegible]

[illegible] و اقبال دستگاه [illegible]

[illegible] بمعرفت

[illegible] و نقصان مال و [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سرکار [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مزارعان

حکم عنایت [illegible] پرگنه عزیزآباد آنکه چون موضع مذکور [illegible] بوده و اهتمام شیخ

عبدالسلام مقرر شده و جمع بابت [illegible]

[illegible] مستخلص گردید

[illegible] مزارعان مال‌گذار را آباد ساخته [illegible]

[illegible] موافق تشخیص قبولیت [illegible]

[illegible] داخل سرکار [illegible] رساند و [illegible]

[illegible] تحقیق [illegible] رقم [illegible]

[illegible] عدالت [illegible] مسعود ساکن قصبه پرگنه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] از [illegible]

[illegible] حضرت

[illegible] چون [illegible]

[illegible]

[illegible] لازم است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

... است ... خاص کردن شیء برای شیء که هرگاه ... [illegible]

آن شیء فهمیده شود از آن شیء اول شیء ثانی یعنی مقرر کردن لفظی برای معنی

هرگاه دانسته شود یا دیده شود آن لفظ فهمیده شود از آن لفظ معنی آن لفظ را برای ...

معنی مفرد و مرکب ... است معنی مفرد است که ... [illegible] شود از لفظ ...

لفظ مفرد آنست که جزء لفظ دلالت نکند بر جزء معنی خود و معنی مفرد آن است

که جزء ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] برای [illegible] را [illegible] آن [illegible] و دست [illegible]

[illegible] و مراتب [illegible] چنانچه [illegible] قوم [illegible] وضع کرده [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] برای [illegible]

[illegible] دست و دست [illegible]

[illegible] در باب خرید و فروخت [illegible] تعیین قیمت [illegible]

[illegible] هر چه [illegible] وضع [illegible] کلمه [illegible]

[illegible] و حروف است که باعتبار لفظ داخل افراد کلمه اند چرا که [illegible]

[illegible] لفظی [illegible] است که در عرب [illegible]

[illegible] چون [illegible] مطلق و لعنت [illegible]

[illegible] از اصل وضع [illegible]

[illegible] داخل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

شود یعنی مرکب باشد از الفاظ مرکب [illegible] شود و [illegible]

جنس و فصل [illegible] آنست که شامل باشد او را و [illegible]

و فصل آنست که جدا کند او را از [illegible] از آن چیزی که [illegible] الخ

آن [illegible] را در [illegible] لفظ [illegible] باعتبار جنس [illegible] باعتبار فصل [illegible]

باعتبار جنس و [illegible] باعتبار فصل [illegible] لفظ [illegible] باعتبار شمول افراد [illegible]

[illegible]

[illegible]

ذکر تعریف تقسیم دلالت باقسامها و بیان تعریف دلالت التزامی و بیان تعریف وضع
دلالت و بیان نسبت میان تعریفات و بیان تعریف اسم [illegible] و ذکر [illegible]

بدانکه دلالت بودن شی است بحیثیتی که لازم آید از علم او علم بشیء دیگر و اول دال است

[illegible]

[illegible] بالالتزام [illegible]

[illegible]

[illegible] وجود [illegible]

[illegible] دلالت [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible]

[illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] است [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] لازم [illegible] چنانچه دلالت [illegible] است [illegible]

دلالت التزام [illegible] است که [illegible] است آنکه که چیز از آن [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] است یکی ذهنی که تعلق [illegible] و ذهنی عبارت است [illegible]

[illegible] خارجی که [illegible] باشد و آن [illegible]

[illegible] است یکی آنکه لازم وجود باشد چنانچه [illegible] و دیگر آنکه لازم ماهیت باشد

چنانچه [illegible] زوجیت که عبارت است از انقسام [illegible]

متساوی [illegible] لازم ماهیت [illegible] است [illegible]

[illegible] است یکی [illegible] که [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] عبارت است [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عبارت است [illegible]

[illegible] دلالت [illegible] دلالت [illegible]

[illegible] معنی [illegible] است و [illegible] وضع [illegible]

[illegible] معنی است آنست که وضع مستلزم است دلالت را و دلالت مستلزم نیست وضع را

یعنی جایی که وضع است دلالت است و جایی که دلالت است وضع یافته نشود چه [illegible]

[illegible] است پس جایی که [illegible] است وضع است و جایی که وضع است [illegible] یافته نشود چرا که

[illegible]

[illegible] معنی [illegible]

[illegible] معنی را [illegible] تعریف بر [illegible] است

[illegible] تعریف حقیقی [illegible] تعریف اسمی [illegible] تعریف لفظی حقیقی آنست که تعریف

[illegible] حقیقت [illegible] باشد چنانچه تعریف انسان بحیوان ناطق [illegible]

[illegible] تعریف [illegible]

[illegible] نیست که [illegible] شود [illegible] چیزی [illegible]

[illegible] بیست [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] است که [illegible] معنی [illegible]

[illegible] حد تام است اگر مرکب باشد از جنس و فصل قریب [illegible] ماهیت

و [illegible] است چنانکه حیوان ناطق در تعریف انسان [illegible] یا جنس [illegible]

یا بفصل قریب و جنس بعید حد ناقص گویند [illegible] بود [illegible]

ناطق تنها و جسم ناطق در تعریف انسان اگر مرکب باشد از جنس قریب و خاصه [illegible]

خوانند چنانکه تعریف انسان بحیوان ضاحک اگر تنها بخاصه یا مرکب [illegible]

بعید باشد رسم ناقص گویند چنانکه در تعریف انسان [illegible] ضاحک [illegible]

بدانکه لفظ مفرد بر دو قسم است اگر ذات تصور مفهوم آن منع کند از وقوع شرکت

در آن جزئی چنانکه زید که در [illegible] شریک نیست [illegible] مفهوم او ذات معین

مخصوص است چنانکه بالا گذشت و مفهوم آنست که حاصل شود [illegible]

نکند از وقوع شرکت کلی [illegible] مفهوم او افراد [illegible] کلی ذاتی است یا عرضی

ذاتی آنست که [illegible] جزء ماهیت [illegible] عرضی آنست [illegible]

[illegible] جواب سوال [illegible] شرکت [illegible] کلی است

[illegible] چنانکه [illegible] حیوان [illegible]

[illegible] جواب ماهو [illegible] سوال [illegible]

[illegible]

چنانکه [illegible] جوهر است که [illegible] و ناطق [illegible]

حیوان [illegible] انسان را از یکدیگر [illegible]

[illegible] اگر مقول شود در جواب

این سؤال که کدامی [illegible] در فصل [illegible] چنانچه ناطق که [illegible]

تمیز انسان [illegible] ممیز نوعی مرکب است از جنس و فصل

جنس [illegible] حیوانات [illegible] و کل [illegible]

جنس [illegible] چنانچه حیوان چرا که هر چیز که با

انسان [illegible] حیوان [illegible] چون ما انسان [illegible] کرده شود

در سؤال [illegible] حیوان باشد [illegible] که در جواب [illegible] انسان و

جمیع [illegible] از جنس بعید [illegible] چنانچه جسم نامی که مشترک

است میان نباتات و حیوانات در جواب سؤالی که از انسان یا نباتات است

مقول شود چنانچه گفته شود که انسان و [illegible] چیست [illegible] در جواب سؤال

از انسان و حیوانات مقول نشود چرا که اگر سؤال از انسان و [illegible] باشد جواب حیوان

باشد جسم نامی فصل نیز دو قسم است اگر ممیز گرداند نوع را از مشارکانی که در جنس

قریب باشند آن را فصل قریب گویند چنانچه ناطق که ممتاز گرداند انسان را از [illegible]

که با او [illegible] مشترک بوده‌اند و اگر جدا گرداند نوع را از مشارکانی که در جنس بعید باشند

آن را فصل بعید گویند چنانچه حساس که ممتاز گرداند انسان را از مشارکانی که در جسم

نامی بوده‌اند [illegible] جنس باعتبار [illegible]

[illegible]

[illegible] حاصل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حقیقت [illegible]

[illegible]

[illegible]

بنسبت [illegible] و [illegible]

[illegible] هر دو [illegible]

[illegible]

[illegible] حقیقت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] دلالت میکند بر [illegible]

[illegible] اندر روایت آمد و معتبر اندر زبان گذشته که ماضی [illegible]

[illegible] دلالت میکند بر معنی [illegible]

[illegible] دلالت

[illegible] اندر روایت آمد و معتبر اندر زبان آینده [illegible]

[illegible] لفظ [illegible] آمد در این بیان فعل اصطلاحی [illegible]

[illegible] و نسبت [illegible]

[illegible] گذشته [illegible] که تفریع شود از [illegible]

[illegible] مستقبل و حال [illegible]

[illegible]

[illegible] که معنی [illegible]

[illegible] آنچه از دست برود [illegible] یافته شد [illegible]

[illegible] فعل [illegible] که فعل [illegible]

[illegible] بیان [illegible] مصادر

[illegible]

[illegible] حرف [illegible]

[illegible] متحرك در ماضي [illegible] حرف اصلي [illegible]

وسكون عين [illegible] بر وزن فعل [illegible] بر وزن [illegible]

[illegible] بر وزن [illegible] زيادة الالف [illegible]

[illegible] بر وزن [illegible]

[illegible] بر وزن فعال بفتح [illegible]

[illegible] بر وزن [illegible]

بر وزن فعال بكسر فا و زيادة الالف [illegible] بر وزن [illegible]

بر وزن فعال بفتح فا [illegible] بر وزن [illegible]

[illegible] بر وزن فعلان بفتح فا [illegible]

[illegible] بر وزن فعيل بكسر فا و زيادة اليا [illegible]

[illegible] بر وزن [illegible]

[illegible]

[illegible] ... بر یک حرف ...

[illegible] ... تفصیل این ابواب ...

[illegible] ... بزیادة همزه ...

[illegible] ... بر وزن تفعّل ...

بزیادة تا ... [illegible] ... بر وزن انفعال بزیادة ...

[illegible] ... بر وزن افتعال بزیادة همزه و تا است ... [illegible]

[illegible] ... و بر وزن مفاعله بزیادة ...

[illegible] ... بر وزن تفاعل ...

[illegible] ... بر وزن تفعیل ...

و منقول ... [illegible] ... از کسی گرفتن و در معنی قطع شدن

... [illegible] ... بر وزن ... چنانچه تفصیل این ابواب ...

... و دیگر ابواب ... که مشهور نیست ... باید

دانست که لفظ ... منقول است یا مرتجل منقول بر سه قسم است

منقول عرفی چنانچه لفظ دابه که اولا موضوع بود برای هر چیزی که روان شود بر زمین

ثانیا منقول شد بعرف عام در معنی چارپایه مستعمل گردید دوم منقول اصطلاحی چنانچه فعل

که اول موضوع بود برای معنی حدث ثانیا منقول شد بعرف خاص نحویان در معنی مقترن

بیکی از ازمنه ثلثه منقول گردید سیوم منقول شرعی چنانچه لفظ صلوة که اولا موضوع

بود در معنی دعا ثانیا در اصطلاح فقها در معنی ارکان مخصوصه که نماز باشد منقول گردید

[illegible]

منقول عرفی

منقول اصطلاحی

منقول شرعی

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] و وجود [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

و چون [illegible] ... [illegible]

[illegible] بعد [illegible] ... [illegible]

ایمان [illegible] ... علم [illegible] ... [illegible]

منقول بمعنی دیگر شده باشد چنانکه لفظ [illegible] ... [illegible]

خاص است و منقول عرفی عام [illegible] ... [illegible]

نسبت [illegible] بعبارت دیگر [illegible] ... [illegible]

[illegible] بیان تعریف تقسیم فاعل و بیان تعریف اصطلاحی [illegible] لغت و بیان [illegible]

آن و بیان تعریف و تقسیم فعل بلازم و متعدی و بیان [illegible] و بیان [illegible]

مفعول و بیان تعریف [illegible] ... [illegible]

[illegible] بسیط [illegible] لغت [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] یعنی [illegible] واسطه [illegible]

[illegible]

[illegible] آنست که [illegible] است [illegible]

[illegible] آنست [illegible] شخص [illegible] یک چیزی [illegible]

[illegible] آنست که [illegible]

[illegible] قول الشیخ آنست که [illegible]

که [illegible] العلم یعنی [illegible]

[illegible] تعالی [illegible] آنست [illegible] است [illegible] فعل

یعنی [illegible] باشد آنست که [illegible]

لازمی آنست که [illegible] فعل [illegible] مفعول [illegible] چنانچه [illegible] آنست [illegible]

[illegible] فعل [illegible] متعدی آنست که [illegible] یعنی مفعول شود

[illegible] ترکیب لفظ [illegible] که فعل متعدی [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] آنست [illegible] مفعول [illegible] است [illegible]

[illegible] مفعول [illegible]

[illegible]

[illegible] لفظ [illegible] لفظ دیگر [illegible] [illegible] [illegible] خوانده

[illegible] بیان تعریف و تقسیم

[illegible] و بیان [illegible] تقسیم استعاره [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حقیقی [illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] است و مجاز آن است که لفظ را [illegible]

که آن لفظ برای آن معنی [illegible] وضع [illegible] است مجاز [illegible] و در معنی غیر حقیقی استعمال کنند [illegible]

[illegible] حقیقی [illegible] است [illegible]

[illegible] وضع ثانی است [illegible]

[illegible] حقیقی [illegible] است [illegible]

[illegible] مجازی است [illegible] حقیقی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بودن وقتی و [illegible]

[illegible] مثال سیوم اضافه و اضافه [illegible]

[illegible] اول را که سببیت [illegible]

است [illegible] الیه چنانچه گوئی این جامه از من است [illegible]

و این جامه [illegible] در صورت اول [illegible] و در صورت ثانی [illegible]

و در صورت ثالث [illegible] سببیت و اضافه بر دو قسم است [illegible]

[illegible] که مضاف الیه بیان مضاف واقع شود چنانچه [illegible]

و در [illegible] اضافه [illegible]

[illegible] چنانچه گوید [illegible]

[illegible] بیان مضاف [illegible]

و اضافه [illegible]

[illegible] اضافه

[illegible]

[illegible]

[illegible] اضافه

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... است ... [illegible]

[illegible] ... برای ... [illegible]

[illegible] ... قسم ... [illegible]

[illegible] ... بسبب ... [illegible]

[illegible] ... بسبب عدم اقتران ... [illegible]

[illegible] ... بسبب عدم اقتران ... میان ... قسم ... [illegible]

[illegible] ... قسم ... است که ... [illegible] ... باشد

[illegible] ... است ... چنانکه انسان از حیوان ... [illegible]

[illegible] ... قسیم ... است ... [illegible]

[illegible] ... دیگر چنانکه ... انسان ... [illegible] ... اسم و فعل و حرف ... چراکه اقسام حیوان

[illegible] ... اقسام ... موجود باید که قسیم ... یعنی ... [illegible]

[illegible] ... است که ... تقدیم اسم بر فعل که مشتق ... است از ... [illegible] ... که کلام

[illegible] ... یعنی مبتدا و خبر هر دو ... فعل ... یعنی ... [illegible]

[illegible] ... حرف ... برای این ... [illegible]

[illegible] ... مثال ... قائم است ... [illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیان [illegible] اول [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فصل [illegible] کلمات [illegible]

[illegible] حاصل [illegible] اول [illegible]

باشد [illegible]

[illegible] قسم [illegible]

و این قسم [illegible] قسم دوم

[illegible] حرف [illegible]

دال [illegible]

حرف [illegible] قسم اول [illegible] قسم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حروف [illegible]

[illegible] که [illegible]

[illegible] اما این حروف [illegible]

[illegible] بروی جدول

[illegible] که آن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حروف [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تبدیل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تبدیل [illegible] بدو حرف اول [illegible] چون [illegible]

[illegible] دوم [illegible]

[illegible] حرف [illegible] چون [illegible] کرده [illegible]

[illegible] دوم [illegible] چون [illegible]

[illegible] تبدیل [illegible] را [illegible] چون رسول [illegible] تبدیل [illegible]

[illegible] حرف اول [illegible]

[illegible] چون [illegible]

[illegible]

[illegible] تبدیل [illegible] بدو حرف اول [illegible]

[illegible]

[illegible] بدو حرف [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] آن [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] چنانچه [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] در هر دو صورت برای صفت [illegible]
[illegible] مذکور [illegible] آن [illegible] استعمال [illegible] چنانچه گفته شود
[illegible] آن [illegible] معلوم [illegible] نوشته [illegible] ضمیر [illegible] مذکور [illegible]
[illegible] استعمال [illegible] چنانچه گفته شود که [illegible] نوشته [illegible]
[illegible] استعمال آن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] ضمیر [illegible]

[illegible] معنی [illegible] باشد [illegible]

[illegible] باشد بمعنی [illegible]

با وجود [illegible]

[illegible]

[illegible] و این معنی [illegible]

[illegible] ضمیر [illegible]

[illegible] مفعول باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بود بیرون است و هر کلمه‌ای که از شخص [illegible] که از خوف [illegible]

[illegible] شود چنانکه گویند [illegible]

[illegible] و دیگر [illegible] نیست [illegible]

[illegible] است الف و نون [illegible]

[illegible] فرماید [illegible]

[illegible] دیگر باید [illegible]

[illegible] منفصل [illegible]

[illegible] منفصل که با استعمال و استقلال [illegible]

[illegible] حاصل مقصود [illegible] چون [illegible]

[illegible] کلمه [illegible]

دیگر چون [illegible] ساکن [illegible] و دیگر [illegible] لفظ ساقط کنند [illegible] در [illegible]

[illegible] است [illegible]

وزن نظم است و اگر [illegible] شود [illegible] وزن [illegible] باشد [illegible]

[illegible] است [illegible] دیگر [illegible]

که [illegible] باشد [illegible]

و تبیان تعریف فعل [illegible] و تقسیم آن به دو قسم [illegible]

[illegible] و قسم [illegible] که برای رابطه کلام است [illegible]

[illegible] و تصور نسبت [illegible]

[illegible]

[illegible] و صورت [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] محسوس است [illegible] قوه دراکه انسانی حاصل شود [illegible]

[illegible] محسوس است که [illegible] حواس [illegible]

[illegible] شود و حواس [illegible] صورت [illegible]

[illegible] معقول است که [illegible]

[illegible] حاصل شود [illegible] تصدیق [illegible] صورت [illegible]

[illegible] صورت [illegible] تصدیق [illegible] است [illegible]

[illegible] تصور و تصدیق چنانچه گفته شود که [illegible]

و تصور [illegible] صورت [illegible] است و [illegible] صورت [illegible]

[illegible] الشخص [illegible] تعریف [illegible]

[illegible] صورت [illegible] است [illegible]

[illegible] صورت [illegible] است [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] است که [illegible]

و صورت [illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible] تصدیق [illegible]

وجه تسمیه این است که [illegible]

[illegible] در اصطلاح [illegible]

باشد [illegible] است [illegible]

[illegible] و در [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible] در جهت در

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] است

[illegible] بعضی [illegible]

است [illegible] بعضی [illegible]

[illegible] است [illegible] است

[illegible]

[illegible]

[illegible] حیوان را شهوت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تصور [illegible]

[illegible] تصور [illegible]

[illegible] تصور [illegible]

[illegible] تصدیق [illegible]

[illegible] تصدیق [illegible]

[illegible] مقدمات معلومه تصوری برای اکتساب مجهول تصدیقی چنانچه جزو اول تصدیق [illegible]

است حاصل شود [illegible] یعنی جزو اول نتیجه را اصغر گویند باعتبار [illegible]

مجهول نتیجه جزو ثانی نتیجه را اکبر گویند [illegible]

[illegible] جزو اول [illegible] نتیجه [illegible] اصغر [illegible] جزو ثانی [illegible]

[illegible] اکبر [illegible] اصغر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خبر اول کسی است [illegible] و [illegible] است [illegible]

[illegible] است که [illegible] معدوم باشد یعنی [illegible]

[illegible] باشد [illegible] است [illegible]

[illegible] بوده [illegible]

[illegible] چنانچه بود [illegible]

شود [illegible] ذات و صفات حق [illegible] است که [illegible]

[illegible] شی را گویند که [illegible]

بود [illegible] باشد و دیگر [illegible] است که [illegible]

[illegible] است که ذات [illegible] صفت [illegible]

[illegible] و صفات [illegible] آن است که [illegible]

خلق و رازق [illegible] و رزق [illegible] تعالی [illegible]

[illegible] است و [illegible] ذات [illegible] خدا باشد و نه غیر ذات

که خدا باشد و نیز آن است که [illegible] باشد وجود شی را [illegible] است دیگر آن است

که وجود [illegible] باشد وجود شی را [illegible] جسمی است [illegible] که متشکل شود و با شکل [illegible]

[illegible] است لیکن [illegible] وجود آن شی و [illegible]

[illegible] است [illegible] است [illegible]

[illegible] و کیفیت و [illegible]

[illegible] است و حق اول نیز بوده و [illegible] جمیع اشیا مخلوقات که [illegible]

و [illegible] خواهند با شکل

[illegible] است [illegible]

[illegible] قول است [illegible]

[illegible] است و در عالم [illegible] هست [illegible]

[illegible]

[illegible] است و [illegible] مشغول [illegible]

[illegible] ظاهری [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] روح انسانی [illegible]

و آن لطیفه [illegible] است [illegible] است و در [illegible]

[illegible] روح [illegible] است [illegible]

[illegible] این روح با [illegible] است [illegible] روح

انسانی و حیوانی [illegible] است [illegible]

[illegible] است [illegible] روح انسانی [illegible] روح [illegible]

[illegible] چون [illegible] باطل [illegible]

چون [illegible] روح حیوانی [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

کسانی که [illegible] شده اند [illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible] هر که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] از اهل نور و فرق [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] که خواهد [illegible] از آن است [illegible]

[illegible] این است که [illegible]

[illegible]

[illegible] عشق [illegible] از اهل [illegible] صحبت [illegible]

[illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] روح است که [illegible] روح [illegible] و آن [illegible] و دیگر [illegible]

گویند و هم [illegible] که آن را روح حیوانی [illegible] و سیوم [illegible] در دل است [illegible] روح [illegible]

[illegible] در دماغ است که آن را روح نفسانی گویند و این [illegible]

روح است اول روح حیوانی [illegible] اشتراک دارد و دوم روح انسانی [illegible]

[illegible] سیوم روح [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] عبارت است [illegible]

[illegible] مکان [illegible]

[illegible] قالب [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] عبارت است [illegible] نور [illegible] عالم

[illegible]

[illegible] وقت [illegible]

[illegible] قدر روان یک حرکت است [illegible]

[illegible] موجود [illegible] قسمت است [illegible] موجود [illegible]

[illegible] موجود بودن [illegible] محتاج [illegible] ذات [illegible]

[illegible] موجود بودن [illegible] محتاج [illegible]

[illegible] عیان [illegible] است [illegible]

[illegible] جسم [illegible]

جسم [illegible] هیولی [illegible] مرکب است

[illegible] بسیط [illegible] جسم است و آن ترکیب [illegible] طول و سطح [illegible]

[illegible] طول [illegible] قسمت قبول کند [illegible] عرض و طول قسمت

قبول کند [illegible] سه جهت قسمت قبول [illegible] جسم [illegible]

[illegible] مرکب [illegible]

[illegible]

[illegible] مصطلحات [illegible]

[illegible]

[illegible] گویند [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] از گوشت [illegible]

ایجادی [illegible] ناطق و حساس و متحرک کرده [illegible] هیولی [illegible]

بود قابل صورت [illegible] و صورت جوهریست [illegible] جسم [illegible]

بالفعل باشد [illegible] و حکما هیولی جوهر اول را گویند و نزد اهل الله [illegible]

که صورت اسما [illegible] اصطلاح صوفیه اعیان ثابته و متکلمین [illegible] باشد

از کشف اللغات و نزد حکما تقسیم جوهر باین قسم است که جوهر مجرد [illegible] جوهر مجرد [illegible]

که وجودی [illegible] باشد و مجرد [illegible] و طول و عرض و عمق و شکل و لون [illegible]

چنانچه [illegible] عقل و جوهر [illegible] چنانچه جسم و واجب الوجود از جوهر [illegible]

منقسم [illegible] مبراست [illegible] جوهر [illegible] است و عرض [illegible]

و سیاهی باشد چنانچه [illegible]

[illegible]

و بیان تعریف علم و لقب و کنیت بالتعریف هر واحد [illegible]

[illegible] لفظی [illegible]

چنانچه [illegible]

[illegible] چنانکه [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] فایده [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] چنانچه [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] وگاهی بمعنی [illegible] آید [illegible] [illegible]

وگاهی بمعنی [illegible] بود در بعضی مقام چنانچه [illegible] نوشته

[illegible] چنانچه [illegible] چون [illegible] آید [illegible] باید خواند [illegible] تفصیل [illegible]

[illegible] [illegible] تا خود ببندد زبر گرفت و چون در فعل آید لفظ باید کرد

[illegible] اگر ما بعد مضموم است با نیز مضموم باید خواند چنانکه در این بیت

[illegible] [illegible] اگر ما بعد آن مفتوح است یا مکسور [illegible]

[illegible] مکسور باید خواند چنانچه [illegible] از لب آن [illegible] و چنانچه

[illegible] [illegible] و بمعنی [illegible] آید چنانچه [illegible] [illegible]

وگاهی بمعنی در هم آید چنانچه [illegible] خلق وگاهی بمعنی بر چنانچه

[illegible] [illegible] [illegible] وگاهی بمعنی طرف چنانچه در این

بیت [illegible] بیشتر در زندگی [illegible] هر دو [illegible] وگاهی بمعنی

واسطه سبب آید چنانچه [illegible] طفلان [illegible] گشت [illegible]

وگاهی بمعنی عوض و بدل آید چنانچه گفته شود بیت [illegible] بمعنی [illegible]

[illegible] وگاهی بمعنی [illegible] آید چنانچه در [illegible] که [illegible]

[illegible] است [illegible] وگاهی بمعنی استعانت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

گذشته [illegible] کلمه [illegible] چنانچه [illegible] می‌رود [illegible]

زیرا که فایده [illegible] زمان حال [illegible] چنانچه [illegible]

زمان حال [illegible] است [illegible]

[illegible] است و در شرح [illegible] چنانچه [illegible] است که [illegible]

[illegible] اول [illegible] باشد [illegible]

و این [illegible] است [illegible]

سیوم [illegible] است که [illegible] باشد [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] مفهوم است [illegible]

[illegible] مفهوم است [illegible]

[illegible]

بایست که شعر [illegible] مستلزم [illegible] چنانچه [illegible] از افراد [illegible]

[illegible] استعمال [illegible] لازم [illegible]

[illegible] اجزاء [illegible]

[illegible]

سوال کرد [illegible] از شعر این [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بسیاری [illegible]

[illegible] در این صنعت [illegible] و التفات [illegible]

[illegible]

[illegible] و امثال آن [illegible]

[illegible] کاهی این حرف بجهت تخفیف ساکن کنند چنانچه [illegible]

[illegible] تشدید [illegible]

[illegible] چون [illegible] کلامی که فایده [illegible] بسیاری [illegible]

[illegible]

[illegible]

کلماتی ... [illegible]

[illegible] و امثال آن کلمه [illegible] باشد [illegible]

[illegible] چون جامه [illegible] لفظی است [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] آن [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] در شکل پرده [illegible] جلباب [illegible] آن کلماتی [illegible]

معنی [illegible] تحقیر [illegible] چون [illegible] همان که [illegible]

[illegible]

[illegible] کثرت استعمال الف [illegible] کلماتی که فایده معنی [illegible]

[illegible] لفظی [illegible] چون بخشنده [illegible]

آن کلماتی که فایده معنی [illegible] باشد [illegible] و امثال آن

کلماتی که فایده معنی تصغیر [illegible] چون باغچه و طاقچه و مانند آن

[illegible]

[illegible]

[illegible] الفی که در اواسط [illegible] کلمه است [illegible]

قسم [illegible] اول الفی است که [illegible]

[illegible]

[illegible] حکیم فردوسی گوید [illegible]

[illegible]

و [illegible] برای تخفیف [illegible]

چون [illegible] و [illegible] رنگ [illegible] مانند فعل

و [illegible] است [illegible] و امثال آن و این الف را الف

[illegible] گویند [illegible] لطف بود چنانچه [illegible] شد [illegible]

[illegible] و [illegible] و این الف غیر این دو کلمه جای دیگر یافته نشده

[illegible] که برای ندا آید چنانچه در این بیت [illegible] شعر [illegible]

[illegible] و در [illegible] نیز آید برای دلالت کردن بر کثرت [illegible]

چنانچه [illegible] سال بمعنی بسیار سال [illegible] چنانچه در این مصرع

[illegible] بمعنی بسیار خوش [illegible] که فایده

معنی فاعلیه دهد چنانچه دانا و بینا و گویا و شنوا و زیبا و فریبا و شکیبا و مانند آن [illegible]

الف بر دو قسم است اصلی و وصلی اصلی آنست که اسقاط آن از کلمه مخل معنی باشد

چنانچه احمد [illegible] و مانند آن و وصلی آنست که [illegible] حصول معانی در کلمات بیارند

چنانچه بالا گذشت نون مصدر ساکن فایده معنی مصدری دهد و این نون البته

[illegible] فایده آن [illegible] مسقوط باشد چنانچه گفتن و شنودن [illegible] نون را [illegible]

[illegible] همان معنی [illegible] باشد [illegible] صورت کلمه اول با کلمه [illegible] باشد مستقل

مثل آمد و رفت [illegible] و بر تقدیر [illegible] اعتبار معنی مصدری [illegible]

کلمه [illegible] دو کلمه ماضی شود و گاهی در اول کلمه زیادی فایده نفی فعل [illegible]

چنانچه [illegible] و گاهی در آخر الف [illegible] زیاده کنند و همان معنی [illegible] شود

چون [illegible] و [illegible] یکی از حروف [illegible]

غیر ملفوظی چون نان و دان و چنین و جنین و [illegible]

گاه باشد که نون باشد مثل صورت و معنون [illegible]

نکه را ملاقه خوانند بنحو خالی [illegible] این [illegible]

[illegible] است و او معطوفه برای عطف گاهی میان دو فعل [illegible]

باشد مثل آمدی و رفتی و گاهی میان دو اسم [illegible]

[illegible] بود و آمد و گاهی میان اسم و فعل آید چنانچه رفت زید و آمد عمرو و گاهی میان

فعل و اسم آید چنانچه رفت زید و عمرو آمد و عطف در لغت [illegible]

[illegible] اتصال و ارتباط ما بعد با قبل او است و در [illegible]

کرده میشود [illegible] بضم حرف آخر معطوف علیه که ما قبل او است وصل کرده [illegible]

در نیاید و معطوف بحال باشد و گاهی [illegible] عاطفه را در کتابت بیارند و معنی [illegible]

چنانچه در بیان صفات متعدده مکتوب الیه و تعداد اشیا واقع شود و گاهی واو

برای استیناف یعنی برای جواب سوال در اول کلام آید دیگر آنکه در آخر کلمه واقع شود

بر دو قسم است ملفوظی و غیر ملفوظی خواه ما قبل او مفتوح خواه مضموم خواه مکسور [illegible]

بحال باشد [illegible]

مثل [illegible] در حالت اضافه مکسور بود [illegible]

عبارت است از زیاده کردن لفظ و کم کردن معنی چنانچه [illegible]

ها غیر ملفوظی بر چهار قسم است اول [illegible]

[illegible] باشد در آخر [illegible]

[illegible]

[illegible] در او آخر افعال و حروف [illegible]

[illegible] بیان فتح ما قبل [illegible]

[illegible] فتح ما قبل [illegible] بسته و خسته و ناله [illegible]

[illegible] در سال [illegible]

[illegible] امثال آن و این [illegible]

[illegible]

[illegible] ضمّ ما قبل [illegible] و امثال آن و گاهی [illegible]

[illegible] زندگی و بندگی و شرمندگی و آینه [illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible] عربی بدل کرده [illegible]

[illegible] و گاهی جیم بدل شود [illegible]

[illegible] اصل [illegible] عربی بدل کرده [illegible]

[illegible] دیگر [illegible]

[illegible] است که با جیم عجمی و تا [illegible] دال غیر منقوط [illegible]

[illegible] کلمات فارسی که از دو حرفی نباشد و حرف ثانی [illegible]

[illegible] در بیان ترکیب کلمه [illegible] واوی است [illegible]

[illegible] از عدد [illegible] حرف دیگر [illegible]

[illegible] گفته [illegible] است و [illegible] این واو [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چون [illegible] و امثال آن [illegible] نیز [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible]

چون [illegible]

[illegible] معروف خوانند و گویند [illegible]

[illegible] باشد یا مجهول خوانند و گویند [illegible]

[illegible] چنانکه لفظ [illegible] چهار [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

پنجم یای مصدری است که در آخر لفظ پیوندد تا افادهٔ معنی مصدری
آن یا کند است چنانکه خوبی و نیکی و ششم یای تعظیم است چنانکه
فلانی مردی است یعنی مرد بزرگ است و هفتم یای اشارت است و در معنی
خطاب است چنانکه گویند مردی و ... هشتم یای تفضیل است
یائی است که فایده معنی اتصال ... چنانکه گنج بخشی و ... نهم یای
... است که فایده معنی ... چنانکه لفظ ... یعنی ... دهم یای
... است که ... است ... معنی ... مصدری ... چنانکه
... بودن و قبول کردن و ... افاده معنی ... نسبت
... و آهنی و ... یازدهم یائی است که در ...
... چنانکه ... یعنی ... مرد کوری که ... است
... مثال دیگر ... معشوق ... یعنی ... سرکشی ...
... یازدهم یائی است که در آخر الفاظ لاحق شود ... معنی ...
... یا را متکلم گویند چنانکه ... دوازدهم یائی است که برای
استغراق نفی آید چنانکه گویند که ... دیدی ... هیچ ...
سیزدهم یائی است که دلالت بر زمان ... دارد ... بر ... حاصل شد
چنانکه گفته شود که اگر ... کردی بهتر بودی یای چهاردهم یائی است که ...
... مثال ... که ... کردن ... گویند ... است
... اول ... است مثال ... دیگر ...
... یا ... است ... پانزدهم یائی است که فایده

[illegible] چه [illegible] شود که [illegible] [illegible]

[illegible] است [illegible] [illegible]

بیان کلمه چه و بیس [illegible] و [illegible] [illegible]

[illegible] و اگر چه و لفظ لیکن [illegible] [illegible]

و تقسیم [illegible] باحتمال [illegible] که چنین و چنان [illegible] لفظ [illegible]

و لفظ چرا و چنان و [illegible] و بیان [illegible] معنی [illegible] [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] استعمال و بیان اقسام تقدیر لفظ [illegible] [illegible]

چندین و چندی و لفظ چون و چرا و چو و [illegible] و بیان [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] و لفظ [illegible] و لفظ [illegible] و لفظ اما و مگر و مبادا و مبا و [illegible]

و بیان الفاظ مرکب و مرادف و حرف کاف و بیان لفظ چنانچه [illegible]

[illegible] آنکه باید دانست که کلمه چه چون مکرر شود [illegible] معنی تسویه [illegible]

[illegible] چه ذی الروح و چه غیر ذی الروح برای نفی ما بعد و تعلیل ما بعد چون [illegible]

[illegible] ما بعد [illegible] در صنعت کلام ما قبل [illegible] می شود و [illegible] و مثال این هر دو [illegible]

چه [illegible] است کثیر الوقوع است و برای تحقیر و تعظیم ما بعد نیز می آید چنانچه [illegible]

حضرت خواجه حافظ هر دو مثال را شامل است [illegible]

[illegible] چون [illegible] [illegible]

برای طلب فهم [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] است که [illegible] [illegible]

بلکه ما بعد [illegible] را فرق می شود [illegible] چنانچه گفته اند که [illegible]

[illegible] که موقوف باشند بر آن چیز [illegible]

[illegible] ما قبل وی شود چنانچه گفته اند

که [illegible] اولیا [illegible]

حدیث [illegible] وجه [illegible]

[illegible] که گفته شود برای تفسیر یعنی برای اینکه ما بعد [illegible]

[illegible] شود که برادران شما آمدند پس یعنی که [illegible] علی بود

[illegible] جواب مژده شده [illegible] و صورت [illegible]

[illegible] بوده [illegible] برای تعجب چنانچه گفته

که [illegible] سبحان الله [illegible] لفظ را [illegible]

[illegible] ما بعد [illegible] صورت تعجب آید و تعجب چیزیست که [illegible]

سبب [illegible] امور غریبه متعجب شد که آن شی باشد [illegible] با وجود که از برای

تحقق ما قبل آید هر دو [illegible] و سوای این [illegible] قسم می آید اول

[illegible] لفظ با وجود میان دو کلام [illegible] آید اگر کلام ما قبل مثبت باشد کلام ما بعد

منفی بود و اگر کلام ما قبل منفی باشد کلام ما بعد مثبت بود و گاهی هر دو کلام [illegible]

[illegible] مقصد [illegible] هر دو کلام مثبت باشند

مثال اول چنانچه گفته شود که من [illegible] نمی آمدم با وجود این اتفاق

[illegible] مثال ثانی چنانچه گفته شود که من گاهی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] علاوه [illegible]

اگر [illegible] برای [illegible]

باشد [illegible] برای [illegible] آید [illegible]

[illegible] کلام سابق [illegible]

گفته شود [illegible] زید را [illegible] اگرچه آن [illegible]

[illegible] باشد کلمه لیکن برای استدراک یعنی برای [illegible]

[illegible] که آمده [illegible]

[illegible] باشد [illegible] دفع کرد [illegible]

باید که لیکن زید [illegible] این لفظ لیکن در جواب کلمه اگرچه واقع شود [illegible]

کلمه قطع نظر [illegible] کلام آمده [illegible] کلام ثانی را بر کلام [illegible]

[illegible] گفته شود که قطع نظر [illegible]

[illegible]

[illegible] کلام آید کلمه هرگاه [illegible] شرط [illegible]

[illegible] لفظ [illegible] در مقام شرط [illegible]

[illegible] لفظ البته [illegible]

[illegible] آید و این [illegible]

[illegible]

[illegible]

از او دو قسم است و هر یک از آن دو یا [illegible] است [illegible]

اشتمال [illegible] آن [illegible] خیال [illegible] بر [illegible] قسم است [illegible]

[illegible] و هر گز [illegible] و هر یک [illegible]

[illegible] عادت [illegible] نباشد و [illegible]

از او اقوال که [illegible] عادت [illegible] نظر کند [illegible]

[illegible] مشتمل باشد [illegible]

[illegible] و دوم آنکه مشتمل بر تخییل لطیف است [illegible] قسم

[illegible] شده [illegible] گفته است [illegible] و دوم

[illegible] با آنکه نظم خوان [illegible] گردد [illegible] خیال [illegible]

تخییل و خیال

عبارت است از آوردن الفاظ [illegible] کلام که مشتمل باشد بر [illegible] معنی حقیقی [illegible] و هم مجازی [illegible]

[illegible] است که [illegible] اصطلاحی بود یا [illegible] تشبیه یا [illegible] مثل باشد [illegible] خیال [illegible]

[illegible] لطیف [illegible] خیال [illegible] که مشتمل باشد بر مجاز و اصطلاحی

مثاله [illegible] همه [illegible] زمین [illegible]

[illegible] افتاد [illegible] افتاد [illegible]

[illegible] و این [illegible] اصطلاحی است و خیال لطیف آنست که لطیفه [illegible] بود

مثاله آن [illegible] شیر [illegible] روی زیبا دارد [illegible] زبان [illegible]

[illegible] در حال [illegible] شیر [illegible]

[illegible] شیر [illegible]

[illegible] حقیقت [illegible] خیالی

[illegible] بود نشد [illegible]

[illegible] بسیار [illegible] مثال [illegible]

[illegible] او پیشش سر [illegible] [illegible] شده [illegible]

برای [illegible] و بر تقدیر لفظ [illegible] [illegible]

لفظ این چنین است [illegible] کلمه [illegible] معنی استعمال

کنند چون لاله زار و کارزار و نوشتن کارزار بدال [illegible] غلط است

[illegible] نوشتن بدال منقوط بمعنی ترس کردن و تقاضا کردن است [illegible]

کردن و گاهی لفظ زار بمعنی مطلق استعمال میکنند چنانچه کارزار و [illegible]

مصدر [illegible] است که پارسیان درین قسم مصادر یا با الف بدل میکنند چنانچه [illegible]

و تولا و تقاضا پس بمعنی تماشا نظر بر اصل لغت کردنی باشد با یکدیگر پیاده رفتن است

چون یاران اکثر برای تفرج باهم پیاده رفتن است چون یاران اکثر برای تفرج باهم

پیاده سیر میکنند در عرف بمعنی تفرج کردن باشد مستعمل شده و لفظ گیرودار

صیغه امر است یعنی این را بگیر و آن را نگاه دار که در مقام حکومت گفته میشود کنایه از

گیر و دار است و لفظ گریبان که بفتح هر دو میباید مرکب است از لفظ گری بکاف

پارسی مکسوره و یاء مجهول که بمعنی گردن آمده و از لفظ بان که بمعنی نگاه دارنده است

چنانچه باغبان و دربان و لفظ چرا که بفتح جیم است پارسی مشهور است و از فصحای [illegible]

بکسر جیم میگویند چرا که این لفظ مرکب است از لفظ چه که برای [illegible] آمده

و از لفظ را که برای تعلیل آمده پس معنی چرا برای چه میشود و لفظ چنان و دهان [illegible]

[illegible] بمعنی [illegible] پس [illegible] و لفظ [illegible]

چنین و نیسان

کارزار

[illegible]

گیرودار

گریبان

چرا

چنان

دهان

[illegible] و معنی [illegible] و [illegible] [illegible]
[illegible] و معانی چنانچه [illegible] چون [illegible]
[illegible] یعنی عذر قبول کردن است چنانچه [illegible]
[illegible] هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه چون [illegible]
حقیقت [illegible] هفتاد و دو ملت که بموجب حدیث مشهور
[illegible] الکل القصه [illegible] التجربه در کتب عقاید معتبر یافته فرقه اول جبریه است جبریان
[illegible] هیچ حال اختیار نیست نه در قول نه در فعل نه در خیر و نه در شر
[illegible] و معصیت و حرکات جمیع موجودات بمنزله حرکات جمادات
[illegible] بخند اهل سنت و جماعت میگویند اگرچه همه بارادت و مشیت
خداوند است لیکن بنده را نوعی اختیار هست چنانچه رفتار اسب [illegible]
باختیار هست و هم بی اختیار و گرنه استحقاق ثواب و عقاب مکلف نباشند
فرقه دوم قدریه است قدریان گویند که سررشته اختیار طاعت و معصیت و خیر و شر
بدست ماست بقضا و قدر تعلق ندارد حاصل آنکه اهل جبر میگویند همه او کرد و اهل قدر
میگویند که همه ما کردیم مذهب سنت و جماعت نه جبر است و نه قدر بلکه مابین جبر و قدر است
و مذکورات فرقه باقیه تطویل کلام است بیان لطیفه نقل است که شخصی در خدمت
غازی گفت که چند سؤال دارم که ازان خاطرم تسلی نمیشود آن مرد گفت بگو تا معلوم
کنیم آن شخص گفت اول آنکه میگویند که واجب تعالی موجود است و نمی توان دید چه معنی
اگر موجود بودی دیده شدی [illegible] دوم آنکه شیطان را در دوزخ عذاب خواهند کرد
میدانید که شیطان را [illegible] آتش است [illegible] آتش است [illegible]

سیر شدن

عذر بهانه

تفرقه جبریه

فرقه قدریه

بیان عجیب

[illegible] ... که بنده را فاعل مختار ... [illegible]

... چرا او را ... صورت ... در فعل خود مختار نیست ... آن مرد کامل ... [illegible]

... حقیقی بود ... و بر سر مشکل ... شکست ... [illegible]

طلب کرد و بپرسید که سر این راز ... گفت ... [illegible]

دردم بر سرم تا چه جواب گوید بپرسید که ای مرد از این ... که آمد گفت تو سر من

سر من درد میکند گفت درد سر تو کجاست و چه شکل دارد تا بمن بنما گفت ای مرد

درد را نتوان دید پس گفت ای لا یعقل تو میگوئی چیزی که موجود باشد ... دیده

نمیشود پس چیزی که در نظر نیاید موجود نیست باز گفت تو خود میگوئی که از جنس ... موثر

نشود پس تو از جنس خاک بودی و خشت هم از جنس خاک بر سر تو زدم ... جنس

در جنس چگونه موثر شد باز گفت تو خود میگوئی که بنده در فعل اختیار ندارد پس

چرا الفریاد آمدی گفت مرا دردی ... اختیار نبود ... آن مرد منفعل شد ... حکایت

نقل

بود وزیری داشت که خدمت او بواجبی کردی مدتی از خدمت او دوری کرده

روزی بخدمت پادشاه آمد ملک پرسید که از من چه خطا دیدی که ترک خدمت

من کردی گفت به سبب چهار چیز ترک خدمت تو شد اول آنکه تو طعام میخوردی

و مرا میدیدی الحال به بندگی پادشاه مشغولم که خود نمیخورد و مرا میدهد دویم

آنکه همیشه از تو میترسیدم که اگر گناهی بکنم مرا بکشی الحال خدمت صاحبی میکنم که اگر هزار

گناه کنم و بدرگاه او رجوع آورم بیامرزد سیوم آنکه تو همیشه نشسته می بودی

و من ایستاده میماندم هرگز نمیگفتی که بنشین الحال خدمت سلطانی میکنم

که در ... گفت ... مرا ... که بنشین ... چهارم آنکه اگر ... چیزی میطلبیدم

[illegible] نقل است [illegible] که [illegible] دست [illegible]

که شخصی [illegible] گفت که [illegible] که از [illegible] گفت [illegible]

[illegible] گفت [illegible] گفت که روزی هم دست تو نیست

نقل است که [illegible] که [illegible] که دو باید و باید و نشود [illegible]

فراموش [illegible] باید [illegible] گفت و [illegible] که با مردم [illegible] و [illegible] مردم [illegible] کنند

[illegible] نقل است که بزرگی را پرسیدند که [illegible] چیست گفت [illegible] دوست

[illegible] نقل است که حکیمی را پسری مرده بود گفتند چه علت [illegible] است

[illegible] نقل است که افلاطون را پرسیدند که برادر بهتر یا یار گفت

برادر [illegible] یار باشد نقل است که شخصی [illegible] طلب [illegible] کان [illegible] یافت ناگاه ازان کان

لوحی برآمد بران پنج سطر با آب زر نوشته دید اول آنکه هر که زن ندارد آسایش تن

ندارد دوم آنکه هر که فرزند ندارد نور چشم ندارد سیوم آنکه هر که برادر ندارد زور

بازو ندارد چهارم آنکه هر که بداند که تقدیر بر دو قسم است یکی آنکه هر حکمی که روز ازل در باب

کسی رفت هرگز تبدیل نیابد چنانچه جف القلم بما هو کائن یعنی خشک گردید قلم بانچه گردنده

دوم آنکه حق سبحانه تعالی فاعل مختار است اگر شقاوت یکی حکم کرده باشد و آن

شخص بعد ازو رجوع بجناب او کند میتواند که حکم سابق را که در حق وی رفته

باز گرداند و شقی را سعید و طالح را صالح گرداند آیه کریمه یمحو الله ما یشاء و یثبت

مصداق قول اول است هر که این نداند عقل بجا ندارد پنجم آنکه هر که این چهار ندارد

هیچ غم ندارد در بیان اقسام تقدیر اول تقدیر مبرم [illegible] خوانند و ثانی تقدیر

معلق [illegible]

چند نقل

[illegible] تقدیر

بیان [illegible]

[illegible] پرسیده شود که [illegible] کجاست [illegible]
[illegible]
چنانچه شخصی از شخصی مثلا [illegible] بپرسد که [illegible] یاد [illegible] و آن شخص جواب دهد که [illegible]
[illegible] کجاست یعنی [illegible]
[illegible] کلام آید کلام اول را دلیل کلام ثانی گردانند [illegible] ازانجا که این لفظ
بدرجهٔ کمال کثیر الاستعمال است ایراد و عدم ایراد مثال این مسامحت است لفظ چند حقیقی
کنایه است از افراد غیر معینه و لفظ چندین عبارت است از افراد معینه که [illegible] کلام
متکلم و نفی طلب باشد لفظ چون و چه از برای تشبیه و شرط است و گاهی بمعنی چونکه
بمعنی چگونه و چرا آید و لفظ کی از برای استفهام زمان و نفی آید چنانچه گفته شود که زید
کی خواهد آمد یعنی امروز یا فردا مثال ثانی چنانچه گفته شود بمخاطب که عمر این خدمت
شرطی قبول خواهد کرد یعنی قبول نخواهد کرد و کی در عربی بمعنی [illegible] است و نام پادشاه
نیز لطیفه کی پادشاه فلک یک اشاره برین است که پادشاه یکدل باید تا عدوی دو دل
یا دو [illegible] چه تواند کرد و لفظ باز بمعنی [illegible] و [illegible] معروف و گاهی با الفاظ
مختلفه مرکب شده برای ترک شیء و عود و اعاده آن استعمال میشود چنانچه گفته شود
که فلانی [illegible] باز آمد و دیگر از [illegible] باز آورده و احتمال لفظ بار [illegible] نوبت و مرتبه
و دخل و ثمره و باری که بر پشت بار بردارند لفظ نیز که [illegible] ایضا باشد [illegible]
[illegible] حکم [illegible] یک شخص با یک حکم یا دو شخص با دو حکم [illegible] یک شخص نسبت کنند
استعمال میکنند مثال اول چنانچه گفته شود که زید گلستان میخواند و نیز [illegible] مثال
ثانی چنانچه زید بوستان [illegible] مثال ثالث چنانچه زید [illegible] بوستان [illegible]

و کلمه إن بمعنی نفی نیز در لفظ [illegible] در وقت [illegible] معنی که نفی [illegible]
استعمال کنند و گرچه [illegible] گذشت که [illegible] در فارسی زبان آنچه لفظ [illegible]
[illegible] چنانچه [illegible] و [illegible] پس [illegible] خواندن [illegible]
آن لفظ [illegible] و در میان دو چیزی که اثبات یکی از آن مطلوب باشد
[illegible] استعمال [illegible] عبارتست از اثبات [illegible]
و در کلام عرب [illegible] آمده است چنانچه یا زید یعنی ای زید و لفظ اما برای تفصیل
آید [illegible] لفظ اگر [illegible] و هر چند چون کلمه لیکن واقع شود و لفظ مگر که ترجمه
[illegible] استثنا است و استثنا بر آوردن چیزیست از حکمی که داخل شده باشد

بیان استثنا

در آن حکم غیر آن چیز چنانچه آمد قوم مگر زید یعنی زید نیامد و نیامد قوم مگر زید یعنی زید آمد
و چیزی را که بر آرند مستثنی گویند و از چیزی که بر آرند مستثنی منه خوانند و در میان
دو کلام منفی [illegible] آید در صورتی که کلام ما قبل او مثبت باشد کلام ما بعد خود را منفی گرداند
و در صورتی که کلام ما قبل او منفی شود کلام ما بعد خود را مثبت گرداند مثال اول چنانچه
گفته شود که پس همیشه در خدمت شما می آییم مگر روزی که چیزی مطلب نبود یعنی آن روز
نمی آییم مثال ثانی چنانچه گفته شود که هیچ گاهی در خدمت شما نمی آییم مگر روزی که
چیزی مطلب بود یعنی آن روز می آییم و در بعضی صورت برای تحقیق ما بعد آید اثباتا
یا نفیا مثال اول [illegible] مگر [illegible] آید [illegible] مثال دویم [illegible]
[illegible] قلم در لوح تو نوشت مگر حرف وفا لفظ مبادا و مبادا از برای
نفی تعجب یا نفی ما قبل آید لفظ شاید در مقام درخواست چیزی که از ممکنات باشد
می آید لفظ [illegible] نیز [illegible] استعمال می شود یعنی ترجی است لفظ کاشکی در مقام

[illegible] چیزی که [illegible] باشد [illegible] شود چنانچه [illegible]

[illegible] بمعنی [illegible] [illegible]

[illegible] یک معنی [illegible] تحصیل [illegible]

[illegible] حرف کاف [illegible] چهارم برای [illegible]

[illegible] آید اگر کلام ما بعد وی بیان [illegible] شود پنجم

برای تحقیر ششم برای تعظیم چنانچه این بیت هر دو مثال را شامل است [illegible]

که [illegible] [illegible] مرغ [illegible] [illegible]

هشتم برای استعمال آید چنانچه درین مصرع که در تعریف [illegible] گفته

مصرع که [illegible] [illegible] آید [illegible] برای تصغیر که آخر کلمه [illegible] شود

چنانچه طفلک مانند آن [illegible] برای اضراب ما قبل بمعنی بلکه آید چنانچه

نه از جهل شکسته ام پای خر که از دست سلطان [illegible] گاهی لفظ بلکه برای

نفی ما قبل آید نهم برای مفاجات بمعنی ناگهان مثال [illegible] چو [illegible] نشستم [illegible]

دیرکم که خبرت گرفت [illegible] دهم بمعنی واو عاطفه آید چنانچه در مصرع

[illegible] است حضرت شیخ سعدی ای بسا اسب تیزرو که بماند که خر لنگ جان

بمنزل برد عطف دخول کاف را اسب تیزرو است که در مصرع اول [illegible]

یازدهم برای ربط کلام است و دوازدهم کافی است که جزو کلمه باشد [illegible]

[illegible] لطیف تحصیل حاصل است سیزدهم برای استفهام چنانچه [illegible]

پرسیده شود که در مجلس نواب کی نشسته و که ایستاده و [illegible] لفظ چنانچه برای

واقعات ما قبل آید و لفظ [illegible] [illegible] چنانچه

برای [illegible] وقت [illegible] شهر [illegible] مطلبی [illegible] دیدم

[illegible] [illegible] نفی و اثبات [illegible]

دیگر [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] و [illegible] دلی [illegible] و [illegible] شیطان [illegible]

[illegible] و [illegible] دیباد [illegible] جستن و [illegible] عبادت و عوت و [illegible] دیگر [illegible]

الفاظی که در لفظ مکرر با هم ترکیب یافته اکثر [illegible] نیست یا قسمی [illegible] یا برای چیزی

[illegible] باشند اول [illegible] نام [illegible] قریب عرش دوم [illegible]

[illegible] سوم [illegible] چهارم [illegible] پنجم [illegible] ششم [illegible]

[illegible] هفتم [illegible] سواری حضرت علی کرم الله وجهه [illegible]

[illegible] صلصل [illegible] یازدهم [illegible]

[illegible] وقت ریزش آب [illegible] دوازدهم قلقل [illegible]

[illegible] سیزدهم [illegible] چهاردهم [illegible] پانزدهم [illegible]

[illegible] شانزدهم [illegible] هفدهم [illegible] هجدهم [illegible]

[illegible] زمزمه و [illegible] و غرغره و [illegible] چلچله [illegible]

[illegible] چلچله [illegible]

[illegible] چنانچه بزرگی فرماید چلچله [illegible]

چلچله [illegible] زان چلچله

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] ترکیب [illegible] با ملک [illegible]

[illegible]

[illegible] بخبری و انشائی باعتبار زبان عرب و تقسیم ثانی [illegible]

[illegible] بیان ابیات [illegible] چون [illegible]

[illegible] شد [illegible] کلام در لغت عبارت [illegible]

[illegible] نسبت آن چیز و کلمه را [illegible] اسناد [illegible] که آن [illegible]

[illegible] صحت سکوت متکلم [illegible] طلب منتظر نباشد امری را از جنس [illegible]

کلام [illegible] است که یکی از آن دو کلمه [illegible] باشد [illegible]

چنانچه گوئی زید قائم است پس زید که کلمه اولست منسوب الیه [illegible]

و قائم که کلمه ثانی است منسوب و مسند به است و هر دو ملفوظ و اسناد عبارتست

از علاقه و نسبتی که میان زید و قائم بعد ترکیب متحقق شد جزو اول را مسند و جزو ثانی

را [illegible] گویند و کلام [illegible] خبر تام [illegible] خواه مذکور باشد خواه محذوف و این را [illegible]

گویند [illegible] مسند و مسند الیه [illegible] حذف [illegible] قرینه [illegible]

[illegible] شخصی [illegible] گوید [illegible] زید [illegible] طلب جواب [illegible]

[illegible] مذکور است [illegible]

[illegible] خبر هر دو جزو کلام [illegible] محذوف [illegible]

عمرو [illegible] طلب جواب [illegible] حذف مبتدا [illegible]

پس کلمه [illegible] قائم [illegible] کلام [illegible] اصطلاح اهل منطق [illegible]

علیه [illegible] موضوع و خبر را [illegible] محمول [illegible]

کلام

اسناد

موضوع

محمول

ازراد را بعلاوه گویند بعضی ربط دادن [illegible] بالا گذشت و [illegible]

بودن [illegible] دانی هست و [illegible] است معلوم خود [illegible]

چه اگر [illegible] دلالت میکند بر ذات [illegible] دلالت میکند بر ذات غیر معین [illegible]

کرد و [illegible] باشد [illegible] خارجی [illegible] باعتبار نسبت قیام [illegible]

و بعبارت دیگر [illegible] عبارتست از ثبوت شیء [illegible] یا صحت سکوت متکلم یا مخاطب

[illegible] است که نگاه [illegible] در رعایت قانون [illegible] از خطای که در فکر

واقع شود و [illegible] عبارتست از ترتیب دادن مقدمات معلومه از برای اکتساب مجهول

[illegible] بالا گذشت و وجه تسمیه این علم بمنطق آنست که ظهور نطق [illegible] بسبب [illegible]

حاصل میشود [illegible] و فصل لازم [illegible] است پس تضمن کلمتین باعتبار [illegible]

کلام مفید و غیر کلام مفید که یکی از آن مرکب اضافی غلام زید باشد این فایده میدهد [illegible]

[illegible] در این ترکیب باقی [illegible] طرف که غلام زید کیست [illegible] ترکیبست [illegible]

حصول تعین تشخصی و [illegible] حصول تعین وضعی یعنی [illegible] یا جنسی و مرکب

توصیفی که ثانی قید اول باشد و آن ترکیب [illegible] مثال [illegible] باعتبار عدم

افاده صحت سکوت چنانکه زمان بزم [illegible] گل رنگین دل [illegible] ترکیب توصیفی [illegible]

این گویند که صفت و موصوف با هم مرکب اند دیگر [illegible] متضمن [illegible] اسم

فاعل است و [illegible] است و متضمن [illegible] اسم [illegible] و [illegible]

[illegible] که عبارتست از [illegible] دو کلمه [illegible] قائم است برین تقدیر

[illegible] متضمن [illegible] باطل [illegible] موصوف

و مضاف را [illegible] تقدیم موصوف بر صفت و تقدیم مضاف بر مضاف الیه

مرکب اضافی

مرکب توصیفی

[illegible] ... نشان کرد ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... است ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

... [illegible] ... مزید ... [illegible]

مزید است و در مزید صورت [illegible] ... [illegible]

[illegible] اگر جزء ثانی باشد وقت [illegible] شود در [illegible] ... [illegible]

ساکن خوانده شود و بر همین قیاس است امثلهٔ دیگر و در تقدیم جنس بر فصل که [illegible]

کرد جنس بر مزید علیه مقدم می باشد بر مزید و مزید اسم مفعول است یعنی زیاده کرده

شده یا زیرا که این جنس عام است و فصل خاص و عام مقدم باشد بر [illegible]

برای آنکه عام مطلق است یعنی غیر مقید و خاص مقید یعنی غیر مقید مقدم است بر مقید

دیگر باید دانست که تساوی نسبت مذکور که بالا گذشت یعنی که باعتبار صدق [illegible]

و مباینت و [illegible] آن چهار قسم است اول تساوی [illegible] تساوی آنست که [illegible]

باعتبار صدق با هم مساوی است باشند چنانچه انسان و ناطق پس هر انسان ناطق و هر

ناطق انسان است و دوم تباین و تباین آنست که [illegible] هیچ با هم مباین [illegible]

یعنی مغایر است باشند چنانچه انسان و فرس پس انسان فرس نیست و فرس انسان نیست

و [illegible] در صدق کلی است یعنی با هم محمول [illegible] قیاس [illegible]

سیوم عموم و خصوص مطلق و چهارم عموم و خصوص من وجه مطلق آنست که صادق آید یکی از دو [illegible] بر همه [illegible]

صادق آید بر آن هر دو بطریق عکس چنانچه انسان و حیوان که بر هر انسان حیوان صادق
و بر هر حیوان انسان صادق نیست و این نسبت را [illegible] عموم و خصوص مطلق گویند و عموم
و خصوص من وجه و عموم و خصوص من وجه آنست که صادق آید هر واحد از آن دو بر بعض
ما صدق دیگری که صادق نیاید بر بعض دیگر چنانچه حیوان و ابیض پس این نسبت
آنست که صادق که حیوان بر بعض ابیض باشد و اجتماعی است در صورتی که حیوان ابیض
باشد چون آن بعض باشند هر دو افتراقی است و مراد از صادق آمدن یکی بر دیگری
آنست که یکی در زبان مبتدا و دیگری خبر باشد چنانچه بالا مذکور شد و کلامی که ذکرش
سابق گذشت در عرف اهل عرب منحصر است بدو قسم یکی خبری دویم انشائی زیرا چه
کلام از دو حال بیرون نیست احتمال صدق و کذب دارد یا ندارد اگر احتمال صدق و
کذب دارد خبری است و اگر ندارد انشائی و صدق و کذب راجع است بمطابقت
و عدم مطابقت حکم کلامی با خارج اگر حکم کلامی مطابق خارج است کلام را صادق
گویند و اگر مطابق نیست کاذب گویند و اگر مطابقت و عدم مطابقت حکم از جانب
خارج یعنی واقع اعتبار کنند آنرا حق و باطل گویند پس اگر نسبت خارجی مطابق نسبت
کلامی باشد آنرا حق گویند و اگر نسبت خارجی مطابق نسبت کلامی نباشد آنرا باطل
گویند و انشائی را خارج نیست ندارد چنانچه گفته آید خبری بدو قسم است ایجابی
یعنی کلام ایجابی و خبری آنست که متکلم از ثبوت ثبوت فعل و صفت بکسی خبر
دهد چنانکه عمرو کاتب و زید فاضل است و کلام خبری سلبی آنست که متکلم از عدم
ثبوت فعل و صفت بکسی خبر دهد که عمرو کاتب نیست و زید فاضل نیست
کلام انشائی آنست که متکلم آنرا از خود پیدا کند و آن نیز بر دو قسم است یکی آنکه متکلم

کلام خبری و انشائی

طلب فعل

بیشتر [illegible] حاضر است چنانچه بگوید مخاطب را که تو [illegible]
نویسنده [illegible] ماضی [illegible]
بگوید مخاطب را که منویس یا مگو که آن [illegible] خوانند و این قسم [illegible]
نهی یا برداشتن است از فعل [illegible] عقب [illegible] که [illegible]
چون گوهر کشیدن در رشته [illegible] معانی اند [illegible] بر دو قسم است منظوم و منثور و منثور
بر سه قسم است اول مرجز و منثور مرجز آنست که وزن شعر دارد و قافیه ندارد دوم
مسجع و مسجع آنست که قافیه دارد و وزن شعر ندارد و آن بر دو قسم است متوازی
و مطرف مسجع متوازی برابر بودن فقره کلمات ثانیه با فقره کلمات اولی در وزن
و قافیه و عدد حروف چنانچه بگوئی که من بوفای حبیب دادم [illegible]
دوم مسجع مطرف آنست که چند کلمات با هم مقابل متفق باشند بحرف روی
چنانچه درود نامعدود و تحیات زاکیات و امثال آن منثور عاری آنست
که وزن و قافیه هر دو ندارد و موزون بی قافیه شعر نیست و قافیه بی وزن شعر نیست
زیرا که در شعر هر دو مطلوب اند مثال این قسم اظهر است اگر منظوم است ده قسم
است غزل قصیده تشبیب قطعه رباعی فرد مثنوی مسمط مستزاد ترجیع غزل
در لغت با دوست بازی کردن در اصطلاح ارباب این علم عبارت است
از ابیات متحد در وزن و قافیه که بیت اول آن قافیه دار باشد که اول آن را مطلع نامند
و زیاده از دوازده بیت نباشد چنانچه بعضی از شعرای متقدمین مقرر کرده اند اما در
متاخرین این طریقه غیر مسلوک است و اکثر ابیات غزل یازده بیت قرار داده اند
اول آن پنج بیت و اوسط آن هفت بیت یا نه بیت و اکثر زیاده برین باشد

منثور [illegible]

و اقسام منظوم

غزل

آنرا قصیده نامیده اند و غزل نام است [illegible] بعضی گفته اند [illegible] یا در وصل [illegible]

در عشق [illegible] باشند و [illegible] مشتمل باشد بر ذکر [illegible]

و صفت [illegible] و چون [illegible] است یا مختلف و مستحسن آنست که [illegible]

[illegible] تغزل بیاید [illegible] ابیات [illegible] حکایت کرده اند قصیده [illegible]

از قصیده [illegible] قصیده [illegible] گویند که بخوردن آن لذت زیاده [illegible]

[illegible] بسیار [illegible] باشد و بعضی گفته اند که مشتق از قصد است و در اصطلاح مانند غزل

است [illegible] و آنکه در وی شرط آنست که زیاده از دوازده بیت باشد و این

گاه در مدح [illegible] باشد و گاه در نصایح و مذمت دنیا و شکایت زمانه و گاه مشتمل بر

حقایق [illegible] و بیان مقاصد قایل باشد **تشبیب** عبارتست از چند بیت که شاعر

اول قصیده پیش از مدح ممدوح مشتمل بر آنچه خاطر او در آن وقت بدان گردد بیارد مثل صفت

جمال محبوب و وصال خود با او و در عشق و مناظره لیل و نهار یا وصف بهار یا شکایت روزگار

و در روی لغت تشبیب ذکر ایام شباب است و وجه تسمیه این است که چون تشبیب

بمعنی تشبیب است و تشبیب ذکر آنچه خاطر منبسط شود این نوع سخن را بدان

تشبیب گویند و هر قصیده که مشتمل باشد بر ابیات تشبیب لازم است که آنرا

تخلص دهند یعنی گریزد و آن انتقال است از اسلوب تشبیب بمدح ممدوح بوجهی مناسب

و قصیده که از تشبیب عاری باشد آنرا محدود نامند و قصیده که در تخلص باشد آنرا مقتضب

خوانند **مناظره** در لغت با یکدیگر بحث آوردن باشد و بحث در لغت بمعنی [illegible]

و در اصطلاح آنست که شاعر [illegible] از هر یک از دو چیز یا زیاده که در مقام مناظره باشند

سخنی چند بگوید که متضمن تفضیل او و تحقیر دیگری باشد در لغت [illegible] از چیزی

قصیده

تشبیب

قطعه

[illegible] بیت [illegible] قافیه [illegible]

[illegible] مطلع و [illegible] بیت [illegible]

[illegible] بیت غزل است و مناسب [illegible]

گویند مطلع است اما آنکه پاره از قصیده [illegible] رباعی [illegible] است

که هر چهار مصراع او شعر یک بحر باشد و متفق باشد [illegible] مخصوص است

باین بحر شعر و بیت اول و قافیه باشند و مصراع سیوم را قافیه [illegible] بیت [illegible]

از شیوه همدمان این قدر خلاف [illegible] کوهم [illegible]

[illegible] ساخته اند پیوسته بهم و اما هر چهار [illegible] همه [illegible]

این است چنانچه علی یا اسمی که مرکب از چهار حرف است رباعی گویند [illegible]

هم باعتبار چهار مصراع رباعی گفتند و رباعی که هر چهار مصراع قافیه دار باشند [illegible]

گویند مثاله کرده تسلیم در دیده کوته نظرانم که تسلیم دو در چاه نا تمام زده ماتم [illegible]

از سینه ایوب بهانم که [illegible] و از دیده یعقوب روانم مثال دیگر [illegible]

گرد راهی [illegible] نقش [illegible] که سوزی دل عالم هوس [illegible] زان بود [illegible]

بس خاکی که [illegible] بازگشت [illegible] هر مصراع [illegible] ابتدا کند درست باید [illegible]

[illegible] رباعی را چنین گفته اند که رباعی در لغت چهار [illegible] را گویند [illegible]

[illegible] نظما [illegible] و یک بیت است که یک قافیه داشته باشد یا دو قافیه

و این نوع شعر را فرد و یکتا گویند که یک بیت است مثال قسم اول [illegible]

[illegible] اهل [illegible] باشد هر که درست [illegible] مثال دیگر

[illegible] مثال دیگر

رباعی

فرد

گوینده بیان کرد از نزول [illegible] چند [illegible] نوشته

از بیانی که [illegible] آن ابیات [illegible]

[illegible] کلام منظوم مثنوی [illegible]

وزن [illegible] مجمع البحرین است [illegible]

معشوق [illegible] آفت دل [illegible]

[illegible] نقد جان [illegible]

[illegible] نیز در همین قبیل است که بسه وزن توان خواند [illegible]

گر تو [illegible] کمی تو کان عطا وزن اول مستفعلن مستفعلن فاعلن

وزن دوم فاعلاتن فاعلاتن فاعلن وزن سیوم فاعلاتن مفاعلن فعلن

دیگر بدانکه مثنوی بهفت بحر ثبت میشود اول بحر سریع مطوی مکسوف مفتعلن مفتعلن

فاعلن هم وزن مخزن اسرار خواجه نظامی و مطلع انوار و قران السعدین امیر خسرو

دهلوی دویم بحر رمل مسدس محذوف فاعلاتن فاعلاتن فاعلن هم وزن مثنوی

مولوی و دوم سیوم بحر خفیف مخبون محذوف فاعلاتن مفاعلن فعلن هم وزن

حدیقة الذهب [illegible] در دشت [illegible] مقام [illegible] تازه [illegible]

از [illegible] چهارم بحر متقارب مثمن مقصور فعولن فعولن فعولن فعول هم وزن

سکندرنامه و بوستان و آئینه سکندری [illegible] هرجا که شمشیر [illegible]

دو را چار کرد پنجم بحر [illegible] مسدس مخبون و مقطوع فاعلاتن فاعلاتن فعلن

[illegible] هم وزن سبحة الابرار [illegible] این بیت حضرت شیخ [illegible]

[illegible] حاتم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چون [illegible] مثاله مجنون [illegible]

[illegible] تصنیف میر حسینی [illegible]

چنانچه ابیات [illegible] بنظر آمده بود است [illegible]

[illegible] در هر طرفی قدم همی زد دم مطلبید و [illegible]

بگذشت میان کشت زاری دهقان [illegible] ز گوشه دید [illegible]

[illegible] خر [illegible] گم کرد تا یافته دم و گوش گم کرد [illegible]

[illegible] این است سزای و سزای [illegible] مسمط مشتق است از تسمیط بالکسر [illegible]

در لغت در رشته کشیدن است و در اصطلاح آن است که شاعر مصراع

چند بگوید که متفق باشند در وزن و قافیه و در آخر مصراع او که متفق است در

وزن و قافیه قافیه اصلی یا دیگر با شعر است و اقل مصراع مسمط چهار است

و اکثر آن ده بدین تقدیر هشت قسم میشود مربع مخمس مسدس مسبع مثمن متسع معشر

مثال مربع [illegible] آمدن نوبهار باغ چو بتخانه شد گشت ز گل بوستان [illegible]

[illegible] گفتن افسانه شد گل ز خوشی پاره کرد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] باقی [illegible] است که زیاده کرده باشند [illegible]

[illegible]

و مصاریع مساوی لیکن بیت [illegible] تقدیم [illegible]

[illegible] مثنوی [illegible] مستزاد [illegible]

[illegible] فرمان [illegible] نیکوی ندیده است کسی [illegible]

[illegible] که جان [illegible] ای [illegible] ما را نبود هیچ هوا و هوسی [illegible]

[illegible] دولت [illegible] فیروزی [illegible] وقت است

[illegible] از راه وفا جز وصل تو نیست آرزومندم را [illegible] راحت جانها

[illegible] مثال آنچه مستزاد بعد مصراع واقع شود [illegible]

[illegible] بیمارم از اول شب تا به سحر بیدارم درمانم چیست [illegible]

[illegible] جز عشق ندارد [illegible] بیدارم محبوب تو کیست

[illegible] دهان [illegible] خویش بگو وز لعل لبش کام دل خویش بجو تا بتوان زیست

[illegible] بار گفتمش ای دلدارم وی زخم عشق تو بر دل دارم فرمان تو چیست چون

دیدگانش شکسته و مهجورم چون [illegible] بیچاره رخ خویش [illegible] درمان [illegible] بگریست

گفتا تو کدام دردمندی چه کسی صد عاشق چون تو وصل [illegible] دارم گو نام تو چیست

گفتم که منم [illegible] بیچاره تو وز [illegible] عافیت آواره تو دانست که کیست و از

امیر خسرو دهلوی مستزادیست که بیت [illegible] مستزاد مستقل نباشد یعنی بیت

موقوف باشد بر [illegible] این است تا خط معنبر از رخت بیرون جست [illegible]

بادا [illegible] مشک [illegible] رنگ گلگون کرد در [illegible]

سبزه [illegible] آب [illegible] [illegible]

[illegible] ایشان این است که معنی [illegible]

[illegible]

[illegible] شده [illegible] حسن [illegible] الا [illegible] شد [illegible]

[illegible] کرده [illegible] و [illegible] و [illegible]

[illegible] در اصطلاح [illegible] که [illegible]

[illegible] که حصه غزل است [illegible] حصه [illegible]

[illegible] مطلع [illegible] که [illegible] قافیه باید [illegible]

حصه دیگر پردازد و بیت مذکور باید که مرتبط باشد [illegible] با تمام [illegible]

مخصوص [illegible] در اصطلاح بند ترجیع گویند و اگر همان بیت [illegible]

حصه تا ثانی بیت حصه ها که چهار یا پنج است بنا [illegible] ترجیع بند گویند

و اگر بیت بند مختلف بود ترکیب بند گویند مثال [illegible] اول [illegible]

[illegible] رسیده داغ [illegible] مستانه شراب صبحگاهی [illegible] دل [illegible]

زنار [illegible] سیاهی در لوح جبین [illegible] نقش ازلی [illegible]

[illegible] مستی و [illegible] پادشاهی هر چیز که غیر عشق و مستی است [illegible]

[illegible] است [illegible] من [illegible] حکایت است

[illegible] هر دو عالم بنگر که کدام ازین بخواهی [illegible]

از هر دو جهان [illegible] باغ دل و دیده [illegible] است [illegible] تصویر [illegible] دل

[illegible] است [illegible] هر کی بود [illegible]

[illegible] هر که [illegible] عقل [illegible] بیت [illegible] دل [illegible]

[illegible] است از خاک [illegible]

[illegible] بیت هر جا که دل است [illegible] که هر دو جهان [illegible]

[illegible] بیت چو لعل نگار را سخن [illegible] گوید [illegible]

[illegible] بیت [illegible] صنایع [illegible] علم

[illegible] بیت [illegible] اول [illegible] حروف مقطوعه [illegible]

[illegible] بیت دوم متصل دو حرفی [illegible]

[illegible] بیت [illegible]

[illegible] مجنون فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن چار بار

[illegible] مفاعیلن مفاعیلن سیوم مجتث مجنون مفاعلن فعلاتن

مفاعلن فعلاتن بیت سیوم مشتمل صنعت رقطا که حرفی از آن منقوط و حرفی

غیر منقوط باشد و رقطا گوسپندی را گویند که سیاهی و سپیدی آمیخته بود مثاله

[illegible] تو چون [illegible] برضد تو خط زد بر زنخ مثال دیگر [illegible]

[illegible] سیل خون از اشک خون آثار بیت چهارم مشتمل صنعت

که حروف یک کلمه منقوط و حروف کلمه دیگر غیر منقوط باشد و در لغت اسپی را

گویند که یک چشم او سیاه بود و دیگری [illegible] مثال [illegible] اسلام [illegible]

[illegible] بیت پنجم متصل سه حرفی

[illegible] بیت ششم

متصل چهار حرفی [illegible] بیت [illegible]

[illegible] متصل پنج حرفی [illegible]

بیت [illegible] متصل [illegible] حروف [illegible] صنعت

[illegible] بیت [illegible] بیت [illegible]

[illegible]

مثال دیگر [illegible]

[illegible] مثال دیگر [illegible]

[illegible] بیت [illegible]

[illegible]

تمام مرج ما اگر ده و روا هم دل ما مستعد [illegible] همه ما را [illegible]

بیت یازدهم اگر حروفش نقطه بالا دارد [illegible] دلم [illegible] گرفت بیت

هزاران شعله اش [illegible] گرفت است بیت دوازدهم اگر حروفش نقطه پایین

دارد [illegible] طبیب هم دوای بیا با ما چرا جویی [illegible] بیت سیزدهم

اگر حروف یک مصراع منقوط و حروف مصراع دوم منفصل باشند [illegible]

[illegible] ره او را که تا شاید ببیند جانب ما مثال دیگر [illegible]

[illegible] دل شد [illegible] حاصل بیت چهاردهم اگر حروف

اول الفاظ هر دو مصراع متحد باشند مثاله آفتاب نور آمد ان [illegible]

آسمان [illegible] بیت پانزدهم اگر از خواندنش زبان بهم نرسد

[illegible] بیت شانزدهم اگر

رکن آخر هر دو مصراع مشترک باشند [illegible]

[illegible] بیت هفدهم که از خواندنش لب بلب نرسد

کسی کز عشق در دل جا ندارد [illegible]

نیکو [illegible] بیت هجدهم [illegible]

[illegible]

بخوبی مثنوی [illegible] آنچه بیجا باشد [illegible] بحث [illegible]

بیت مثنوی [illegible] هر دو بیت پارسی بیت [illegible] عبارت [illegible]

مثنوی [illegible] [illegible] اللهم صل علی روح النبی [illegible]

[illegible] بعنی [illegible] پیغمبر است بر روح پیغمبر [illegible]

هر زمان نسبت [illegible] شان پیغمبر علیه الصلوة والسلام

و بیان وجه تسمیه

و بیت و اصول و مصراع و اجزاء آن و ذکر تعریف شاعر و بیان تعریف قافیه

و ردیف [illegible] بیان هر چهار عیب قافیه از روی لغت و اصطلاح موافق قانون

این علم و بیان فضیلت سخن منظوم بر سخن منثور و بیان وجه تسمیه علم عروض و بیان

نسبت نظم با عروض و بیان آسانی سرقه شعر چون بیت شعر که وجه تشبیه آن به بیت خانه

از روی لغت و اصطلاح به تفصیل گفته آید کلام موزون است و هر موزونی که اگر بر ترازوی

میزان [illegible] زیاده و نقصان آن بیان دانسته شود پس بدانکه میزان بیت [illegible]

[illegible] الفاظ معدوده [illegible] مرکب است از ارکان و ارکان مرکب از اصول و اصول که

ارکان از آن مرکب اند منحصر اند در سه یکی سبب دوم وتد سوم فاصله سبب بر دو

نوع است خفیف و ثقیل سبب خفیف کلمه دو حرفی را گویند که اول متحرک و دوم ساکن باشد

چون [illegible] و سبب ثقیل [illegible] دو حرفی را گویند که هر دو متحرک بود [illegible] اول آن خفیف

و دوم [illegible] [illegible] گفته اند یک متحرک و دیگر ساکن [illegible] و در گفتن سبک تر است از دو متحرک

[illegible] وتد [illegible] است وتد بر دو نوع است مجموع و مفروق وتد

مجموع هر سه حرفی را گویند که دو حرف اول متحرک و حرف ثالث ساکن باشد چون [illegible]

از دو متحرک و سیم ساکن بود و بعضی مجموع گفته‌اند که جمع در لغت گرد آوردن است و وتد

مجموع را مجموع از آن گویند که در لغت و معنی جمع شده‌اند پس بود و وتد مفروق

کلمهٔ سه حرفی را گویند که حرف اول و آخرش متحرک بود و حرف میانه ساکن چون قال و هم از آن

جهت مفروق گویند که متحرکات از هم جدا بودند [illegible] که فرق در لغت جدا کردن بود و فاصله نیز

بر دو نوع است صغری و کبری فاصلهٔ صغری کلمهٔ چهار حرفی را گویند که سه حرف اول متحرک

بود و حرف آخر ساکن چون جبلاً با تنوین و تنوین نون ساکن را گویند که ملفوظ بود

و مکتوب نبود و آن حاصل میشود وقت ادا از دو حرکت متوالی که هم حرف

باشند فاصلهٔ کبری کلمهٔ پنج حرفی را گویند که چهار حرف اول متحرک و حرف آخر ساکن

باشد چون سمکةً با تنوین چون صغری در لغت خورد و کبری بزرگ است پس کلمهٔ

چهار حرفی را صغری و کلمهٔ پنج حرفی را کبری گفتن مناسب است و ابراهیم بن عبد

الرحمن عروضی کلمهٔ چهار حرفی را فاصله میگوید بصاد بی نقطه و کلمهٔ پنج حرفی را فاضله

میگوید بضاد با نقطه و فضل در لغت افزون آمدن بود و این خیال [illegible]

که بعضی هر دو را فاضله بضاد با نقطه اول را صغری و ثانی را کبری قید میکنند

چنانچه فاصله را بصاد بی نقطه قید میکنند و بعضی فاصله را از اصول نمی‌شمارند و فاصلهٔ

صغری را مرکب از ثقیل و خفیف دارند و فاصلهٔ کبری را مرکب از سبب ثقیل و وتد

مجموع مثال این مجموع بشنو [illegible] این ترکیب است [illegible] علی [illegible] جبل سمکة

به تنوین [illegible] که وقت تلفظ بعد لام [illegible] حرف نون [illegible] و دو [illegible]

از این و ترکیب این است [illegible] خروج اصل [illegible]

بهم [illegible] و وتد مفروق بر وتد مجموع ابو عبد الرحمن خلیل بن احمد فراهیدی نیز اصول آن

بخصوص هیچ حرف که بالا مرقوم شد مقرر شود و تسلیم ... باشد ... بود ...
هر دو ترتیب ... کل ... و امثال ...
ملفوظ نیست ... غیر ملفوظ ... مکتوبی است و در تقطیع ساقط
ساقط شود و نظیر این ... تقطیع کرده شود ... حرکت ... آنچه ... بود و میزان
چیزی است که ... سنجیده شود ... وزن ... و وزن در اصطلاح عروضیان
کلام است بمیزان بحری از بحور شعر که در باب این علم مقرر کرده اند و گفته اند این
بمیزان بحری از بحور راست آید موزون است و آنچه بمیزان هیچ بحری راست نیاید
ناموزون ... سنجیدن را تقطیع گویند و تقطیع بیت چنان است که ارکان
که وزن بیت است از یکدیگر جدا سازند بروجهی که هر مقداری از آن برابر باشد در
با جزوی از اجزای بحر که بیت در آن است و بعبارت دیگر برابر کردن حروف بیت
با حروف اجزای بحر در حرکات و سکنات مناسب است بمعنی لغوی تقطیع که پاره
پاره کردن است در تقطیع عدد حروف و حرکت و سکون معتبر است و خصوصیت
حرکت فتح و کسر و ضم یعنی زبر و زیر و پیش دخل ندارد مثلا لفظ طوطی و بلبل بر وزن
فعلن باشد و هر حرفی که بتلفظ در آید معتبر باشد در تقطیع اگرچه در کتابت نباشد و از
حروف غیر مکتوب یکی الف است که از اشباع فتحه یعنی از کشیدن فتحه حاصل شود چون آمد
و آید بر وزن فعلن باشد و در تقطیع دو الف نویسند اول متحرک و دوم ساکن بدین صورت
آرند اامد فعلن اايد فعلن و امثال آن چه الفاظ عربیه چه عجمیه و دیگر یائی است که از اشباع
کسره حاصل شود چنانچه منی بر وزن مفاعلن و این یا را که ملفوظ غیر مکتوبی است یای بطنی
گویند و بطن در لغت شکم بود و همچنین در بعضی الفاظ عربیه الف و واو و یا ملفوظ شود

دواز

و [illegible] الف [illegible] نوشته [illegible] مثال آن و جزو
کلمه [illegible] الف [illegible] ملفوظ و آن شود حرکت را
به حرف ما قبل او دهند و الف ملفوظ نشود و باید که [illegible] حرکت
کرده [illegible] به حرف بعد از [illegible] چنانچه [illegible] رباعی [illegible]
تا کار [illegible] تقطیع این الف نوشته [illegible] رود [illegible] فعلات
[illegible] فعلاتن کار مشکین فعلاتن [illegible] فعلن [illegible] و از همین قبیل است
این مصرع [illegible] از چشم بردی از دل هوش تقطیعش [illegible] فاعلاتن
[illegible] مفاعلن دل هوش فعلاتن و دیگر حرف مشدد [illegible] ملفوظ دو حرف
نوشته اول ساکن دوم متحرک بدین صورت خرم فرح [illegible] مفاعلن [illegible]
عین واو را دو صورت است اگر ملفوظ باشد ساقط شود در تقطیع چنانچه
دیگری در دو سرا گو همچو تو تقطیعش دیگری در فعلاتن همچو تو فاعلن اگر ملفوظ نباشد
در تقطیع ساقط شود چنانچه همچو تو گو در دو سرا دیگری تقطیعش همچو تو گو
مستفعلن در دو سرا مفتعلن دیگری فاعلن دیگر واو عطف که میان دو کلمه
بیاید همچو دل و جان برای وان چنانچه دل و دلدار صبر و طاقت [illegible]
در تقطیع ضمیر نوشته نشود بدین صورت دل و دلدا فعلاتن ر صبر و طا مفاعلن
قت گو فعلن دیگر واو [illegible] که بعد از خا [illegible] بیاید بیان آن [illegible]
آن [illegible] بیان [illegible] تفصیل کرده شد چنانچه [illegible] خواجه
من خوش بود در تقطیع نوشته شود بدین صورت خواست جزی مستفعلن [illegible]
مفتعلن خوش بود فاعلن دیگر [illegible] ما قبل او مفتوح [illegible] کلمه

که مخفی است در شنبه باشد یا اخفا در تقطیع ساقط نشود چنانکه در صحبت ... یا ...
خیزی چنانچه چمن ... تقطیع ... بر وزن فاعلاتن ... سبب
... بر وزن فعلن است و گاه باشد که این ...
... باشد ... ساقط شود و ساقط نشود در تقطیع
... مفتعلن ... فعلن دیگر ... که ما قبل
مکسور باشد ... در تقطیع ساقط شود چنانچه گوید مستفعلن همی گوید مفتعلن
دیگر نون ساکن که بعد از حرف مد واقع شود هرچند مکتوب باشد در تقطیع ساقط شود
... حروف مد ... ساکن ما قبل مضموم مثل لفظ چون و خون الف
ساکن ما قبل مفتوح چون لفظ جان و نان یا ساکن ما قبل او مکسور چون لفظ ...
... چنانچه چو گنجم جا کنم ... عبارت بر وزن فاعلن باشد و در
تقطیع بغیر نون نوشته شود و اگر در آخر مصرع واقع شود در حساب حرف ساکن
باشد از میزان ای قد دلجوی تو سرو روان تقطیعش ای قد دل فاعلات
جوی تو سرو روان فاعلات نون روان از برابر فاعلات است و اگر دو ساکن
بغیر از حرف مده یک لفظ باشند در تقطیع در برابر دو حرف ساکن میزان شوند
چنانچه گویی ملک امن شاهی لشکر هر دو بر وزن فاعلات باشند و اگر بعد مده دو حرف
ساکن واقع شوند هر دو ساکن در برابر یک حرف متحرک باشند ساکن اول متحرک شود
و ساکن دوم ساقط در تقطیع چنانچه باخت جان ساخت آن هر دو بر وزن
فاعلات باشند ساکن دوم که تا باشد ساقط شده و اگر دو حرف ساکن در برابر دو
متحرک میزان واقع شود هر دو متحرک شوند چنانچه ... که هر دو بر وزن

مفتعلن

مستفعلن [illegible] باشد [illegible]

[illegible] سبب [illegible]

[illegible] میان [illegible]

[illegible] زان [illegible]

که هر حرف [illegible] دیگر [illegible] شود [illegible] بر وزن فاعلاتن

فاعلاتن فاعلات [illegible] هر رکنی که با قبل از دو ساکن [illegible] در میان سبب خفیف

و با قبل خویش [illegible] و آید هر یک [illegible] سبب متحرک باشد [illegible] سبب [illegible]

از اشتقاق [illegible] است در فراق و بر وزن مفعول فاعلات مستفعلن [illegible]

و یا مجموع [illegible] باشد و با [illegible] در استعمال عرب [illegible]

زیرا که اکثر بدان [illegible] مذکور شد [illegible] باید دانست که اصول بحور [illegible]

و ترکیب معتبر [illegible] در باب این علم [illegible] مستخرج است [illegible] هشت رکن فعولن فاعلن

مفاعیلن مستفعلن مفاعلتن متفاعلن فاعلاتن مفعولات [illegible] فعولن فاعلن

هشت رکن [illegible] رکن خماسی [illegible] پنج حرف که آن فعولن و فاعلن باشد مرکب

از وتد مجموع و سبب خفیف [illegible] وتد مجموع مقدم باشد بر سبب خفیف فعولن شود

و اگر برعکس بود یعنی سبب خفیف مقدم باشد بر وتد مجموع فاعلن شود زیرا که هرگاه

عیلن را [illegible] مقدم سازی [illegible] بر وزن مستفعلن باشد و اگر [illegible] را

بر [illegible] مقدم سازی [illegible] بر وزن [illegible] باشد [illegible] سبب خفیف و [illegible]

خفیف [illegible] سبب خفیف [illegible]

که [illegible] باشد [illegible]

مستفعلن معلوم شود که تنع و تد مقرون است و سبب خفیف و هر تنع از مستفعلن و فاعلا
از فاعلاتن و هر حرفی که تنع است و تد مقرون است چنانکه ظاهر شود و هر یکی از جزو ولن
مرکب است از چهار حرف که دو متحرک و دو ساکن و دیگر آن مفاعلتن و مفاعیلن که
مرکب است از وتد مجموع و فاصله صغری اما اگر وتد مجموع مقدم باشد بر فاصله صغری
مفاعلتن شود و اگر عکس بود یعنی فاصله صغری مقدم باشد بر وتد مجموع متفاعلن شود
و شک نیست که چون علاتن را بر متفا مقدم سازی چنانکه گویی علاتن متفا بر وزن مفاعلتن
شود و دیگر مفعولن و دیگر مرکب است از پنج متحرک و دو ساکن و دو رکن دیگر آن فاعلاتن
و مفعولات که هر دو مرکب است از وتد مقرون و دو سبب خفیف پس اگر وتد مقرون
مقدم باشد بر دو سبب فاعلاتن شود و اگر عکس بود یعنی هر دو سبب مقدم
بر وتد مقرون مفعولات شود و اگر لات را بر مفعو مقدم سازی چنانکه گویی لات
مفعو بر وزن فاعلاتن باشد هر یکی از این دو رکن مرکب است از چهار متحرک و سه
ساکن سبب خفیف را مثال است دو در فصول فا و تن از فاعلاتن و مس و تف
از مستفعلن و عی و لن از مفاعیلن و مف و عو از مفعولات و سبب خفیف
ثقیل را دو مثال است متل از متفاعلن و علت از مفاعلتن و وتد مجموع را هفت
مثال است مفا از مفاعیلن و علا از فاعلاتن و فعو از فعولن و علن از مستفعلن
و از مستفعلن و فاعلن و متفاعلن و مفا از مفاعلتن و وتد مفروق را مثال
است لات از مفعولات و تفع از مستفعلن و فاع از فاعلات و فاصله
صغری را دو مثال است علتن از مفاعلتن و متفا از متفاعلن و فاصله کبری
در فصول مثال نیست کبری که از تکرار ارکان یا از ترکیب بعضی با بعضی حاصل شود

و در دو بیت ... کامل ... [illegible]

[illegible] مثمن ... مسدس ... [illegible]

[illegible] بحر ... مثل ... بیت ... [illegible]

[illegible] گویند که اگر گویند مطلع ... [illegible]

و درین بحر معلوم شود ... بحر خاصه ... است ... گویند و اگر چه [illegible]

و مثال بیت یازده بحر دیگر مشترک است میان عرب و عجم اول بحر هزج مثمن سالم و این

بحر را از جهت هزج گویند که هزج در لغت آواز با ترنم خوش ... [illegible]

بیشتر سرودها که با آواز خوش و سرودها میخوانند درین بحر ... [illegible]

گردانیدن آواز است و بیشتر رکنهای این بحر را ... [illegible]

خفیف و این بحر ... صوت گردانیدن آواز را پس این بحر را [illegible]

هزج نام کردند مثمن از بهر آن گویند که هشت رکن دارد و هشت بعربی ثمانیه است

سالم از آن جهت گویند که چنانچه در اصل وضع شده است همچنان است نی زیاده و نقصان

و غیر سالم آنست که در رکن تغییر واقع شود به زیاده کردن چیزی بر وی یا کم کردن چیزی از وی

اما زیاده کردن چنانچه در میان لام و نون مفاعیلن الفی زیاده سازی و مفاعیلان

اما نقصان کردن چنانچه نون و حرکت مفاعیلن را بیندازی مفاعیل بماند بسکون لام

و رکن غیر سالم را مزاحف گویند و تغییری که در آن رکن واقع شود آن را زحاف گویند

[illegible] زحاف جمع زحف است ... [illegible]

از اصل دور افتادن بود ... [illegible]

[illegible] که چون هزج ... مفاعیلن ... [illegible]

باید از اصل جزو دو افتد و از بیست این علم بحر زحافات را نامی معین نامیده اند چنانکه

بعد از تغییر معین یکو تقسیم آید و اصل این بحر هشت بار مفاعیلن است مثاله

الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها — که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها

تقطیعه الا یا ای مفاعیلن ها ساقی مفاعیلن ادر کاسن مفاعیلن و ناولها مفاعیلن

که عشق آسان مفاعیلن نمود اول مفاعیلن ولی افتا مفاعیلن د مشکلها مفاعیلن

بجای تنوین کاسن نون نوشته اند زیرا که ملفوظ باشند باعتبار تلفظ نون نویسند و تقطیع متحرکه

... این بحر باعتبار تغییر ارکان هفده وزن است ... وزن مثمن الاجزا

هشت ... الا جزو بعضی سالم و بعضی غیر سالم در ایراد آن تطویل کلام است

... را ... که ... دارد و در رباعی که از او دو بیتی گویند مشتمل است

بیست و چهار وزن از مخصوصات بحر هزج مثمن و دوازده از اخرب که جزو اولش

مفعول باشد و دوازده دیگر از اخرم که جزو اولش مفعولن باشد و آنرا ... آورده اند

و بیان آن موجب اطناب است دوم بحر رجز را از آنجهت رجز گویند که رجز بفتح را و سکون جیم و زای

معجمه ... را گویند که در رفتن چون حرکت کند باز ساکن شود و در اول ارکان این بحر دو

سبب خفیف است بعد از حرکتی سکونی ... بآن مناسبت این بحر را رجز گویند و اصل

این بحر هشت بار مستفعلن باشد ... رجز چون هزج باشد در زحافات و یکی

مستفعلن ... کافیست مثاله ... کیا ... هر کسی ... و ... ایا

بحر باعتبار زحافات ارکان بر هفت وزن است چهار مثمن الاجزا و سه مسدس الاجزا

سیوم بحر رمل ... این بحر را از آنجهت رمل گویند که رمل در لغت حصیر بافتن

است و چون ... این بحر ... مناسبت ... را ... او ... را

بیست و هفتم ... با ... مقصور ... یعنی ... [illegible] ... مذکور [illegible]

گرفته اند ... و سکون ... هشت و ... [illegible]

الف ... خفیف با آخر ... دوم ... خوانده اند ... [illegible]

... این بحر را ... خوانده اند ... فاعلاتن ... مثال

... بردن که ... دارای ... خواب ... [illegible]

تقطیعش ... فاعلاتن ... فاعلاتن ... فاعلاتن ... فاعلاتن

خواب بندی فاعلاتن ... فاعلاتن ... فاعلاتن ... فاعلاتن

و ... این بحر هژده وزن بیرون می آید چون هر یک از مفاعیلن و مستفعلن و فاعلاتن

مرکب از وتد مجموع و دو سبب خفیف اند پس حروف و حرکات و سکنات ... [illegible]

... بحر که هزج و رجز و رمل است برابر است چنانکه مصراع هر بحری ... [illegible]

حرف باشد ... متحرک و ... ساکن پس اگر این بیت ... حروف

از ... دایره بنویسی ... وتد مجموع آغاز کنی در سبب خفیف ... تمام سازی ...

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن بحر هزج باشد و اگر ... [illegible]

آغاز کنی ... تمام سازی ... مستفعلن مستفعلن ... [illegible]

مستفعلن باشد و اگر ... آغاز کنی ... تمام سازی ... [illegible]

... فاعلاتن ... فاعلاتن شود که اصل بحر رمل است و ...

... این سه بحر از یک دایره بیرون می آید ... [illegible]

و آن بیرون آوردن ... مؤتلف ... گویند ... لغت

... چهارم بحر منسرح مثمن مطوی ... مفتعلن فاعلات ... [illegible]

[illegible] مستفعلن [illegible]

انقطاع [illegible] مستفعلن [illegible] فاعلاتن [illegible]

[illegible] فاعلاتن کردن [illegible] فاعلاتن اصل این بحر

مفعولات اما چون مستفعلن را [illegible] یعنی حرف چهارم ساکن او را که [illegible]

مستفعلن باشد مفتعلن لفظ مستفعلن بجای او آورند و رکنی را که در وی طی واقع شود

مطوی گویند و طی در اصطلاح انداختن حرف چهارم ساکن است و وقف در لغت

ایستادن است و در اصطلاح ساکن کردن حرف متحرک هفتم بود و رکنی را که در وی وقف

واقع شود موقوف گویند چون تا مفعولات را وقف ساکن سازند و از [illegible]

[illegible] مفعولات ماند فاعلان لفظ مستفعل بجای آن آورند و سبب چهار رکن مطوی

[illegible] موقوف است و این بحر را از جهت منسرح گویند که منسرح در لغت آسانی

و روانی است چون در ارکان این بحر سبب مقدم اند بر وتد از جهت آسان گرفته

شود و از این بحر چهار وزن مسدس الاجزا بیرون می‌آید بحر منسرح مثمن [illegible]

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن چهار بار مثال [illegible] خسرو [illegible]

[illegible] تا روز [illegible] آید [illegible] خسرو که مفعول و [illegible]

[illegible] مفعول [illegible] فاعلاتن [illegible] مفعول [illegible] فاعلاتن آمده است

مفعول [illegible] فاعلاتن و اصل این حرف بحر مفاعیلن فاعلاتن است

چهار بار چون مفاعیلن را خرب کنند یعنی میم و نون او را بیندازند فاعیل بماند

مفعول که لفظ مفعول است بجای آورند و خرب در لغت ویران کردن است

و رکنی که در وی خرب واقع شود آن را اخرب گویند و این چهار رکن اخرب [illegible]

رکنی ... [illegible] ... معین ... [illegible]

از ... [illegible] ... از این بحر دو بحر ... [illegible]

... [illegible] ... مضارع فاعلات است و ... [illegible]

... مفعولات است و او مشتمل است ... [illegible] ... و تقلیل ... [illegible]

... [illegible] گفته است که این بحر را وسط ... [illegible] ... خوانده‌اند و وجه

تسمیه این است که در ارکان هر دو بحر او تا د ... [illegible] ... و از این بحر

مثمن وزن مثمن الاجزا و یک وزن مسدس الاجزا بیرون آید مثمن ... [illegible] ... مقتضب

مثمن مطوی فاعلات مفتعلن چهار بار ... بیت ... [illegible] ... جان ... [illegible]

با رخت چه مه نگرم بنده مه شبی بنان چه بود تقطیعه بالتیغ فاعلات مفتعلن

مفتعلن باده خود فاعلات جان در بود مفتعلن با رخ تیغ فاعلات مه نگرم

مفتعلن بنده شبی فاعلات جان چه بود مفتعلن اول این بحر مفعولات مستفعلن

آمده در چهار بار چون مفعولات را طی کنند یعنی حرف چهارم مر او را که واو باشد

بیفکنند مفعولات ماند فاعلات لفظ مستفعلن بجای او آورده‌اند چنانکه بالا

گذشت در بحر منسرح و چون مستفعلن را طی کنند مستعلن شود مفتعلن بلفظ ... [illegible]

بجای او آورده‌اند اینجا همه ارکان مطوی اند و این بحر را از آنجهه مقتضب گویند

که اقتضاب لغت بریده است از چیزی و این بحر از بحر منسرح بریده‌اند گرفته‌اند

و از این بحر دو وزن مثمن الاجزا بیرون آید ... [illegible] ... مثمن ... [illegible] ... فاعلن

فعلاتن چهار بار مثاله ... بیت ... [illegible] ... و لست

تعالی الله از قد ... [illegible] ... تا لفظ ... [illegible] ... وزن

تقطیعه زود ورقی مفاعلن بچشم فعلاتن نظر بپوش مفاعلن جهد بوده را فعلاتن
جهد و لیکن مفاعلن شده مال فعلاتن خرقه‌ای مفاعلن نقد ما فعلاتن اصل این
بحر مستفعلن فاعلاتن است چهار بار اما چون مستفعلن باشد مفاعلن لفظ
بجای واو در وند گویند که خبن در وی واقع است مخبون گویند و فاعلاتن که خبن
فعلاتن ماند و این بحر را از بهر آن مجتث گویند که اجتثاث در لغت از بیخ کندن است
و مسدس این بحر را که مستفعلن فعلاتن باشد از بحر خفیف گرفته اند و برآورده اند
چرا که الفاظ و ارکان این هر دو بحر یکی است و اختلاف همین است که اینجا مستفعلن
مقدم است و مؤخر فاعلاتن و در بحر خفیف مستفعلن میان دو فاعلاتن است
چنانکه معلوم شود و اسم منسرح و مجتث اگرچه در معنی بهم نزدیک اند اما چون این
بحر را منسرح نام نهاده اند و این بحر را از برای امتیاز مجتث نام کردند چنانکه در
مخمس تسمیه صدر را بیند که رکن اول مصراع دوم باشد معلوم گردد و از این بحر شش
وزن مثمن الاجزا بیرون می آید ششم بحر سریع مطوی موقوف مفتعلن مفتعلن
فاعلان دو بار مثاله دل که ز خوبان همه عهد بریده است بیشتر از بس
ستم دیده است تقطیعه دل که ز خو مفتعلن بان همه عه مفتعلن دیده است فاعلان
بیشتر از مفتعلن بس ستم مفتعلن دیده است فاعلان اصل این بحر مستفعلن
مستفعلن مفعولات است دو بار اما چون مستفعلن را طی کنند مفتعلن شود و چون
مفعولات را وقف و طی کنند مفعولات ماند فاعلان عوض مستعمل کرده او را در دند
چنانکه در بحر منسرح گذشت و اینجا جزو دوم مطوی و موقوف است و هر
رکن ... مستفعلن اول و ضرب رکن آخر مصراع ... را گویند و این را از بحر سریع گویند

داود

که مزاحف [illegible] از [illegible] بحر [illegible] شعر [illegible]

[illegible] شود [illegible] بحر [illegible] آمد [illegible]

آخر [illegible] بحر جدید [illegible] فعلاتن مفاعلن [illegible] مثال

[illegible] سری [illegible] شود [illegible] [illegible]

فعلاتن [illegible] فعلاتن گشته سری مفاعلن [illegible] فعلاتن [illegible]

[illegible] مفاعلن [illegible] فعلاتن فاعلاتن مستفعلن دو بار [illegible]

[illegible] گشته فعلاتن شود و [illegible] فعلن [illegible] گشته مفاعلن [illegible] و [illegible]

[illegible] این بحر را ازانجهت جدید گویند که جدید در لغت نو است [illegible]

[illegible] شده است و میگویند که این بحر را [illegible] جدید [illegible]

[illegible] مکفوف مفاعیل مفاعیل فاعلاتن دو بار مثال [illegible] در جهان [illegible]

شاه عادل [illegible] چو بخت را او کامل [illegible] مفاعیل [illegible]

مفاعیل شاه عادل فاعلاتن [illegible] مفاعیل چو بخت مفاعیل را او کامل فاعلاتن

اصل این بحر مفاعیلن مفاعیلن فاعلاتن است دو بار دیگر بدانکه شش بحر که سریع

و منسرح و خفیف و مضارع و مقتضب و مجتث اند [illegible] متحد الاجزا [illegible]

یعنی هر یک [illegible] شش رکن باشند [illegible] مستفعلن [illegible]

[illegible] بحر سریع است [illegible] مستفعلن [illegible] مستفعلن [illegible]

اول [illegible] مستفعلن مفعولات مستفعلن بحر منسرح باشد [illegible] مستفعلن

مستفعلن [illegible] مستفعلن

بوزن فاعلاتن مستفعلن [illegible] شود و دیگر [illegible]

دو بار فاعلاتن در مصراعی و تمام جزوی که مفعولات مستفعلن دو بار مستفعلن

فاعلاتن مستفعلن از آن بحر مضارع است و از مفعولات فاعلاتن در مصراعی مستفعلن

دو بار مفاعیلن یک بار مفعولات مستفعلن مستفعلن بحر منسرح باشد و از مستفعلن

فاعلاتن در مصراعی دو بار و یک بار مفعولات مستفعلن مستفعلن مستفعلن بحر [illegible]

فاعلاتن فاعلاتن مستفعلن بحر خفیف است و درین بیان [illegible] هر شش تفریع کرد از مستفعلن

بحر خفیف و بحر مجتث است مخصوص از زنانست که از وی متقارب نیست پس از وی

مستفعلن با تقطیع این بحر هر شش تفریع کردن فاعلاتن بحر مضارع است مفعولات

مفعولات مستفعلن [illegible] گفتند یعنی حرف هفتم ساکن را و اگر نون شده بیندازند مفاعیل

ماند [illegible] گفته واقع شود آن را مکفوف گویند یعنی عروض و ضرب سالم است

و باقی ارکان مکفوف و این بحر را قریب از آنجهت گویند که قرب در لغت نزدیکی است

و درین بحر نزدیکی پیدا شده یازدهم بحر خفیف مخبون فعلاتن مفاعلن فعلاتن

دو بار مثال ای صبا بوسه زن زمین در او را و بر تحید لب چو شکر او را

تقطیعه ای صبا بو فاعلاتن سه زن زمین مفاعلن در او را فعلاتن و بر تحید فعلاتن

لب چو شکر مفاعلن کر او را فعلاتن اصل این بحر فاعلاتن مستفعلن فاعلاتن

دو بار خفیف است مستفعلن در میان دو فاعلاتن بود مطوی در آن [illegible]

مستفعلن [illegible] کوتاه یعنی حرف دوم ساکن را و اگر سین بیفکنند از وی باقی

تفعلن بماند مفاعلن بجای آن نهند و چون فاعلاتن را خبن کنند فعلاتن شود چنانکه

گذشت هر دو شعر را در ابتدا صدر و ابتدا سالم است باقی ارکان مخبون و این

بحر را از آنجهت خفیف گویند که سبکترین بحرهاست در وزن چرا که در [illegible]

دو بار

و ... مجحوف است و در این بحر ... مسدس ... جای آن آید و ...

... مکفوف مقصور ... مفاعیل ... یا ...

... دوم ... نیز مانند ... سبب ... مقلوب ...

فاعلات دوم ... مفاعیل ... بسبب فاعلات ...

مفاعیل ... مفاعیل این بحر فاعلاتن مفاعیلن مفاعیلن است و ...

مثال کل بیک فاعلاتن دو بار مفاعیلن ... چون فاعلاتن مفاعیل

مکفوف کنند یعنی هر دو نون را بیندازند فاعلات و مفاعیل شود چنانکه ...

چون مفاعیلن را قصر کنند مفاعیل شود چرا که قصر در اصطلاح ... ساکن

از سببی که در آخر رکن است و ساکن کردن متحرک آن سبب چون الف ... مفاعیلن

نون بیفتد و لام ساکن شود مفاعیل بماند بسکون لام ... را گرد و قصر واقع است

مقصور گویند بجهت آنکه قصر در لغت کوتاه کردن بود چون از آخر کلمه حرفی و حرکتی

کلمه کوتاه شود و قصر خاصه در اسباب است و این بحر را از جهت مشاکل گویند

که مشابه و موافق بحر قریب است در ارکان چرا که الفاظ و ارکان این هر دو بحر

یکی است و اختلاف با آن است که اینجا فاعلاتن مقدم است بر هر دو مفاعیلن

و در بحر قریب مؤخر است از هر دو مشاکل در لغت مشابه است ... این بحر ...

از بحور مستحدث است ... مثمن ... این بحر را از جهت متقارب

گویند که ... دو سبب با هم نزدیک اند چرا که هر دو ...

و متقارب در لغت با یکدیگر نزدیک شدن است و اصل این بحر ... فعولن

آمده مثال ... اگر ...

تقطیعه اگر فعولن [illegible] فعولن حسن فا فعولن تکبیر [illegible] عیب [illegible]

فعولن [illegible] فعلن [illegible] فعولن از این بحر وزن مثمن الاجزا و یک [illegible]

[illegible] الاجزا [illegible] مثمن مقصور فعولن فعولن

فعولن فعول [illegible] آن که [illegible] نمود زمرکم [illegible]

تقطیعه مر یکسی فعولن [illegible] فعولن چو بحرا فعولن نمود فعول زمرکم فعولن

خبر بو فعولن وز بیم فعولن نمود فعولن چون فعولن را قصر شد یعنی حرف ساکن

سبب او که نون است بیندازند و حرف متحرک آن سبب را که لام است

ساکن کنند فعول شود و اینجا عروض و ضرب مقصور است و باقی ارکان سالم

و نوع دوم متقارب مثمن محذوف فعولن فعولن فعولن فعل دو بار مثاله چو آیم

بکوی بت [illegible] عیب من [illegible] اختیارم [illegible] آمدن تقطیعه چو آیم فعولن بکوی بت

فعولن [illegible] فعولن من [illegible] فعولن کز بی [illegible] فعولن بیا رهم فعولن در این فعولن

بدن فعل چون فعولن را حذف کنند یعنی سبب خفیف آخر او را که لن است بیندازند

فعو باند فعل لفظ مستعمل بجای آن آورند بسبب افتادن لام و نون و اینجا

عروض و ضرب محذوف است و هر جا که تفاوت نباشد میان این دو وزن [illegible]

که رکن آخرین فعولن باشد و رکن آخر دیگر فعل را اجتماع این دو وزن در بیت ناموزون

نشود وزن سیوم متقارب مثمن اثلم فعلن فعولن فعلن فعولن دو بار مثاله

آشوب جانی شوخ جهانی [illegible] اعتقادی [illegible] تقطیعه آشوب فعلن جانی

فعولن شوخی فعولن جهانی فعولن [illegible] فعلن [illegible] فعولن [illegible] فعلن بیانی

فعولن [illegible] ثلم در لغت رخنه شدن بود و در اصطلاح انداختن فا فعولن باشد

عروض [illegible] فعلن [illegible] مستعمل [illegible] و در قصیده [illegible] فا و [illegible]

[illegible] و [illegible] است [illegible] مثمن [illegible] چهار [illegible]

فعول فعلن چهار بار مثاله — [illegible] در [illegible] فعل [illegible]

تقطیعه [illegible] فعول [illegible] فعلن [illegible] فعول [illegible] فعلن [illegible]

کنند یعنی حرف پنجم ساکن را دور کنند [illegible] مقصور [illegible]

اثلم و چهار رکن مقصور است و بیت را برشمارند و رکن [illegible] و [illegible] خوانده است

بخاری فرماید — [illegible] بجوی [illegible] و [illegible]

صباح و دولت جدا [illegible] هست [illegible] تقطیعه [illegible] فعول [illegible] فعلن

بجوی فعول [illegible] فعلن [illegible] فعول [illegible] فعلن [illegible] فعول [illegible] فعول

فعلن صباح فعول و دولت فعلن جدا [illegible] فعول با هست فعلن [illegible] فعول [illegible]

فعلن چهاردهم بحر متدارک مثمن سالم این بحر را از آنجهت متدارک گویند که [illegible]

دریافته است او را و تدارک در لغت دریافتن و پیوستن است و اصل وی

فاعلن آمده هشت بار مثاله — حسن لطف ترا بنده شد مهر و مه حفظ و [illegible]

[illegible] خاک ره تقطیعه حسن لط فاعلن فی ترا فاعلن بنده شد فاعلن مهر و [illegible]

فاعلن [illegible] فاعلن فی ترا فاعلن [illegible] فاعلن خاک ره فاعلن [illegible]

بحر سه وزن مثمن الاجزا [illegible] وزن اول [illegible] مخبون فعلن [illegible]

هشت بار مثاله — [illegible] بود [illegible] قدرت [illegible]

تقطیعه [illegible] فعلن [illegible] فعلن [illegible] فعلن [illegible] فعلن [illegible]

[illegible] فعلن [illegible] فعلن [illegible] فاعلن [illegible] فعلن [illegible]

در بحر طویل و اینجا همه ارکان مخبون باشند در وزن بود تمام شده باشد اگر مفاعیلن فعولن ساکن [illegible]
عین مخفف باشد [illegible] هر دو مثمن مشتبه الامر باشد که تمام ارکان را مزاحف [illegible]
فعولن را در جمیع ارکان واقع کنند بعد از آنکه هیچ یک از ارکان را یک حرف ساکن اول رکن نود که
ببینند که در حرف نخستین و ز ارکان لام است ساکن سازند فاعل شود فعلن که ساکن [illegible]
است بجای آن آورده باشد یعنی همه ارکان مقطوع اند و امثله اوزان فروع بحر
طویل بجهت تطویل کلام بتفصیل نیاورده شد چنانچه بالا گذشت و دیگر بدانکه در بحر
خفیف گر با عتبار تعداد مرقوم یازدهم باشد در صدر و ابتدا بجای فعلاتن
فاعلاتن [illegible] فعلاتن نیز آرند در عروض و ضرب بجای فعلات فاعلات و بجای
فعلن فعلن با فعلن ساکن عین در یک شعر جایز است و در بحر دیگر جایز نیست و صدر
رکن اول مصراع اول را گویند و رکن آخر مصراع اول را عروض خوانند و ابتدا رکن
اول مصراع دویم را گویند و ضرب رکن آخر مصراع دویم را خوانند و هر رکنی که میان
صدر و عروض یافتند یا در میان ضرب و ابتدا باشد آنرا حشو نامند چنانچه وجه
تسمیه بحر واحد در بیان وجه تسمیه مصراع معلوم خواهد شد بحر طویل مثمن سالم
این بحر را طویل از آنجهت گویند که طویل در لغت دراز است و این بحر دراز ترین
بحور است در شعر عرب است چرا که یک بیت او چهل و هشت حرف میآید
و هیچ بحر دیگر بچهل و هشت حرف نمیرسد و بیان او اینست که خلیل ابن احمد
هر یک از آن پنج دایره پانزده بحر را که هزج و رجز و رمل و منسرح و مضارع
و مقتضب و مجتث و سریع و خفیف دو آورده کامل است و نقش رکن مساوی
وضع کرده است که چهل و دو حرف باشند اگرچه بحر مدید و بسیط [illegible] نیز چهار رکن

مهدی

[illegible] چهار [illegible] که فعل و هشت حرف باقی ماند [illegible]
دو حرف [illegible] آید و [illegible] است که از [illegible] [illegible]
[illegible] پس [illegible] شود و [illegible]
[illegible] باشد [illegible] [illegible]
دو حرف بیفتد فعل و شش حرف بماند و بعضی گویند که این بحر را از بهر آن طویل
گویند که بیاید هرگز از هشت رکن کمتر نباشد بخلاف بحری دیگر و بعضی گفته اند که
این بحر را از جهت طویل گویند که در ارکان او اوتاد مقدم اند بر اسباب و [illegible]
طویل است نسبت بسبب و اصل این بحر فعولن و مفاعیلن آمده [illegible]
تو اینجا چه جویی برو از سرم بگذر بحر مدید مثمن سالم این بحر را از جهت مدید گویند
که مد در لغت کشیدن است و این بحر را از بحر طویل کشیده بیرون آورده اند
و بعضی گفته اند که این بحر را مدید از آن گویند که دو سبب در طرف ارکان سباعی
کشیده شده است فاما در رکن اول و رکن در آخر و بعضی گفته اند که ارکان سباعی
که ارکان خماسی کشیده شده است و اصل این بحر فاعلاتن فاعلن چهار بار آمده
مثاله [illegible] تو شدی استاد من اندرین فن ای سخن [illegible] است که بحر مدید [illegible]
از بحر طویل و اگر فاعلن را خبن کنند چنین گویند که فاعلاتن فعلن چهار بار مثاله [illegible]
نشان باشد [illegible] بحر بسیط مثمن سالم این بحر را از جهت بسیط گویند
که بسط در لغت گسترانیدن است و در اول هر رکن سباعی او دو سبب خفیف
گسترانیده شده است سباعی را و سبب خماسی را [illegible] اصل این بحر مستفعلن
فاعلن چهار بار است بدانکه این سه بحر که طویل و مدید و بسیط باشند [illegible]

چو کردی در فعولن مفاعیلن [illegible] کسی و در فعولن فاعلاتن [illegible] در مفعولن [illegible]

مفاعیلن فعولن مفاعیلن بحر طویل باشد و اگر فعولن [illegible] و در فعولن فاعلاتن [illegible]

فاعلاتن [illegible] بحر [illegible] فاعلاتن فاعلن شود که بحر مدید است و اگر

[illegible] در مفعولن [illegible] مفاعیلن [illegible] مفاعیلن مستفعلن

فاعلاتن فاعلن شود که بحر بسیط است بحر وافر مثمن سالم این بحر را از آنجهت وافر گویند

که درین بحر حرکات بسیار است چرا که هر رکن او مشتمل است بر پنج حرکت و [illegible]

و وفاء لغت بسیار است و بعضی گفته‌اند که این بحر را از آنجهت وافر گویند که اشعار عرب

درین بسیار است و اصل این بحر مفاعلتن آمده است هشت بار مثاله [illegible]

[illegible] نمی نگری ز رسم جفا نمیکندی طریق وفا نمی‌سپری تقطیعه

[illegible] مفاعلتن [illegible] مفاعلتن [illegible] مفاعلتن نمی نگری مفاعلتن

ز رسم جفا مفاعلتن نمیکندی مفاعلتن طریق وفا مفاعلتن نمی سپری مفاعلتن بود

[illegible] ارکان عیان: مفاعلتن و لام مفتوح خوان. بحر کامل مثمن سالم این بحر را

از آنجهت کامل گویند که حرکات این بحر بسیار بود چرا که یک بیت مشتمل است بر چهل حرکت

[illegible] مستعمل نیست و اصل این بحر متفاعلن آمده هشت بار مثاله

[illegible] ز ره جفا کنی بغلط بسوی وفا روی [illegible] وفا را و به وصد جفا ز دل [illegible]

تقطیعه [illegible] متفاعلن [illegible] جفا کنی متفاعلن بغلط بسو متفاعلن ی وفا روی

متفاعلن [illegible] متفاعلن [illegible] متفاعلن ز دلی جفا متفاعلن [illegible]

متفاعلن مثال دیگر [illegible]

[illegible] تقطیعه [illegible] متفاعلن [illegible]

متفاعلن

مفتعلن [illegible] مفاعلن [illegible] مفاعلن [illegible]

مفاعلن مفتعلن مفاعلن [illegible] فاعلاتن [illegible]

[illegible] است بدانکه بحر [illegible] آید [illegible]

[illegible] زحاف [illegible] مفاعلن [illegible]

[illegible] مفاعلن بحر [illegible] باشد و اگر [illegible] مفاعلن [illegible]

[illegible] مفاعلن مفاعلن مفاعلن [illegible] شود [illegible]

است بیان [illegible] زحاف که عبارت است از [illegible] بدانکه تسبیغ [illegible]

عروضیان زیاده کردن الف بود میان سبب خفی که در آخر رکن است چون [illegible]

که در آخر مفاعیلن است الف زیاده سازند مفاعیلان [illegible]

میدهی جان [illegible] رسد ترا جانان [illegible] مسلمانی نمیدانم کجا شدای مسلمانان تقطیعه

نزاری مفاعیلن میدهی جانو مفاعیلن نمی رسد مفاعیلن ترا جانان مفاعیلان

مسلمانی مفاعیلن نمیدانم مفاعیلن کجا شدای مفاعیلن مسلمانان مفاعیلان

و رکنی را که تسبیغ در وی باشد مسبغ گویند بضم میم و تشدید با و فتح او و مسبغ کردن [illegible]

در لغت [illegible] است که عروض و ضرب [illegible] است چون تسبیغ در لغت

تمام کردن است زیاده کردن الف را بر رکنی تسبیغ گفتن مناسب [illegible]

[illegible] حرف [illegible] ساکن است از مفاعیلن چون یا از مفاعیلن [illegible] مفاعلن

باشد مثاله [illegible] مثمن مقبوض [illegible] شد [illegible]

[illegible] تقطیعه [illegible]

مفاعلن [illegible] مفاعلن [illegible]

با فاعلن [illegible] مفاعیلن رکنی را که در [illegible] [illegible]

[illegible] مفاعلن [illegible]

[illegible] فاعلن [illegible] فاعلن چهار بار

[illegible] فاعلن در کشش و در نوشتن که از آن که

[illegible] نقصان کن مفاعیلن یکجا فاعلن دیگر جا

مفاعیلان [illegible] مفاعیلن و رکنی را که [illegible] شد و در او واقع است

[illegible] نقصان و سبب چون حرفی از اول و حرفی از میان

[illegible] مبعوث شد و اینجا چهار رکن باشد و چهار رکن [illegible] ماند

[illegible] هر دو وزن مفاعیلن است چون میم و نون از مفاعیلن [illegible]

فاعیل ماند مفعول لفظ مستعمل بجای او آورده‌اند چرا که طریقه عروضیان چنین است که چون

از رکنی چیزی بیندازند و آنچه ماند مستعمل نباشد لفظ مستعمل که هم وزن او باشد

بجای او بیاورند و مراد از وزن آنست که حرف متحرک در برابر حرف متحرک و حرف

ساکن باشد بدون خصوصیت حرکت چنانچه طوطی و بلبل بر وزن فعلن باشد و آن بیت

که گفته شد از بحر هزج مثمن اخرب مفعول مفاعیلن چهار بار [illegible] دل از [illegible] آمد

چهار [illegible] بار [illegible] آمد [illegible] تقطیعه [illegible] مفعول [illegible]

مفاعیلن چهار مفعول گفته آید مفاعیلن بار مفعول [illegible] مفاعیلن و [illegible]

مفعول گفته آید مفاعیلن و رکنی را که خرب در او واقع است اخرب گویند [illegible]

خرب در لغت ویران کردن است [illegible] از اول و آخر چیزی [illegible]

باید [illegible] جا رکن اخرب و [illegible]

از مفاعیلن

[illegible] مفاعیلن را [illegible] مفاعیل [illegible] و رکنی را که [illegible] گویند [illegible]

[illegible] در لغت [illegible] [illegible] [illegible]

سببی که در آخر رکن است [illegible] [illegible]

مفاعیلن [illegible] است نون را بیفکند [illegible] مفاعیل [illegible]

چنانچه بالا گذشت و رکنی را که قصر در وی [illegible] گویند مقصور و قصر در

لغت کوتاه کردن است چون از آخر کلمه حرفی [illegible] کلمه کوتاه شود

مثال هر دو را بحر هزج اخرب مکفوف مقصور مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعیل

دو بار ... تا چند مرا از غم او بند توان گفت [illegible]

گفت تقطیع تا چند مفعول مرا از غ مفاعیل و بند مفاعیل توان گفت مفاعیل

جزوی که مفعول بجای مفاعیلن [illegible] گشت مفاعیل یعنی صدر و ابتدا اخرب است

و حشو مکفوف مقصور و عروض و ضرب مقصور و حذف انداختن سبب خفیف است

از آخر رکن چون از مفاعیلن لن را بیفکند مفاعی بماند فعولن بنقل مستعمل

آورند که هم وزن اوست و رکنی را که در وی حذف واقع شود محذوف گویند

و در لغت سم بریده را گویند مثال از بحر هزج مثمن اخرب مکفوف محذوف

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن دو بار ... ای شیخ مرا باده خرابات [illegible]

[illegible] باده [illegible] خرابات [illegible] تقطیع ای شیخ مفعول مرا باده مفاعیل

خرابات مفاعیل [illegible] فعولن [illegible] مفعول [illegible] مفاعیل [illegible] مفاعیل

[illegible] فعولن [illegible] عروض و ضرب محذوف [illegible] و حشو مکفوف [illegible]

تفاوت [illegible] آنکه [illegible] رکن آخر [illegible] مفاعیل [illegible] و رکن آخر [illegible]

از زحافات رجز دهم مذال است موزون شود چو خرم در اصطلاح انداختن میم
مفاعیلن بود تا فاعیلن بماند مفعولن بلفظ مستعمل بجای او آورده شود یعنی مالک
خرم و رخ بیست اخرم گویند و بیت مکفوف اخرب است یعنی ربیت و انداختن میم
مفاعیلن را بهر بیت بی تشبیه ... اخرم اشتر مقبوض مفعولن
فاعلن مفاعیلن بود ... کشتی زار برخیزد تا کشتی دگر بار
اینجا ... اخرم اشتر در عروض و ضرب مقصور اگر عروض و ضرب
محذوف باشد وزنش چنان بود فعولن فاعلن فعولن از زحافات این جا رجز زاید
مستفعلان شود و آن در اصطلاح زیاده کردن الف بود در وتد مجموع آخر رکن
... زیادت ... که در مستفعلن باشد الف زیاده سازی مستفعلان
... واقع است مذال گویند بضم میم و اذاله در لغت دامن
فروگذاشتن است و این زیادت کردن الف را بدان دامن فروگذاشتن تشبیه کرده
مثاله از بحر رجز مثمن مذال مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلان دو بار
باید ... ترک ... کرده است ... رجز ...
کرده است تقطیعش ... مستفعلن ... ترک ... مستفعلن ...
... مستفعلان ... مستفعلن وصل ... مستفعلان بحر رجز مستفعلن
را کرده است مستفعلان اینجا عروض و ضرب مذال است و باقی ارکان سالم و طی
افکندن حرف چهارم ساکن باشد چنان از مستفعلن فا را بیندازند مستعلن شود
مستعلن که بلفظ مستعمل نیست بجای او آورده شود ... افتادن فا ... مطوی
... گویند مثاله از بحر رجز مثمن مطوی مفتعلن هشت بار

[illegible] مطوی [illegible] مفتعلن [illegible] یعنی همه رکن
مستفعلن [illegible] مطوی [illegible] مستفعلن [illegible]
مفتعلن مفعلات [illegible] مطوی [illegible] مستفعلن [illegible]
[illegible] در اصطلاح انداختن حرف [illegible]
[illegible] مستفعلن [illegible] مستفعلن [illegible]
گردانیدن [illegible] واقع است مخبون گویند و خبن در لغت [illegible] از جا [illegible]
کشیدن [illegible] تا جامه کوتاه شود مثاله [illegible] مستفعلن [illegible]
بازنشی مفتعلن [illegible] مفتعلن و [illegible] مستفعلن [illegible] مفتعلن [illegible]
باو [illegible] مفتعلن مثاله از بحر رجز مثمن مطوی مخبون مفتعلن مفاعلن [illegible]
با زخمه شوق زد عشق و آتش خاک من قطع حریف مست شد دامن [illegible]
من تقطیعه با زخمه مفتعلن کی شوق زد مفاعلن عشق و آ مفتعلن [illegible]
مفاعلن قطع حری مفتعلن ف مست شد مفاعلن و دامن جا مفتعلن [illegible]
اینجا چهار رکن مطوی مقدم است بر چهار رکن مخبون شکل در اصطلاح اجتماع [illegible]
است چون [illegible] علامت [illegible] و نون [illegible] شود [illegible] مشکل
واقع است مشکول گویند بجهت آنکه چون [illegible] و نون [illegible] فاعلاتن [illegible]
آن [illegible] صورت [illegible] تشکیل کردن [illegible]
و اشکل در لغت [illegible] تشکیل بستن است [illegible] از بحر رمل مثمن مشکول
فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن [illegible]
جان [illegible] تقطیعه [illegible] فعلات [illegible] فاعلاتن [illegible]

[illegible] در اصطلاح [illegible]
[illegible] حرف ساکن [illegible] الف [illegible]
[illegible] حرکتی [illegible] که حرف آخر [illegible] ساکن باشد نقل کنند [illegible]
[illegible] که چون قطع واقع است مقطوع گویند و قطع در لغت بریدن است [illegible]
و در اصطلاح آنست که در وتد مجموع [illegible] از وتد که صحیح است [illegible]
[illegible] پس [illegible] گفتن مناسب بود مثال از بحر رمل مثمن مخبون مقطوع
[illegible] فعلاتن فعلاتن فعلان دو بار [illegible] بیش از این کرده بود [illegible] مصرع
[illegible] بودیم از و خندیدیم تقطیعه [illegible] فاعلاتن [illegible]
[illegible] فعلاتن [illegible] دیدیم فعلان چو کلیرو فاعلاتن [illegible] دیدی فعلاتن
[illegible] فعلاتن [illegible] دیدیم فعلان چون فعلن مقطوع را تسبیغ کنند فعلان شود [illegible]
این وزن بیت ناموزون نشود و همچنین هر جا که تفاوت نباشد میان دو وزن
مگر باین که رکن آخر یکی فعلات باشد و رکن آخر دیگری فعلن و رکن آخر دیگری فعلان
در اجتماع این اوزان بیت ناموزون نشود چون قطع فاصله [illegible] است اگر از فعولن
سبب خفیف [illegible] فعو باند فعل لفظ مستعمل بجای او آورند وقف در لغت ایستادن
است و در اصطلاح ساکن گردانیدن حرف متحرک هفتم است از [illegible]
که وقف در او واقع است موقوف گویند چون [illegible] مفعولات [illegible] ساکن [illegible]
[illegible] مفعولات باند فاعلان لفظ مستعمل بجای او آورند [illegible]
[illegible] مثمن مطوی موقوف [illegible] فعلات [illegible]
لغت [illegible] و در اصطلاح [illegible] حرف متحرک [illegible]

بلی

حاصل و آن رکنی را گویند [illegible] مفعولات [illegible]

است [illegible] فاعلن [illegible]

[illegible] در لغت [illegible]

[illegible] مفعولات [illegible]

[illegible] که [illegible] در و واقع است مجدوع گویند [illegible]

مستفعلن فاعلات مفتعلن فاع دو بار [illegible] من نشسته [illegible]

است خوبی بر اقبال رسیدند تقطیع من نشستی مستفعلن [illegible] فاعلات

[illegible] مفتعلن [illegible] فاع [illegible] مفتعلن [illegible] فاعلات [illegible]

مفتعلن [illegible] فاع اینجا عروض و ضرب مجدوع و باقی ارکان مطوی [illegible]

انداختن هر دو سبب تا مفعولات بود که لا باند فع بجای او آورند که در وزن فاعل

میزان است و رکنی را که نحر در و واقع است منحور گویند و نحر در لغت گلو بریدن است

گویا ازین رکن رمقی بیش نمانده بجهت بسیاری انداختن حروف ازو مثال بحر

منسرح مطوی منحور مفتعلن فاعلات مفتعلن فع دو بار چون غم هجران او

نیست نهایت عاقبت اندوه عشق کرد سرایت تقطیع چون غم هجر

مفتعلن ران او فاعلات [illegible] مفتعلن نیست فع عاقبت مفتعلن [illegible]

فاعلات کرد سرا مفتعلن یت فع [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بدانکه زحافات و فروع بحر هزج که مفاعیلن باشد یازده است اول قبض و مفاعلن
مقبوض باسقاط یا دوم کف یعنی ... و مفاعیل مکفوف باسقاط نون سوم
... باسقاط ... مفاعیلن ... لفظ مفعولن آورده ...
مفعول ... باسقاط ... مفاعیلن مفاعیل ... مفعول ...
هفتم شتر یعنی ... و فاعلن اشتر باسقاط میم و یا از مفاعیل ششم ...
و آن وقوع ... هم خرم است و هم اجتماع حذف و قصر است چون بحذف
لن از مفاعیلن ... و یا ساکن بقصر دور شود و میم بخرم فاع ماند هشتم حذف و فعولن
محذوف باسقاط سبب خفیف از مفاعیلن بجای مفاعی که باقی ماند فعولن آورند نهم
جب ... گردانیدن و فعل مجبوب باسقاط هر دو سبب خفیف و اسکان متحرک که از
مفاعیلن بجای مفا که باقی ماند لفظ فعل آورند دهم قصر و مفاعیل مقصور حرف ساکن
سبب خفیف و اسکان متحرک از مفاعیلن ... و هم ... یعنی دندان ... شکستن فعول
اهتم و هتم اجتماع حذف و قصر است چنانچه بالا گذشت چون بحذف لن از مفاعیلن
و یا ساکن بقصر دور شود مفاع بماند فعول بجای او آورند یازدهم بتر یعنی دم بریدن
فع ابتر و بتر اجتماع جب و خرم بود اگر مفاعیلن جب کنند یعنی عیلن را که دو سبب خفیف
است بیندازند و میم را بخرم ساقط کنند فا بماند فع بجایش آورند زحافات و فروع
بحر رمل که فاعلاتن باشد ده است اول خبن و فعلاتن مخبون باسقاط الف دوم کف فاعلات
مکفوف باسقاط نون سوم شکل و فعلات مشکول و آن اجتماع خبن و کف است ...
فاعلاتن ... نون ... فعلات ... حذف و فاعلن محذوف ...
سبب خفیف است فاعلا ماند فاعلن بجای او آورند ... قطع و فعلن مقطوع ... را

مفاعلن ... ساکن از وتد و اسکان ... [illegible]
... [illegible] ... مشعث ... [illegible]
... [illegible] ... فاعلاتن ... [illegible]
... [illegible] ... بماند ... [illegible]
... [illegible] ... هشتم ... یعنی چیزی ... [illegible]
مجموع بود و از فاعلاتن که تن باقی ماند فع بجای تن آورند ... [illegible]
... و فاعلاتن ... مخبون و مشعث و ... مجحوف مسبغ ... محذوف ... الف زیاده
کنند ... شود ... چهار ... فعلن ... آن اجتماع ... [illegible]
و قطع بود چون مخبون الف از فاعلاتن بیفتد و بقطع سبب آخر ... ساکن ... [illegible]
شود و حرف ما قبل او ساکن گردد فعلن ماند ... زحافات ... بحر رجز ... [illegible]
باشد اول خبن و مفاعلن مخبون باسقاط سین مستفعلن مستفعلن باشد که متفعلن بلفظ
مستفعلن بجایش آورند دوم طی مفتعلن مطوی و آن اسقاط فا مستفعلن بود
باقی ماند مستعلن بجایش آورند که لفظ مستعمل است سیوم قطع و مفعولن مقطوع
و آن اسقاط نون و اسکان لام بود مستفعل بسکون لام باقی بود که مفعولن بلفظ
مستعمل بجایش آورند چهارم تخلیع یعنی دور کردن مخلع ... و آن اجتماع
خبن و قطع بود ... حرف ... و بقطع حرف آخر از مستفعلن ... مستفعلن
باشد بسکون لام فعولن بلفظ مستعمل بجایش آورند ... یعنی ... کردن
و فعلن ... و آن اسقاط ... مفاعلن ... فا باقی ماند فعلن
بجایش آورند ... ششم ... فاعلن مرفوع و آن اسقاط

سبب خفیف بود از مستفعلن مفعولن بماند فاعلن بلفظ مستفعلان [illegible]
[illegible] کشیدن بود و [illegible] و دیگر ترفیل مستفعلاتن مرفل بماند [illegible]
سبب بود در مستفعلن که مستفعلن [illegible] مستفعلاتن بجای آن [illegible]
و ترفیع [illegible] مفعولات [illegible] و [illegible] مخبون [illegible]
حرف دوم مفعولات [illegible] لفظ مستفعل که بجایش آورده شد و [illegible] فاعلات
مطوی و آن اسقاط حرف چهارم بود از مفعولات مفعلات بماند فاعلات
بجایش آورند [illegible] کسف و مفعولن مجبول مکسوف کسف بمعنی بریدن بود و مجبول
[illegible] چون بخبن و طی حرف دوم و چهارم و بکسف حرف آخر از مفعولات
[illegible] بماند فعولن لفظ مستعلن بجایش آورند ششم خبن و وقف و مفعولان
مخبون چون بخبن حرف دوم ساقط گردد از مفعولات و حرف آخر او ساکن شود مفعولا
بماند که فعولان لفظ مستعلن بجایش آورند هفتم صلم بصاد مهمله بمعنی گوش بریدن
و فعلن اصلم و آن اسقاط وتد مفروق بود که مفعو بماند فعلن بلفظ مستعلن بجایش
آورند دیگر آنکه فعلن با شمس قیس اصلم و میرعطاء الله [illegible] مشترک طی و وقف
و فاعلان مطوی موقوف چون بطی حرف چهارم ساقط گردد و حرف آخر ساکن شود
از مفعولات مفعلات بماند که فاعلان بجایش آورند نهم طی و کسف و فاعلن مطوی
مکسوف و آن اسقاط حرف چهارم و اسکان حرف آخر است از مفعولات که
مفعلا بماند فاعلن بجایش آورند دهم خبن و کسف و طی و فعلن مخبون مکسوف
مطوی چون بکسف حرف آخر و بخبن حرف دوم و بطی حرف چهارم از مفعولات
بیفتد معلا بماند فعلن بجایش آورند یازدهم رفع و مفعول مرفوع و آن اسقاط [illegible]

سبب خفیف

[illegible] مفعولات [illegible] بماند فعل [illegible] بجای فعلن آورده

[illegible] آن [illegible] سبب [illegible] مفعولات [illegible]

[illegible] بجایش آورده [illegible]

[illegible] مفعولات بود [illegible]

[illegible] که فعولن باشد اول فعلن [illegible] فعولن

بسکون لام [illegible] و فعل محذوف [illegible] سبب خفیف بود

از فعولن که فعو بماند فعل بلفظ مستعمل بجایش آورده [illegible] فعل [illegible]

اسقاط فا و نون از فعولن بود عول بماند فعل بجایش آورده [illegible]

یعنی رخنه شدن و رخنه کردن و فعلن [illegible] و آن اسقاط فا [illegible] بماند

فع بجایش آورده [illegible] و فع ابتر [illegible] اسقاط وتد مجموع از فعولن باشد که لن

بماند فع بجایش آورند دیگر آنکه فعل محذوف بفتح عین و فعل ازم بسکون عین

است و در بحر هزج مثمن مکفوف که اول بحر از یازده بحر مشترک در تعداد [illegible]

چنانچه بالا مذکور شده مفاعیل مفاعیل مفاعیل مفاعیل [illegible]

زهی روی و زهی [illegible] زهی [illegible] زهی خط و زهی خال و زهی مو [illegible]

بحر [illegible] متقدمین [illegible] و متأخرین پنج بود و [illegible]

چنانکه [illegible] اول بحر کامل مثمن سالم و قصیده [illegible] سیاهی [illegible]

[illegible] از مرد سیاهی پای [illegible] که نهادی [illegible] گردی [illegible]

[illegible] بر دو تهمت [illegible] گردی [illegible]

[illegible] [illegible] که [illegible] [illegible]

[illegible] خوش [illegible] بر [illegible] دو [illegible]

[illegible] چون [illegible] شیر [illegible]

[illegible] تا اندیشه گراز [illegible]

[illegible]

[illegible] آمد بود [illegible]

[illegible] گفت [illegible] آن [illegible]

[illegible] مفتعلاتن مفتعلاتن مفتعلاتن مفتعلاتن اجزاء آن را

[illegible] کهن [illegible] بحر [illegible] مثمن سالم در میان [illegible]

[illegible] زبان قدیم [illegible] دو وزیر بزرگ [illegible]

[illegible] زبان [illegible]

[illegible] رسیده [illegible]

[illegible] هوا [illegible]

[illegible] بگشت و [illegible] نام یک [illegible] دل [illegible]

[illegible] مستفعلن [illegible] فاعلن [illegible]

[illegible] میان [illegible] سیوم بحر [illegible] مثمن سالم مفعولاتن مفعولاتن

مفعولاتن مفعولاتن دو بار [illegible] بحر در لغت [illegible] و در اصطلاح

[illegible] کلام موزون [illegible] مشتمل [illegible] و قافیه [illegible] خوانند [illegible]

[illegible] مشتمل [illegible] از [illegible]

[illegible] شعر [illegible] بعضی [illegible] تکرار [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

که ... خانه ... در معنی و شکل مخصوص است ... [illegible]

مانند بیت شعر ... خانه ... چنین است هر که ... [illegible]

نشود و بیت ... چون بیت را بخانه تشبیه کرده اند ... [illegible]

مرکب از ریسمان و میخ و ستون ... بیت ... [illegible]

بود و ... میخ و فاصله ستون ... اجزاء بیت را ... [illegible]

سبب و سه حرفی را وتد و چهار حرفی را و پنج حرفی را فاصله گفت از آنچه کلمه

دو حرفی ضعیف تر است از کلمه سه حرفی و کلمه سه حرفی ضعیف تر است از کلمه

چهار حرفی همچنانکه ریسمان ضعیف تر است از میخ و میخ از ستون ... [illegible]

... در لغت ... بود و ... [illegible]

که ... [illegible]

دیگر ... کمتر از یک بیت نباشد و ... مصراع بود ... [illegible]

بیت ... مصراع در لغت یک ... [illegible]

دو ... دو طبقه است ... [illegible]

باز ... چون هر دو را بهم فراز ... [illegible]

هر مصراع را که بخواهند بخوانند ... چون هر دو را بخوانند یک بیت باشد ... [illegible]

مصراع اول را صدر گویند و رکن آخر مصراع اول را عروض و رکن اول مصراع دوم را ابتدا

و رکن آخر مصراع دوم را ضرب و هر رکنی را که میان صدر و عروض یا میان ابتدا و ضرب

باشد آن را حشو خوانند چنانچه بالا مذکور شد و شعر آنچه را اعجاز چون [illegible] ابیات نظم

[illegible] اول مصراع [illegible] را [illegible] [illegible] [illegible]

و دو رکن [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] و [illegible] را اول [illegible]

و اول مصراع دوم را ابتدا و عروض و ضرب آخر مصراع اول را بالا آنچه است که عروض

[illegible] و تنها [illegible] چنانچه [illegible] ابیات آن بر سه وزن است [illegible]

چنین [illegible] قرار یابد به مصراع تمام نشود و معلوم نشود که بیت کدام

[illegible] آخر مصراع دوم را آنچه است که ضرب [illegible]

[illegible] که هر دو آخر مصراع اند نیز رو [illegible] ابیات مثل که گرانچه رعایت [illegible]

[illegible] شعر [illegible] شود در لغت بالش است یعنی چیزی را که میان دو چیز باشد [illegible]

[illegible] را حشو گفتن مناسب است و مصراع و بیت باعتبار ترکیب از قالب کمتر از سه

قالب و بیشتر از چهار قالب نمیشود چنانچه بالا گذشت و قالب اجزا را جمع است و را

گویند یعنی اجزا را [illegible] و [illegible] را خوانند شاعر یعنی صاحب شعر

چنانچه تاجر یعنی صاحب تجر [illegible] و بمعنی دانا و دریابنده نیز آمده و بر تقدیر

اشتقاق او از شعر بمعنی لغوی که دانستن و دریافتن باشد مشتق شود و در اصطلاح

سخن [illegible] موزون که دلالت بر معنی و قافیه داشته اند و بیان قافیه با قسام

کرده آید و در باب [illegible] باشد [illegible] مصطلحات [illegible] چنانچه بالا گذشت [illegible]

[illegible] قسم [illegible] حشو قبیح حشو ملیح حشو متوسط حشو قبیح آنکه شاعر در میان بیت

بعضی گویند که [illegible] باشد و اصل مقصود [illegible] آوردن او [illegible] و از لفظ [illegible]

حشو [illegible] است [illegible] و دیگر [illegible]

[illegible] مثال دیگر [illegible]

[illegible]

در بیت دویم حشو قبیح است زیرا که [illegible]

حشو ملیح نیست که آوردن او حشو [illegible] حسن کلام شود و سخن را لطافت بخشد

و بعضی را [illegible] مثال [illegible] در بیت که [illegible] باشد [illegible]

تو از شکر به باشد ، لعل لب تو که شربت عناب است [illegible]

از شکر به باشد ، لفظ که [illegible] است در مصراع اول حشو قبیح و [illegible] در مصراع دویم حشو [illegible]

و در مصراع سیوم شربت عناب حشو ملیح است که از حشو لطیف تر باشد مثال دیگر

در مجلس تو که باد باقی ، می باد بتا و گفت ساقی ، حشو نیست که آوردن او کلام

اگر چه زاید بر اصل مقصود باشد اما از سلاست بیرون نرود و بودن و نابودن او

مساوی بود چنانچه لفظ ای آفتاب مرتبه درین بیت [illegible]

نور آفتاب [illegible] ای آفتاب [illegible] است مستعار ، و لفظ ای دوست [illegible]

بیت [illegible] شمع رخت از نظر ای دوست جدا شد ، پروانه [illegible]

جان [illegible] شد ، مثال دیگر [illegible] دست [illegible]

[illegible] هیچ کم مباد ، مثال دیگر [illegible]

[illegible] لفظا [illegible]

در بیت ثانی حشو متوسط است که آوردن [illegible] زیادتی [illegible]

در تسمیه علم عروض

بعضی معانی را و در شعر چنین گفته شود که [illegible] ربانی [illegible] پیش ذکر
[illegible] بیت [illegible] میان [illegible] واقع شده اند [illegible]
بعض علم عروض [illegible] بعضی میگویند که خلیل بن احمد در مکه مبارک بود که
[illegible]
و بعضی میگویند [illegible] و چون این علم [illegible] عروض
نامیدند و بعضی میگویند [illegible] ترکیب این سه حرف [illegible] عرض است یعنی [illegible]
و درین علم [illegible] تصحیح [illegible] این علم را عروض نام نهادند
[illegible] عروض [illegible] چنانچه [illegible]
[illegible] این علم [illegible] معرفت شعر مستقیم [illegible] موزون [illegible] ناموزون
کلام [illegible] پس بنابرین مناسبت این علم را عروض نامیدند و بعضی میگویند
که عروض [illegible] است یعنی [illegible] و انچه [illegible] نفع بسیار است همچنین
درین علم نیز نفع بسیار است پس بنابرین مناسبت این علم را عروض گفتند و بعضی میگویند
که [illegible] جزو آخر مصراع اول بیت را عروض گویند و این علم مشتمل است بر معرفت آن جزو
[illegible] این علم را باسم آخر آن جزو خواندند چرا که آن جزو [illegible] است [illegible]
[illegible] که عروض این بیت چنین است و عروض آن بیت چنان است
و بعضی میگویند که عروض فعول است بمعنی مفعول یعنی معروض این علم را [illegible]
[illegible] نامیدند که عروض [illegible] است یعنی شعر را بر این عرض میکنند تا موزون از
ناموزون جدا شود و بعضی این وجه را ترجیح داده اند [illegible] وجه اول [illegible] قافیه
در لغت [illegible] و [illegible] آن [illegible] پس [illegible]

[illegible]

[illegible] قافیه [illegible] اقوال مختلفه [illegible]

[illegible] قافیه [illegible] [illegible]

[illegible] بعضی از آن روی را [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] زیرا که [illegible] [illegible] باشد [illegible]

و ردیف آنرا [illegible] [illegible] مثال [illegible]

[illegible] مجنون [illegible] [illegible]

[illegible] بود [illegible] [illegible] مثال [illegible]

بر آفتاب پس که بیابانش کرده شود [illegible] اصل وجود [illegible]

بعالمان کبر و منی زیرا که [illegible] رسول [illegible] پس اگر [illegible]

[illegible] میگوید [illegible] میگوید عقل [illegible]

خوبان را فکر دور و دراز میگوید بر یک قول از اقوال مختلفه [illegible]

هر سه لفظ تمامه قافیه است و بر قول ثانی حرف [illegible] اگر [illegible] این هر سه لفظ واقع است

و حرف روی عبارت است از قافیه باشد و الف [illegible] ردیف مستقل حقیقی است زیرا که

کلمه با استقلال علیحده است و در دلالت کردن بر معنی خود محتاج بکلمه دیگر نیست

مثال ردیف مستقل حقیقی [illegible] یارب [illegible] اگر چه [illegible] قدم است [illegible]

[illegible] قدم است [illegible] [illegible] است [illegible] [illegible]

[illegible] که حرف روی است قافیه و لفظ است که با قافیه [illegible] است ردیف است مثال دیگر

[illegible] مرتبه [illegible] [illegible] بهار [illegible] گشت [illegible] است

تا ذات و صورت ردیف مستقل نگاه داشته و مکرر [illegible] خطاب [illegible] هر کلمه

قبول باشد یعنی [illegible] مثال دیگر [illegible] روز غم [illegible] رفت [illegible]

که هیچ صنعت [illegible] قافیه و لفظ آه که ما بعد او ست

و ردیف است مثال [illegible] قافیه باشد [illegible]

دل همه [illegible] برداشته [illegible]

و ربوده است که دل [illegible] برداشته مثال دیگر [illegible] در غم [illegible] دل [illegible]

[illegible] غم [illegible] تا کی چشمم سرشک حسرت بارد اندر غم [illegible]

[illegible] مثال دیگر [illegible] از بهر نگار [illegible] سر بهر نگار [illegible]

دانست که اول مرتبه ردیف کم [illegible] است و اگر [illegible] باشد هیچ لفظی بود [illegible]

[illegible] مثال [illegible] تفصیل [illegible] ردیفی که میان

دو قافیه واقع شود در رعایت لطافت باشد و آن را ردیف حاجب گویند چنانچه

در بیت رباعی امیر خسرو [illegible] ای شاه زمین بر آسمان داری تخت [illegible]

[illegible] کمان داری تخت [illegible] داری [illegible]

جوان داری تخت و شعری که مشتمل باشد بر حاجب آن را محجوب گویند و رعایت

تکرار حاجب واجب است قافیه در لغت از پی رونده است چون مشتق است

که قافیه در پی باقی الفاظ بیت واقع شود [illegible]

قافیه [illegible] ردیف در لغت کسی را گویند که در عقب شخصی دیگر [illegible] سوار

شود چون [illegible] ردیف [illegible]

مجموع حروف قافیه [illegible] مشهور [illegible] چنانچه گفته اند [illegible] قافیه [illegible]

[illegible] حروف [illegible] [illegible]

[illegible] قید [illegible] [illegible]

[illegible] ردف و قید [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] کلمه [illegible] حرف [illegible]

گل دریست [illegible] عشق تو [illegible] گل [illegible] دیده [illegible]

[illegible] ردف [illegible] آنکه [illegible] حرف باشد [illegible] حرف روی است [illegible]

[illegible] استعمال [illegible] کلمه [illegible] مثل الف در با و [illegible]

آن دیگر مثل این حروف روی [illegible] [illegible]

[illegible] در لغت [illegible] است که بدان [illegible] چون [illegible] ابیات [illegible]

و بنای قوافی بر روی [illegible] گویا این حرف ابیات [illegible] بسته شود [illegible]

[illegible] اشتقاق [illegible] و بعضی میگویند که روی در لغت [illegible]

چنانچه [illegible] ریسمان [illegible] را با یکدیگر جمع میکنند این حرف نیز ابیات

شعر را با یکدیگر جمع میکند [illegible] بر سبیل تشبیه [illegible] [illegible]

[illegible] الف ما قبل مفتوح و واو ما قبل مضموم و یا ما قبل مکسور [illegible]

[illegible] چون الف [illegible] واو [illegible] [illegible]

[illegible] و در لغت [illegible] است [illegible] [illegible]

[illegible] اصل [illegible] حروف [illegible]

[illegible]

کفتیم ردف باشد حرف ساکن در میان [illegible] و روی و اصطلاح [illegible]

و ردف مفرد گویند بضم میم و سکون را و فتح دال [illegible] ساکن در قید [illegible]

واقع شود و آن [illegible] اگر [illegible] ردف واو و یا [illegible] حرف اصلی [illegible]

و آن قافیه را مردف بردف مرکب خوانند چنانچه درین بیت [illegible]

[illegible] که [illegible] از [illegible] [illegible]

[illegible] چنانچه درین بیت [illegible] ترکیب یافته [illegible] رو نماید

شش حرف بود [illegible] خا و را و سین و شین و فا و نون مانند ساخت

[illegible] رخت [illegible] کارد [illegible] گذارد [illegible] راست

[illegible] زیست [illegible] داشت گذاشت [illegible] یافت

بیاید و امثال آن بدانکه ردف و قید پارسی چون واو و یا باشد

ردف گویند [illegible] معروف و مجهول معروف آنست که ضمه و کسره ما قبل واو و یا را

اشباع تمام کرده شود چون [illegible] و مجهول آنکه ضمه و کسره را تمام اشباع نکرده باشد

چون شور و شیر باتفاق جمهور جمع میان یا معروف و مجهول روا نیست

و گاهی الف را با یای مجهول بدل کنند چنانچه لفظ رکیب با قافیه [illegible] شکیب

دوم آنرا گویند قید حرف ساکن است که پیش از روی واقع شود و [illegible]

حرفی چون نون درین بیت چون زهره وقت صبح از افق برارد [illegible]

زمانه [illegible] چنانچه [illegible] لفظ [illegible] و [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] در پارسی بیش از ده حرف نیافته شده و در الفاظ عربی بسیار است

چنانچه درین بیت [illegible] حرف قید [illegible] لفظ [illegible] باشد [illegible]

[illegible] در اسپ و شیب اگر غیر دو آوردن روا داشته اند [illegible]
قید را در بیت معیوب ساخته اگر حروف قید را اگر بیاید [illegible]
[illegible] چادر را داد [illegible] و سیاس و شیون [illegible]
[illegible] بخت و تخت [illegible] و صبح [illegible]
[illegible] گفت [illegible] و امر و گشت [illegible]
در رعایت تکرار حروف قید [illegible] قوافی پارسی [illegible]
چون وعده [illegible] مکر و فکر حجت و ریب و شیب اختلاف آن [illegible]
[illegible] حروف [illegible] قافیه و درین هنگام آنست که رعایت ترتیب [illegible] قوافی
قافیه نماید چنانچه فردوسی طوسی فرماید   بنام خداوند تنزیل و وحی [illegible]
امر و خداوند [illegible]   و چنانچه درین بیت شیخ سعدی   چه مصری چه شامی
چه بری چه بحری همه روستایی و شهری [illegible] و قید در لغت بند است و چون
تغییر حرف قید روا نیست و رعایت تکرار آن در قوافی لازم است پس گویا
بند است قافیه را بدین مناسبت و [illegible] قید نام کردند تاسیس بنا نهادن است
و الفی را گویند [illegible] که در میان او و روی یک حرف [illegible] شده باشد چنانچه الف [illegible]
و باور و داور [illegible] این الف رعایت کنند قافیه [illegible] شعرا [illegible]
تکرار آن واجب نیست در قوافی بلکه مستحسن است [illegible] اصل [illegible]
باو واجب آورده اند تاسیس در لغت بنیاد نهادن است چون بنای حروف قافیه
از [illegible] است و هر حرفی که پیش از [illegible] از قافیه نیست [illegible] تاسیس نام
کردند و دخیل در لغت بمعنی درآینده است [illegible] حرفی [illegible] دخیل نام کردند که میان

یا سین در روی پیوسته یافته است و کرد انکار اعنات و لفت [illegible] کاری [illegible]

[illegible] آنست که [illegible] باشد [illegible] [illegible] [illegible]

و [illegible] بود [illegible] ابیات قبل حرف روی [illegible]

[illegible] اگر در قوافی [illegible]

گفتست [illegible] در آنجا درست بود و از همین قبیلست [illegible] درین بیت

جانان گرم همی [illegible] [illegible] بیان حروفی که بعد حرف روی

واقع شود وصل [illegible] پیوستست از حرفی که بروی لاحق شود مانند میم درین بیت

[illegible] کان زلف روی تو [illegible] روشن [illegible] و درین بیت

[illegible] وصل [illegible] قامت تو کان چو سرو آراسته هر جا [illegible]

خاسته الف آراسته و [illegible] [illegible] وصل [illegible] روی [illegible]

حروف وصل [illegible] جمع کرده شده بحکم استقرا [illegible] و ما بود وصل [illegible]

والف و دال و کاف و ها [illegible] حروف جمع و اضافه و مصدر و حرف تصغیر [illegible]

نیست دیگر امثله ابیات [illegible] در کتاب تکمیل الصناعه و معیار الاشعار

مسطور است و رعایت تکرار وصل در قوافی واجب است و مراد از لاحق شدن [illegible]

حروف بروی آنست که آن حرف کلمه علیحده نباشد و اگر کلمه علیحده باشد وصل نیست

ردیف است [illegible] صاحب معیار الاشعار گفته است که حرف وصل [illegible]

باشد [illegible] آنست که [illegible] و این محل تأمل است [illegible]

[illegible] ردیف باشد [illegible] که چون [illegible]

[illegible] [illegible] و این [illegible] شعر است

[illegible]

وصل در لغت پیوستن است چون این حرف بروی [illegible] پیوسته [illegible]

[illegible] است که بوصل [illegible] گردد چون میم در این بیت [illegible]

[illegible] خروج در لغت بیرون آمدن است [illegible]

[illegible] آن حرف را خروج خوانند که بعد از حرف وصل [illegible]

بیرون [illegible] گشته [illegible] گفت [illegible]

قافیه واقع میشود [illegible] گویا که از میانه حروف بیرون آمده [illegible]

[illegible] مناسبت خروج نام کردند مزید حرفی است که بعد از خروج [illegible] باشد [illegible]

بیت — چو [illegible]

و مزید در لغت افزون کرده شده را گویند [illegible] آن مزید نام کردند [illegible]

کرده شده است بر خروج که غایت حرف قافیه واقع میشود نایره عبارت است

از یک حرف یا دو حرف که بمزید متصل گردد چون میم و شین در این بیت — [illegible]

[illegible] چو ماه دیدمش [illegible] دیدمش و [illegible] نایره باشد [illegible]

[illegible] مزید و خروج و وصل [illegible] نایره در لغت [illegible] شده است چون این

حرف بر کنار حروف قافیه است گویا از میانه حروف رسیده است [illegible]

رفته چون از حروف قافیه فوت حاصل شد بر حرکات قافیه نیز [illegible] شده

لازم است [illegible] حرکات قافیه شش است چنانکه گفته اند [illegible]

[illegible] و [illegible] اشباع [illegible] توجیه [illegible] مجری و نفاذ [illegible] حروف [illegible]

حرکات را [illegible] میشود [illegible] حرکت [illegible]

چنانکه فتح میم [illegible] در لغت [illegible]

حرکات قافیه که اندر قافیه حرکت است و او نیز هم کرده اند اشباع حرکت دخیل بود

مطلق چون [illegible] بود و [illegible] کسره [illegible] حاصل [illegible]

خلاف [illegible] خرد و [illegible] فراق [illegible] مشتق شده [illegible] وصل جای [illegible] چون [illegible]

[illegible] است [illegible] بودن [illegible] در جای [illegible]

[illegible] پس [illegible] حرکت ورا سیر گردانیده و مستغنی باشند پس [illegible] حرکت

[illegible] اشباع نام کرده اند و اشباع در لغت بمعنی سیر گردانیدن است چنانچه بالا گفته

شد حذو حرکه ما قبل ردف و قید را گویند چنانچه حرکت ما قبل درین بیت چشمها

[illegible] چشمها [illegible] تا [illegible] چشمه گیرد قرار حذو و بلغت

بمعنی [illegible] کردن است چون حرکه ما قبل ردف برابر حرکه ما قبل تاسیس بود در [illegible]

او را حذو نام کردند توجیه حرکه ما قبل روی ساکن بود چنانچه [illegible] و [illegible] توجیه

در لغت قرار گردانیدن است چون این حرکه روی ساکن را قرار میگرداند [illegible]

ما قبل [illegible] بدین مناسبت توجیه نام کردند مجری حرکت

روی است مانند کسره [illegible] درین بیت [illegible] ای زاهد [illegible]

[illegible] را [illegible] حق [illegible] رعایت [illegible]

[illegible] است مجری و در لغت محل رفتن است و این حرکه مشابه مجری است

بجهت آنکه حرکت [illegible] از وصل [illegible] و حرکه وصل است [illegible] که [illegible]

مانند [illegible] درین بیت [illegible] ای [illegible]

[illegible] و در شعر پارسی لازم است که حروف وصل متحرک باشد چنانچه گفته اند

ما عاشق [illegible] مشکل [illegible] و حرکه حروف [illegible] نفاذ میگویند

چون ... نیم ... بیت ... [illegible] آنکه همچون ... بود ...

... بود ... [illegible] ... در لغت ... [illegible]

... [illegible] ... که بعد ... [illegible] ...

... حکم آنست ... [illegible] ...

بحث تقیید و مطلق مقید آنست که ساکن باشد حرف روی ... مقید ... بود ...

و معنی تقیید در لغت بند آوردن است چون روی آن ساکن است یا قبل حرف است

بلفظ ... گویا بند کرده شده از حرکت او مقید نام کردند روی مطلق آنست

که حرف وصل بدو پیوسته باشد و روی متحرک شود و از قید ساکنی با قبل خود مطلق

خلاص یابد یعنی که از بند رها کرده شده است بدین مناسبت او را مطلق نام کرده

اند تتمه و منتهی دیگر باید دانست که نزد ارباب این فن انواع قافیه پنج است چنانچه

درین بیت: مترادف متواتر متدارک بخوان متراکب متکاوس قافیه

دان، و بعضی این الفاظ را حد و ... گفته اند مترادف آنست که

بحسب تقطیع در آخر دو حرف ساکن بیایی باشد چنانچه درین بیت

لعل لبت آب حیات ای دلنواز، آمده همچون حباب از روی بروشنی ...

مترادف در لغت بیایی شدن بود و متواتر آنست که بحسب تقطیع از ساکن

که آخر است تا اول ساکن یکحرف متحرک واسطه بود چنانچه لفظ ... یاد کرد

و اگر دو حرف متحرک واسطه بود او را متدارک خوانند چنانچه درین بیت

... جان همچون ... در ... ساختند ... [illegible]

متدارک در لغت یکدیگر رسیدن بود و متراکب آنست که سه حرف متحرک واسطه بود

[illegible] در این بیت   ای عطای تو آل دین را [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] است که [illegible] حروف [illegible] مقصود [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] شعر [illegible] قافیه [illegible] [illegible] نیز [illegible] [illegible]
[illegible] دیگر آنکه عیوب قافیه چهار است [illegible] آنکه [illegible] اختلاف [illegible] بود
چنانچه [illegible] او [illegible] [illegible] زمان [illegible] با هم قافیه آرند [illegible] و [illegible] در لغت با کسی [illegible] بود
چون قافیه در شعر [illegible] ردف [illegible] باشد [illegible] شعر [illegible] قافیه [illegible] باشد اگر
در قافیه [illegible] [illegible] بیکدیگر [illegible] بدین موجب این اختلاف را [illegible] نام
کرده‌اند و بعضی گفته‌اند که [illegible] بمعنی اختلاف آمده بر این تقدیر وجه تسمیه ظاهر است [illegible]
[illegible] اختلاف [illegible] و [illegible] گویند چنانچه [illegible] در [illegible] و در [illegible] جست و [illegible] [illegible]
[illegible] را در یک شعر جمع کنند [illegible] و [illegible] در لغت تمام شدن [illegible] است سیوم اکفا و آن
تبدیل روی است بحرفی که در مخرج با او نزدیک بود چون صلاح و صباح [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] همین قیاس است [illegible] حرف [illegible] چون ادب و [illegible]
با حسب و [illegible] با [illegible] و [illegible] قافیه ساختن [illegible] عیب [illegible]
[illegible] است و اکفا در لغت سیر گردانیدن است چون [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] خود را سیر میکردند [illegible] مقصود بدین سبب اکفا نام کرده‌اند و نزد
بعضی روی را مقصود گردانیدن بود چهارم ایطا و آن اعاده کردن قافیه بود
[illegible] [illegible] قافیه مطلع اول [illegible] که تکرار آن [illegible] مطلع [illegible] مصراع [illegible] بیت
[illegible] گویند و ایطا بر دو قسم است جلی و خفی ایطای [illegible] آنست که تکرار [illegible]
باشد [illegible] [illegible] و [illegible] با [illegible] و [illegible] را [illegible] چنانچه [illegible] بیت

ای [illegible]

[illegible] عیب [illegible] کل را [illegible]

[illegible] آن است که [illegible]

[illegible] بیت [illegible] اول [illegible]

[illegible] دیگر [illegible] قافیه [illegible]

[illegible] آن شود که قافیه [illegible] اول [illegible]

ترکیب نشده یعنی لفظی را که جزو کلمه باشد با دیگری ترکیب کنند و قافیه سازند چنانچه در بیت

بیت [illegible] از زمانه [illegible] وصل [illegible] که اهل زبان [illegible]

[illegible] بردند مثال دیگر [illegible] در [illegible]

لفظ است بواسطه ترکیب لفظی [illegible] اصلاح [illegible] است آن [illegible] قافیه شد

دوم آنکه تصرف تحلیلی باشد یعنی لفظی را دو بخش کنند و یک بخش را قافیه

آرند و دیگری را ردیف سازند چنانچه درین رباعی [illegible] هر چند [illegible]

لیکن [illegible] است [illegible]

[illegible] باش که [illegible] این را [illegible] قافیه و ردیف [illegible] گویند [illegible]

این را از جمله عیوب شمرده اند اما متاخران این را [illegible]

است [illegible] آنکه در [illegible] تصرفی نمایند [illegible] آن باشد که [illegible] نشود [illegible]

[illegible] و در بعضی موضع [illegible] ساکن باشد و [illegible] متحرک هر چند [illegible]

[illegible] در هر دو موضع یک [illegible] باشد [illegible]

[illegible]

در مصراع اول [illegible] و رباعی [illegible] مصراع ابیات ساکن [illegible] در مصراع دوم متحرک [illegible]

در باب ... سخن ... [illegible] ... است ... سخن منظوم ...

... [illegible] ... سخن ... [illegible] ...

... [illegible] ... منظوم ... [illegible] ...

... [illegible] ... لطافت سخن ... [illegible] ...

... [illegible] ... منظوم ... است ... [illegible] ...

موصوف ساخته چون ... منظوم ... شعر ... [illegible] ... منظوم

... [illegible] ...

... [illegible] ... ایشان ... [illegible] ...

... مرکب ... حرکت و سکون ... [illegible] ...

... [illegible] ... متحرک یا متحرک را ساکن ... [illegible] ...

... [illegible] ... متقدمین و متاخرین معلوم ... است ... سخن ... [illegible] ...

... تحقیقات ... [illegible] ...

... [illegible] ... زبان ... [illegible] ...

... قافیه ... ساخته ... نظم ... [illegible] ...

... [illegible] ... زینت ... [illegible] ...

... [illegible] ... جلوه ... [illegible] ...

... [illegible] ... نظم ... [illegible] ...

... [illegible] ... سخن ... [illegible] ...

... [illegible] ... جلوه ... معنی ... [illegible] ...

[illegible] [illegible] چنانچه [illegible] حسن [illegible] [illegible] [illegible] شعر [illegible]

[illegible] [illegible] بیت [illegible] ملیح [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] آنست که [illegible] حسن [illegible] است [illegible] [illegible]

[illegible] اصل است و [illegible] معنی [illegible] اصل است چنانچه [illegible] [illegible]

[illegible] است یعنی [illegible] چنانچه [illegible] [illegible] است [illegible]

[illegible] دو نوع است ذاتی و صفاتی کسبی و دو نوع است [illegible] [illegible] ذاتی

که در وجود [illegible] مناسب [illegible] جمیل [illegible] [illegible] وجود [illegible] که [illegible]

و در نظم این قسم است اول آنست [illegible] [illegible] در نظم [illegible] و [illegible] صفاتی

آنست که خوش ترکیب و ظریف باشد و [illegible] آنست که [illegible] لطیف [illegible]

[illegible] باید [illegible] آنست که در ترکیب و الفاظ مناسب فصیح [illegible]

[illegible] صفاتی آنست که سلیس و مطبوع و آراسته بود [illegible] آنست که از [illegible]

و قافیه [illegible] و [illegible] باشد زایدی آنست که بصنایع لفظی و معنوی [illegible]

کرده چنانچه قیمت جواهر [illegible] است مرتبه معنوی از لفظی بیش است [illegible]

معنی [illegible] است و ترکیب [illegible] و [illegible] است و صنعت [illegible] [illegible]

[illegible] شعر [illegible] و انتحال آنست که شاعر شعر غیری را [illegible] تصرف کند و الفاظ [illegible]

[illegible] و اخذ کند و بنام خود ببندد و سلخ و المام آنست که شاعر در شعر [illegible]

[illegible] [illegible] شعر خود [illegible] گرداند [illegible] تغییر [illegible] [illegible]

[illegible] بود آنست که شاعر معنی [illegible] دیگری را [illegible] الفاظ [illegible] اخذ کند

چنانچه [illegible] گوید [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] خوش [illegible] گلها [illegible]

[illegible] معانی [illegible]

[illegible] تفصیل [illegible] واقع [illegible]

[illegible] بیان [illegible] است [illegible]

[illegible] است [illegible] لفظی [illegible] منسوب [illegible]

آن شعر [illegible] مثاله [illegible] بحر [illegible] خورده [illegible]

[illegible] است [illegible] موصوف [illegible]

[illegible] مثاله [illegible] کان [illegible] ادب [illegible]

[illegible] الا بعاد [illegible] شش [illegible]

[illegible] است [illegible] تغییر حرکت [illegible]

[illegible] بدل کرده مثاله روز و شب [illegible]

[illegible] ساکن خوانند [illegible] خوانند [illegible]

کرده [illegible] بیان کلمهٔ فصیحه و تفصیل مخارج حروف تهجی و بیان قاعدهٔ

[illegible] است و بیان اسامی هفت قاری و اسامی شیطان در فاتحة الکتاب و بیان

اسامی انبیا بموجب حدیث و بیان تعداد و کمیت آیات جنیات و کلمات [illegible]

و حروفات مصحف مجید و بیان اسامی عشرهٔ مبشره و بیان معنی حروف تهجی [illegible]

[illegible] و بیان تعداد حروف شمسی و قمری باید دانست که نزد اهل فصاحت و بلاغت

کلمهٔ فصیحه آنست که خالص باشد از تنافر حروف و غرابت و مخالفت قیاس [illegible]

[illegible] آنست که کلمه بسبب اجتماع حروف متنافره یعنی با هم نفرت [illegible]

کلمهٔ فصیحه

[illegible]

[illegible] مخارج [illegible] زبان ثقیل باشد [illegible]

[illegible] است و [illegible] تشدید [illegible]

[illegible] که [illegible] از [illegible] شود و [illegible] تحقیق [illegible]

[illegible] است و [illegible] که [illegible]

بیان حرف و [illegible] اول از مخارج [illegible] [illegible]

باید [illegible] است بیان مخارج [illegible] است و هشت حرف [illegible]

بر هشت [illegible] است که اول حرف از حروف [illegible] و آخر میم است [illegible]

مخارج [illegible] مخرج بقول مشهور شانزده است [illegible] از هر مخرج یک حرف یا دو حرف

یا زیاده بیرون می‌آید و بیرون آمدن این حرف را [illegible] حلق [illegible]

بدین تفصیل حلق را سه مخرج است اقصی و ادنی و وسط [illegible] از بن حلق [illegible]

دو لب [illegible] از سر زبان [illegible] بن دندان [illegible] از سر زبان [illegible] و دندان [illegible] جیم از میانه زبان [illegible]

میانه کام حا از میانه حلق خا از سر حلق دال از سر زبان و بن دندان [illegible]

زبان و بن دندان‌ها [illegible] را از سر زبان و بن دندانها بالا نزدیک مخرج [illegible] از سر

زبان و بن دندان سین از بن زبان و بن دندان شین [illegible] و میانه [illegible]

صاد [illegible] زبان و [illegible] دندانها [illegible] که میان زبان و دندانها باشد

ضاد [illegible] زبان [illegible] طرف و دندان [illegible] طا از سر زبان و بن

دندانها بالا ظا از سر زبان و بن دندانها [illegible] از میانه حلق غین از سر حلق

فا از سر دندان [illegible] [illegible] زبان [illegible]

کام کاف از میانه [illegible] کام [illegible] از سر زبان و کام [illegible]

باقی است هم از میان دو لب که آخرین مخارج است [illegible] از همه زبان نزدیک [illegible]
[illegible] و از مخرج لب [illegible] الا از حلق [illegible] زبان [illegible]
است [illegible] کلام [illegible] حروف [illegible]
[illegible] کلام [illegible] ابوالقاسم [illegible]
[illegible] است [illegible] الف [illegible] است [illegible]
عضوی از اعضا [illegible] تا آنکه با حرف دیگر نباشد تلفظ نتوان کرد و فرق میان
الف و همزه آنست که همزه گاهی متحرک می باشد و گاهی ساکن بخلاف الف چون
[illegible] الف [illegible] است [illegible] که نه حرکت دارد و نه سکون چون [illegible]
[illegible] آنست که همزه و ها را مخرج اول است و عین و حا را مخرج
[illegible] غین و خا را مخرج [illegible] چهارم کاف را مخرج [illegible] جیم و شین را مخرج [illegible] ضاد را مخرج
[illegible] لام را مخرج [illegible] نون را مخرج [illegible] ری را مخرج [illegible] طا و دال و تا را مخرج [illegible]
ظا و ذال و ثا را مخرج [illegible] صاد و سین و زا را مخرج [illegible] فا را مخرج چهاردهم
[illegible] میم را مخرج [illegible] نون ساکن و میم ساکن [illegible] خوانده شود [illegible]
[illegible] مخرج [illegible] است دیگر آنکه حروف
[illegible] است [illegible] تا حا ثا شین [illegible] قاف و خا و صاد و ضاد و ظا [illegible]
[illegible] از [illegible] است [illegible] اول [illegible] آن [illegible]
[illegible] میگویند [illegible] را [illegible]
[illegible] الف [illegible] را [illegible]
[illegible] آن [illegible] باشد [illegible] است

[illegible]

در مخرج آن [illegible] که صدا آهسته باشد و مجهوره [illegible]
باشد [illegible] مجهوره [illegible]
و [illegible] حرف است [illegible]
[illegible] باشد و آن [illegible]
[illegible] که در وقت ادای این حروف [illegible]
[illegible] و آن هشت حرف است [illegible] ذال [illegible]
مجموع آن [illegible] باشد [illegible] حروف [illegible] رخوه [illegible]
میگویند که در وقت ادای این حروف [illegible] میشود [illegible]
میان رخوه و شدیده یعنی حروف مشترک که [illegible]
پنج حرف اند یعنی [illegible] که مجموع آن لن عمر باشد و میان رخوه و شدیده
برای آن میگویند که در وقت ادای این حروف آواز میان سختی و [illegible] میشود و [illegible]
مستعلیه و آن هفت حرف اند قاف و خا و طا و صاد و ضاد و غین و ظا که مجموع آن قظ
خص ضغط [illegible] یعنی پنج حرف اند [illegible] است [illegible]
طلب بلندی کردن آمده و این حروف را برای آن مستعلیه گویند که زبان در وقت
تلفظ اینها میل ببالا میکند و این حروف [illegible] مطبقه و آن
چهار حرف است صاد و ضاد و طا و ظا و مطبقه برای آن میگویند که معنی اطباق [illegible]
پوشانیدن است و زبان در وقت ادای [illegible] کام بالا [illegible]
[illegible] منفتحه [illegible] حرف است [illegible] و منفتحه برای آن میگویند
که در وقت ادای این حروف آواز [illegible] جدا میشود [illegible]

و از ... [illegible] ... حرف [illegible] صوت ... [illegible]

صفت القلقله ... [illegible] ... [illegible] صفت

و آن ... [illegible] ... صفت ... که در وقت ادای ... [illegible]

... [illegible] ... [illegible] قلقله ... [illegible]

و قلقله ... [illegible] ... که مجموع این قطب جد است ... [illegible]

که وقت تلفظ ... [illegible] ... صدا ... [illegible]

... [illegible] ... ساکن ... آخر حرف ... [illegible]

... [illegible] ... قلقله ... [illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... همه قاریان برین متفق اند ... [illegible]

... [illegible] ... زبان در وقت ادای ... [illegible] میشود ... [illegible]

... [illegible] ... وقت تلفظ ... [illegible]

... [illegible] ... استطالت ... [illegible]

... [illegible] ... در وقت ادای آن امتداد صوت میشود ... [illegible]

... [illegible] ... که زبان در وقت تلفظ آن حرف کشیده میشود و ... [illegible]

... [illegible] ... حرف ... معلوم کند باید که بارشاد استاد کامل ... [illegible]

اول ... همزه بیارد ... آن حرف را ساکن کرده تلفظ کند زیرا چه همزه ... [illegible]

... [illegible] ... اگر خواهد که ... تلفظ کند ... اول ... همزه

بیارد و بگوید ... [illegible] ... و علی هذا القیاس همه حروف را تلفظ کند و معلوم ... [illegible]

... [illegible] ... حرف ... بودن ... [illegible] ... تمت

خا و غا و عین و حا [illegible] نون ساکن و تنوین اگر [illegible] اظهار

واقع شود [illegible] نون ساکن و تنوین را [illegible] بخوانند چون [illegible]

انعم [illegible] اگر بعد از نون ساکن و تنوین یکی از شش حرف [illegible]

[illegible] آن نون ساکن و تنوین را [illegible]

چون [illegible] و امثال آن [illegible] حرف که [illegible]

تا و ثا و جیم و دال و ذال و زا و سین و شین [illegible] و صاد و ضاد و طا و ظا و فا و قاف

کاف [illegible] پس هر حرف که از این پانزده حرف بعد نون ساکن و تنوین [illegible]

و تنوین را مخفی باید خواند چون [illegible] و امثال آن دیگر [illegible]

قلب آنست که بعد نون ساکن و تنوین حرف با باشد چون [illegible]

و امثال آن دیگر هر حرف که جمع آن نون باشد اگر بعد میم ساکن [illegible]

ساکن یا متحرک بحرکت ما قبل میم باید خواند برای موافقت چنانچه [illegible]

و علیهم و لا الضالین [illegible] فی ظلمات و امثال آن دیگر [illegible]

یا مضموم باشد آن را باید خواند چنانچه رسول رب العالمین و رسل [illegible]

و اگر ساکن باشد و حرف ما قبل او مفتوح یا مضموم آن را [illegible] باید خواند چون [illegible]

[illegible] دیگر حرف [illegible] مکسور باشد [illegible] نرم و باریک باید خواند چون رزقنا [illegible]

[illegible] و اگر ساکن باشد ما قبل او مکسور باریک باید خواند چون [illegible]

ساکن باشد ما قبل او مکسور و بعد وی یکی از حروف مستعلیه [illegible] را باید خواند چون

[illegible] و حروف مستعلیه هفت اند چنانچه صاد و ضاد و طا و ظا و غین و قاف [illegible] که جمع آن

خص ضغط قظ باشد و اگر بعد صاد [illegible] و الف [illegible] واقع شود [illegible] باید خواند چون [illegible]

و غنه بیان و اگر حرف مستعلی باشد و ما بعد الف لام [illegible] شود مفخم باید خواند چنانکه
یستعجلون [illegible] و هر جا که لام ساکن بود و بعد [illegible] واقع شود [illegible] لام [illegible]
چنانکه جعلهم [illegible] ساکن و اگر دو حرف از یک جنس [illegible] باید [illegible]
در هم [illegible] چنانکه [illegible] باتفاق قاریان با دغام باید خواند
و اگر دو حرف از یک جنس [illegible] چنانکه فلا انساب بینهم و [illegible]
فصل [illegible] اگر حرف ما قبل اسم الله حرف ما قبل مفتوح یا
مضموم باشد لام را مفخم باید خواند چون [illegible] الله و الله اکبر و اگر حرف ما قبل اسم الله مکسور باشد لام را
مرقق باید خواند چون بالله و بسم الله و اگر بعد لام ساکن میم ساکن و نون ساکن
[illegible] باید خواند مثل قل لکم [illegible] منهم [illegible] الله [illegible]
[illegible] در بیان مد که هر که در حالت قرائت یک مد ترک کند [illegible]
[illegible] واجب که بعد الف ساکن یا واو ساکن یا یا ساکن قبل همزه
باشد چون جاء و [illegible] و تولوا الی الله و یا بنی اسرائیل [illegible] الف
[illegible] که بعد الف ساکن شده باشد چون و لا الضالین [illegible] الفی [illegible]
[illegible] الف ساکن یا واو ساکن قبل همزه متحرک بصورت الف از کلمه دیگر باشد چون
[illegible] چون امنوا انک الفی [illegible] منفصل که بعد الف ساکن
[illegible] همزه متحرک باشد چون [illegible] الفی [illegible] مقطعات چون
[illegible]
[illegible] باید خواند چنانکه [illegible]
[illegible] حروف [illegible] اشارات [illegible]

لام [illegible]

لام الله

بیان مد

[illegible] آنکه [illegible] و [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

یعنی [illegible] آن در آنجا [illegible] [illegible]

وقف لازم است و [illegible] خواندن حرف [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] بعد آن [illegible] [illegible]

خواندن باتفاق [illegible] است و جیم علامت جایز است یعنی [illegible]

در [illegible] بعد [illegible] باختیار روا نیست که [illegible] وقف [illegible]

و حرف طا علامت مطلق است که وقف در و بهتر از وصل بود و در حرف [illegible]

که [illegible] آید وصل را بهتر از وقف است و حرف صاد و صلی علامت وقف [illegible]

و [illegible] و [illegible] وقف [illegible] [illegible] است و [illegible]

وقف خواندن و [illegible] بالا [illegible] مطلق [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] آمده است و [illegible] [illegible]

با لفظ [illegible] باید خواند [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] حلال است [illegible] و [illegible] نسخ [illegible]

[illegible] است [illegible]

آیات کلام [illegible] گفته [illegible]

[illegible] آمده [illegible] هزار [illegible]

[illegible] هر یک [illegible] و عدد [illegible] آمده هزار و [illegible] ششصد

[illegible] باشد [illegible] سبع و تسع آمده [illegible]

و بروایت ابن مسعود [illegible] بیست و شش هزار و چهل و یک کلمه و حروف

[illegible] و بیست و سه هزار و یکصد و چهارده سوره قرآن و بعضی [illegible]

[illegible] اسامی عشره مبشره که [illegible] نقل [illegible]

[illegible] ابوبکر و عمر و علی و عثمان طلحه است و زبیر و ابوعبیده

[illegible] و سعید و عبد الرحمان [illegible] دیگر [illegible] حروف تهجی که از روی [illegible]

از [illegible] ترجمان [illegible] که بتصنیف شرح مقامات حریری [illegible]

رفع اشکال [illegible] عدد [illegible] و بعضی [illegible] هزار [illegible]

[illegible] کاملان [illegible] تحقیق پیوسته [illegible] قصیده [illegible]

[illegible] معانی لغوی حروف مذکور معلوم شد [illegible]

الالف [illegible] الف [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بمعنی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] است الواو [illegible]

[illegible] الیاء [illegible] بعضی [illegible]

[illegible] بمعنی [illegible] بمعنی [illegible]

[illegible] بمعنی [illegible]

بمعنی [illegible] بمعنی [illegible]

[illegible] بمعنی [illegible] و بمعنی [illegible]

[illegible] دیگر آنکه حرفی که با لام تعریف معروف [illegible]

[illegible] چنانچه [illegible] حرف [illegible]

[illegible] حرفی که لام تعریف [illegible]

چنانچه [illegible] حرف قمری [illegible]

[illegible] لغت [illegible] کلمه [illegible] باشد [illegible] کلمه

[illegible] الاستعمال باشد چنانچه [illegible] بمعنی [illegible]

[illegible] لغت [illegible]

[illegible] لغت [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible]

شعرها و نثرها و مصراعها و بیتها و جمله‌ها [illegible]

[illegible]

در مثال آن [illegible] اگر چه هر دو [illegible]

[illegible] شده عدد و [illegible]

[illegible]

ظاهر است [illegible]

[illegible] مفردات [illegible]

[illegible]

[illegible] کلام فصحا و بلغا [illegible]

استعاره و مجاز ذکر کنند [illegible] استعاره کرده

[illegible]

[illegible]

[illegible] این قسم الفاظ و الفاظی که [illegible]

بود [illegible] بیان تعریف کلام فصیح و کلام بلیغ و بیان

تعریف متکلم بلیغ و متکلم فصیح و بیان تعریف [illegible] کلام [illegible]

[illegible] لطافت کلام و بیان حسن [illegible] کلام و حسن [illegible] کلام

بدانکه کلام فصیح آنست که خالص باشد از ضعف [illegible]

[illegible] کلام [illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible] چنانچه درین مصراع [illegible] برای [illegible]

[illegible] حق [illegible] [illegible]

[illegible] قریب [illegible] [illegible]

[illegible] آن باشد [illegible]

[illegible] چنانچه درین مصراع [illegible]

[illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] بسبب [illegible] در لفظ [illegible]

[illegible] چنانچه درین بیت [illegible]

ماله [illegible] پیش آن زد آتش اندر خانه اش [illegible]

باشد چنانچه درین بیت [illegible]

[illegible] اورا [illegible] لفظ این برای اشاره قریب است و لفظ آن

اشاره بعید و مراد [illegible] و این [illegible] اشاره [illegible]

فصل بسیار الفاظ حشو [illegible] چنانچه درین ابیات

مرا که لطف طبع [illegible]

[illegible] چو [illegible] مشتری گفت که [illegible]

[illegible] لفظ [illegible]

[illegible] معنوی [illegible]

[illegible]

[illegible] چنانچه درین بیت [illegible]

[illegible] خشک [illegible] باشد چنانچه [illegible] این بیت [illegible]

[illegible] معانی [illegible]

[illegible] مطلب [illegible]

[illegible] چیزی که [illegible]

[illegible] تشنگی [illegible]

چیزی که [illegible] بیت [illegible]

[illegible] چشم [illegible] آن چشم باشک [illegible]

[illegible] تشنگی [illegible]

[illegible] بسوی [illegible] بسوی [illegible] مطلب [illegible]

[illegible] چنانچه درین بیت [illegible]

[illegible] تشنگی [illegible] آب [illegible]

[illegible] چنانچه درین بیت گفتمش ای یار یاری [illegible] گفت [illegible]

یاری [illegible] تجنیس اضافت یعنی [illegible] مطبوع است

چنانچه [illegible] گفته شود که [illegible] سالکان [illegible]

[illegible] تجنیس اضافت اگر

[illegible] شهریار جهان [illegible]

[illegible] چنانچه درین بیت [illegible]

[illegible] کلام [illegible]

[illegible] کلام [illegible]

سوال ملیح

مجل

[illegible] [illegible] مخاطب شرف و عزتی داشته باشد [illegible]

و در اظهار [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] حال [illegible] کرده [illegible] [illegible]

و چون [illegible] معنی بیان است کلام [illegible] [illegible]

که مقام مقتضی آن باشد کلام مشتمل بر آن [illegible] متکلم [illegible] است که

[illegible] کلام [illegible] است مقام فوق را [illegible] [illegible]

[illegible] باشد تو [illegible] متکلم [illegible] [illegible] [illegible]

است [illegible] که [illegible] فوق را [illegible] باشد که [illegible] [illegible]

فصاحت صفت کلمه و کلام و متکلم است [illegible] متکلم با وجود [illegible]

مقدمات [illegible] آیات که از مصاحبت مشغول است [illegible]

[illegible] [illegible] تا از تو پرسند تو از چه [illegible] گو [illegible]

داده شده [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

که کلمات [illegible] بود و ترکیب او [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

کلمات [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

و [illegible] [illegible] حروف [illegible] [illegible]

[illegible] است که [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] است که [illegible] [illegible] حروف [illegible] [illegible]

[illegible]

فصاحت

[illegible]

[illegible] است که محمول بر صحیح باشد [illegible] تیره [illegible] اعتبار [illegible]

[illegible] که [illegible] حقیقت [illegible] [illegible] باشد

[illegible] باشد که [illegible]

[illegible] مناسبت [illegible]

و [illegible] باشد [illegible] زبان [illegible] لفظ [illegible]

و آن چنان است که متکلم [illegible] لفظ مناسب [illegible]

چنانچه گویند که فرق در میان دو چیز آن است که میان ثری و ثریا و میان سمک و سماک

اگر گویند [illegible] میان دو چیز آن است که میان ثری و ثریا [illegible] باشد [illegible]

[illegible] سنگ خوانند خاک [illegible] فلک [illegible]

[illegible] ملک الشعرا احمد [illegible] و [illegible] فضلا که [illegible]

[illegible] اعتراض کرد که [illegible] را [illegible] رعایت [illegible]

[illegible] لعل خوانند سنگ [illegible]

[illegible] خریدار [illegible] استعمال سنگ [illegible]

خواندن رعایت تناسب [illegible] در حقیقت سنگ است و مشتری را خریدار گفتن

در رعایت [illegible] دلال [illegible] چرا که مشتری [illegible] خریدار

[illegible] و آن مشتری است که [illegible] فصاحت [illegible]

[illegible] استعمال [illegible] معنی [illegible] باشد [illegible]

[illegible] مراد [illegible] معنی [illegible] گفته

[illegible]

[illegible] ... بر [illegible] سلطنت [illegible] گردون [illegible] ... رفت

[illegible] ... نشسته ... بیت [illegible] ... گردن

[illegible] بیت [illegible] ...

[illegible] ... واقع شده [illegible] ... گردون [illegible]

گردن [illegible] ... آن جباری ... در بیت [illegible] ...

نسبت شده و اگر چنین گفتن [illegible] این سهل [illegible] که انجیات [illegible] گردن

خواجه خواستی آن [illegible] مناسب بودی [illegible] زیرا که چنانچه

گوگرد [illegible] انجیات [illegible] ...

[illegible] ... واقعست [illegible] ...

[illegible] خواجه [illegible] که [illegible] جای سخن نیست و این بیت [illegible]

کلاه گوشه [illegible] تو بر طریق نفاذ [illegible] رود از سر گردون کلاه جباری [illegible]

[illegible] بالا رفت [illegible] این سخن گرد که کلاه [illegible]

گفتن سخن [illegible] زیرا چه [illegible] وضع اصطلاح است بیتی چنین [illegible]

[illegible] حکم تو [illegible] رود از سر گردون کلاه جباری [illegible]

[illegible] کلاه [illegible] و معدلت [illegible] جباری [illegible] توجیه کلام [illegible]

[illegible] ... مجلس [illegible] ...

[illegible] ... اصل ... نسبت

[illegible] ... ترتیب [illegible]

[illegible] ترتیب [illegible] ...

... [illegible] بیشتر از میوه شاه‌آلو است و خلاف [illegible] میوه [illegible]
[illegible] [illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] واجب است [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] خلاق کردن سخن را [illegible]
[illegible] که [illegible] ... [illegible] است [illegible]
[illegible] است [illegible] ... [illegible] است اگرچه [illegible]
بوده و حظی خفی است اگرچه ابتدا با صواب آید در صنعت [illegible]
[illegible] ... مقام [illegible] سخن را که با سخن دیگر صحبت
[illegible] ... [illegible] رونق و حسن کلام را
[illegible] ... کلمات او نرم و خوش آینده [illegible]
[illegible] خود همه کس را [illegible] سخن [illegible] است [illegible]
حسن ذاتی کلام آن است که به فصاحت و بلاغت باشد و حسن عرضی آنکه
رعایت صنایع لفظی و معنوی آراسته بود چنانچه [illegible] علوم [illegible] و حسن [illegible]
[illegible] طریقی [illegible] که ممدوح را خوش وقت سازد [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... اقبال بحضرت [illegible] بخت [illegible] چنانچه
[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] است [illegible] ... [illegible]

ابیات [illegible]

اقسام حسن

و ترکیب معنی و کلمه گرد در حق آن رشته و حسن تفصیل است [illegible]

تمیزی و ترتیب ثبوت آن صفت علمی و نسبی قوّه آن [illegible]

تمایل از مبادی آن [illegible] تحصیل معرفت [illegible] بر ما [illegible]

از حیثیت نشان که [illegible] نظر عیان [illegible] تحصیل [illegible]

[illegible] به جهت [illegible] مانند [illegible] صفت [illegible]

تعریف منشی و بیان صفت عبارت منشیانه و بیان الفاظ مستعمله [illegible]

و بیان الفاظ و صفات منشیانه [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] مکتوب و فواید [illegible] باید دانست که [illegible] در لغت [illegible]

پیدا کردن آمده و در اصطلاح کلامی است منثور که نوشته شود [illegible]

باشد بطرفی و یا بطرزی یا بطرف [illegible] مراعات [illegible]

القاب مکتوب الیه باشد و [illegible] موافق رتبه مکتوب الیه کرده [illegible]

قرار یافته و مکتوباتی که [illegible] با هم نویسند مشتمل باشد بر [illegible]

[illegible] مقدمات شوق و اشتیاق [illegible] حقیقت حال [illegible]

[illegible] و اختصار رعایت این هر [illegible] باید و منشی به معنی پیدا کننده

و در اصطلاح کسی است که باشد [illegible] که قادر باشد [illegible]

[illegible] پسندیده باشد [illegible] فصاحت و بلاغت [illegible]

[illegible] به معنی نظم کردن [illegible] به معنی نظم خواندن [illegible]

[illegible]

و بیان [illegible] بهره یاب بود [illegible]

تو چنانچه تمام در خفیه باشد تا نسبت آن از بعض فهمی شود که [illegible]
[illegible] و غیر مصنوع حقیقی الفاظ است [illegible] توضیح یافته است را [illegible] فایده
و در کلام [illegible] باید [illegible] و صنعت [illegible] اقتباس آیات و حدیث است
و [illegible] باشد [illegible] معنی [illegible] آید از اقسام [illegible] است
[illegible] بلاغت [illegible] بلاغی [illegible] را
[illegible] بر لطایف [illegible] بکلمات رنگین حسن آمیز چون [illegible]
[illegible] باشد و در اصل معنی باید که با وجود این کلمات
[illegible] مستقیم بود که از راه تعسف باطل و [illegible]
[illegible] که حکم [illegible] داشته باشد [illegible] معنی [illegible] و نظم [illegible]
و مشغول است و در مجلس سنی و شیعه حاضر بودند از بزرگی که سنی بود در العصر
بود پرسیدند که من افضل من الصحابة بعد الرسول یعنی کیست بهترین اصحاب
بعد پیغمبر علیه الصلوة والسلام جواب فرمود که من بنته فی بیته یعنی آنکس که دختر او در خانه
اوست این عبارت مفید دو معنی است یکی آنکه ابوبکر افضل است رضی الله عنه
که دختر ایشان در خانه پیغمبر است علیه السلام و دوم آنکه افضل علی است کرم الله وجهه
که دختر حضرت در خانه ایشان است بدین جواب سنی و شیعه که با یکدیگر مخالف اند
خوشوقت شدند دیگر نقل است که روزی علی میان حضرت عمر و حضرت عثمان که
[illegible] طویل القامت بودند ایستاده بود حضرت عمر و حضرت عثمان به حضرت علی که قصیر
القامت بود گفتند که علی انت بیننا کالنون فی لنا یعنی تو در میان ما [illegible]
[illegible] حضرت علی جواب داد که لو لا کنت بینکما لکنتما لا یعنی اگر من میان شما

تتمه [illegible]

[illegible]

[illegible] مشهور [illegible] الله [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سلطان [illegible] الدین [illegible]

[illegible]

[illegible] گفت [illegible]

بیت [illegible] قاضی مذکور [illegible]

[illegible] همچنین هر دو عبارت نیز مقلوب [illegible]

باشد و در اصطلاح کسانی است که بعضی اهل [illegible]

[illegible] و این بر چهار قسم است اول مقلوب بعض و آن چنان است که چند

آورده شود که میان ایشان [illegible] و بعضی حروف بتقدیم و تاخیر باشد چنانکه [illegible]

[illegible] و [illegible] طرب و [illegible]

آن دوم مقلوب کل و آن چنان بود که در یک بیت [illegible] مصرع [illegible]

[illegible] شود که هر یک مقلوب دیگری باشد [illegible]

[illegible] و این مقلوب [illegible]

مقلوب [illegible] باشد که [illegible]

[illegible] مقلوب [illegible]

[illegible]

مثال [illegible] مصرع مقلوب [illegible]

دیگر صنعت معروف و مشهور است [illegible] شکر [illegible] که [illegible]

[illegible] مصطلح است [illegible] بنقل آورده [illegible] صحیح باشد [illegible]

حرف [illegible] [illegible] دو بیت

[illegible] که [illegible] است که اصل [illegible]

[illegible] بیکار نقطه بود اما [illegible] بود و [illegible]

است که حروف را [illegible] تکلف آن بوده که در سخن او حروف را

[illegible] وقتی از [illegible] که در عرب [illegible] خود [illegible]

[illegible] بود که [illegible] گفت [illegible]

[illegible] گفت چه درین چهار کلمه حرف [illegible] است و اصل [illegible] اندیشه

گفت [illegible] همه کس آفرین گفتند و تعجب کردند از قدرت

او [illegible] نقل کرده اند [illegible] است که [illegible]

[illegible] پادشاه بود با کمال فضل و بلاغت لیکن [illegible] بود وقتی مصاحبان

پادشاه [illegible] که در هر لفظ او حرف راء باشد [illegible] امتحان و اختبار او [illegible]

[illegible] و آن این است که امیر الامراء [illegible] علی الطریق [illegible]

[illegible] آخر شهر رمضان المبارک آن [illegible]

[illegible] این عبارت [illegible] که [illegible]

[illegible] المعادی [illegible] الصیام

[illegible]

[illegible] سلطانی [illegible]

[illegible] باقی [illegible]

[illegible] است [illegible] الف ها این است [illegible]

[illegible] غالب [illegible] مغلوب [illegible]

[illegible] است که [illegible]

[illegible] غالب و مغلوب [illegible]

[illegible] است و [illegible] یکسان بود [illegible] غالب و مغلوب است

با مخالف [illegible] است [illegible] هر دو یکسان بود [illegible]

[illegible] غالب آن بود باید دانست که قاعده غالب و مغلوب [illegible]

کرده اند [illegible] مخالف [illegible] مساوی [illegible]

دو [illegible] سیوم [illegible] مثلا [illegible] که [illegible] ولایت [illegible]

میان ایشان [illegible] امتحان این کرد ایشان کدام [illegible]

بقاعده غالب و مغلوب اول عدد [illegible] گرفت که [illegible]

[illegible] باقی ماند و اسم [illegible] گرفت بدین طریق [illegible] جمله [illegible]

[illegible] پنج باقی ماند پس عدد هر دو حریف [illegible]

[illegible] یعنی شمس [illegible] مثلا [illegible]

[illegible] ولایت [illegible] ایشان جنگ [illegible] واقع [illegible]

[illegible] است [illegible] غالب [illegible]

[illegible] گرفت جمله عدد [illegible]

ماند و اسم [illegible] گرفت بدین طریق [illegible] باقی [illegible]

[illegible]

بعضی از این شکل ... [illegible] غالب [illegible] ... چنانچه [illegible]

[illegible] گفته اند [illegible] قسم [illegible] ... [illegible]

[illegible] عدد [illegible]

[illegible] نیز جمع کرده [illegible]

[illegible] در [illegible] غالب [illegible]

[illegible] قسم [illegible] چنانچه گفته اند — باقی [illegible] مختلف [illegible]

[illegible] — بیان قسم مساوی این است که [illegible] در صورتی که [illegible]

[illegible] در [illegible] آنکس که [illegible]

[illegible] غالب [illegible] بیت [illegible]

[illegible] قسم مشهور قسم چهارم زیاده کرده اند [illegible]

[illegible] ابرار [illegible] حکم [illegible]

[illegible] کرده اند چنانچه ازین بیت معلوم میگردد — درمیان [illegible]

[illegible] درمیان بالاتفاق — بیان فواید [illegible] روایت ابن مسعود [illegible]

[illegible] از حضرت سرور کاینات علیه افضل الصلوة والسلام هر که [illegible]

[illegible] بخورد قوت [illegible] زیاده [illegible]

[illegible] و اگر با [illegible] بخورد حرارت را [illegible] بدن را [illegible]

و اگر با [illegible] بخورد سردی بدن را دور کند [illegible] و اگر [illegible]

[illegible] بخورد [illegible] روغن باد [illegible]

[illegible] و اگر با [illegible] بخورد [illegible]

[illegible]

[illegible] ... [illegible] ... دل [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] ... بخورد [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...

واگر [illegible] ... بخورد [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] ... شود واگر [illegible] بخورد [illegible] ...

[illegible] ... شود واگر با [illegible] بخورد [illegible] ...

[illegible] ... واگر با [illegible] بخورد [illegible] ... بخورد [illegible] شود واگر با

[illegible] بخورد [illegible] ... شود واگر [illegible] ...

واگر با [illegible] ... بخورد [illegible] ... واگر با [illegible] ...

[illegible] روشن باشد واگر با [illegible] بخورد [illegible] ...

[illegible] کند و [illegible] چشم را [illegible] کند واگر با [illegible] بخورد [illegible] ...

[illegible] کند [illegible] ... واگر با [illegible] بخورد [illegible] چشم [illegible] ...

واگر با [illegible] بخورد [illegible] ... کند

وقسم [illegible] در بیان احوال ضیاء الدین نخشبی [illegible] ...

[illegible] ... گویند [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...

زیرا که [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] شود کنایه نیز زیرا که از آن جهت که انتقال [illegible] از لازم به ملزوم است [illegible]

[illegible] وصفی ظاهر [illegible] [illegible] یا غیر حقیقی و مقصود

از استعمال لفظ در معنی [illegible] [illegible] غیر موضوع له است [illegible]

[illegible] که آنرا [illegible] تعریض [illegible] بیند [illegible] عرض کسی [illegible]

اشارت تعریض گویند و آن [illegible] معنی غیر مقصود است [illegible] که [illegible] مثل

مسلم من سلم المسلمون [illegible] که [illegible] مقصود او [illegible] [illegible] است

[illegible] مسلم و تعریض [illegible] آن [illegible] عرض کرده شود [illegible] مقصود [illegible] شی [illegible]

[illegible] تعریض [illegible] اگر میان مقصود و غیر مقصود وسایط باشند

آنرا تلویح [illegible] مثل کثیر الرماد چنانچه گفته شود که زید کثیر الرماد است از کثرت

رماد [illegible] معنی مقصود که صفت ممدوح است وسایط [illegible] است زیرا که از کثرت

[illegible] انتقال [illegible] به کثرت سوختن هیزم [illegible] انتقال به کثرت طبخ [illegible] از کثرت طبخ به کثرت

خورندگان انتقال به کثرت مهمان و از کثرت مهمان انتقال به مقصود که مضافیت ممدوح

است و این معنی مناسب تلویح است اگر وسایط قلیل باشند یا خفا [illegible] در میان

معنی مقصود و غیر مقصود آنرا رمز گویند مثل عریض القفا و ساده [illegible] کسی که عریض القفا

باشد آنرا گویند [illegible] از عریض القفا و ساده [illegible] انتقال میشود به عرض [illegible] نزد [illegible]

[illegible] است [illegible] بلاهت است و حماقت [illegible] مشهور است میان عرض

القفا و [illegible] معنی مقصود [illegible] [illegible] ساطت [illegible] در انتقال از عریض القفا [illegible]

[illegible] [illegible] باشند [illegible] [illegible] بلاهت [illegible] حماقت [illegible]

[illegible] [illegible] انتقال از عریض القفا به بلاهت و حماقت [illegible]

که شکر [illegible] ذوقی [illegible] محبت [illegible] در [illegible]

[illegible] است و [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] یعنی [illegible] است [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] است [illegible] [illegible] است

[illegible] است و [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] والضرب [illegible]

[illegible] است یعنی [illegible] در محل [illegible] است و [illegible]

[illegible] است یعنی [illegible] کمال است و [illegible] می‌شود

می‌شود و مطلوبیت [illegible] مطلوبیت [illegible] انتقال می‌شود [illegible] مقصود [illegible]

اگر [illegible] دارد اما هیچ [illegible] مقصود نیست حاصل است که [illegible]

در [illegible] باشد [illegible] و اگر [illegible] نشود و [illegible]

و [illegible] [illegible] معقول است که [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] انتقال [illegible]

[illegible] [illegible]

چشم را [illegible] [illegible]

در پیش [illegible] چراغ نهاده [illegible] یار را با جمعی [illegible]

[illegible] صاحب‌دلی [illegible]

[illegible] اولیای [illegible]

[illegible] اولیای [illegible] بودی [illegible]

با [illegible] بسیار [illegible] مجلس [illegible]

[illegible] از دوستان [illegible] زندگانی او [illegible] شد [illegible]

در راه [illegible] مرده [illegible] گفت بزرگی [illegible]

[illegible] گفت [illegible] مردن آن شمع شبستان [illegible] شیخ [illegible]

[illegible] که [illegible] شیخ [illegible]

[illegible] شمع مرده [illegible] شیخ گفت [illegible]

[illegible] جهان رسیده بود که چراغ زندگانی او [illegible]

[illegible] زندگانی [illegible]

آن چراغ مرده [illegible] آن زن بگریه [illegible] آتش [illegible]

شیخ [illegible] گفت [illegible]

[illegible] نور الانوار [illegible]

[illegible] گفت [illegible]

[illegible] الاولیا [illegible]

[illegible] آن زن [illegible] شمع [illegible]

[illegible] چراغ [illegible] گفت [illegible]

[illegible] بیرون [illegible] صناعت یعنی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] هر که [illegible]

[illegible] مردم پنهان کرده [illegible]

[illegible] تفاوت است [illegible] باب [illegible]

تشبیهات [illegible] تشبیه [illegible] کردن چیزی بچیزی [illegible] است [illegible]

[illegible] مشبه و آن چیزی را که بدو مانند کنند مشبه به گویند و صنعت [illegible]

[illegible] تشبیه [illegible] شش صنعت بیرون نتواند بود رنگ و بوی و مزه و شکل و صفت

و طبیعت تشبیه رنگ چنانچه گوید که روی تو چون زر و موی تو چون [illegible]

تشبیه بوی چنانچه گوید [illegible] بوی [illegible] بوی گل چون [illegible] مشک است

تشبیه مزه چنانچه گوید لب تو چون شهد است و سخن تو چون شکر تشبیه شکل چنانچه

گوید ابروی تو چون کمان است و غمزه تو چون ناوک تشبیه صفت چنانچه گوید

[illegible] است و دل او چون سنگ است یعنی آدمی چون گل نازک است [illegible]

[illegible] و چنانچه سنگ صفت سختی دارد [illegible] چیزی [illegible]

[illegible] تشبیه طبیعت چنانچه گوید [illegible]

[illegible] است یا چون آب حیات [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] آب حیات [illegible]

زنده [illegible]

دیگر آن نیست و دیگر آنکه طرف وجه شبه بود [illegible] نوع است یکی مرکبی که هر دو از وجدانیات

باشند چنانچه [illegible] [illegible] هم [illegible]

هم مشکل از موجودات باشد و هم غیر مرکب [illegible] از موجودات باشد لیکن مجموع

ایشان در خارج نباشد چنانچه تشبیه مشعل افروخته به [illegible] های زرین و نشیب [illegible] کوه

معشوق و کوه [illegible] چه مثال موجود در خارج از موجودات نیست مثال [illegible]

محسن بصری [illegible] مثال [illegible] محسن [illegible] دیگر [illegible]

[illegible] تشبیه [illegible] زیرا که [illegible] معقول [illegible] ثابت

[illegible] محسوس [illegible] بیت

[illegible] دو گوش [illegible] مثال محسوس [illegible]

[illegible] چون تو افتاد [illegible] شده [illegible]

مثال [illegible] من [illegible] برفان و برفت [illegible] محسوس

[illegible] را مثال محسوس [illegible] اندام تو چون حریر چینی است [illegible] دیگر

[illegible] اطلس مثال هر دو محسوس [illegible] گوید

[illegible] مثال [illegible] چنانچه نغمهٔ داود [illegible] از زبور [illegible] و لغت [illegible]

[illegible] نظم است [illegible] نظم کردن نثر یا هر دو عقلی باشند چنانچه بدین بیت

علم است [illegible] حیات [illegible] چشمهٔ حیات [illegible]

[illegible] یعنی یکی عقلی و دیگری محسوس [illegible] چنانچه گوید

[illegible] مثال [illegible] محسوس [illegible]

[illegible] تشبیه [illegible] کرده اند [illegible]

[illegible] و از آن [illegible] یک با [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] از [illegible]

[illegible] گفته‌اند [illegible]

[illegible] و از آن [illegible] تشبیه [illegible]

[illegible] تشبیه [illegible] تشبیه [illegible]

[illegible] مطلق آنست که [illegible] باشد [illegible] چیزی [illegible]

[illegible] باشد [illegible] غیر آن و [illegible] است و [illegible]

و [illegible] باشد در پارسی لفظ چون [illegible] مانند [illegible] و [illegible]

شکل [illegible] و امثال آن [illegible]

[illegible] تشبیه کنایه آنست که [illegible]

[illegible] تشبیه [illegible] تشبیه یعنی حروف تشبیه در میان نیارند چنانچه [illegible]

بیت [illegible] از نرگس [illegible] و گل را آب داد [illegible]

[illegible] تشبیه [illegible] است [illegible]

[illegible] سیوم تشبیه [illegible] و آن [illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible] تشبیه [illegible]

[illegible] گل [illegible]

مثال [illegible] گردون زمین ز فر قدر تو هست فلک مجال گرد از فلک [illegible]
[illegible] مثالی بوجه دیگر [illegible] هر [illegible] [illegible] و [illegible]
چو [illegible] بود [illegible] تشبیه [illegible] و آن چنان بود که شاعر
[illegible] چیزی را [illegible] گشته [illegible] زبود و [illegible]
محبوب [illegible] بود [illegible] باشد و [illegible]
تشبیه با [illegible] است بود [illegible] گشته آید از دل [illegible]
[illegible] چو [illegible] پیمان [illegible] ششم تشبیه اضمار و آن چنان است
که شاعر چیزی را بچیزی تشبیه کند بلفظ [illegible] چنان نماید که مقصود او تشبیه دیگر
است [illegible] تشبیه [illegible] عاشق اگر [illegible]
[illegible] گشته [illegible] بود [illegible] [illegible]
[illegible] است [illegible] دل سوز عشق من [illegible] است هفتم
تشبیه تفضیل و آن چنان است که شاعر در کلام خود چیزی را بچیزی تشبیه دهد و باز
از [illegible] رجوع نموده مشبه را بر مشبه به ترجیح نهد و تفضیل دهد مثال
[illegible] گوید تویی چون سرو اما سرو رعنا بدانکه در جمیع تشبیهاتی که مذکور
گردید [illegible] شرط است که وجه شبه در مشبه به اکمل و اظهر باشد از مشبه
[illegible] بود [illegible] تشبیه [illegible] باشد [illegible]
[illegible] بود [illegible] تشبیه [illegible] سنبل [illegible]
[illegible] تشبیه [illegible] بود [illegible]
شیخ سعدی شیرازی [illegible] گل [illegible] چو عارض خوبان [illegible]

و بعضی گویند که [illegible] باید دانست که تشبیه [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] چون [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] تشبیه

[illegible] چراغ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] تشبیه

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

بیان تعریف استعاره بدانکه استعاره در لغت عاریه آوردن [illegible]

عاریت [illegible] و در اصطلاح لفظی [illegible] معنی حقیقی [illegible] [illegible]

[illegible] بجای [illegible] بسبیل عاریه استعمال کنند بشرط آنکه [illegible] آن معنی [illegible]

[illegible] باشد [illegible] رونق بخشد و موجب حسن کلام گردد مثاله

دولت [illegible] و ظلمت [illegible] باغ دانش [illegible] [illegible]

[illegible] استعاره دولت را بچشم و دانش را باغ ثابت نموده چیزی [illegible]

[illegible] مستعار گویند یعنی عاریت آورده شده و برای چیزی که عاریت [illegible] مستعار له

گویند و آن بر سه قسم است [illegible] مطلقه [illegible] آنست که مستعار [illegible]

[illegible] باشند لازم او را ذکر کرده شود مثاله

[illegible] نام تو [illegible] دو جهان [illegible] تیغ استعاره است و [illegible]

[illegible] لازم [illegible] ذکر کرده شده [illegible] تیغ جهان گیر [illegible]

[illegible] [illegible] آنست که مستعار [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ذکر کرده شود مثاله [illegible] [illegible] باشد

مثاله [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

بجهت استعاره است و صحیح جواز استعاره [illegible] خوشنا بات که غلام [illegible]

[illegible] آورده و شان [illegible] کرده [illegible] کار برده و [illegible]

[illegible] بلکه [illegible] را [illegible] که [illegible]

مستعار است و [illegible] محبوب [illegible] که [illegible] عارض محبوب است [illegible]

کرده و گاهی از استعاره مجرد و مستعار از اعیان باشد و مستعار [illegible]

و در محسوس نیز ذکر کرده اند قسم اول باشد مثاله [illegible] از [illegible] دل [illegible]

[illegible] مستعار است [illegible] از اعیان و غصه مستعار له [illegible]

[illegible] اعیان نیست بلکه عرض است یعنی بغیر خود قیام دارد و لازم [illegible]

ذکر کرده و لازم غصه را ذکر کرده چرا که از اعیان نیست که قایم باشد بذات خود [illegible]

شود [illegible] مطلق آنست که در وی هیچ یکی از لوازم مذکوره نباشد [illegible] مستعار [illegible]

بر سبیل تمثیل باشد مثاله [illegible] را [illegible] سیل [illegible] و این [illegible]

بنیاد اجل [illegible] دلیل [illegible] مستعار [illegible] قسم آنست که مستعار [illegible]

خالی نیست و در صورتی که مقارن نباشد یعنی که ملایم مستعار و مستعار له باشد [illegible]

[illegible] مثل عندی اسد [illegible] یعنی نزدیک من شیر است در اینجا هیچ [illegible]

مستعار و مستعار له مذکور نیست و در پارسی چنانچه شاعری گفته [illegible]

[illegible] سرو [illegible] دیگر [illegible] بلا [illegible] تشبیه کرده است

محبوب [illegible] سرو [illegible] امری که ملایم مستعار [illegible] مستعار له مذکور نیست [illegible]

مقارن باشد نیز [illegible] حال [illegible] نیست [illegible] که ملایم مستعار له [illegible]

مجرده [illegible] چنانچه شاعری گوید [illegible] سرو [illegible]

محبوب است مستعار [illegible] کرده [illegible] چیست [illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] بیت [illegible]

[illegible] هر چه [illegible] شهان [illegible]

[illegible] محبوب [illegible]

[illegible] مقارن ساخته است [illegible] ملایم این بیت [illegible]

است پنهان بودن [illegible] که استعاره نموده [illegible]

[illegible] بیت آن ماه شب چار [illegible]

[illegible] در این بیت مستعار کرده شد [illegible] محبوب [illegible]

و شب چار [illegible] که ملایم مستعار منه است که ماه باشد ذکر کرده [illegible]

مستعار له است که محبوب باشد ذکر نموده [illegible]

استعاره بالکنایه و تخییلیه است مثاله انوری گفت [illegible]

[illegible] از ناخن محاق بد چهره [illegible]

[illegible] ناخن [illegible]

[illegible] استعاره بالکنایه است [illegible]

[illegible] استعاره تخییلیه [illegible]

[illegible] ترجمه بیت عربی است [illegible] تشبیه کرده [illegible]

[illegible]

کرده تشبیه مرکب است و استعاره بالکنایه است که اثبات لوازم [illegible] عشق

[illegible] مرکب را استعاره تخییلیه گفته‌اند و بالکنایه اثبات امری که مختص به مشبه به [illegible]

مشبه و استعاره تخییلیه اثبات امری که مختص به مشبه به است از برای مشبه [illegible]

بعضی استعاره بالکنایه تشبیه مضمر [illegible] ذکر مشبه به [illegible] چون روی معشوق

آفتاب [illegible] و استعاره تخییلیه [illegible] لوازم مشبه به [illegible] چنانچه نور روشن [illegible]

نور از [illegible] است [illegible] روی معشوق [illegible] و روشنی [illegible] مشبه به آفتاب است

[illegible] از لوازم اوست [illegible] استعاره مرشحه آنست که از لوازم [illegible] مشبه

ذکر کنند [illegible] روی معشوق چنان است که [illegible] نتوان دید [illegible] معشوق [illegible]

[illegible] از [illegible] است [illegible] لازم [illegible] ذکر [illegible] دیگر [illegible]

جایی که [illegible] است [illegible] استعاره [illegible] است [illegible]

[illegible] چیزی را که [illegible] آن استعاره واقع شود [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] تشخیص [illegible] لفظ [illegible] باشد [illegible] الاستعاره [illegible] عبارت است

[illegible] و [illegible] استعاره [illegible] آن [illegible] مجاز مرسل آنست که

[illegible] که غیر [illegible] تشبیه [illegible] چنانچه معنی [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] است [illegible] برکت [illegible]

[illegible] لفظ [illegible]

[illegible] تمام شدن [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] معنی تمام [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] لفظ [illegible] از ذلیل [illegible]

[illegible]

[illegible] حقیقت [illegible]

[illegible]

[illegible] غزل [illegible]

[illegible] حسن مطلع [illegible] تعقید [illegible]

[illegible] مطلع [illegible]

[illegible]

[illegible] رباعی

[illegible] مثال دیگر [illegible]

[illegible] سخن [illegible]

[illegible] مطلع [illegible] مثال دیگر [illegible]

[illegible] مثال دیگر عزیزی [illegible]

[illegible] مثال [illegible]

[illegible] گفت [illegible] مثال [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] لطف

[illegible] حسن مطلع [illegible]

که رعایت [illegible] در رعایت [illegible] منظوم [illegible] کلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تجنیس [illegible] آنست که [illegible]

دو لفظ یا زیاده از آن تجنیس [illegible] که در گفتن و نوشتن [illegible]

باشند و در معنی مختلف و این را هفت قسم است تجنیس تام تجنیس ناقص

تجنیس زاید تجنیس مرکب تجنیس مکرر تجنیس مطرف تجنیس خط تجنیس تام آنست

که دو لفظ [illegible] در نظم یا در نثر آورده شود که در قرائت و کتابت متشابه یکدیگر باشند

و در معنی مغایر و در حرکات و سکنات آنها اختلاف نباشد چنانکه [illegible]

در بیت [illegible] از زلف [illegible]

[illegible] مثال دیگر [illegible]

[illegible] و [illegible] عاشق [illegible]

[illegible] چشم [illegible] عین [illegible]

[illegible] و عین دوم [illegible] و عین سیوم چشم و عین چهارم [illegible] و عین پنجم [illegible]

[illegible] ششم [illegible]

[illegible] مشتری [illegible] مشتری

و این قسم را تجنیس [illegible] تجنیس ناقص آنست که دو لفظ یا زیاده

در حروف [illegible] متفق باشند و [illegible]

در بیت [illegible] عاشق [illegible]

کسی را بیست [illegible] مثال دیگر [illegible]

[illegible]

با تجنیس [illegible] مطلع اول است که [illegible]

[illegible]

[illegible]

قسم اول [illegible]

[illegible] مثال دیگر [illegible] ذات [illegible]

[illegible] تجنیس [illegible]

قسم ثانی [illegible] آنکه [illegible]

[illegible] مثال قسم ثالث [illegible] بیت [illegible]

ترصیع شاید و این قسم را تجنیس مذیل گویند و مذیل [illegible]

کردن است تجنیس مرکب چنان است که دو لفظ [illegible]

یا در شعر واقع شود که یکی از آنها بر اصل وضع [illegible] باشد و دیگری مرکب [illegible]

ترکیبی و این دو قسم است یکی آنکه هر دو لفظ [illegible]

[illegible]

[illegible] مثال دیگر [illegible]

[illegible]

[illegible] مثال دیگر [illegible]

[illegible] قسم دوم از تجنیس مرکب آنکه هر دو

نظر تجنیس رعایت شده باشد و در کتابت مختلف مثالش [illegible]
بحسن خط [illegible] بحالت [illegible] [illegible] [illegible] بحسن خط [illegible] بود
چو [illegible] جهان [illegible] بحسن خط اگر بتصدیق [illegible] چگونه نجات بود [illegible]
دیگر [illegible] [illegible] [illegible] سیاه کش مهر [illegible] مثال دیگر
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ساقی از آن [illegible] شنوده ام [illegible] [illegible] [illegible] ابن هر دو بیت
تجنیس [illegible] تجنیس [illegible] آن بود که در [illegible] [illegible] [illegible] بیاست و دو لفظ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] اگر [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] نگار نگار مثال دیگر [illegible]
[illegible] در دل [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
مثال دیگر [illegible] هر که [illegible] [illegible] [illegible] یار در خلا و [illegible]
[illegible] نگار نگار سالکان راه حق را مرتبه [illegible] [illegible]
[illegible] بود [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] دیده [illegible] بیدار [illegible] مثال دیگر [illegible] تجنیس [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] زانکه عاشق را [illegible] [illegible]
یار [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] عاشقان [illegible]
[illegible] [illegible] عاشق صادق [illegible] [illegible] [illegible]

چون در [illegible] تخفیف [illegible] است [illegible]

[illegible] حروف [illegible]

[illegible]

تخفیف چنانچه [illegible] در لفظ [illegible] با [illegible]

[illegible]

[illegible] تشدید [illegible] مثل [illegible]

[illegible] ذلک [illegible]

[illegible] بزرگی [illegible] آن [illegible]

[illegible] را [illegible] تشدید [illegible]

[illegible] کاف [illegible] الف [illegible]

[illegible] قاف و فتح صاد [illegible] ذلک [illegible] العین [illegible]

[illegible] ذلک [illegible] فتح کاف [illegible]

[illegible] بالفتح [illegible] کاف و سکون [illegible] قاف [illegible]

[illegible]

[illegible] الف [illegible] عبارت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ساقی ... معانی صورت ... بگشت ابر بهار ... و ... حجت ...
بحجت ... [illegible] ... رشید ... و ... [illegible] ... ران ... ما ... و ...
ز ... حال ... [illegible] ... دیگر ... [illegible] ... بروم ... [illegible]
مثال دیگر ... [illegible] ... و ... [illegible] ... صد ... [illegible]
تا ترصیع ... است ... یکی چون ... صنعت تجنیس ... بر دو قسم ... [illegible]
تا ببینی ... آن جامها پوشیده ام و آن جامها پوشیده ام ... سجع ...
ببینی ... است از سجع و سجع در لغت آواز کبوتر است و در اصطلاح آن
در اصطلاح آنست که دو لفظ یا بیشتر موافق در روی آرد یا در وزن یا ...
حرف و ... اگر در روی مجرد موافق آرد سجع مطرف گویند چنانچه درین بیت
... سلطان ... مشرق ... [illegible] ... زیادت ... [illegible]
و اگر ... است در وزن برابر باشند و در روی مختلف سجع متوازن گویند
چنانچه درین بیت ... شاهی که ... و داد ... [illegible]
از ... است بود ... و اگر همه کلمات ... [illegible]
برابر باشند سجع متوازی گویند و این قسم را اهل ترصیع گویند ... [illegible]
گذشت و اقسام سجع معروف است ... [illegible] ... چنانچه ...
... [illegible] ... است ... [illegible]
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... شنیده ... [illegible]

[illegible] ... رسالت ... [illegible]

[illegible] ... یاران ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

با کام ... [illegible] ... جانان ... [illegible]

[illegible] ... چون ... [illegible]

[illegible] ... چون ... [illegible] ... عشق

چون حال ... [illegible] ... شدم اگر ... عاشق ... [illegible] ... شدم

با قامت چون نون شدم سرگشته و مجنون شدم دور از رخ ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

عاشق آن ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... خدمت ... [illegible]

و بیان [illegible] ایهام تجنیس [illegible] مرد و زن [illegible] تا شکل [illegible] معکوس [illegible]

[illegible] اقبال [illegible] فرزند جاه [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] معانی [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] است [illegible]

و معنوی چون ترصیع و تجنیس [illegible] مرصع است صنایع معنوی [illegible]

[illegible] مناسب [illegible]

[illegible]

[illegible] کرده [illegible]

[illegible] است مثال [illegible] امیر خسرو [illegible]

[illegible] الملک اشاره کرده [illegible]

[illegible]

[illegible] بیان بدانکه [illegible] کلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

تحقیق [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
موافق [illegible]
آن نامه را معروض [illegible]
تحقیق مسائل [illegible] حالت [illegible]
مراتب [illegible]
[illegible] دوم آنکه [illegible]
[illegible] سیم [illegible]
[illegible] ششم آنکه از [illegible]
میان [illegible] هفتم آنکه [illegible]
[illegible] هشتم آنکه الفاظی [illegible]
[illegible] اصل عبارت [illegible]
[illegible] نهم آنکه [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

باصطلاح [illegible] انکه وقت شک در اصطلاح حروف کلمات [illegible]

دو [illegible] شعر [illegible] روایت [illegible] بموجب حدیث نبوی علیه

[illegible] باشیدن خاک در [illegible]

[illegible] کردن [illegible] همین قبیل است [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] صنعت داشته باشد چنانچه [illegible]

کرده اند [illegible] شعر [illegible] صنعت که [illegible] باشد و تا توانند [illegible]

[illegible] تقدم کرده اند دیگر [illegible]

[illegible] بر سه قسم اند یکی آنکه عبارت [illegible]

[illegible] هندو [illegible]

[illegible] آورده [illegible] آنکه [illegible]

[illegible] آنکه میان [illegible] مذکوره [illegible] ربطی هست که آن ربطی [illegible]

[illegible] فصاحت بیرون آمده [illegible]

[illegible] صنعت [illegible]

[illegible] میرزا [illegible] مرشدی [illegible]

[illegible] میر علی شیر [illegible] مولوی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... وقت ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... این ... [illegible]

[illegible] گفته و آن این بیت ... [illegible]

[illegible] ... الفاظ ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... اگر ... [illegible]

[illegible] ... شود در باب ... [illegible]

آنرا گویند که دو شاعر یا دو منشی ... مصراع ... [illegible]

... [illegible] ... این ... خاطر ... [illegible]

... و محتمل الضدین آنرا گویند که دبیر یا شاعر کلامی گوید که

آن محتمل باشد بدو وجه چنانکه مدح و قدح و این ذوالوجهین نیز گویند

مثاله ... ای خواجه جدا شود ... با طلعت ... [illegible]

... و یا گنه خشک شود ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... آنرا گویند که شاعر ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] باشد اگر چون عتاب دارد دلبر [illegible] خوش [illegible]

[illegible] [illegible] جان [illegible]

[illegible] بیت [illegible] کردن نام [illegible]

[illegible] مثاله سلطان

[illegible] سلطان حسین [illegible]

لغت [illegible] که [illegible] بلاغت عبارت [illegible]

زیرا که [illegible] هر [illegible] کلام خود درج کند [illegible] عبارت

مفهوم آن مثال اول [illegible] حسین [illegible]

[illegible] مثال دویم از حدیث [illegible]

[illegible] مثال مفهوم حدیث

[illegible] باشد که ریح را دوست دارد [illegible] هر کسی را زبان [illegible]

[illegible] منقول است در معارج النبوة که چون حضرت عبد الله [illegible]

حضرت [illegible] نوشیروان [illegible] نوشیروان [illegible]

[illegible] سعادتمندی [illegible]

[illegible] ادریس [illegible] نوح [illegible] ابراهیم خلیلی اسمعیل [illegible] یعقوب [illegible] یوسف

[illegible] موسی [illegible] داود [illegible] سلیمان [illegible] لقمان [illegible]

[illegible] علیه الصلوة والسلام [illegible]

[illegible] سال [illegible]

[illegible] آدم علیه السلام [illegible]

نقل عجیب

[illegible]

حضرت رسالت پناه [illegible] افضل [illegible]

[illegible] ماه ربیع الاول [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چنانچه شاعر [illegible] بیت [illegible]

[illegible] یا ایها الساقی [illegible]

بچیزی که در ضمن [illegible] ولی [illegible] است [illegible]

[illegible] مصراع اول [illegible]

[illegible] کاسا و ناولها [illegible]

الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها · از آن [illegible]

که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها · توشیح در لغت کمر بند بستن است

و در اصطلاح عبارت است از آنکه متکلم حرفی چند در کلام خود ایراد نماید

که اگر از هر مصراع حرف اول گرفته جمع کنند نام ممدوح یا چیزی دیگر حاصل شود رد العجز

علی الصدر عجز رکن آخر بیت را گویند و صدر رکن اول بیت را گویند و این

صنعت چنان است که در صدر لفظی بیارند و در عجز همان لفظ را بیاورند

و این چند نوع است نوع اول آنکه لفظی که در اول بیت است در آخر بیت

واقع شود و در آن لفظ صورت و معنی [illegible] تغییری نباشد

چنانچه در این بیت [illegible] اول

[illegible] نوع دوم آنست که هر دو لفظ [illegible] مصراع اول [illegible] مصراع

توشیح

رد العجز علی الصدر

[illegible] در صورت [illegible] مختلف [illegible]

[illegible] مثاله [illegible]

[illegible] مثال [illegible] دندان [illegible]

[illegible] در صورت یکسان باشند و [illegible]

[illegible]

[illegible] صورت یکسان باشند و در معنی

[illegible] صنعت [illegible] چون او را [illegible]

[illegible] باختلاف [illegible]

[illegible] چنان [illegible]

[illegible] چون [illegible] صنعت [illegible]

[illegible] صنعت [illegible]

[illegible] بعکس لیکن چون [illegible] قافیه است و مثال [illegible]

[illegible] قافیه [illegible] معنی [illegible]

[illegible] لف و نشر [illegible] صنعت تجنیس [illegible]

[illegible] از آنکه مشکل [illegible]

[illegible] هر یک [illegible] باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] گشته [illegible]

[illegible]

[illegible] مضمون مکتوب [illegible]

بحرکات ثلاثه [illegible]

[illegible] یا هو الشافی و [illegible]

القیوم یا هو الباقی و [illegible] یا هو الحی یا هو [illegible]

هو الشافی و طلب عفو یا هو الکریم یا هو [illegible]

هو المعین یا هو المستعان و استغاثت یا هو المغیث و [illegible]

یا [illegible] و طلب مرحمت [illegible] یا هو الرحیم و توبت [illegible]

یا هو العزیز و تسلی [illegible] یا هو الرزاق یا هو الکافی [illegible]

و محبت یا هو الودود [illegible]

[illegible]

[illegible] حروف مفرده و [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] زبانی گردد ترکیب [illegible] تحقیق صورت [illegible]

و تلفظ [illegible] بیان [illegible] بیان [illegible]

[illegible] حروف [illegible] هر حرکه [illegible]

[illegible] حرفی را که با ضم [illegible]

مضموم و اگر به فتح باشد مفتوح و اگر به کسر باشد مکسور خوانند و سکون را وقف و جزم

گویند و حرفی که [illegible] حرکت [illegible] ساکن و موقوف و مجزوم خوانند و [illegible]

[illegible] در صورت اشباع حرکت فتح الف و در صورت اشباع حرکه

کسره یا پیدا میشود [illegible] مضموم [illegible] میشود و اگر [illegible] مفتوح یا کسیر

خوانند [illegible] مکسور [illegible] خوانند [illegible] میشود [illegible] بیان

[illegible] انسان [illegible] بیان [illegible]

[illegible] بیان اقسام [illegible] علامت [illegible] زندگانی [illegible]

[illegible] فصل

[illegible] شرب [illegible]

[illegible] تاریخ یا بیان سال و ماه [illegible] خلافت [illegible] دوازده امام

و چهارده معصوم و بیان ترتیب تراشیدن ناخن دست راست و دست [illegible]

[illegible] انسانی یا بیان ترکیب خلقت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

رشحه سابع

بیان [illegible]

[illegible] ... بضم اول ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... که ... است ... [illegible]

بای ... [illegible] ... بضم ... [illegible]

است که دو لفظ ... [illegible] ... یعنی ... باشد و آن ... [illegible]

گویند بضم اول ... [illegible] ... باران ... و انسان ... یعنی ... [illegible]

نشستن ... و کوچ ... یعنی قناب و ساده ... [illegible]

... عقیان ... و ... بمعنی زر باشد و ... [illegible]

پنج حس ظاهر را ... و پنج حس باطن ... و اول حس مشترک و آن قوتی است

در دماغ که قبول میکند جمیع صور محسوسه ... ظاهره را ... سامعه و باصره و شامه

و لامسه و ذائقه یعنی شنونده و بیننده و بوینده و لمس کننده و چشنده ...

و لمس قوتی است ... جمیع اعضای بدن که ... بآن حرارت و برودت

و ... دریافت ... و امثال آن ... [illegible]

خیال و آن قوتی است ... نگاه میدارد جمیع صور محسوسات ... [illegible]

... میدارد ... [illegible]

... [illegible]

[illegible] قوتی است که نگاه میدارد هر چیزی را که [illegible] است آنرا [illegible]

[illegible] قوتی است که تصرف میکند [illegible] در اشیا [illegible]

[illegible]

[illegible] قوت عقل [illegible]

[illegible] حس مشترک است [illegible]

[illegible] خیال [illegible] حس مشترک است [illegible]

[illegible] حس مشترک [illegible]

[illegible] قوت متخیله [illegible] از حس مشترک گرفته [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] قوت متخیله [illegible] باشد نسیان است و اگر [illegible]

باقی است [illegible] اول است که مراد [illegible] سهو است و فرق میان سهو و نسیان آنست

که [illegible] حافظه [illegible] اول آنست که [illegible]

باقی مانده در صورت ثانیه قوت متخیله [illegible] که آن شخص [illegible]

که [illegible] دیده یا شنیده بود [illegible]

که متوسط است [illegible] در مکان اول [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

نسیان و سهو

[illegible] از تخیلات [illegible] هشتاد و هفتم اولی است [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] و عبارت است [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] صورت [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

جهت آنست که برای آن [illegible] از جان [illegible] [illegible] [illegible]

قوت و [illegible] بیند و اگر تعریف کند بواسطه قوت عاقله این [illegible] را

بشنید یا [illegible] ترکیب [illegible] با تعرق کند و [illegible] [illegible] [illegible]

منفصل [illegible] تقسیم صغری بر کبری کند [illegible] صورت آن را متفکره گویند چون [illegible]

نیز دو مکان دارد مکان اول [illegible] حافظه و مکان دوم [illegible] صورت

[illegible] [illegible] کسان [illegible] حواس [illegible] ظاهری باشد [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] مفهوم حیوان یا انسان که ذکرش سابق گذشت و دیگر باید دانست

که [illegible] آفتاب دیدن انسان که مظهر جمیع اسماء [illegible] آینه گونست [illegible] عالم

[illegible] صورت یافته و سوراخ بینی است [illegible] آفتاب [illegible]

[illegible] [illegible] گاهی است و گاهی [illegible] گونست [illegible] [illegible]

[illegible] بیرون [illegible] [illegible] خوف و [illegible] بیادی [illegible] [illegible]

[illegible] چهار قسم است [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] است

و در شکلی که آتش بود خاکی دهم [illegible] طرف شرق دارد باد و [illegible] مغرب [illegible]
[illegible] شمال [illegible] اگر [illegible] سمت [illegible]
[illegible] خانه [illegible] اگر وقت [illegible]
[illegible] اگر بادی باشد [illegible]
[illegible] اگر آبی باشد سمت شمال و اگر خاکی باشد بسمت جنوب اگر [illegible]
[illegible] اگر [illegible] دوم [illegible]
[illegible] اگر [illegible] حکیم باید [illegible]
[illegible] باشد [illegible]
[illegible] باشد چهارم [illegible]
[illegible] دهم [illegible] سعد
[illegible] و [illegible]
[illegible] اگر [illegible] دهم [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] باشد [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] چون [illegible] قدم [illegible]

شود قدم [illegible] [illegible]

[illegible] شاه و [illegible]

[illegible] چون [illegible]

[illegible] بعد [illegible] چون [illegible]

[illegible] اگر [illegible] بود [illegible] کسی بعد [illegible]

[illegible] بود قدم [illegible] و سه قدم [illegible]

[illegible] و بعضی [illegible] گفته اند که [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سوال کنند خبر [illegible] اگر

[illegible]

[illegible]

[illegible]

جاری [illegible] اول [illegible] باشد [illegible]

[illegible] اگر [illegible] جاری و ساعت جاری بود [illegible]

[illegible] از جای [illegible] باشد و اگر [illegible]

[illegible] جاری باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] سؤال کند برای [illegible] وقت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
و اگر کسی سؤال کند [illegible]

بعکس این حکم رفت و گر [illegible] در این مدت عمر [illegible] اقامت [illegible]

[illegible] [illegible] الامارة و [illegible] [illegible] کرد [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] باعتبار [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] او [illegible]

خلافت [illegible] [illegible] رضی الله عنه [illegible] سال [illegible]

بود چنانچه در حدیث نبوی [illegible] الخلافة [illegible] و آن [illegible]

که الخلافة بعدی ثلثون سنة [illegible] از آن جمله دو سال و سه ماه حضرت ابوبکر

صدیق رضی الله عنه [illegible] [illegible] و ده سال [illegible] حضرت عمر

فاروق رضی الله عنه [illegible] [illegible] و حضرت عثمان ذی

النورین رضی الله عنه دوازده سال [illegible] بود [illegible] [illegible] از سی

خلافت باقی مانده بود امام حسن [illegible] خلیفه شدند و چون [illegible]

که [illegible] امام حسن ترک خلافت کردند [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] دو سال [illegible] [illegible]

ده سال [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] امام [illegible] [illegible] [illegible] امام [illegible]

[illegible] امام [illegible] امام حسین [illegible] [illegible] امام [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] امام جعفر صادق [illegible] امام موسی [illegible]

[illegible] امام محمد تقی [illegible] امام حسن عسکری [illegible]

[illegible] سالگی [illegible]

[illegible] سالگی [illegible]

[illegible] امام [illegible] سالگی [illegible]

[illegible] امام حسین [illegible]

[illegible] سالگی [illegible]

[illegible] امام زین العابدین [illegible] سالگی [illegible]

[illegible] امام زین العابدین که در [illegible] سالگی [illegible]

[illegible] امام محمد باقر [illegible]

[illegible] امام جعفر صادق که در [illegible]

[illegible] حسین بن علی [illegible]

[illegible]

[illegible] امام موسی کاظم که در [illegible] سالگی [illegible]

[illegible] امام [illegible] سالگی [illegible]

[illegible] امام [illegible]

[illegible] امام [illegible]

[illegible] سالگی [illegible]

[illegible]

حروف حواس خمس و اعضای است چنانچه بعضی از حروف از

تجنیس ... بقول مشهور ... نقطه ... است با انگشت

سکون ... انگشت ... است و حرف ... است ... کلی که انگشت

... باشد ... که انگشت ... حرف با انشا ... است

با انگشت ... یعنی ... و ... است ... یعنی انگشتی

که نزدیک ... است چنانچه در نوع سیوم مذکور شد و قول مشهور این است

قلم و الطف ... سیاه حواس خمسه ... حرف

بیان شش حالت انسانی باید دانست که انسان را شش حالت است اول

... گویند یعنی ... و ... تا ...

... هر که در ... شخصی گویند و وقت بلوغ که ...

... است ... و از وقت ... تا چهل سال شباب گویند

و از چهل تا شصت سال کهل خوانند و ... که ... شیخ

باشد در این مرتبه ... زندگانی متفاوت ... بصر و سمع ... حواس ...

... سی سال ... آید ... پس ...

... گردی ... شصت ... آید ...

... جسم انسانی مطابق اصول حکما از سیزده چیز است

... یعنی پوست دوم عصب یعنی پی سیوم عظم یعنی استخوان چهارم

... موی ... و گوشت و مغز

... از اعضا ... که ... قوام

شش حالت انسانی

... نقطه ...

[illegible] اول [illegible] در [illegible] [illegible]

[illegible] می‌شود [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] می‌شود و [illegible] تعالی [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

است [illegible] [illegible]

ورزد و [illegible] مشتبه می‌شود بدانکه اهل عرفان بر دو قسم‌اند یکی آنکه مصدق

دین نبی باشند دوم آنکه مصدق دین نبی نباشند و آنکه مصدق دین نبی

باشند نیز بر دو قسم‌اند یکی آنکه معرفت الهی از تصفیه باطن بطریق کشف [illegible]

حاصل کرده‌اند ایشان را صوفیه گویند دوم آنکه معرفت الهی [illegible]

تحصیل کرده‌اند ایشان را متکلمین گویند و آنکه مصدق دین نبی نباشند

نیز بر دو قسم‌اند یکی آنکه معرفت الهی بطریق تصفیه [illegible] باطن [illegible]

و ایشان را حکمای اشراقیین گویند دوم آنکه معرفت الهی [illegible] تحصیل کرده

و ایشان را حکمای مشائین گویند [illegible]

معرفت [illegible] [illegible]

بدانکه معرفت الهی [illegible] [illegible]

ریاضت و کشف و هر طریقی که ممکن باشد تا آنکه به نظر و استدلال مشغول باید

بلکه ایشان مقصود حقیقی از عقل انبیا اند ... ایشان ... و اگر مقصود ...

حکما و متشرعین باشند و آنانکه به طریق ریاضت و کشف ... اگر اعمال و افعال

ایشان به طریق شرع است صوفیه گویند و اگر به شرع موافقت ندارند حکما

اشراقیین خوانند و حکما به علم اول و فتح ثانی محتاج حکیم است و هم مشتق است

از حکمت و حکمت در عرف اهل معرفت عبارت است از دانستن چیزها

چنانچه باشد و قیام نمودن به کارها چنانچه باید به قدر استطاعت تا نفس انسانی

به وسیله رسیدن به مرتبه کمال باشد و حکمت منقسم میشود به دو قسم یکی علم و آن تصور حقایق

موجودات و تصدیق به احکام و لواحق آن دوم عملی و آن ممارست حرکات

و مواظبت صناعات بود چنانچه از استعمال تحت ... و هر که این دو معنی کامل

بود حکیمی کامل و انسانی فاضل است و مرتبه او بلندترین مراتب نوع انسانی بود

چنانکه آیه کریمه یؤتی الحکمة ... فقد اوتی خیرا کثیرا ... شده است و هر حکمت

به تحقیق داده شد و ... موجودات بر دو قسم است یکی آنکه وجود آن

موقوف بر حرکات ارادی شخص بشری باشد دوم آنکه وجود آن موقوف نیست

این جماعه بود پس علم موجودات نیز بر دو قسم بود یکی علم به قسم اول که آن را حکمت نظری

خوانند و دیگر علم به قسم دوم که آن را حکمت عملی گویند و حکمت نظری منقسم است ... اول

... علم به احوال اشیایی باشد که محتاج ماده باشند ... در وجود

خارجی ... چنانچه ذات باری تعالی و عقول و یا به احوال اشیایی که ...

گرچه ... باشند چنانچه ... حکمت عملی عبارت است از سه جزء اول

... حکمت

تهذیب

تهذیب اخلاق و دوم تدبیر منازل سیوم سیاست مدن [illegible]

[illegible] پنج [illegible] [illegible]

و [illegible] حکمت [illegible]

[illegible] پنج جز تعلق [illegible] زبان [illegible]

سیوم [illegible] چهارم [illegible] پنج جز تعلق [illegible]

دوم [illegible] سیوم [illegible] پنجم [illegible] اهل هند [illegible]

سیوم پنج جز تعلق [illegible] کردن سیوم [illegible] چهارم

دانستن [illegible] پنجم [illegible]

گرفتن [illegible] چهارم پنج جز تعلق [illegible] دارد [illegible] دوم [illegible]

سیوم [illegible] چهارم [illegible] گویند [illegible] اول [illegible] پنجم [illegible]

پنج جز تعلق [illegible] دارد [illegible] یعنی [illegible] دوم [illegible]

و [illegible] که هندوی [illegible] گویند [illegible] است سیوم [illegible]

و چهارم [illegible] پنجم [illegible] دارد [illegible]

[illegible] است [illegible] خوردن دوم خواب سیوم [illegible]

شهوت [illegible] زبان

هندوی [illegible] اول [illegible] دوم [illegible]

چهارم [illegible] قوت [illegible]

بدن است هرگاه [illegible] چیزی [illegible]

یا [illegible]

که پنج حاسهٔ ما از بیان و در صورت حسیات را یعنی و فعل را شهوت دشمن است و هر واحد

بیک صفت خود گرفتار میکند و از پنج صفت هر یکی خود نشان باشند [illegible]

شده است که تا شیطان حق کرده را از پنج صفت خلاص کرده است هشتم لغت

محذوف و آن لفظی است که وضع کرده شده است برای [illegible] معنی مقصود که بایدکه

محذوف دو استه شده چنانچه لفظ [illegible] از بستن و نشستن مثال اول از حضرت

شیخ سعدی [illegible] بروی خود در اطلاع باز نتوان کرد چو باز شد بدرشتی فراز نتوان کرد

مثال دوم از خواجه حافظ [illegible] حضور مجلس انس است و دوستان جمع اند [illegible]

بخوانید و [illegible] بفتحتین بزرگ و [illegible] بفتح قاف [illegible] و سکون را [illegible]

[illegible] بفتح طای مهمله و نون [illegible] شده [illegible] خطبه بفتح خا و کسر [illegible] و تشدید

یای تحتانی [illegible] پنهان و [illegible] و لفظ [illegible] یعنی [illegible]

اللسان گفته در باب [illegible] که این [illegible] است

بفتح بای موحده و سکون یای تحتانیه [illegible] و دوخت [illegible] بفتح ذال [illegible]

بوی خوش و بوی ناخوش [illegible] و تشدید [illegible] افزونی و نقصان

[illegible] بفتح واو و کسر دال مهمله [illegible]

کسر دال مهمله [illegible] نهم لغت مشترک و آن

لفظی است که موضوع شده برای معنی یا معانی متعدده چنانچه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

حذف الف و [illegible]

لغت مشترک

کی ... اول فتح ... یعنی آن [illegible] ... [illegible]

چنانچه ... [illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... [illegible]

باشد ... [illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... است که ... باعتبار وقت ... [illegible]

دوم اضطجاع بفتح عین مهمله و ضم لام و آن خواب با عادت است که ... [illegible]

سوم ... بفتح عین ... و آن خواب ... است که ... [illegible]

در ... [illegible] ... بفتح قاف و آن خواب ... [illegible]

دیگری وحشت است چهارم ... بفتح کاف و آن ... [illegible]

که مورث دیوانگی است پنجم ... بفتح فا ... و آن خواب ... [illegible]

که مورث مرض است و باعتبار وضع چهار قسم است اول استلقا بفتح ... [illegible]

و آن خواب ... است دوم بر پهلوی راست خفتن و آن خواب اولیا است

چرا که دل ... اگر ... پهلوی ... واقع است ... [illegible]

سوم بر پهلوی چپ خفتن و آن خواب حکما است زیرا که طعام ... [illegible]

و آن پهلوی ... باشد ... [illegible] ... تحلیل طعام

زود شود و ... چهارم ... بر روی خفتن و آن خواب شیاطین است

و در حکمت مسطور است ... [illegible] ... بفتح ... [illegible]

میشود ... [illegible] ... باشد ... [illegible]

قسمت کرده ... [illegible] ... [illegible]

و چنانکه پارسی نام دارد بعد تجرد او را [illegible] داده چون میکند و بعد تجرد [illegible]

خون لحم میشود و خلاصه لحم بعد تجرد [illegible] میکند و خلاصه [illegible] بعد تجرد [illegible]

[illegible] میشود و خلاصه [illegible] بعد تجرد [illegible] دو خلاصه [illegible] بعد

تجرد [illegible] میکرد [illegible] باید دانست

که نفس در باب صورت چهار اند و هر چهار صفت [illegible] اند [illegible]

نفس روحی یعنی [illegible] آدم [illegible] است و در حدیث

نبوی علیه الصلوة و التحیة که ان الله خلق آدم علی صورته [illegible]

دو احتمال دارد [illegible] لفظ صورت [illegible] یعنی [illegible]

خدا تعالی آدم را [illegible] صفت خود [illegible] نفس [illegible] و آن عبارتست از [illegible]

و تحمل [illegible] عبارتست از [illegible] و سیوم نفس [illegible]

و آن عبارتست از [illegible] چهارم نفس [illegible] و آن عبارتست از [illegible]

[illegible] و شهوت [illegible] صفت هر چهار نفس از [illegible] عناصر است چنانچه [illegible]

هر چهار عنصر بدین تفصیل است که باد تعلق بروح دارد و آب تعلق [illegible]

تعلق [illegible] و خاک تعلق [illegible] دارد [illegible] نفس [illegible] تعلق [illegible]

[illegible] تعلق [illegible]

آیات [illegible] تفصیل [illegible]

[illegible] نفس و روح و [illegible]

[illegible] باید دانست که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

زیاده کنند و گویند [illegible]

و [illegible] و [illegible] و امثال آن گویند [illegible]

که معنی کوچک است بود و منسوب [illegible] غلط است چرا که [illegible]

است چنانچه [illegible] است یعنی [illegible] شده [illegible] است یعنی [illegible]

باید دانست که جمیع الفاظ عربیه را بفارسی جمع کردن مثل [illegible]

و [illegible] قانون است [illegible]

[illegible] و متابعت [illegible] حاصل شود [illegible]

که [illegible] غلط است [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] گویند [illegible] اسم فاعل [illegible]

چنانچه [illegible]

پس [illegible] باشند یا بعضی مختلف است [illegible] فاعل [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] و امثال آن همین قیاس [illegible]

عدد [illegible] نسبت [illegible] کرده شده است [illegible]

[illegible] است اعداد [illegible] و حساب عدد و نصف

[illegible] است [illegible]

[illegible] فاعل [illegible] وقت او است [illegible]

چهار [illegible] نصف [illegible] سه [illegible] چهار [illegible]

[illegible] نصف آن [illegible] همین قیاس است اعداد دیگر [illegible]

صورت [illegible]

و [illegible] مرکب [illegible] است [illegible]

[illegible] اعداد [illegible] مرکب

[illegible] اگر نصف و ثلث و ربع داشته باشند منطق گویند و گرنه اصم [illegible]

و [illegible] عددی [illegible]

[illegible] منطق [illegible]

[illegible] اعداد [illegible]

و [illegible]

[illegible] اصم [illegible]

[illegible] عدد [illegible]

[illegible]

[illegible] ... عدد ... [illegible]

ضرب ... که ... حاصل ضرب ... [illegible] ... ضرب ...

... عدد ... باقی اعداد ... [illegible]

... [illegible] ...

که اول ... اگر ... [illegible] ... عدد ... [illegible]

... [illegible] ... یک عدد ... اعداد ... [illegible]

... و ... در پنج ضرب کنند ... عدد و ... [illegible]

باشد ... حاصل ضرب ... [illegible] ... از این ... [illegible]

... عدد ... چون ... [illegible] ... از جمله اعداد مذکور ... [illegible]

... پنج عدد ... [illegible] ... اعداد ... [illegible]

عدد ... حاصل ضرب ... [illegible] ... باقی ... یک ... [illegible]

یک ... و یک ... [illegible] ... و ... [illegible] ... باشد ... [illegible]

این است که ... عدد ... اینها ... عدد و ... [illegible]

کنند ... از آن یک عدد ... اعداد ... [illegible] ... در پنج ضرب ...

... [illegible] ... حاصل ضرب ... [illegible]

... [illegible] ...

... [illegible] ...

تا ... [illegible] ... و ... [illegible]

... عدد ... [illegible] ... در پنج ضرب کنند ... از ... [illegible]

حاصل ضرب ... [illegible] ... [illegible]

شهادت و اگر کسی گوید دلت بیاید و اگر حمل گوید دو انگشت منعطف
کشیده با موجود و [illegible] انگشت خنصر که بجنصر [illegible] است [illegible]
و بگویید که انگشت حساب [illegible] انگشت و [illegible] در بساط شطرنج بطریقی
که از خانها که [illegible] باز [illegible] از هر خانه که اشارت کنند دانسته خانها
مذکوره بلا فکر [illegible] است از چهار خانه [illegible] هشت خانه [illegible] در دو خانه قسمت
بازی یکطرف و چهار [illegible] هشت خانه [illegible] و دو خانه قسمت بازی طرف
دیگر بر بساط کاغذی ثبت شود و در هشت خانه نقطها را اول بازی یکطرف این
هشت حرف را که بنقوش گذشت با موجود و قاف و دال و سین [illegible] و کاف
پارسی و ذال و عین [illegible] تا منقش باشد یک حرف در یک خانه [illegible]
حروف لفظ [illegible] بنویسد و نقطها این هشت حرف [illegible]
[illegible] الف و صاد و طا [illegible] [illegible]
[illegible] ثبت کند و نقطها [illegible] این هشت حرف [illegible]
[illegible] جیم و [illegible] پارسی و عین [illegible]
و [illegible] پارسی [illegible] نقطها [illegible] هشت حرف [illegible]
[illegible] جیم [illegible] و ذال [illegible] و فا و یا [illegible]
[illegible] هشت خانهای [illegible] نقطها [illegible] خانهای قسمت
بازی طرف دوم [illegible] ثبت خانهای نقطها [illegible] اول [illegible]
ترتیب مذکور بنویسد هر که [illegible] خانها هشت نقطه قسمت بازی [illegible] طرف
[illegible] شصت و چهار خانه [illegible] بر بساط کاغذی نوشته فارغ شود و شصت و چهار

[illegible] آغاز [illegible]

[illegible] و مثقال را [illegible]

[illegible] مثقال را بردارد [illegible]

[illegible] بیارد و مثقال را بردارد [illegible]

[illegible] بردارد [illegible]

[illegible] و مثقال را بردارد [illegible] حروف [illegible]

حروف [illegible] بیارد و مثقال را [illegible] حروف [illegible]

[illegible] تمام [illegible]

[illegible] بیارد و مثقال را بردارد و بعد از آن [illegible]

[illegible] بیارد و مثقال را بردارد و بعد از آن [illegible] بیارد و بعد از آن

[illegible] بیارد و مثقال را بردارد [illegible] حروف [illegible]

[illegible] حروف [illegible] بیارد [illegible]

[illegible] حروف [illegible] بیارد و مثقال را بردارد

[illegible] حروف ابجد [illegible] بیارد و مثقال را بردارد

[illegible] حروف ابجد تمام [illegible]

[illegible] بیارد و مثقال را بردارد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بیان تبدیل الف مقصوره [illegible] بیان [illegible]

چهارم [illegible] حرف آخر کلمهٔ اول با حرف اول کلمهٔ آخر [illegible] ادغام [illegible]

و بیان [illegible] بیان [illegible] الفاظ [illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible] الف [illegible] اول [illegible]

بالف مقصوره باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حرف آخر کلمهٔ اول [illegible] حرف اول کلمهٔ آخر [illegible]

[illegible] حرف آخر کلمهٔ اول و حرف اول کلمهٔ آخر [illegible]

[illegible] حرف اول کلمهٔ دوم [illegible] ادغام [illegible]

[illegible] ادغام [illegible]

[illegible] حرف [illegible]

باشد [illegible] حرف [illegible]

[illegible]

[illegible] حرف آخر کلمهٔ [illegible] اول کلمهٔ آخر است

[illegible] ادغام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و دیگر [illegible] در لغت [illegible]

[illegible] نویسند [illegible]

و در املای پارسی [illegible] نویسند [illegible]

و کتوبات و مانند آن [illegible]

[illegible] لفظ [illegible] در عبارت عربی [illegible]

پارسی [illegible] این کلمات را یک لفظ [illegible]

این حرف شرط [illegible] فعل شرط و لفظ [illegible]

و لفظ [illegible] در عبارت عربی [illegible]

بپارسی [illegible] در عربی [illegible] و باید نوشت [illegible] لفظ [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] است که [illegible] ذی الرجع [illegible]

مشار الیه است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و چون این [illegible] پیغمبر و حق تعالی از ذات [illegible]

[illegible] ذات [illegible] بود و حق تعالی [illegible] صفت [illegible]

[illegible] اگر [illegible] سه صد پیغمبر و حق تعالی از عالم خلایق [illegible]

[illegible] اگر در عالم [illegible] آن سه صد دعا کنند [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

الولایة قرین النبوة

[illegible]

بیان تشبیه بانوان و عقیمه
زنان [illegible] و معنی آن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بیان [illegible] و عقیمه [illegible] زنان عقیمه

[illegible] سلیمان [illegible]

[illegible] سلیمان علیه السلام [illegible]

[illegible] سلیمان [illegible]

[illegible]

زنان [illegible] زن عقیمه [illegible]

[illegible] زنان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اگر [illegible] علامت [illegible]

[illegible] علامت [illegible] شود [illegible]

[illegible] کند [illegible]

[illegible] علامت [illegible] کند [illegible] علامت [illegible]

[illegible] کند [illegible]

[illegible] علامت [illegible]

[illegible] کند [illegible] گردد [illegible]

[illegible] سر [illegible] علامت کرده [illegible]

[illegible] علامت [illegible] باشد [illegible]

[illegible] علامت [illegible] درد کند [illegible]

[illegible] کند [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] و اگر سینه درد کند [illegible]

[illegible]

[illegible] کند [illegible]

[illegible]

[illegible] کند [illegible]

[illegible] علامت [illegible] درد کند [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] میبافد و بافتن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سوختن [illegible]

[illegible] بافتن [illegible] می زد [illegible]

[illegible] بیختن بیخت می زد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] لفظ [illegible]

[illegible]

آمدنی بر وزن رفت و این مصدر [illegible] معنی را مصداق است چون گفتیم
[illegible] بر وزن رفت [illegible] است [illegible] خلاف قیاس
[illegible] باشد و [illegible] باشد و مضارع [illegible]
[illegible] شود و آن [illegible] رفت [illegible] رفتن تا است
[illegible] شناختن شناخت [illegible] رفتن
رفت [illegible] بر وزن رفت [illegible] خوب [illegible]
[illegible] و چون [illegible] رفت [illegible] رفت [illegible] و برد [illegible]
[illegible] شود [illegible] گاشت [illegible] و دیگر
[illegible] حرف [illegible] بود [illegible]
[illegible] کاشت [illegible]
[illegible] بستن و [illegible] شستن [illegible]
[illegible] شناختن [illegible]
[illegible] کلمه [illegible]
[illegible] کاشت [illegible]
[illegible] نشست [illegible]
[illegible] مضارع [illegible]
[illegible] رفت [illegible]
[illegible] کلمه [illegible]
[illegible] الف [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] لازم است

بیان تعریف خط

و اقسام آن [illegible] وجود [illegible] ذهنی و خطی و لفظی [illegible]

[illegible] حروف [illegible] ملفوظ [illegible] ملفوظ [illegible]

[illegible] حرکت و سکون و بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه

[illegible] خط تصویر لفظ [illegible] حروف [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بصورت نیست و باتفاق رسم الف مشکل است زیرا که حرف نداود و [illegible]

و خط یا [illegible] بر هیئت تقسیم است [illegible] عربی را تا حرف [illegible]

[illegible] که [illegible] آن [illegible] باشد [illegible]

تمت و دیگران در تحقیق [illegible] و [illegible] تعلیق و آن [illegible]

[illegible] از خط توقیع [illegible] و [illegible] گوید [illegible]

[illegible] بودن است و چهار قسم است اول آنکه [illegible] وجود محسوس

باشد [illegible] وجود [illegible] تعلیق [illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] و در کتابت [illegible] چهار [illegible] کتابت

[illegible] و [illegible] که [illegible] باشد که حرفی را در کتابت

[illegible] و در لفظ [illegible] چنانچه الف [illegible] و او [illegible]

[illegible] غیر ذلک چنانچه بالا مذکور شد پس وجود این سه حرف از قبیل

[illegible] حرفی را تبدیل کنند در لفظ و در کتابت باشد مثل [illegible]

[illegible] الف است پس وجود این هر دو حرف از قبیل [illegible] باشد و [illegible]

است نقطه [illegible] که [illegible]

و نقطه [illegible] خطاست و در صورت [illegible]

[illegible] چنانچه [illegible]

[illegible] خود [illegible] ملفوظی [illegible] است و [illegible]

کسره حاصل شود و از قسم ملفوظی غیر مکتوبی است چنانچه سابق گذشت و [illegible]

[illegible] کتابت [illegible] نقطه [illegible] همزه [illegible]

تقسیم حروف

[illegible] سه قسم است

[illegible]

بصورت الف نویسند مثل احد و امر و اصل [illegible] و الف مفتوحه
[illegible] در وسط [illegible] باشد [illegible]
حرکت ما قبل او [illegible] نویسند مثل یأکل و یؤمن و بئس [illegible] همزه را
بصورت الف نوشتند [illegible] ما قبل [illegible] مفتوح است
[illegible] مناسب الف است [illegible] الف [illegible]
را واو نوشتند زیرا که همزه ما قبل او مضموم [illegible] است و واو [illegible]
[illegible] همزه [illegible] یا نوشتند [illegible]
ما قبل او مکسور [illegible] مناسب [illegible] است زیرا که [illegible]
[illegible] همزه [illegible]
ما قبل او ساکن [illegible] بصورت حرفی که مناسب حرکت همزه باشد نویسند
[illegible] باشد برای تخفیف کثرت استعمال [illegible]
حذف کنند مثل مسایل که در اصل مسائل بود حرکت همزه را نقل [illegible]
و همزه را حذف کردند و فرق میان همزه و الف است که الف [illegible]
[illegible] ساکن باشد [illegible] یعنی [illegible]
[illegible]
گذشت [illegible] الف [illegible]
[illegible] زیرا [illegible] همزه که ساکن
و ما قبل او مفتوح یا مضموم [illegible] بالف [illegible]
مناسبت [illegible] الف را [illegible]

فرق میان همزه و [illegible]

تا ترتیب شود [illegible] او و لفظا تعقید [illegible] یکسو [illegible] کلام [illegible]

[illegible] بجهت [illegible] و [illegible] بالای [illegible] نوشته شده

و [illegible] و [illegible] [illegible] کرده [illegible]

[illegible] لفظ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] لفظا [illegible] [illegible] [illegible]

کلام [illegible] لفظا و [illegible] که [illegible] بنویسند [illegible] کرده [illegible]

[illegible] الفاظ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] مطلع بود و دیگر [illegible] [illegible] است که [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] است [illegible]

[illegible] قلم [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] سبب [illegible]

باید و مصداق این سخن [illegible] کلام [illegible] است که من کتب بالقلم المعقود

فقد عدل عن حصول المقصود یعنی کسی که بنویسد بقلم گره دار سبب تحقیق کرده [illegible]

و مطلبی که نوشته شود و از قلم را بر قلم قط زدن نیز باعث [illegible] و درست

در کاغذ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] باید [illegible] [illegible] [illegible]

و انشای [illegible] باید [illegible] [illegible] اول [illegible]

[illegible] یعنی [illegible] دوم [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] مقام [illegible] بیان [illegible] [illegible] [illegible] بیان [illegible]

[illegible] مقام [illegible] بیان [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مقام [illegible] [illegible] [illegible]

و بیان آن [illegible] است از [illegible] [illegible]

کرامات [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مشغول است [illegible] [illegible]

وقت خلوت [illegible] [illegible]

[illegible] وقت خلوت [illegible]

[illegible] [illegible]

... هر که در وقت ... خلوت ... فرزند ... هر که در وقت ...

... خلوت ... و هر که در وقت ... باشد ...

... [illegible] ... و هر که ... [illegible] ...

کند فرزند ... آید ... و هر که ... خلوت کند فرزند ...

بخیل آید و هر که در شب سه شنبه ... خلوت کند فرزند ... آید و هر که

در شب ... خلوت کند فرزند ... [illegible] ...

... و هر که در شب ... خلوت کند فرزند ... آید و هر که در شب

... خلوت کند فرزند ... شود و هر که در روز دوشنبه خلوت

کند فرزند ... شود و هر که در روز سه شنبه خلوت کند فرزند ... آید

آید و هر که در شب پنجشنبه خلوت کند فرزند عالم ... آید و هر که در روز

جمعه خلوت کند فرزند ... آید و ... خلق ... شود و هر که ...

... خلوت کند فرزند ... زبان و فراخ دهان و ... آید و هر

... روز ... خلوت کند فرزند ... آید فقیر شود و هر ...

... [illegible] ... حضرت ... [illegible] ...

... علیه السلام ... [illegible] ...

... [illegible] ...

... علیه السلام ... [illegible] ...

... علیه السلام ... [illegible] ...

... آدم علیه السلام

... آدم علیه السلام

[illegible] خاتم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible] بسیار [illegible]

[illegible]

[illegible] بود [illegible]

[illegible] چون [illegible] کرده [illegible]

[illegible] و چون بدن مبارک [illegible]

می‌نشست و مجلس را [illegible] و اولیا [illegible] حق تعالی این صفت بخشیده بود [illegible]

[illegible] عالم مخصوص برای ذات پاک آنحضرت بود [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اول [illegible] دوم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چهار [illegible] حروف [illegible] این [illegible]

[illegible] تفصیل [illegible]

[illegible] بیان [illegible]

بیان [illegible] چهارم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

زنی که هر یک شوهر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] زنی که [illegible]

[illegible] زنی که کار خانه نکند و سست [illegible]

[illegible] بیان حدیثی که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چون [illegible] دو شخص [illegible] آن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اقبال [illegible]

[illegible]

[illegible] آثار عنایات [illegible] منظور [illegible] حضرت [illegible]

[illegible] لشکر گذاری [illegible] آفتاب [illegible]

[illegible] خورشید [illegible] برآمده و از خلافت [illegible]

[illegible] لشکر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] دولت [illegible]

[illegible] خورشید [illegible]

[illegible] دولت و اقبال [illegible] لشکر [illegible]

[illegible] خورشید [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] سعادت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

بود به صحبت و [illegible] دل [illegible] حضرت [illegible]

[illegible] خانه [illegible] کرد [illegible]

[illegible] حضرت [illegible] کرده

[illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] حضرت [illegible]

[illegible] قلم [illegible]

[illegible]

[illegible] قلم [illegible]

[illegible] یافته [illegible] رفته [illegible] یافته [illegible]

[illegible] بود [illegible] بود [illegible] بود

[illegible] بود [illegible]

[illegible] بود

[illegible] حالت [illegible] است [illegible]

[illegible] است [illegible] لشکر [illegible]

[illegible] حال [illegible] بود [illegible]

[illegible] حالت [illegible] است [illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شود [illegible]

[illegible]

[illegible] رفع شده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

رفع شد

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و صورت [illegible]

و خصوصیات کواکب [illegible] چون [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

و قوس [illegible] ثابت و [illegible] کان و این هر سه برج [illegible] صورت [illegible]

[illegible] صورت [illegible] حمل است آتشی و [illegible] کان [illegible]

[illegible] سرطان و [illegible]

[illegible] بیان [illegible] برج [illegible]

[illegible] حمل [illegible]

[illegible] مشتری [illegible] برج [illegible]

[illegible] آتشی [illegible] برج [illegible]

[illegible] سرطان عقرب و حوت

[illegible] بیان [illegible] ستاره سعد و نحس

[illegible] حمل [illegible] شمسی [illegible]

[illegible] مشتری [illegible] سعد [illegible]

[illegible] گرم و خشک [illegible] شمس [illegible]

[illegible] زهره [illegible]

[illegible] ستاره [illegible]

[illegible] سعد [illegible]

[illegible] ستاره [illegible]

سعد و نحس [illegible] باید دانست که [illegible]

[illegible] دوشنبه که [illegible]

[illegible] سه شنبه که [illegible] مریخ است [illegible] چهارشنبه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] وقت [illegible]

[illegible]

چهار [illegible] وقت [illegible] و وقت [illegible]

نماز [illegible] وقت و [illegible] بیان

قانون معرفت کواکب [illegible] و معرفت [illegible]

و بیان کواکب ثابت و [illegible] زیج و [illegible]

علامات [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و [illegible]

و بیان [illegible] کواکب [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] سیارات

و [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] طالع

[illegible] و بیان [illegible] سعد و نحس [illegible]

[illegible] و [illegible] دارد [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] طالع [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] [illegible] بدان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] حروف [illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] ایام [illegible]

[illegible] و بیان [illegible] صفت [illegible]

[illegible] مشتری [illegible] میزان [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] میزان [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

باید دانست [illegible] فلک [illegible] اقلیم [illegible] بدو منسوب است

و دوم عطارد [illegible] فلک [illegible] آسمان دوم [illegible] اقلیم [illegible] بدو منسوب است [illegible]

فلک [illegible] آسمان سیوم اقلیم [illegible] بدو منسوب است [illegible] خورشید [illegible] فلک

اقلیم [illegible] بدو منسوب است [illegible] مریخ [illegible] فلک [illegible] آسمان [illegible] اقلیم [illegible]

[illegible] زحل [illegible] فلک [illegible] آسمان [illegible] اقلیم [illegible] بدو منسوب است

[illegible] مشتری [illegible] فلک [illegible] آسمان ششم اقلیم بدو منسوب [illegible]

[illegible]

[illegible] شمس [illegible] که [illegible]
[illegible] است [illegible]
[illegible] است [illegible] مشتری [illegible]
[illegible] است [illegible]
[illegible] است [illegible]
[illegible] است [illegible]
[illegible] است [illegible] ستاره [illegible]
[illegible] شمس قسمت [illegible]
[illegible] صورت [illegible]
برج [illegible]
مشتری [illegible] است [illegible]
[illegible] است [illegible] برج [illegible]
[illegible] ستاره [illegible] صورت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] صورت [illegible]
[illegible] ستاره [illegible]
که [illegible]
[illegible] برج [illegible]

[illegible] زحل [illegible] مشتری [illegible]

[illegible]

[illegible] مریخ [illegible]

[illegible] مشتری [illegible]

[illegible]

[illegible] زحل [illegible]

[illegible] مریخ [illegible] مشتری [illegible]

[illegible] آفتاب [illegible] برج [illegible] سرطان

[illegible] زحل [illegible] مشتری [illegible]

[illegible] آفتاب [illegible] مریخ [illegible]

[illegible]

[illegible] مشتری [illegible]

[illegible] مریخ [illegible] آفتاب [illegible] مشتری [illegible]

[illegible]

[illegible] مریخ [illegible]

[illegible] مریخ [illegible]

[illegible]

[illegible] مشتری [illegible]

[illegible] حمل [illegible] شرف [illegible]

[illegible]

[illegible] شرف [illegible]

[illegible]

[illegible] شرف [illegible]

[illegible] برج [illegible]

[illegible]

[illegible] چون [illegible]

[illegible] چون [illegible] باشد [illegible]

[illegible] و این هبوط [illegible] برج حمل [illegible] برج [illegible]

مثل [illegible] مریخ چون بود در سرطان [illegible]

[illegible] هبوط [illegible] عقرب [illegible] برج [illegible]

[illegible] برج [illegible] اسم هبوط [illegible]

[illegible] چون [illegible]

[illegible] برج [illegible]

[illegible] برج [illegible]

[illegible] حمل

در سرطان و میزان [illegible] شرف [illegible]

[illegible] چنانچه

با کنند به هر گاه و هر برجی که طالع آفتاب [illegible] شرق [illegible] طالع [illegible]

[illegible] عکس [illegible] بود طالع [illegible] جا [illegible] ابیات [illegible]

طالع [illegible] که [illegible] باشد [illegible] شرف [illegible]

[illegible] عکس [illegible] اوتاد [illegible]

[illegible] چون [illegible] برج [illegible]

[illegible] باشد [illegible] حال [illegible]

[illegible] برج [illegible] باشد [illegible] برج [illegible]

[illegible] برج [illegible] که [illegible]

[illegible] اگر اجتماع [illegible]

[illegible] برای [illegible]

[illegible] برای طلب [illegible] است [illegible]

[illegible] زحل [illegible] برج [illegible]

[illegible] زحل [illegible]

[illegible]

[illegible] شرف [illegible]

[illegible] برج [illegible]

[illegible] برج [illegible]

[illegible] برای طلب حاجت [illegible]

[illegible] باشد [illegible] و [illegible]

با قمر [illegible] برج [illegible]

[illegible] با قمر [illegible]

[illegible]

[illegible] با عطارد [illegible]

[illegible]

عطارد [illegible]

برج و در [illegible] قمر [illegible]

برج حمل [illegible] در یک برج [illegible]

[illegible] آفتاب [illegible] برج [illegible]

برج [illegible] استقبال آنرا گویند که میان آفتاب و ماه

نیم فلک بود یعنی میان ایشان شش برج باشد مثلا آفتاب در برج

حمل باشد و ماه در اول برج میزان [illegible] آنرا گویند که میان دو کوکب [illegible]

آفتاب [illegible] فلک بود یعنی شش برج [illegible] حمل [illegible]

سعد اکبر [illegible] قمر [illegible]

[illegible] باشد سعد [illegible] و اگر با

کوکب نحس [illegible] باشد [illegible] دیگر [illegible] نظرات [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

چنان است که مشتری [illegible] سعد [illegible] در یک برج باشند [illegible] قران [illegible]

و آنچنان است که زحل و مریخ که هر دو نحس اکبر اند در یک برج باشند [illegible]
برج و آن چنان است که هر دو سعد با یک ستاره دیگر سعد باشند و نحس در یک
برج [illegible] که یک ستاره دو در یک برج [illegible]
[illegible] یک دو برج دیگر [illegible] برج [illegible] باشند [illegible]
[illegible] و آن چنان است که [illegible] در یک برج باشند ستاره دو [illegible]
برج دیگر [illegible] برج [illegible] اول [illegible] باشند [illegible] است و آنچنان
است که [illegible] در یک برج [illegible] دیگر برج و دیگر آن برج
[illegible] برج اول [illegible] باشند [illegible] و آن چنان است که [illegible] ستاره
و نحس [illegible] باشند ستاره و دیگر در برج دیگر [illegible] برج اول [illegible] باشد
دیگر [illegible] است [illegible] در برج [illegible] زحل [illegible] است
و [illegible] زحل [illegible] برج [illegible] باشد مدت [illegible] برج [illegible]
[illegible] است [illegible] زحل [illegible] باشد [illegible] گهری [illegible] پل
و [illegible] باشد [illegible] گهری [illegible] باشد پنج گهری [illegible]
[illegible] باشد پنج گهری [illegible] پنج گهری و
[illegible] پل [illegible] باشد پنج گهری [illegible] پل [illegible]
پنج گهری و [illegible] پل [illegible] باشد پنج گهری [illegible] پل [illegible]
[illegible] باشد پنج گهری و [illegible] چهار پل [illegible] باشد پنج گهری و دو پل
[illegible] باشد چهار گهری [illegible] پل [illegible] باشد [illegible] گهری [illegible] پنج پل
مدت [illegible] در هر برج [illegible]

[illegible] باشد [illegible] و [illegible]

[illegible] دست [illegible] گفته است [illegible]

و چهار [illegible]

[illegible]

[illegible]

ثور و دلو و حوت [illegible]

و اول وقت که آفتاب در برج [illegible]

[illegible] آن [illegible] میزان [illegible]

و [illegible] باشد [illegible] دلیل است بر حصول مطلب

[illegible] که آفتاب در برج [illegible] باشد [illegible]

و حوت و جوزا و سنبله باشد دلالت [illegible]

و [illegible] حصول مطلب [illegible] وقت سؤال که آفتاب در برج [illegible]

باشد و آفتاب در هر برجی که باشد [illegible]

[illegible] وقت طلوع

آفتاب [illegible] برج [illegible]

اگر آفتاب در هر برجی [illegible]

که در دوازده برج [illegible] دوازده [illegible]

[illegible]

باشد [illegible] آفتاب در هر برجی که باشد [illegible]

[illegible] قاعده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

در [illegible] بد کردن [illegible] با [illegible] کند [illegible] زن [illegible] روزی

[illegible] باشد و اگر [illegible] [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] است و [illegible]

و [illegible] کند [illegible] و اگر [illegible] یافت

[illegible] نیکو [illegible] باشد

و اگر [illegible] دولت و [illegible]

[illegible] و [illegible] دست و [illegible]

منفعت و [illegible] و اعیان و دوست [illegible] در حرف [illegible]

از [illegible] شود و اگر [illegible] دولت [illegible]

و دولت و منفعت [illegible] از امور بزرگ [illegible] کند [illegible]

[illegible] اگر [illegible] صاحب [illegible] باشد

رفته [illegible] پادشاه شود و اگر [illegible] بارع [illegible]

[illegible] باشد و [illegible]

[illegible] باشد و اگر

[illegible] امور [illegible]

مهربان بود و [illegible] باشد [illegible] بسیار [illegible]

و اگر [illegible] بیند [illegible] است [illegible]

و اگر [illegible] زبان [illegible] بود و اگر [illegible]

[illegible] صورت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٩٦

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شود [illegible] اگر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شود اگر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اگر [illegible]

[illegible]

و اگر [illegible] بسیار شود [illegible] و باشند و اگر [illegible]

[illegible] از [illegible] دست [illegible]

[illegible] حال باشد [illegible]

[illegible] دشمنان غالب آید [illegible]

[illegible] از [illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible]

[illegible] اگر [illegible]

[illegible] سه و ادرار [illegible] حال [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] برج [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] میرزای بزرگ [illegible]
[illegible] برج [illegible] هرکجا [illegible]
و [illegible] برج [illegible]
[illegible] برای [illegible] صاحب [illegible]
[illegible] برج [illegible]
[illegible] برای [illegible]
[illegible] برج [illegible]
[illegible]
وصل [illegible] کرد ولیکن برای [illegible]
[illegible] در برج [illegible]

[illegible] بجای خود [illegible]

و اوزان قوی کرده [illegible] برای [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مطلوب [illegible]

[illegible]

[illegible] مطلوب [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] گلاب [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

و دو [illegible] در ساعت [illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فاتحة الکتاب [illegible] اول

[illegible]

[illegible]

دوم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] خوانده فاتحة الکتاب [illegible]

[illegible] فاتحة [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

پنج حرفست که الحمد پنج حرف است تا [illegible]

[illegible] پنج نماز از وی قبول کند [illegible]

[illegible] هفت حرفست [illegible]

[illegible] روی [illegible]

[illegible] هرکه این [illegible]

[illegible]

[illegible]

هرکه [illegible] چهار حرف [illegible]

[illegible] الرحیم شش حرفست [illegible]

هرکه [illegible] حرف بر زبان براند [illegible]

مالک یوم الدین [illegible] دوازده حرفست [illegible]

[illegible] دو حرف بر زبان [illegible]

[illegible] قبول کند [illegible] حرفست [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] محمد مصطفی [illegible]

[illegible] و دران [illegible]
[illegible] حرف بزبان ملحدان تعالی [illegible]
[illegible]
[illegible] حروف [illegible]
[illegible]
[illegible] تعالی [illegible]
[illegible] تعالی
[illegible] حروف [illegible]
[illegible]
[illegible] حرف [illegible]
[illegible] دو حرف [illegible] تعالی [illegible]
[illegible] حروف [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] حرف [illegible] تعالی [illegible]
حروف [illegible] الف [illegible]
[illegible] حروف الف [illegible]

[illegible] موافق [illegible]

و موافق [illegible]

و [illegible] موافق [illegible] موافق [illegible]

[illegible] و موافق [illegible]

[illegible] موافق [illegible]

[illegible] موافق [illegible]

[illegible] موافق [illegible]

[illegible] موافق [illegible]

موافق [illegible]

[illegible] و موافق [illegible]

[illegible] موافق [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

در باب [illegible] اگر [illegible] بود [illegible] قول [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] طالع [illegible]
[illegible] بود نحس اندر طالع ثور [illegible]
این [illegible] بود نحس اندر طالع جوزا [illegible]
این [illegible] بود نحس اندر طالع سرطان [illegible]
این [illegible] بود نحس اندر طالع اسد [illegible]
[illegible] بود نحس اندر طالع سنبله [illegible] میزان [illegible]
[illegible] بود نحس اندر طالع [illegible]
این [illegible] بود نحس اندر طالع قوس [illegible]
[illegible] بود نحس اندر طالع جدی [illegible]
[illegible] بود نحس اندر طالع دلو [illegible]
[illegible] بود نحس اندر طالع حوت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] و اگر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و اگر [illegible]

[illegible]

و اگر [illegible] و اگر [illegible] شود [illegible]

[illegible] و اگر [illegible]

[illegible] و اگر [illegible] و اگر [illegible] شود و اگر [illegible]

[illegible] و اگر [illegible] و اگر [illegible]

[illegible] و اگر [illegible] و اگر [illegible]

و اگر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و اگر [illegible]

[illegible] و اگر [illegible]

[illegible] و اگر [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

۶	۱	۸
۷	۵	۳
۲	۹	۴

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] الغفور الشكور العلي الكبير الحفيظ المقيت [illegible]

الجليل الكريم الرقيب المجيب الواسع الحكيم الودود المجيد الباعث

الشهيد الحق الوكيل القوي المتين الولي الحميد المحصي [illegible]

[illegible] المحيي المميت الحي القيوم الواجد الماجد الواحد الاحد الصمد القادر

المقتدر المقدم المؤخر الاول الآخر الظاهر الباطن الوالي المتعالي

البر التواب المنتقم العفو الرؤوف مالك الملك ذو الجلال

والاكرام المقسط الجامع الغني المغني المانع الضار النافع النور الهادي البديع

الباقي الوارث الرشيد الصبور [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اسمعیل [illegible]

[illegible] اسمعیل [illegible]

[illegible] اسمعیل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و امید [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

رساله [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] حاجی [illegible]
[illegible]

بیعت و یکبار از حضرت خواجه [illegible] بیعت [illegible]

[illegible] بیعت [illegible] کرده و

[illegible] بیعت [illegible] کرده [illegible]

[illegible] الطریق [illegible] اول [illegible]

[illegible] بیعت [illegible] خواند [illegible]

[illegible] بیعت [illegible] شیخ

[illegible] تمام [illegible] بیعت [illegible]

[illegible] کل بیعت [illegible]

[illegible] بیعت [illegible] خواند [illegible]

[illegible] بیعت [illegible] خضوع [illegible]

[illegible] بیعت تمام [illegible]

[illegible] وصال [illegible]

[illegible] الی الاوقات [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] خواند [illegible]

[illegible] مرشد کامل شود [illegible]

[illegible] فرماید

[illegible]

[illegible] ساعت مشتری [illegible] زهره [illegible]

[illegible] ساعت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ساعت [illegible]

[illegible] ساعت [illegible]

[illegible] ساعت [illegible]

[illegible] شب [illegible]

[illegible] شب [illegible]

[illegible] شب [illegible] ساعت [illegible]

[illegible] ساعت روز پنجشنبه اول ساعت زحل دوم ساعت

مشتری [illegible] ساعت مریخ [illegible] ساعت شمس [illegible] ساعت [illegible]

[illegible] ساعت [illegible] ساعت قمر [illegible]

[illegible] ساعت زحل [illegible] ساعت مشتری [illegible] مریخ [illegible] ساعت

شمس [illegible] ساعت [illegible]

[illegible] ساعت زهره [illegible] ساعت عطارد [illegible]

[illegible] ساعت قمر [illegible] ساعت مشتری [illegible] ساعت [illegible]

[illegible] ساعت [illegible] ساعت زهره [illegible] ساعت عطارد [illegible]

[illegible] ساعت قمر [illegible] اول ساعت [illegible]

سوم ساعت [illegible] مشتری چهارم ساعت مریخ [illegible] ساعت شمس ششم ساعت [illegible]

هفتم ساعت عطارد [illegible] هشتم ساعت قمر نهم ساعت زحل دهم ساعت مشتری

یازدهم ساعت مریخ [illegible] شمس [illegible] اول ساعت [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ساعت [illegible]
[illegible] ساعت [illegible]
[illegible] ساعت [illegible]
دوشنبه [illegible] ساعت [illegible] روز [illegible] شب [illegible]
[illegible] ساعت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ساعت [illegible]
[illegible] روز [illegible] شب [illegible]
[illegible] ساعت [illegible]
[illegible] ساعت [illegible]

[illegible]

یافت بدین طریق مقرر نموده اند که چون آفتاب [illegible] سایه خود را ببیند
اگر سایه [illegible] قدم بود اول ساعت باشد اگر [illegible] قدم باشد دوم ساعت
اگر [illegible] قدم باشد سیوم ساعت اگر [illegible] قدم باشد [illegible] ساعت
[illegible] قدم باشد پنجم ساعت اگر [illegible] قدم [illegible] ششم ساعت [illegible]
[illegible]
[illegible] ساعت [illegible] ساعت [illegible]
[illegible] ساعت [illegible]
[illegible]
[illegible] انگشت [illegible]
[illegible] انگشت [illegible] ساعت [illegible]
[illegible] ساعت [illegible] انگشت باشد ساعت [illegible] بود
[illegible] ساعت [illegible] آفتاب [illegible]
[illegible] انگشت [illegible] ساعت [illegible]
[illegible] انگشت [illegible] ساعت [illegible]
[illegible] انگشت [illegible] ساعت [illegible] انگشت [illegible] ساعت [illegible]
باشد [illegible] انگشت [illegible] ساعت [illegible]
اگر [illegible] ساعت [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

و اگر [illegible]

[illegible] وقت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ساعت [illegible]

ساعت [illegible]

[illegible] ساعت [illegible]

[illegible] طلب حاجت [illegible]

[illegible] برای سفر و دیدن ملوک و بنا کردن [illegible]

[illegible] کردن [illegible]

[illegible] ساعات [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] بسم الله الرحمن الرحیم [illegible]
[illegible] العالمین [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
و بعضی [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] در برج [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] برج [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] برج [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] در برج [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

حرف مرکب از [illegible] بسیط [illegible] کاف [illegible]
[illegible] حرف [illegible] بسیط [illegible]
[illegible] حرف [illegible]
[illegible] مرکب [illegible] بسیط [illegible]
[illegible] حرف مرکب از [illegible] بسیط [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] مرکب [illegible] حروف [illegible]
[illegible] حرف [illegible]
[illegible] کاف [illegible] مرکب [illegible]
[illegible] مرکب [illegible] حرف [illegible]
[illegible] نقطه [illegible] حرف [illegible] نقطه [illegible]
[illegible]
[illegible] نقطه [illegible]
[illegible] حرف [illegible]
[illegible] حرف [illegible] مرکب [illegible]
[illegible] نقطه [illegible]
[illegible]
[illegible] مرکب [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
که حق [illegible] تعالی [illegible]
و السلام [illegible] این [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
نوشته که حضرت [illegible] الله [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

و دران سال هلاکت بر خلق بسیار بود و اگر در ماه شوال شود دران سال فراخی نعمت

و نعمت بسیار بود و اگر در ماه ذی القعده شود دران سال نرخها ارزان [illegible]

بود و [illegible] شود و اگر در ماه ذی الحجه شود دران سال فراخی باشد [illegible]

قایم شود [illegible] اگر در ماه محرم گرفته شود بزرگان [illegible]

[illegible] دران سال فراخی نعمت بود [illegible] لیکن [illegible]

[illegible] و اگر در ماه صفر گرفته شود [illegible] نعمت بود و لیکن [illegible] دران سال

[illegible] بسیار شود و [illegible] اگر در ماه ربیع الاول گرفته شود دران

سال [illegible] بسیار شود [illegible] گردد و بعضی [illegible]

[illegible] اگر در ماه ربیع الآخر گرفته شود دران سال [illegible] خوف بود

[illegible] بسیار شود و اگر در ماه جمادی الاول گرفته شود دران سال [illegible]

[illegible] بسیار بود [illegible] دران سال [illegible]

[illegible] اگر در ماه جمادی الآخر گرفته شود [illegible] و اگر در ماه رجب

گرفته شود دران سال خیر و صلاح بود [illegible]

[illegible] بسیار [illegible] چنانچه [illegible]

شود و اگر در ماه شعبان گرفته شود دران سال باران بسیار [illegible] شود و اگر در

ماه رمضان گرفته شود دران سال [illegible] بسیار شود [illegible] نعمت

[illegible] بر خلق [illegible] شود و دران سال [illegible] و اگر در ماه شوال

گرفته شود دران سال [illegible] بسیار [illegible]

[illegible] اگر در ماه ذی القعده گرفته شود دران سال [illegible] و اگر در ماه ذی الحجه

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] حروف [illegible]

[illegible] حروف [illegible]

[illegible] والا حساب [illegible]

تفصیل این حال که الف [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ع [illegible] حساب [illegible] حروف [illegible]

بیانست [illegible] حروف [illegible]

[illegible] بیانست [illegible] حروف [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] باشد و در جوزا [illegible] باشد [illegible]

برج [illegible] مستقیم [illegible]

[illegible] باشد و در [illegible] برج [illegible]

در برج شمالی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

که [illegible] تعلق [illegible]

تعلق باشد [illegible] برج اول [illegible] تعلق باشد [illegible]

[illegible] تعلق باشد [illegible]

[illegible] تعلق باشد [illegible]

[illegible] تعلق باشد [illegible]

[illegible] تعلق باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] قوت [illegible]

[illegible]

[illegible] بادی [illegible]

[illegible] بادی [illegible]

[illegible]

[illegible] زیرا که [illegible]

[illegible] بادی [illegible] قوت [illegible]

[illegible] قوت [illegible]

[illegible] قوت [illegible]

[illegible] قوت [illegible] بادی [illegible]

[illegible] قوت [illegible] بادی [illegible]

زیرا که [illegible] قوت [illegible]

[illegible] زیرا که [illegible] قوت [illegible]

[illegible] قوت [illegible]

[illegible] بادی [illegible] زیرا که [illegible] قوت [illegible] بادی [illegible]

[illegible] بادی [illegible] زیرا که [illegible] قوت [illegible]

[illegible] بادی [illegible] زیرا که [illegible] قوت [illegible]

[illegible] علم [illegible] قسم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] رجال الهی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

و این جا نه [illegible] است [illegible]

[illegible] پادشاه و طالع ملوک است و در منزل [illegible] یعنی [illegible]

[illegible] است [illegible]

طالع [illegible] و [illegible] منزل [illegible] نسبت [illegible]

[illegible] است [illegible] نسبت [illegible]

[illegible] است [illegible] منزل [illegible]

[illegible] نسبت [illegible]

حضرت [illegible] مصطفی علیه الصلوة والسلام [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] منزل [illegible] الاکلیل یعنی [illegible] نسبت [illegible]

[illegible] نسبت [illegible] است [illegible]

[illegible] منزل [illegible] نسبت [illegible]

[illegible] نسبت [illegible]

[illegible] است [illegible] منزل [illegible]

[illegible] نسبت [illegible] یعنی [illegible]

[illegible]

[illegible] نسبت [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] منزل [illegible] یعنی [illegible] است

[illegible] گفت [illegible] گفت که [illegible]

[illegible] گفت [illegible] گفت [illegible]

[illegible]

گفت [illegible] گفت [illegible]

[illegible] گفت که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] دست [illegible]

[illegible] گفت [illegible]

[illegible]

[illegible] گفت [illegible]

[illegible] گفت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] باشد [illegible] بود [illegible]

[illegible] بود و بود [illegible] بود [illegible]

[illegible] داشته باشد [illegible] بود [illegible]

و مناسب بود علامت [illegible] است و اگر [illegible]

[illegible]

[illegible] و اگر [illegible] بود [illegible]

[illegible] بود [illegible] علامت [illegible]

[illegible] دندان علامت [illegible]

[illegible] دندان [illegible] علم [illegible]

[illegible] بود [illegible] است و اگر [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] دندان علامت [illegible]

[illegible] است [illegible] علامت [illegible] است

اگر [illegible] علامت [illegible] است

و اگر [illegible] علامت [illegible] است و اگر [illegible]

[illegible] است [illegible] و اگر [illegible]

[illegible] است [illegible] و اگر [illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] بود اگر [illegible] در گذشت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] وقوع [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] علامت [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] علامت [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] علامت [illegible]

دوم علامت شقاوت [illegible] باشد [illegible]

[illegible] علامت [illegible]

دلیل [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] علامت [illegible]

[illegible] دلیل [illegible] علامت

[illegible] [illegible]

علامت [illegible]

دیگر گوشتی [illegible] و [illegible] بالای [illegible]

دیگر [illegible] مناسب علامت [illegible] است و دولتمندی بود [illegible]

[illegible] است و بالای [illegible]

دیگر [illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible] است

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible] است [illegible]

بشخصی [illegible] است از [illegible]
[illegible] از روی [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] زنان و بعضی [illegible] شوهر [illegible]
[illegible]
[illegible] اگر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] شوهر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] زن [illegible] شوهر [illegible]
باشد [illegible] بیکاره [illegible] نبود

و هر گاه [illegible] آفتاب در برج [illegible]

[illegible] سی و [illegible] گهری [illegible]

[illegible] سی و یک گهری [illegible] آفتاب در برج [illegible]

[illegible] سی گهری [illegible]

[illegible] آفتاب در برج [illegible]

[illegible] سی و یک گهری [illegible] گهری میشود [illegible]

[illegible] سی و دو گهری [illegible] گهری میشود

[illegible] آفتاب در برج عقرب [illegible]

[illegible] سی و سه گهری [illegible] گهری [illegible]

[illegible] آفتاب [illegible]

[illegible] گهری [illegible]

[illegible]

[illegible] گهری [illegible]

[illegible] گهری [illegible]

[illegible] آفتاب در برج [illegible]

[illegible]

[illegible] گهری [illegible]

[illegible] سی و [illegible] گهری [illegible]

[illegible] سی گهری

[illegible] یکی باشد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ساعت [illegible]

[illegible] بیست [illegible]

در بیان شهور [illegible] از ایام هفته [illegible] اول سال

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مقدم [illegible] طول [illegible]

جهت [illegible] سوی شمال بطول [illegible] در جهت شمال [illegible]

[illegible] دو بیت [illegible] تصحیح [illegible]

[illegible]

[illegible] تصحیح [illegible]

[illegible]

تصحیح [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] تاریخ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] برای حق [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] باشد [illegible] باشد [illegible]

[illegible]

[illegible] مثقال [illegible] باشد [illegible]

[illegible] مثقال [illegible] باشد [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible] مثقال باشد [illegible]

[illegible] مثقال باشد [illegible]

[illegible] باشد [illegible] شش [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] قیراط

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
دریا [illegible]
تا [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

کتابی باشد بسیار [illegible]

در [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] که کلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و بعضی [illegible] و اخیره

[illegible]

[illegible] آن جمیع ان احکام [illegible] آن سال [illegible]

[illegible]

[illegible]

و شمار کردند [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible] آید [illegible]

[illegible] سال

[illegible] سال

[illegible]

سال [illegible] پلنگ [illegible] بارس گویند سال [illegible]

توشقان گویند سال [illegible] نهنگ [illegible] است

[illegible] گویند سال [illegible] است [illegible] گویند سال [illegible]

[illegible] گویند سال [illegible] است [illegible] سال [illegible]

[illegible] گویند سال [illegible] است [illegible] گویند سال [illegible]

[illegible] گویند [illegible] سیچقان [illegible] توشقان [illegible]

ییلان [illegible] سال [illegible] است [illegible]

بعد از آن [illegible] صاحب [illegible]

جانوران [illegible]

[illegible] ییلان [illegible]

[illegible] است [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] شود [illegible] و نرخ [illegible] شود و
[illegible]
[illegible] بسیار شود و
[illegible] نرخ غله گران شود [illegible] پریشان گردد
[illegible] باران [illegible] بسیار شود [illegible] بسیار شود و
[illegible] همه [illegible] بسیار شود [illegible]
[illegible] آتش [illegible] زندان [illegible] فرمان [illegible]
[illegible] برکت باشد و اگر [illegible]
[illegible] زراعت [illegible] نرخ [illegible]
[illegible] جهان [illegible]
[illegible] در عالم [illegible] باشد [illegible] سلطان [illegible]
[illegible]
[illegible] باشد [illegible]
نرخ غله گران باشد [illegible] باران باشد و اگر [illegible] در عالم [illegible]
[illegible] سلطان [illegible]
شود و نرخ [illegible] باشد [illegible]
شود [illegible] باران [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سال [illegible]

[illegible] این [illegible] بیت که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ابیات [illegible]

[illegible]

[illegible] حروف [illegible] لفظ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] وقت [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] جبال [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] سیاه [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] اضطراب [illegible] آغوش [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] فلک [illegible]
[illegible]
[illegible] صورت [illegible] صورت [illegible]
[illegible] چنان [illegible]
[illegible] صورت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فلان بن فلان و فلان ساکن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] و بیان [illegible] و [illegible]

و بیان [illegible] سالک و بیان آسمانهای [illegible]

و آسمانهای [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

[illegible]

[illegible] و بیان [illegible] و بیان [illegible]

[illegible] و بیان [illegible]

[illegible]

و بیان [illegible]

[illegible] حضرت [illegible]

و بیان تقسیم [illegible] و بیان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دوست که باشد قناعت [illegible] درویشی [illegible] دوست [illegible]

[illegible] از دنیا [illegible] اسباب [illegible]

[illegible] طلب [illegible]

[illegible] اخلاص [illegible] عمل [illegible]

[illegible] شکر [illegible]

[illegible] شکر [illegible] باشد [illegible] زبان و [illegible] اعضا [illegible] شکر [illegible]

[illegible]

دوست [illegible] نعمت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] کلاه [illegible]

[illegible] کلاه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] که [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] آنکه دل [illegible]
[illegible] پیش [illegible] دل را [illegible] که [illegible]
[illegible] اعمال [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
قطع کردن [illegible]
دارد نظر [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] و دانی ازین جهت است که چهار فرق

[illegible] خود [illegible] است [illegible] حق

[illegible]

[illegible] چهارده [illegible] است [illegible]

اول شیخ عبدالکریم [illegible] دوم عبدالرحیم [illegible] سوم عبدالجلیل [illegible]

چهارم [illegible] رشید [illegible] و بعضی بجای عبدالرحیم عبدالرحمن نوشته اند

[illegible] باید دانست که سلسله بیعت [illegible]

چهارده خانواده [illegible] نسبت [illegible] و از حضرت محمد مصطفی [illegible]

[illegible] امیرالمومنین علی [illegible] و از امیرالمومنین علی بخواجه حسن بصری

از خواجه حسن [illegible] سلسله [illegible] حبیب عجمی دوم شیخ [illegible]

از شیخ حبیب عجمی [illegible] خانواده [illegible] اول چشتیان [illegible] سوم

کرخیان [illegible] سقطیان [illegible] جنیدیان [illegible] طوسیان

هشتم فردوسیان نهم سهروردیان [illegible] از عبدالواحد [illegible] شیخ [illegible] خانواده

اول زیدیان دوم عیاضیان سوم ادهمیان چهارم هبیریان پنجم

چشتیان [illegible] بعد از آن [illegible] پنج [illegible] برای برآمدن حاجات

خوانند ایشان [illegible] خواجه ادریس [illegible] خواجه حسین [illegible]

خواجه [illegible] محمد سمرقندی خواجه عبیدالله [illegible]

اول خواجه ابو اسحق چشتی دوم خواجه احمد چشتی سوم

خواجه محمد چشتی چهارم خواجه ناصرالدین ابو یوسف چشتی پنجم خواجه قطب الدین

درود و تحیت رحمة الله علیهم [illegible]

قدس سره که این دو بیت [illegible]

[illegible] قطب غوث [illegible]

[illegible] ایشان و [illegible]

[illegible] شیخ [illegible]

[illegible] غوث الاعظم سید ابو صالح بن [illegible] موسی جنگی دوست

[illegible] سید [illegible]

[illegible] بن سید ابراهیم ملقب بحسن مثنی [illegible]

امیر المؤمنین حسن رضی الله عنه بن امیر المؤمنین حضرت علی کرم الله وجهه

[illegible] حسن مثنی [illegible]

[illegible] امام امیر المؤمنین حسین رضی الله عنهم

[illegible] معشوق [illegible]

[illegible] ایمان [illegible]

[illegible] ایمان [illegible]

[illegible] ایمان [illegible]

قال النبی علیه الصلوة والسلام لا یستقیم ایمان احدکم حتی یستقیم قلبه

ولا یستقیم قلبه حتی یستقیم لسانه ولا یستقیم لسانه حتی یستقیم عمله [illegible]

[illegible] ایمان [illegible] استقامت [illegible]

[illegible] استقامت موقوف گردد بر زبان [illegible] استقامت [illegible]

[illegible]

بدانکه دوست بر سه قسم است اول دوست دوم [illegible] سوم [illegible]

و دشمن نیز بر سه قسم است اول دشمن دوم دشمن [illegible] سوم دوست دشمن

[illegible]

[illegible] پای چپ و پای چپ را بالای پای راست [illegible]

[illegible] و نگهداشتن پای راست از پای چپ [illegible]

[illegible] نظر بر پای بینی که اهل [illegible] دوام [illegible] از اول [illegible]

[illegible] دیگر [illegible] گرد [illegible] این طریق [illegible]

[illegible] بر پیشانی [illegible] بگوید [illegible] خطره [illegible]

[illegible] حق [illegible] خالی گرداند [illegible]

[illegible] چنانچه صاحب [illegible]

[illegible] سه [illegible] پای [illegible]

[illegible] پای راست بالای پای [illegible] راست کرده بنشیند و نفس را

حبس کند [illegible] بر [illegible] این طریق [illegible] باید

[illegible] حبس نفس

[illegible] دوم [illegible] یاد داشت [illegible]

[illegible] چنانچه [illegible] راه [illegible]

[illegible] چشم [illegible] گوش [illegible]

گر بینی حق [illegible] و این هر سه [illegible] باعتبار طریقت [illegible]

طریقت [illegible] نفس عبارت از هوا است که [illegible] آدمی و غیره از انواع

حیوانات [illegible] حرکت [illegible] حرکت [illegible]

و [illegible] نفس [illegible] حرکت [illegible]

[illegible] ذات حق [illegible] با ذات و صفات [illegible]

و قدم در حکم [illegible] هو الظاهر و الباطن ظاهر است و جانب [illegible]

[illegible] و در [illegible] است [illegible]

[illegible] و طالب [illegible] که [illegible]

[illegible] هر که [illegible] بوی آن مدام [illegible]

[illegible] که مطلوب [illegible] دوست باشد [illegible]

[illegible] در صورت [illegible] هر چند [illegible]

[illegible] طالب [illegible] خود را خود [illegible]

[illegible] خود را

[illegible] و در این مقام است [illegible] که [illegible] حیرت و [illegible]

[illegible] است هر چند [illegible] عاشق [illegible] معشوق

عاشق [illegible] معشوق و [illegible] معشوق [illegible] عاشق [illegible]

عاشق [illegible] عشق [illegible] معشوق و عشق است که [illegible]

و [illegible] معشوق [illegible] آن ذات [illegible] که [illegible] محبت [illegible]

[illegible] آن [illegible] و در عالم ناسوت [illegible] عالم [illegible]

دوست چنانچه عزیزی فرماید [illegible] همون [illegible] همون [illegible]

می [illegible] همون [illegible] آن ذات [illegible]

است که [illegible] نسبت [illegible]

است [illegible] از آن [illegible]

[illegible] میان حق

عالم هفتم مرتبه الهی است و هم مرتبه کون [illegible]

و صور کونی و لاجرم است که مرتبه [illegible] جامع [illegible]

و از این شش مرتبه غیب اولیست که مسمی بتعین اول و حدت و آن عبارت

[illegible] حق سبحانه و تعالی است فرد [illegible] بذات خود [illegible]

[illegible] عالم بودن او بآنچه ذات است [illegible] و عالم [illegible]

جمیع [illegible] و غیر هم و عالم بودن همه صور [illegible] بطریق اجمال [illegible]

[illegible] دیگری [illegible] این مرتبه را مرتبه وحدت و لاهوت و [illegible]

خوانند و دوم [illegible] است که مسمی بتعین ثانی [illegible] و آن عبارت

از متحقق بودن [illegible] باعتبار [illegible] از دیگری

تفصیل و تفریق [illegible] مرتبه [illegible] متحقق [illegible]

[illegible] و تعین [illegible] مرتبه ملک از ملکوت که مرتبه

[illegible] است و ملکوت از جبروت که [illegible] صفات است و جبروت از [illegible]

که [illegible] ذات است [illegible] که قابلیت صورت

پیدا نموده [illegible] گفته اند که [illegible] وحدت [illegible] گویند و کثرت اعتباریست

و جمیع قابلیات و استعدادات صور [illegible] و غیره [illegible] و تعین ثانی

[illegible] صورت و از برای همین گفته اند که این مرتبه کثرت [illegible] در وحدت

اعتباریست و آن مرتبه را مرتبه واحدیت و عالم جبروت [illegible] صفات الهی

و [illegible] اعیان [illegible] و دو مرتبه [illegible] شش مرتبه منسوب بحق اند همین دو تعین [illegible]

[illegible] تمت [illegible] تعالی

[illegible]

[illegible] و مرتبهٔ الوهیت [illegible] است [illegible] مرتبه است

[illegible] ظاهر شوند و [illegible] در آن [illegible]

[illegible] که منسوب اند [illegible] کونی [illegible] و [illegible] اطلاق [illegible]

[illegible] خلقت [illegible] مرکب [illegible]

عالم [illegible] اجسام [illegible]

است که [illegible] ذات [illegible] و [illegible]

[illegible] عبارت است از مرتبه [illegible] که منسوب اند بسوی کون و [illegible]

[illegible] و مرتبهٔ پنجم مرتبهٔ اجسام و [illegible]

[illegible] منسوب اند بسوی کون و مرکب [illegible]

[illegible] مرتبه [illegible]

بسیط [illegible]

عالم [illegible] مرتبه [illegible] منسوب اند بکون [illegible]

این مراتب [illegible] از لطافت ذاتی [illegible] علم و قدرت و [illegible]

[illegible] مرتبهٔ ششم آن مرتبهٔ جامع است [illegible] مراتب [illegible] که بالا مذکور شد

[illegible] مرتبه [illegible] حقیقت انسانی [illegible] مرتبهٔ الهی [illegible] کونی [illegible]

[illegible] جامع [illegible]

[illegible] الوهیت [illegible] نسبت [illegible]

[illegible] توحید [illegible]

گفته اند [illegible] اطلاق کرده می شود

[illegible]

[illegible] توحید [illegible] مقامات [illegible] ان است

بر سه قسم است اول فنای الافعال دوم فنای الصفات سیوم فنای الذات

فنای الافعال بیرون آمدن سالک از اختیارات خود [illegible]

[illegible] نام نهاد [illegible] نام نهاد [illegible]

[illegible] فنای الصفات عبارت است

از [illegible] سالک صفات خود را صفات حق [illegible] زبان و [illegible]

[illegible] فنای الذات [illegible]

[illegible]

عالم ارواح

[illegible] ظاهر است که ذات [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اجسام [illegible]

چنانچه روح [illegible] جبروت [illegible]

جبروت [illegible]

جبروت [illegible] جبروت [illegible] روح اعظم [illegible]

عقل اول خوانند و بعضی ایشان را روح القدس [illegible] گویند

و قسمی دیگر را ملائکه عالم اجسام [illegible] تدبیر و تصرف [illegible]

[illegible] اجسام [illegible]

[illegible] اجسام [illegible]

[illegible] ملکوت

اصطلاحی خواهند برای تحقیق مقامات [illegible] اجرام علویست [illegible]

[illegible] تعریف [illegible] و قسمی دیگر آنست که تعریف [illegible]

[illegible] جسمانی انسان [illegible] ملکوت [illegible]

کرده [illegible] ملکوت ادنی از ازدواج [illegible]

[illegible]

[illegible] دیگر از این مثل [illegible]

چنانچه [illegible] شیخ اکبر بتفصیل و تصریح مسطور است [illegible]

[illegible] عالم ادنی و عالم اجسام [illegible]

عالم مثال آنست که هر [illegible] عالم [illegible] عالم اجسام [illegible]

عالم [illegible]

[illegible] اطلاع را برابر آنست که حرف

ملفوظی که [illegible] یا حرفی را با بقا و وجود

ملفوظی از [illegible] اسم او [illegible] دلدار دیگر بار آخر

[illegible] تا گفته خویش [illegible] خواهم [illegible]

همان که هر بار آخر [illegible] گفته لفظ خویش عبارت [illegible] که در کلمه خویش

ملفوظی نیست [illegible] ملفوظ [illegible] حرکت فتح بود بوسیله لفظ

[illegible] خویش بود [illegible] مفتوح شده [illegible] تبدیل

حرف [illegible] الف [illegible] مفتوح است [illegible]

[illegible] آخر [illegible] حاصل [illegible]

[illegible] کرده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] در میان دو حرف است [illegible]

[illegible] حرف [illegible]

[illegible] و آن [illegible] شماره است [illegible] حرف [illegible]

[illegible] شماره [illegible] مجهول شود [illegible]

[illegible]

[illegible] حرف [illegible]

[illegible] حرف شماره است [illegible]

[illegible] بتبدیل حرف آخر [illegible]

[illegible] حروف [illegible] مانند [illegible]

[illegible] معروف و مجهول عبارت است از [illegible] معروف [illegible]

حرکتی که مجهول باشد [illegible] حرکت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مجهول [illegible]

چنانکه در اصفهان [illegible] و اگر [illegible]

[illegible] بیت [illegible]

[illegible] شد حرکت [illegible] چنانکه در [illegible]

[illegible] همه [illegible] گرفته [illegible]

[illegible] شد یعنی [illegible] حروف شده و [illegible]

[illegible] بیت [illegible] که دو [illegible]

[illegible] که [illegible] نقطه در [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] لفظ [illegible]

[illegible] که [illegible] مخصوص [illegible]

با اهل عجم [illegible] که مشترک اند میان عرب

و عجم [illegible] و در از تو مستم ز عطار خود ماند و جدا

دل بقرار ماند و صبر کجا چندانکه توان فشانده ام قطرهٔ اشک فرج وجود

ریخته افتاده زیبا و در مصراع اول بیت ثانی از زیبا که مر حروف اسم است

نقطه شده باشد و در ثانی فرج و در خود ریخته یعنی جیم که در فرج و هست ز نقطه

فرج در ریخته و در حاصل باشد و از لفظ [illegible] که مقصود تمثیل است

اسم [illegible] صورت [illegible] و چنانکه [illegible] مصرع [illegible] از مهر دعا [illegible] زیبا

چه [illegible] اسم مهر حاصل ز دعا [illegible] بیت

الا زند

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و چنانکه [illegible] چون یافت [illegible]

کلام [illegible] دل [illegible] چون با دل [illegible]

[illegible] پوشیده نماند که [illegible] اول [illegible]

[illegible] گفته شود [illegible]

[illegible] چنانکه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

از نام تو سر شیب [illegible]

[illegible] باشد [illegible] آن نام کرد قریب

از فضل و کمال [illegible] یعنی آنچه غیر لفظ و [illegible] است

از و محو احدان شود و آنچه غیر لفظ [illegible] باشد و نشاید که این تعریف در مرکبی بود

که آن مرکب [illegible] بحصول اسم باشد چنانکه در اسم صد و قرا [illegible] از و اسقاط

با هم تو اخردل زار [illegible] در آتش غم سوخته باشد صد بار پوشیده نماند که در

مرکبی که واسطه حصول اسم است الف آخرین است که از خردل زار اشاره

بآن شده و با لفظ صد بار ترکیب یافته صد بار را بحصول پیوسته صد که بار را

نشود صد ر شود و در اسم قرا از صد قاف مراد است در این معنی چنانکه در

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شاه بادشاه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]